

منتخب صحیفہ مہدیہ

تألیف:

سید مرتضیٰ مجتہدی سیستانی

محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ ق. -
[صحیفه المهدی، فارسی - عربی، برگزیده]
منتخب صحیفه مهدیه: مجموعه مهمی از نمازها، دعاها و زیارت‌هایی که از ... /
تألیف مرتضی مجتهدی؛ ترجمه محمد حسین رحیمیان، ق. الماس، ۱۳۸۴،
۳۴۸ ص.، ۱۲ × ۱۶ س. م.
کتابنامه به صورت زیر نویس.
ISBN 964 - 7753 - 40 - 1
۱. دعاها، ۲. محمد بن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ ق. - - دعاها، ۳.
زیارتنامه‌ها، الف. مجتهدی، مرتضی، ۱۳۳۳ - .. گردآورنده، ب. رحیمیان، محمد
حسین، ۱۳۴۵ - مترجم، ج. عنوان، د. عنوان: صحیفه المهدی، فارسی -
عربی، برگزیده.
۲۹۷ / ۷۷۲ BP ۲۶۷/۸ / م۳ ۳۰۴۲
۱۳۸۴

منتخب صحیفه مهدیه

مؤلف: سید مرتضی مجتهدی سیستانی

مترجم: محمد حسین رحیمیان

ناشر: نشر الماس

چاپ: سیمای کوثر

نوبت چاپ: یازدهم

تاریخ انتشار: زمستان ۱۳۸۷

قطع و صفحه: جیبی / ۳۵۲

تیراژ: ۵۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۵۰۰ تومان

شابک: ISBN : ۹۶۴-۷۷۵۳-۴۰-۱

نشر الماس: ۰۹۱۲۲۵۱۰۳۵۸- (۰۲۵۱) ۲۶۱۳۸۲۱

سایت مؤلف: WWW.ALMONJI.COM

Email: info@almonji.com

قسمتی از زیارت حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه:

يا أنوار الله في أرضه التي لا تطفى
يا عيون الله في خلقه
أنا منتظر لأمركم مترقب لدولتكم
معكم لا مع غيركم إليكم لا إلى عدوكم
آمنت بكم وبما أنزل إليكم وأبرء إلى الله من عدوكم .

ای نورهای جاویدان الهی
ای دیدگان خداوند در میان آفریدگان
من در انتظار امر شما و فرا رسیدن حکومت شما هستم
من با شما هستم نه با غیر شما
من به شما ایمان دارم و از دشمنانتان بیزارم

بحار الأنوار: ۱۰۰/ ۳۴۵، الصحيفة المباركة المهدية: ۵۸۴

فهرست مطالب

مقدمه

- ۱۱ ..... امامان معصوم علیهم السلام و بیان اسرار الهی
- ۱۴ ..... اهمیت مداومت بر دعا
- ۱۶ ..... دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه لازم و ضروری است
- ۱۹ ..... مظلوم‌ترین فرد عالم
- ۲۱ ..... نصیحتی از مرحوم حاج شیخ رجبعلی خیط
- ۲۳ ..... تجربه مهم مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی
- ۲۶ ..... تشکیل مجالس دعا برای تعجیل ظهور امام زمان علیه السلام
- ۲۷ ..... توجه به وظایف دوران غیبت
- ۲۹ ..... اعتیاد به عصر غیبت امام عصر ارواحنا فداه!
- ۳۱ ..... روش فکری خود را تغییر دهید!
- ۳۴ ..... به سوی امیر عالم هستی
- ۳۸ ..... توجه به حضرت بقیة الله ارواحنا فداه لازم است
- ۴۶ ..... انتظار ظهور یا اعتقاد به ظهور؟
- ۴۸ ..... عظمت امام عصر ارواحنا فداه در کلمات اهل بیت علیهم السلام

بخش اول

نمازها

- ۶۵ ..... نماز امام زمان علیه السلام
- ۶۶ ..... نماز مسجد مقدس جمکران
- ۶۷ ..... نماز توجه به حضرت صاحب الزمان علیه السلام
- ۶۹ ..... نماز و دعای فرج برای رفع مشکلات مهم

- دعای سوّم برای ظهور آن حضرت در شب بیست و سوّم ماه مبارک رمضان ۱۸۴
 دعای روز عید غدیر؛ کسی که آن را بخواند مانند کسی است که زیر
 پرچم حضرت قائم علیه السلام و در خیمه آن حضرت باشد ۱۸۵
 تسبیح حضرت امام زمان ارواحنا فداه از روز هیجدهم تا آخر هرماه ۱۹۰

بخش ششم

دعاهایی که مخصوص روز معینی از ایّام هفته نیست

- دعای عهد ۱۹۱
 دعای عهد دیگر ۱۹۵
 دعای زمان غیبت ۱۹۸
 دعای معرفت در زمان غیبت ۲۰۳
 دعای دیگر در زمان غیبت ۲۱۰
 دعای دیگری نیز در زمان غیبت ۲۱۱
 دعای غریق در زمان غیبت ۲۱۳
 دعای نجات از فتنه‌های آخرالزمان ۲۱۴
 دعای فرج (إلهی عظم البلاء) ۲۱۵
 دعا در ساعت مخصوص به آن حضرت ارواحنا فداه ۲۱۷
 دعای حضرت صاحب الامر علیه السلام ۲۱۹
 دعای سهم اللیل، از امام زمان ارواحنا فداه ۲۱۹
 دعای دیگر از امام زمان علیه السلام ۲۲۱
 دعای «یا نور النور» از امام زمان علیه السلام ۲۲۳
 دعای دیگر از امام زمان ارواحنا فداه برای رفع مشکلات ۲۲۴
 دعای مهمّ دیگر از امام زمان علیه السلام برای برآورده شدن حاجت‌ها ۲۲۵
 دعای امام عصر ارواحنا فداه برای شفاء از بیماری‌ها ۲۲۶

- دعای دیگری از امام زمان علیه السلام برای رهایی از سختیها و مشکلات ۲۲۷
 حرز امام زمان علیه السلام ۲۲۹
 دعای شیعه هنگام خروج حضرت قائم ارواحنا فداه ۲۳۰
 صلوات بر حضرت فاطمه زهرا علیها السلام (اللّهم صلّ علی فاطمة وأبیها...) ۲۳۱
 فضیلت سوره‌های «مسبّحات» ۲۳۲

بخش هفتم

توسّل به حضرت بقیة الله ارواحنا فداه

- دعای توسّل معروف به دعای توسّل خواجه نصیر علیه السلام ۲۳۳
 دعای توسّل به حضرت بقیة الله علیه السلام ۲۴۶
 توسّل دیگر به حضرت بقیة الله علیه السلام در مشکلات (یا فارس الحجاز) ۲۴۷
 توسّل دیگر به حضرت بقیة الله ارواحنا فداه (یا صاحب الزّمان) ۲۴۷
 توسّل دیگر به آن حضرت صلوات الله علیه ۲۴۸

بخش هشتم

عریضه و نوشتن نامه به امام عصر ارواحنا فداه

- کیفیت نوشتن نامه به محضر امام عصر علیه السلام ۲۴۹

بخش نهم

استخاره

- استخاره اول ۲۵۳
 استخاره دوّم ۲۵۴

بخش دهم

درباره حرز یمانی و حکایت آن

- حکایت حرز یمانی ۲۵۵
 حرز یمانی ۲۵۶

دعا را در دست می‌گیرند و با خواندن دعا، با خداوند صحبت می‌کنند؛ یعنی: دعاکننده، هر کسی که هست - اگرچه خود را بی‌اراده و ناچیز می‌بیند - باید از خداوند بخواهد که بهترین و عالی‌ترین همت را به او عطا نماید، تا بتواند در زندگی خود تحوّل عظیم ایجاد نموده و وجودش در جامعه دارای نقش اساسی و حیاتی باشد. این حقیقتی است که با تابش نور مقام امامت در قلب انسان، واقعیت پیدا می‌کند. پس آنچه بیان شد همان است که از قرآن و روایات به دست ما رسیده است، فرصت را غنیمت شمرده، و آن را به گوش جان بسپارید، و از رحمت و مهر الهی ناامید نشوید که: ﴿إِنَّهُ لَا يَأْسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾^۱؛ «همانا از رحمت خدا جز قوم کافر ناامید نمی‌شود».

بنابراین، با استفاده از نور امامت خاندان وحی (علیهم‌السلام) نور امید و یقین را در روح و روان خویش ایجاد کنید.

اهمیت مداومت بر دعا

مداومت بر دعا و اصرار ورزیدن در ادامه آن دارای نقش بسیار مهمی در رسیدن به مقصود و بدست آوردن حاجت می‌باشد. و این نکته بسیار مهمی است که همه کسانی که با دعا سر و کار دارند، باید به آن توجه داشته باشند؛ زیرا بیشتر افراد قدرت و توانائی آن را ندارند که با خواندن یک دعا و یا یک زیارت، و یا گفتن یک ذکر، حاجت خود را بگیرند و به مقصودشان نایل شوند.

۱. سوره یوسف، آیه ۸۷.

به عنوان مثال: در بسیاری از امراض جسمانی اگر مرض سطحی باشد، یا تازه شروع شده و کهنه و مزمن نشده باشد می‌توان آن را با یک نسخه مداوا و معالجه نمود؛ ولی اگر مدت بیماری طولانی و مرض کهنه گردیده باشد، بدیهی است که محتاج به تکرار معالجه و ادامه مصرف دارو است.

در امراض روحی نیز جریان از همین قرار است، اگر شخصی گرفتاری روحی شدیدی داشته باشد و یا در اصل شدید نبوده، ولی بر اثر گذشت زمان و طولانی شدن آن، در روح جایگزین و به آن معتاد شده، در این صورت بدیهی است که مشکل این گونه گرفتاری‌ها را با خواندن یک بار دعا نمی‌توان برطرف نمود، بلکه نیاز به تکرار دعا دارد؛ همان گونه که در بسیاری از امراض جسمانی انسان محتاج تکرار و تداوم استفاده از دارو است.

بنابراین، همان‌گونه که در امراض جسمی مداوا را ادامه می‌دهیم تا دارو کاملاً اثر خود را ببخشد، در مواردی که نیاز به دعا می‌باشد نیز باید خواندن دعا را همچنان ادامه دهیم تا اثر آن ظاهر شود.

البته ممکن است افرادی با خواندن یک دعا، یا ذکر یک اسم از اسماء الله، به نتیجه برسند ولی این گونه افراد در مجتمع بشری نادر الوجود و کمیاب‌اند و عموم افراد نباید توقع داشته باشند که مانند آنان با خواندن یک بار دعا، نتیجه‌ای که آن‌ها می‌گیرند، بگیرند.

این یکی از جهاتی است که در روایات درباره الحاح و اصرار در دعا تأکید شده است.

دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداء لازم و ضروری است

مهمترین، ضروریترین و لازمترین دعایی که باید مردم در زمان غیبت انجام دهند، دعا برای ظهور امام زمان علیه السلام است؛ زیرا که آن حضرت صاحب ما و صاحب عصر و زمان ما است، بلکه صاحب امر، ولی و سرپرست همهٔ جهانیان است، مگر می‌شود از او غافل شد در حالی که آن حضرت امام ما است، و غفلت از امام، یعنی غفلت و فراموشی از اصلی از اصول دین.

پس لازم است که برای آن حضرت دعا نموده و پیش از آن که برای خود و نزدیکان و آشنایان خود دعا کنیم، برای آن بزرگوار دعا نماییم.

مرحوم سید بن طاووس در کتاب «جمال الأسبوع» می‌نویسد:

پیشوایان ما علیهم السلام در مورد دعا برای امام عصر صلوات الله علیه اهمیت مخصوصی قائل بودند، و این بیانگر آن است که دعا برای امام زمان ارواحنا فداء از مهمترین وظایف اهل اسلام و ایمان می‌باشد، و ما روایتی را نقل کردیم که امام صادق علیه السلام در تعقیب نماز ظهر، کاملترین دعا را در حق امام زمان ارواحنا فداء انجام می‌دادند تا در حق خویشان. و در لایبالی عنوانین گذشته فصل زیبایی را به دعای امام کاظم علیه السلام برای حضرت بقیة الله ارواحنا فداء اختصاص دادیم.

بدیهی است کسی که موقعیت این دو بزرگوار را در اسلام بشناسد در

پیروی از آن‌ها عذری برای او باقی نمی‌ماند.^۱

وی در کتاب «فلاح السائل» بعد از آن که فضایل دعا برای برادران دینی را متذکر می‌شود، می‌نویسد:

اگر با دعا برای مولا به پیشگاه خدای متعال - که مالک و صاحب اختیار زندگان و مردگان است - بروید و دعا کنید، امید است که به خاطر آن بزرگوار درهای اجابت برای شما باز شود، تا خود و دیگران - که برای آنها دعا می‌کنید - مشمول فضل الهی گردیده، و رحمت، کرم و عنایت خدا شامل حالتان گردد، زیرا که شما در دعای خود به ریسمان او چنگ زده‌اید.

ممکن است بگویید: فلانی و فلانی - که از اساتیدتان هستند - به این گفتار عمل نمی‌کنند!

پاسخ آن معلوم است، زیرا که آنها از مولای ما - صلوات الله علیه - غافل هستند، و در مورد او کوتاهی نموده و سستی می‌ورزند.

سید بن طاووس علیه السلام سخن زیبای خود را چنین ادامه داده و می‌فرماید: به آنچه گفتم عمل کنید که حقیقتی است روشن، و کسی که در مورد مولای ما سهل‌انگاری کند و سستی ورزد و از آنچه بیان کردم غافل شود، به خدا سوگند! او در اشتباه است، اشتباهی که مایهٔ ننگ و عار است.

سپس ایشان می‌فرماید: آیا تا کنون به اهمیت این امر از دیدگاه ائمه اطهار علیهم السلام فکر کرده‌اید؟ آیا آن‌گونه بوده که تا کنون نسبت به این موضوع

۱. جمال الأسبوع: ۳۰۷.

با بی‌اعتنایی رفتار نموده‌اید؟

بنابراین، در نمازهای واجب برای آن حضرت - و کسی که دعا برای او جایز است - زیاد دعا کنید.

سید بزرگوار با تأکید خاصی می‌فرماید: باز تکرار می‌کنم و می‌گویم: با توجه به آنچه که بیان کردم عذری برای شما در اهمیت ندادن به دعا برای تعجیل ظهور باقی نمی‌ماند.^۱

صاحب «مکیال المکارم» در این رابطه می‌فرماید: همان‌گونه که آیات و روایات دلالت دارد، دعا از بزرگترین اقسام عبادت‌هاست و تردیدی نیست که مهم‌ترین نوع دعا و باعظمت‌ترین آنها، دعا برای کسی است که خداوند حق او را و دعا برای او را بر همه واجب نموده است، و به برکت وجود او، نعمت خداوند بر همه مخلوقات او می‌رسد.

بنابراین، بر اهل ایمان لازم است که بر این امر مهم اهتمام ورزیده و در هر مکان و زمانی برای تعجیل ظهور آن حضرت دعا نمایند.

اینک مناسب است مطلبی را که گفتار ما را تأیید می‌کند بیان کنیم: حضرت امام حسن مجتبی علیه الصلاة والسلام در عالم خواب یا مکاشفه به مرحوم آیه الله میرزا محمد باقر فقیه ایمانی فرمودند:

در منبرها به مردم بگویند و به آنان دستور دهید توبه نموده و درباره تعجیل ظهور (حضرت) حجّت (ارواحنا فداء) دعا نمایند. دعا برای ظهور آن حضرت، مانند نماز میّت نیست که واجب کفائی باشد و با انجام دادن عده‌ای، از دیگران

۱. فلاح السائل: ۴۴.

ساقط شود؛ بلکه مانند نمازهای پنجگانه است که بر هر فرد بالغ واجب است که برای ظهور امام زمان (ارواحنا فداء) دعا کند.^۱

با توجه به آنچه نقل کردیم، لزوم و ضرورت دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداء معلوم گردید.

مظلوم‌ترین فرد عالم

پس از آن که ضرورت دعا برای مولایمان امام زمان ارواحنا فداء را ذکر کردیم می‌گوییم: متأسفانه در بیشتر مجالس مذهبی از یاد امام زمان ارواحنا فداء و دعا برای تعجیل ظهور آن حضرت غفلت می‌شود. و اگر بدانیم که تا کنون چقدر از آن حضرت غافل بوده‌ایم، متوجه می‌شویم که آن حضرت مظلوم‌ترین فرد عالم هستند.

اکنون جریاناتی را درباره مظلومیت آن بزرگوار ذکر می‌کنیم:

۱ - حجّة الإسلام والمسلمین مرحوم آقای حاج سید اسماعیل شرفی رحمته الله نقل نمودند:

به عتبات مقدّسه مشرف شده بودم و در حرم مطهر حضرت سیدالشهداء علیه السلام مشغول زیارت بودم. چون دعای زائرین در قسمت بالای سر امام حسین علیه السلام مستجاب است، در آنجا از خداوند خواستم مرا به محضر مبارک مولایم حضرت مهدی ارواحنا فداء مشرف گردانند و دیدگانم را به جمال بی‌مثال آن بزرگوار روشن نماید.

۱. مکیال المکارم: ۴۳۸/۱.

می‌رفتم در یکی از مسافرت‌ها چند روزی قبل از ایام ماه مبارک رمضان با یکی از دوستان در تهران به محضر مرحوم حاج شیخ رجبعلی خیطاط - که از سابقین و ثابتین در راه انتظار بودند و مردم را به این راه تشویق می‌نمودند - مشرف شدیم و از ایشان تقاضای راهنمایی کردیم، و خواستیم که چیزی به ما بیاموزد.

آن بزرگوار طریقه ختم آیه شریفه ﴿ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ ﴾ را به ما آموختند^۱ و فرمودند: اول صدقه بدهید و چهل روز، روزه بگیرید و این ختم را در حال روزه انجام دهید.

نکته مهمی که مرحوم حاج شیخ رجبعلی خیطاط فرمودند این بود که: مقصودتان از انجام این ختم تقرب به حضرت رضا (علیه السلام) باشد و حاجت‌های مادی را در نظر نگیرید.

مرحوم آقای شرفی فرمودند: من ختم را شروع کردم ولی نتوانستم آن را ادامه دهم و ترک نمودم، ولی دوست من موفق شد و آن را به پایان رساند. پس از آن که به مشهد مقدس برگشت، وقتی ایشان به حرم مطهر حضرت امام رضا (علیه السلام) مشرف گردید، آن حضرت را به صورت نور زیارت کرد. کم‌کم این حالت در ایشان تقویت شد تا توانست آن حضرت را ببیند و با آن بزرگوار صحبت نماید.

هدف ما از نقل این جریان، نکته مهمی است که در دعاها و توسلات باید رعایت شود و آن این است که انسان علاوه بر آنکه در انجام نمازها،

۱. دستور این ختم از رسول خدا (صلی الله علیه و آله) نقل شده و مرحوم آیه الله حاج شیخ علی اکبر نهایندی آن روایت را در کتاب «گلزار اکبری» نقل کرده است.

دعاها و توسلات باید اخلاص را رعایت کند هدف او هم باید از انجام آن‌ها، تقرب به خداوند باشد تا به رسول خدا (صلی الله علیه و آله) و اهل بیت (علیهم السلام) نیز نزدیک شود، یعنی اعمالش را به نیت عبودیت و بندگی خدا انجام دهد، نه برای رسیدن به حالات و مقامات.

یکی از افراد مشهور و صاحب نفس که دعایش اثر داشت و با آن، گره از کار افراد می‌گشود، از شخصی که او را صاحب بصیرت می‌دانست، سؤال کرده بود: به نظر شما من چه موقعیت و منزلتی نزد خدا دارم؟ ایشان پس از تأمل در جواب گفته بودند: شما در کارهای خداوند زیاد دخالت کرده‌ای.

پس دعاکننده نباید هیچ‌گونه سوء استفاده‌ای از دعاهایش بنماید، بلکه آن‌ها را باید به قصد بندگی پروردگار انجام دهد، نه این که به وسیله آن‌ها دخالت در کارهای خداوند نموده و یا مردم را به سوی خود جلب نماید.

تجربه مهم مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی

اکنون جریان مهمی را از مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی که دلیل بر اهمیت مسأله انتظار است نقل می‌کنیم:

ایشان از دوران کودکی به عبادات و ریاضت‌های شرعی اشتغال داشته و زحمات فراوان و طاقت‌فرسایی را برای رسیدن به اهداف بلند روحی و معنوی متحمل شده بودند.

ایشان هر چه از اذکار و اوراد و ختومات و همچنین نمازها و آیات

قرآنی را که در مدت عمر خود از کودکی انجام داده بودند، یادداشت کرده و به خاطر مستضمن بودن آن نوشته بر اسرار و نکات مهم، صلاح نمی‌دانستند که آن را در اختیار همگان قرار دهند. و به این جهت آن را مخفی نگه داشته و پنهان می‌نمودند.

مرحوم والد معظم در ارتباط با آن نوشته‌ها می‌فرمودند: مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی در اواخر حیات خود آن نوشته‌ها را به مرحوم آیه الله حاج سید علی رضوی دادند.^۱

مقصود از نقل این جریان، نکته مهمی است که آن را مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی در آخر آن کتاب مرقوم فرموده بودند و باید درس مهمی برای همه کسانی که در راه معنویات و سیر و سلوک شرعی گام برمی‌دارند، باشد.

آنچه ایشان در آخر کتاب خود نوشته بودند این نکته بود که:

ای کاش این اذکار و اوراد و ختومات را در راه نزدیک شدن و تقرب به مولایم امام زمان عجل الله تعالی له الفرج انجام می‌دادم.

بینید یک شخصیت مهم که نام ایشان زبان زد خاص و عام بوده و هست چگونه در آخر عمر اظهار تأسف می‌نماید و آرزو می‌کند که ای کاش هدف خود را از انجام آن اعمال، تقرب به حضرت بقیة الله ارواحنا فداه قرار داده بود.

هیچ‌گونه تردیدی وجود ندارد که مرحوم حاج شیخ حسنعلی

۱. مرحوم آیه الله حاج سید علی رضوی از علمای ربّانی مشهد مقدّس بودند و مرحوم والد معظم اینجانب با ایشان دوستی و رفاقت خالصانه‌ای داشتند.

اصفهانی دارای قدرت مهمّ روحی بوده و از نیرو و قدرتی بسیار کم نظیر در میان افراد و چهره‌های شناخته شده، بهره‌مند بوده است؛ با این همه، آرزو می‌کند که کاش سعی و تلاش خود را در راه تقرب به امیر عالم هستی به کار می‌برد، و بدست آوردن قدرت تصرف در افراد و بازگرداندن صحت و سلامتی را به افراد مریض و کارهایی دیگر از این قبیل را هدف خود قرار نمی‌داد.

بزرگ‌ترین درس برای انسان‌ها این است که در هر مسیری که می‌پیمایند از تجربه‌های مردان بزرگ در آن راه، تجربه آموخته و از یک عمر تلاش و کوشش آن‌ها استفاده کرده و از معارفی که آنان پس از سال‌های سال به دست آورده‌اند بهره‌مند شوند و به آخرین تجربه‌ها و نتیجه‌هایی که آنان در مسیر طولانی حیات خود به آن رسیده‌اند، کاملاً توجه نموده و به آن عمل نمایند.

به این نکته توجه کنید:

استفاده از تجربه‌های مهمّ مردان بزرگ، ارزش حیات و نتیجه زندگی را صدها برابر افزایش می‌دهد. پس سعی کنید به آنچه مرحوم حاج شیخ حسنعلی اصفهانی تجربه نموده و در نوشته خود متذکر شده‌اند، عمل نمایید و دعاها، زیارات و سایر عباداتی را که انجام می‌دهید برای تقرب به پروردگار باشد تا به این وسیله به ساحت مقدّس امام عصر ارواحنا فداه تقرب پیدا کنید و مقاصد کوچک و کم‌ارزش را ترک کنید. این حقیقتی است که اگر به آن عمل کنید از حیات و زندگی خود کاملاً نتیجه می‌گیرید.

تشکیل مجالس دعا

برای تعجیل ظهور امام زمان علیہ السلام

همان گونه که انسان می تواند به تنهایی برای تعجیل ظهور امام زمان صلوات الله علیه دعا کند، ممکن است به صورت دسته جمعی و با تشکیل مجالس دعا، برای آن حضرت دعا کرده و یادش را تجدید نماید. بر چنین اجتماعی علاوه بر دعا، امور نیک دیگری نیز مترتب است مثل: احیاء و زنده نگه داشتن امر ائمه معصومین علیهم السلام و ذکر احادیث اهل بیت علیهم السلام و ... صاحب کتاب گرانقدر «مکیال المکارم» رحمته الله تشکیل این مجالس را از وظایف مردم در زمان غیبت امام زمان ارواحنا فداء شمرده است، مجالسی که مولای ما امام زمان صلوات الله علیه در آن ها یاد می شود، مناقب و فضایل بیکرانیش نشر می گردد، برای حضرتش دعا می شود و جان و مال در طبق اخلاص گذاشته شده و پیشکش حضرتش می گردد.

ایشان می فرماید: تشکیل چنین مجالسی موجب ترویج دین خدا و اعلائی کلمه الله، و یاری نیکوکاری و باعث تقوا و تعظیم شعائر الهی، و یاری ولی خدا است.

ایشان در ادامه سخن خویش می فرمایند: می توان گفت که در بعضی از اوقات تشکیل چنین مجالسی واجب و ضروری است؛ مثلاً هنگامی که مردم در پرتگاه انحراف و گمراهی قرار گیرند، و تشکیل چنین مجالسی باعث جلوگیری آنان از تباهی و فساد، و سبب هدایت و راهنمایی آنان به راه هدایت گردد.^۱

۱. مکیال المکارم: ۱۶۹/۲.

توجه به وظایف دوران غیبت

گرچه ما این کتاب را - با توفیق خداوند و لطف حضرت بقیه الله ارواحنا فداء - درباره آشنایی با یکی از وظایف زمان غیبت یعنی دعا برای تعجیل ظهور امام زمان صلوات الله علیه، تألیف نموده ایم؛ ولی سزاوار است در مقدمه آن، بعضی از وظایفها و برنامه های دیگر دوران تاریک غیبت را نیز بیان کنیم؛ گرچه امیدواریم ان شاء الله فرج آن حضرت را به زودی شاهد بوده و در پایان دوران غیبت باشیم؛ زیرا بنا بر روایاتی که از ائمه اطهار علیهم السلام وارد شده، لازم است که هر صبح و شام متوقع واقع شدن ظهور آن امام همام و چشم به راه آمدن او باشیم.

متأسفانه در این زمینه تاکنون مردم نوعاً از تمام وظایفی که در دوران غیبت به عهده دارند بی اطلاعند، و کتاب های ارزنده ای که در این باب نوشته شده مشتمل بر بعضی از وظایفهای زمان تاریک غیبت می باشد. و چنانچه مردم از اولین روزهای سیاه غیبت با حال تباه خود آشنا می شدند، عصر غیبت این گونه طولانی نمی شد.

به هر حال همه مردم بالأخص کسانی که دارای وظیفه بیان این گونه مسائل بوده اند و از گفتن آن غفلت یا تعافل ورزیده اند، باید از عمل خود سخت غمگین و شرمسار باشند.

آیا سزاوار است امیر عالم هستی که عالم به همه نیازمندی ها در این منظومه و همه منظومه ها و کپکشان هاست در میان ما باشند و ما از آن حضرت غافل باشیم؟

آیا سزاوار است قوای مغزی میلیاردها انسان بر اثر پنهان بودن نور

خدا همچنان در پردهٔ ظلمت قرار داشته باشد؟

آیا سزاوار است میلیاردها انسان هر یک جام جهان‌نمائی به نام قلب با خود همراه داشته باشند و از عظمت آن بی‌خبر باشند؟
آیا در چه زمانی قلب‌ها به حیات اصلی خویش باز می‌گردند و با زندگی عالی انسانی به معنای واقعی آشنا می‌شوند؟
آیا در چه دورانی انسان‌ها به عظمت قلب خویش و آن آئینه‌ای که با آن می‌توانند جهانی را مشاهده کنند آگاه می‌شوند؟
آیا در کدامین زمان تحرّکی در عقل و خرد و اندیشهٔ انسان‌ها پدید می‌آید و جامعهٔ بشریت با گسترش دانش به مقامات عالی و والای علمی راه پیدا می‌کند؟

آیا در کدامین روزگار انسان‌ها بر اثر آشنا شدن با نور خدا، تیرگی‌ها و تاریکی‌ها، زورگویی‌ها و تزویرها را کنار نهاده و به حکومت عادلانهٔ الهی که جهانی خواهد بود می‌رسند؟

آیا چه زمانی ... و آیا چه زمانی ...

آیا این‌ها همه، جز در حکومت حضرت بقیة الله ارواحنا فداہ میسر است؟

پس چرا شکوه آن زمان را احساس نمی‌کنیم؟ و چرا از تیرگی این زمان شکوه نمی‌نمائیم؟ چرا از وضع جهان در آینده^۱ آگاهی نداریم؟ و چرا به وظیفه‌های دوران غیبت عمل نمی‌نمائیم؟!

۱. رجوع کنید به اثر دیگر مؤلف: «دولت کریمهٔ امام زمان ارواحنا فداہ».

اعتیاد به عصر غیبت امام عصر ارواحنا فداہ!

پاسخ همهٔ این سؤالات این است که ما به عصر غیبت و تاریکی و ظلم و ستم در آن، خو گرفته‌ایم! به حدّی که مجذوب ظلم و ظلمت گشته و به آن معتاد شده‌ایم! و اعتیاد یک قدرت بسیار قوی برای کشاندن انسان‌ها به طور ناخودآگاه به سوی خوبی‌ها و یا بدی‌هاست! اعتیاد و خو گرفتن انسان به هر چیزی همچون فطرت و طبیعت او، آدمی را به سوی آن می‌کشاند به طوری که گویی اراده و اختیار را از انسان در مقابل آن و عمل کردن برخلاف آن گرفته است! این قدرت را خداوند در اعتیاد قرار داده است تا آدمی با خو گرفتن به خوبی‌ها بدون زحمت و ناخودآگاه به سوی آن‌ها جذب شوند و از بدی‌ها و زشتی‌ها کنار بگیرند. به این جهت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام عادت را طبیعت دوّم انسان برشمرده و فرموده‌اند:

العادة، طبع ثانٍ^۱.

عادت، طبیعت دوّم است.

این کلام کوتاه حقایق مهمّی را دربردارد. بنابراین فرمایش همان گونه که انسان به سوی آنچه فطرت و طبیعت او اقتضا دارد به راه می‌افتد، به سوی آنچه به آن خو گرفته و عادت نموده نیز حرکت می‌کند. انسان باید از این قدرت بزرگ، در راه صحیح و هدف‌های ارزنده استفاده کند، و از آلوده ساختن خویش به عادت‌های زشت و ناپسند خودداری نماید.

۱. شرح غرر الحکم: ۱/۱۸۵.

متأسفانه جامعه بشری بر اثر نداشتن رهبری صحیح و نبود قدرتی که بتواند اجتماع را به سوی فضیلت‌های اخلاقی و صفات برجسته انسانی سوق داده و هدایت نماید، به عادت‌های اشتباه فردی و اجتماعی گرفتار شده است.

اعتیاد‌های اجتماعی قدرتی بسیار بیشتر از اعتیاد‌های فردی دارند و آسان‌تر می‌توانند انسان را به سوی چیزی که اجتماع به آن خو گرفته است، بکشانند.

یکی از عادت‌های شوم اجتماعی که جامعه ما را به خود گرفتار نموده و در بند اسارت خویش کشیده است، خو گرفتن به وضع موجود و سازش با آن است به گونه‌ای که هرگز درباره آینده‌ای حیاتبخش و نجات‌دهنده فکر و اندیشه‌ای نکنند.

با آن که رسول خدا ﷺ و اهل بیت علیهم السلام با بیان مسأله «انتظار» و تشویق انسان‌ها به سوی آن، مردم را به اشتباه بودن سوختن و ساختن آگاه نموده و با بیان مسأله انتظار آنان را به امید و حرکت به سوی آینده روشن فرا خوانده‌اند.

متأسفانه کسانی که وظیفه داشته‌اند این مسأله مهم حیاتی را برای مردم بیان کنند، در این وظیفه کوتاهی ورزیده‌اند. به این جهت مردمان همچنان به سوختن و ساختن عادت کرده‌اند و درباره رسیدن به آینده درخشان، تلاش نکرده‌اند؛ و باکمال تأسف مسأله غیبت امام عصر ارواحنا فداء هنوز ادامه یافته است!

هنوز اکثریت جامعه ما به یک نوع اعتیاد که غفلت از مسأله ظهور

امام عصر ارواحنا فداء می‌باشد، گرفتار است؛ و آن را به دلیل قانون وراثت از نسل‌های گذشته به ارث برده است! و در نتیجه هنوز جامعه ما در حال رکود به سر می‌برد و حرکتی در جهت ترقی و رسیدن به مراتب عالی و ارزنده ننموده است! در حالی که اگر کسی بتواند عادت‌های اشتباه را کنار زده و خود را به خصلت‌های ارزنده انسانی زینت دهد به بهترین مقامات عالی دست می‌یابد.

حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرمایند:

بغلبة العادات الوصول إلی أشرف المقامات.^۱

رسیدن به ارزنده‌ترین مقامات، با غلبه بر عادت به دست می‌آید.

جامعه ما باید با ایجاد حالت انتظار و دعا برای ظهور منجی جهان حضرت بقیة الله ارواحنا فداء عادت دیرینه غفلت از وجود تاریکی عصر غیبت را کنار بگذارد و به وسیله دعا از اعماق دل و جان خواهان فرا رسیدن حکومت عدل امام عصر صلوات الله علیه از خداوند باشد.

روش فکری خود را تغییر دهید!

با یک جهش روحی و با یک تغییر سبک و روش فکری، تحوّل مهمی در خود ایجاد کنید و راه خود را از افرادی که برای‌شان غیبت و ظهور تفاوت چندانی ندارد جدا کنید. یقین داشته باشید همانگونه که بی تفاوتی و غفلت نسبت به پدر جسمانی گناهی بزرگ است؛ بی تفاوتی و

۱. شرح غرر الحکم: ۳/۲۲۹.

غفلت از پدر معنوی گناهی بزرگ‌تر است؛ و سرانجامی تاریک و شوم برای انسان خواهد داشت.

اگر تاکنون نسبت به امام عصر ارواحنا فداہ بی تفاوت بوده‌اید و فرق میان ظهور و غیبت آن حضرت را درک نکرده‌اید و در اندیشه ظهور حیاتبخش آن حضرت نبوده‌اید؛ اگر تاکنون اهل دعا و نیایش برای فرا رسیدن روزگار پرشکوه عصر ظهور نبوده‌اید، و نمی‌دانستید که نسبت به امام زمان و رهبر و مولای خویش وظیفه‌ای ویژه بر عهده دارید، اکنون که این حقیقت را دریافتید و درک نمودید که در زمان غیبت وظیفه‌ای سنگین بر عهده مردم است، خود را از غفلت نجات بخشیده و با یک اراده قوی و با یک تصمیم جدی، گذشته خود را جبران کنید. و با تلاش و کوشش در مسیر انتظار حضرت بقیة الله ارواحنا فداہ گام بردارید و بدانید رأفت و مهربانی شدید آن حضرت نسبت به دوستداران مقام ولایت، سبب می‌شود که غفلت‌های گذشته آن‌ها مورد عفو و بخشش قرار گیرد و قلب مهربان آن بزرگوار اشتباهات ایشان را نادیده خواهد گرفت.

مگر حضرت یوسف علی نبینا وآله وعلیه السلام به برادران خود با آن همه ظلم و ستمی که بر ایشان روا داشتند، نفرمود:

﴿لَا تَثْرِبَ عَلَیْكُمْ الْیَوْمَ یَغْفِرُ اللهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِینَ﴾^۱.

امروز سرزنشی بر شما نیست، خداوند شما را می‌آمرزد و او رحم‌کننده‌ترین رحم‌کنندگان است.

یقین داشته باشید روح عظیم انسان، آفریده نشده است که وابسته به مادیات و مسائل بی‌ارزش دیگر گردد، بلکه برای آن خلق شده است که با آشنائی با مسائل معنوی و شناخت خداوند و جانشینان او به سوی مسائل الهی کشیده شود.

آیا سزاوار است انسانی که می‌تواند همچون سید بحرالعلوم و مرحوم شیخ انصاری با امام عصر ارواحنا فداہ ارتباط داشته باشد، روح خود را غرق در اندیشه‌های مادی نموده و وجود خویش را گرفتار قید و بندهای غفلت‌زا نماید؟!

آیا سزاوار است انسانی که می‌تواند بر فراز فضای آشنایی با خاندان وحی به پرواز درآید، پر و بال خود را بشکند و در زندان دنیا خود را بازیچه و اسیر شیاطین گرداند؟!

آیا سزاوار است در میان هفت میلیارد جمعیت انسان در سراسر جهان تعدادی بس اندک با مفاسد عصر غیبت آشنایی داشته باشند؟! چرا نباید همه انسان‌ها از ارزش انسانی خویش باخبر باشند و بدانند در صورتی دارای قدر و بها هستند که بتوانند به خداوند و جانشین او در این روزگار توجه داشته باشند؟

اگر همه انسان‌ها لیاقت چنین مقامی را ندارند و این مقام از آن گروهی خاص است، چرا ما و شما از آنان نباشیم؟

کاروان رفت و تو در خواب و بیابان در پیش
کی روی؟ ره زکه پرسی؟ چه کنی؟ چون باشی؟

۱. سوره یوسف، آیه ۹۲.

به سوی امیر عالم هستی

یقین داشته باشید کسی که صادقانه در جستجوی امام عصر ارواحنا فداء باشد و در راه آن حضرت خدمت نماید و درباره تعجیل ظهور آن بزرگوار دعا و تلاش نماید، سرانجام راه به جایی می‌برد و روزه‌ای به سوی گشوده می‌شود؛ بنابراین از کمک و فداکاری نسبت به آن حضرت که دوران غیبت - همچون ریسمانی که دشمنان به گردن اوّل مظلوم عالم هستی حضرت امیر المؤمنین علیه السلام افکندند، و دستان آن بزرگوار را بستند - دستان آن حضرت را بسته است؛ دست بردارید. و با تلاش در راه ظهور حضرت بقیة الله ارواحنا فداء و فراهم کردن مقدمان آن، تاری از ریسمان غیبت را پاره کنید.

اطمینان داشته باشید اگر کسی از خورشید تابناک وجود او در زندگی بهره‌مند شود و شگئی به خود راه ندهد، منظور نظر حضرتش قرار می‌گیرد و آن بزرگوار با کلامی یا پیامی یا نگاهی خاطر او را خشنود و قلبش را شاد می‌نماید؛ زیرا ممکن نیست کسی در جستجوی حقیقتی باشد و در راه آن قدم بردارد، مگر آنکه سرانجام به همه مقصود خویش و یا به مقداری از آن دست می‌یابد.

حضرت امیر المؤمنین علیه السلام می‌فرماید:

من طلب شیئاً ناله أو بعضه.^۱

کسی که در جستجوی چیزی باشد، به تمام آن یا مقداری از آن می‌رسد.

۱. شرح غرر الحکم: ۲۰۵/۵.

شما با قاطعیّت و یقین معتقد باشید که اینک گرچه دوران تاریک غیبت است و نوبت اظهار ولایت و قدرت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء نرسیده؛ ولی با این وجود آن حضرت قطب دائرة امکان و امیر عالم هستی هستند و ولایت مطلقه آن بزرگوار سراسر جهان را فرا گرفته است. در زیارت آن حضرت می‌خوانیم:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قُطْبَ الْعَالَمِ.^۱

سلام بر شما ای قطب عالم هستی.

همه موجودات عالم هستی در عصر تاریک غیبت و همچنین در دوران نورانی ظهور در پرتو آن وجود مقدّس به زندگی ادامه می‌دهند و مدیون امامت و رهبری آن بزرگوار می‌باشند.

نه تنها ذرات مادی جهان بلکه بزرگان عالم که مسیحا نفسند تابع و پیرو فرمان آن بزرگوارند؛ بلکه شخص حضرت عیسی علیه السلام دم مسیحائی و مقام ارزشمند خود را به یمن وجود آن حضرت و آباء گرامی آن بزرگوار بدست آورده است. و نه تنها در عصر ظهور که اکنون نیز در تحت لواء امامت و رهبری آن بزرگوار به انجام وظیفه مشغول است.

در زیارت امام زمان ارواحنا فداء می‌خوانیم:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ الْمَسِيحِ.^۲

سلام بر شما ای پیشوای مسیح.

این ولایت و رهبری، مخصوص روزگار پرشکوه ظهور نیست؛ بلکه

۱ و ۲ - همین کتاب: ۲۸۴.

۳- دوست دشمنت .

بنابراین ، آیا دشمنی کردن با دوستان امام عصر ارواحنا فداہ ، مخالفت با آن بزرگوار نیست !؟

توجّه به حضرت بقیّة الله ارواحنا فداہ لازم است

باید بدانیم که توجّه به حضرت بقیّة الله الأعظم ارواحنا فداہ ، توجّه به خداوند کریم است ؛ همان گونه که توجّه به بقیّة ائمّه طاهرين عليهم السلام توجّه به خداوند می باشد .

پس زیارت و توسّل به ائمّه اطهار عليهم السلام ، مایه توجّه به خداوند تبارک و تعالی است . به این جهت کسی که قصد تقرب به خداوند بزرگ بنماید به ائمّه اطهار عليهم السلام روی می آورد . در زیارت جامعه می خوانیم :

وَمَنْ قَصَدَهُ تَوَجَّهَ بِكُمْ .

کسی که او (خداوند) را قصد نماید به سوی شما روی می آورد .

انسان با توجّه به ائمّه اطهار عليهم السلام نه تنها عوامل موقّیّت و پیشرفت را به سوی خود جلب می کند بلکه موانعی را که مانع رسیدن به مقامات عالی هستند نیز برطرف می نماید ؛ زیرا به وسیله توجّه به امام زمان ارواحنا فداہ و همچنین بقیّة ائمّه اطهار عليهم السلام درهای رحمت و مغفرت الهی به سوی انسان گشوده می شود و تاریکی ها از باطن او برطرف می گردد .

حضرت باقر العلوم عليه السلام در شرح کلام حضرت امیرالمؤمنین عليه السلام که فرمودند : «أنا باب الله» ، می فرمایند :

يَعْنِي مَنْ تَوَجَّهَ بِي إِلَى اللَّهِ عُفِرَ لَهُ .^۱

یعنی کسی که به وسیله من به خداوند توجّه نماید ، آمرزیده می شود .

بنابراین با توجّه به باب الله ، خداوند گناهان او را آمرزیده و موانع پیشرفت روحی او را برطرف می کند .

گرچه همه چهارده معصوم عليهم السلام به دلیل دارا بودن «مقام نورانیّت» محیط بر هر عصر و زمانی هستند و انسان ها در هر عصر و زمان باید توجّه به همه آن بزرگواران بنمایند ولی بر اساس مقامات تنزیلیّه زمانیه ، هر انسانی باید به امام عصر و زمان خودش بیشتر از بقیّة ائمّه عليهم السلام توجّه داشته باشد .

اینک به روایت عبدالله بن قدامه ترمذی از حضرت ابا الحسن عليه السلام توجّه نمایید که فرمودند :

مَنْ شَكَّ فِي أَرْبَعَةٍ فَقَدْ كَفَرَ بِجَمِيعِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ ؛
أَحَدُهَا مَعْرِفَةُ الْإِمَامِ فِي كُلِّ زَمَانٍ وَأَوَّانٍ بِشَخْصِهِ وَتَعْتِبِهِ .^۲

کسی که درباره چهار چیز شک کند به تمامی آنچه که خداوند نازل فرموده کافر شده است ؛ یکی از آنها شناختن امام در هر عصر و زمان است که شخص امام و صفاتی را که داراست بشناسد .

پس در هر زمان معرفت و شناخت نسبت به امام آن زمان واجب

۱. بحار الأنوار: ۳۴۹/۳۹.

۲. بحار الأنوار: ۱۳۵/۷۲.

سلام بر شما در آن هنگام که (قرآن را) تلاوت می‌کنید و (اسرار آن را) بیان می‌فرمایید.

بنابراین، لازم است انسان در هر عصر و زمانی که زندگی می‌کند به امام زمان خویش توجه خاصی داشته باشد.

اکنون به این روایت که از امام رضا علیه السلام نقل شده است توجه کنید:

عن مولانا الرضا، عن آبائه عليهم السلام قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله في قول الله تبارك وتعالى: ﴿يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمامِهِمْ﴾^۱ قال:

يُدْعَى كُلُّ قَوْمٍ بِإِمامِ زَمَانِهِمْ، وَكِتابِ الله وَسُنَّةِ نَبِيِّهِمْ.^۲

حضرت امام رضا علیه السلام از پدران گرامی خود نقل فرمودند که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله درباره فرمایش خداوند: «روزی که همه انسانها را با امامشان فرا می‌خوانیم» فرمودند:

هر گروهی با امام زمانش و کتاب خداوند و سنت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله خوانده می‌شود.

و معنی روایت این است که: هر انسانی در روز قیامت درباره این سه مسأله حیاتی مورد پرس و جو و بازرسی قرار می‌گیرد که آیا وظیفه‌اش را نسبت به امام زمان خود و همچنین کتاب خدا و سنت پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله انجام داده است یا نه؟

۱. سوره اسراء، آیه ۷۱.

۲. بحار الأنوار: ۱۰/۸.

پس در روز قیامت از مسأله امامت سؤال می‌شود و بررسی می‌کنند که آیا انسان به امام زمانش معرفت و شناخت داشته است یا نه؟

یکی از راه‌های مهم توجه به امام عصر ارواحنا فداء خواندن نمازها، دعاها و زیاراتی است که از ائمه اطهار علیهم السلام درباره آن حضرت وارد شده است و یا از ناحیه مقدسه آن بزرگوار صادر گردیده است.

سفارش جناب محمد بن عثمان، دوّمین نایب خاص امام عصر ارواحنا فداء به احمد ابن ابراهیم در برابر درخواستی که از ایشان کرده بود، این است:

تَوَجَّهْ إِلَيْهِ بِالزِّيَارَةِ.^۱

به سوی آن حضرت، به وسیله این زیارت توجه نما.^۲

از این کلام می‌توان استفاده نمود که به وسیله زیارات یا دعاهایی که در ارتباط با آن حضرت است، انسان می‌تواند به سوی آن بزرگوار توجه نموده و قلب و روح خود را مجذوب آن وجود مقدس نماید.

مسأله توجه داشتن به مقام و شخصیت امام عصر ارواحنا فداء و اظهار اندوه و غم در هجران و فراق آن بزرگوار نه تنها در زمان غیبت، بلکه در زمان حضور ائمه اطهار علیهم السلام نیز مطرح بوده و اهل بیت علیهم السلام عظمت مقام و شخصیت حضرت بقیة الله ارواحنا فداء را بیان کرده‌اند و از غیبت و فراق آن سرور عالم امکان اظهار تأسف نموده‌اند.

۱. بحار الأنوار: ۱۷۴/۵۳.

۲. مقصود «زیارت ندبه» است که آن را در این کتاب در بخش «زیارت‌ها» می‌آوریم.

در واقع اهل بیت علیہم السلام نه تنها با بیانات خود مردم را موظف نموده‌اند که به یاد سرور عالم هستی باشند و در غیبت و فراق آن بزرگوار اندوهگین و غمناک باشند؛ بلکه عملاً نیز با ریختن اشک و کشیدن آه از دل پر درد خود، نسبت به غیبت طولانی حضرتش، همه را درس سوز و انتظار آموخته‌اند؛ ولی متأسفانه شیعیان این مسأله حیاتی را که در تمام ابعاد زندگی دنیوی و اخروی آنها دارای مهم‌ترین اثر است، به دست غفلت و فراموشی سپرده‌اند.

بزرگانی که وظیفه داشته و دارند مردم را با این موضوع بسیار مهم که در عالم هستی تأثیر عظیم دارد آشنا نمایند، سهل انگاری کردند؛ و با غفلت و بی‌توجهی جامعه شیعه در گذشته و حال از این مسئله مهم و حیاتی، جهان همچنان از نعمت ظهور حضرت بقیة الله الأعظم ارواحنا فداه بی‌بهره است و بر اثر دوری و غیبت آن سرور عالم هستی به نعمت تکامل در تمام ابعاد علمی و معنوی، دست نیافته و همچنان زور و زر و تزویر بر جهان و جهانیان حکومت می‌کند و ادامه حکومت لعنت شده حبتی میلیاردها انسان مسلمان و غیر مسلمان را در چنگال خونبار خود گرفتار نموده است.

جامعه ما آنگونه در مسائل دنیوی غرق شده و آنچنان چشم به اسباب دوخته که مسبب الأسباب را فراموش کرده است، درست است که دنیا سرای اسباب می‌باشد و ما باید برای کارهای خود در پی اسباب و وسیله باشیم، ولی این نباید تا به آن حد باشد که سبب‌آفرین را فراموش کنیم. جامعه ما، هم به خداوند که مسبب الأسباب است کم‌توجه

می‌باشد و هم از ولی و جانشین او غفلت می‌ورزد.

یکی از علل مهمی که باعث غفلت و یا کم‌توجهی بسیاری از مردم نسبت به امام عصر ارواحنا فداه شده است، عدم آگاهی و شناخت آنان از مقام و شخصیت آن بزرگوار است که در روایات خاندان وحی کاملاً به عظمت آن بزرگوار تصریح شده است.

متأسفانه کسانی که وظیفه داشته‌اند این حقایق را به مردم برسانند و آنان را به سوی سرور عالم وجود و رهبر جهان هستی متوجه سازند، موفق به انجام این وظیفه مهم شرعی نشدند.

اکنون آنچه را که برادران حضرت یوسف به حضرت یعقوب گفتند، به امام زمان خویش ارواحنا فداه عرض می‌کنیم و به این وسیله از پیشگاه امام رئوف طلب عفو و بخشش می‌نمائیم:

﴿ يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴾^۱

ای پدر ما، برای گناهان ما استغفار نما؛ به راستی که ما خطاکار بودیم.

امید است که با عفو و بخشش آن حضرت از گذشته ما، آینده را جبران نموده و به یاد آن بزرگوار باشیم و تا توان داریم دیگران را به سوی ساحت مقدس آن حضرت متوجه سازیم.

۱. سوره یوسف، آیه ۹۷.

انتظارِ ظہور یا اعتقاد به ظہور؟!

انتظار، تنها به معنای آمادگی برای پذیرش ظہور نیست؛ بلکه علاوه بر آن، در اندیشهٔ آن بودن و آرزو داشتن آن را نیز می‌طلبد.

ممکن است بسیاری از افراد آمادگی و امکانات برای پذیرایی از میهمان را داشته باشند ولی از کسی دعوت نکرده و در انتظار آمدن میهمان نباشند. این گونه افراد را تنها به خاطر آمادگی داشتن برای پذیرایی، نمی‌توان منتظر میهمان دانست؛ زیرا نه منتظر آمدن میهمان هستند و نه از نیامدن آن، ناراحت می‌شوند.

با این بیان روشن می‌شود که در خودسازی و تہذیب نفس، بدون توجہ به مسألهٔ انتظار و فرا رسیدن روزگاری که سراسر جهان از وجود ظلم و ستم پاکسازی می‌شود، کمبود وجود دارد؛ زیرا کسی که این گونه است یکی از وظایف بزرگ خود را که انتظار داشتن برای پاکسازی جهانی و حرکت به سوی آن مقصد است، به دست فراموشی سپرده است.

به عبارت دیگر؛ اصلاح نفس و پاکسازی در صورتی به تکامل و اوج خود می‌رسد که انسان در آرزو و اندیشهٔ پاکسازی سراسر جهان باشد و تنها به تہذیب نفس خویش نیندیشد.

پس کسی که برای اصلاح حال خویش تلاش می‌کند باید در انتظار ظہور مصلح جهان باشد و تنها به اعتقاد داشتن به این موضوع بسنده نکند.

بنابراین، نکته‌ای که باید مورد توجہ قرار گیرد این است که: میان انتظارِ ظہور و اعتقاد به آن تفاوت بسیاری وجود دارد. زیرا همهٔ شیعیان

بلکه بسیاری از ملت‌های دیگر جهان به ظہور مصلحی که سرانجام سراسر جهان را پر از عدل و داد کند اعتقاد دارند؛ ولی همهٔ آنانی که اعتقاد به این حقیقت دارند در انتظار تحقق آن نیستند!

کسی منتظر ظہور امام زمان ارواحنا فداء می‌باشد که علاوه بر اعتقاد، امید و انتظار درک آن زمان را داشته باشد و بر اساس انتظار و امید، عمل نماید.

تمام روایاتی که مسألهٔ انتظار در آن‌ها ستوده شده است، بر لزوم امیدواری و امکان وقوع و درک ظہور امام عصر ارواحنا فداء دلالت می‌کنند؛ زیرا اگر انتظار و امید نباشد و انسان مأیوس از درک زمان ظہور باشد، چگونه به روایات انتظار که درس امید و آرزو را به انسان‌ها می‌آموزند، عمل کرده است؟!

بنابراین، علاوه بر اعتقاد به مسألهٔ ظہور و آمادگی برای درک آن روزگار - به دلیل روایاتی که درس انتظار را به ما می‌آموزند - هر انسانی وظیفه دارد در اندیشهٔ ظہور بوده و امیدوار به درک آن، و معتقد به امکان فرا رسیدن آن در زمان خود باشد، و برای آن که با عافیت زمان ظہور را درک کند دعا نماید و بداند که خداوند آنچه بخواهد انجام می‌دهد.

عظمت امام عصر ارواحنا فداہ

در کلمات اہل بیت علیہم السلام

آشنایی با عظمت امام عصر ارواحنا فداہ وسیلہ ای بسیار مؤثر برای وارد شدن در صراط انتظار می باشد. در توضیح کلام می گوییم:

روایاتی که از اہل بیت علیہم السلام درباره شخصیت و عظمت امام عصر ارواحنا فداہ به ما رسیده است، آنچنان مہیج و تکان دہندہ است کہ آدمی را شگفت زده می سازد! چگونه می شود با آن ہمہ سخنانی کہ در اعماق وجود انسان تأثیر می گذارد، جامعہ ما نسبت بہ آن بزرگوار آن گونه کہ باید دل نسبتہ است و زاغ و زغن را بہ جای «طاووس بہشت»^۱ برگزیدہ است؟

این ہمہ غفلت چرا؟ و این ہمہ فراموشی از چہ جهت است؟

آیا عالمان و بزرگان دین در این راہ کاری کہ شایستہ باشد انجام دادہ اند؟ آیا مہتران و پیشوایان قوم و قدرتمندانی کہ خود را بہ آن حضرت نسبت می دہند خدمتی نمودہ اند؟

آیا ثروتمندان و توانمندان شیعہ در راہ کمک بہ این مسألہ کہ اساسی ترین مسألہ حیاتی دین است، کوشش کردہ اند؟ آیا تودہ مردم با توجہ بہ امام زمان صلوات اللہ علیہ، سرنوشت غمبار خویش را تغییر دادہ اند؟ حقیقت این است کہ ہمہ اقشار مردم در این غفلت زدگی، کم و بیش سہیم ہستند، (اگر چہ افرادی بودہ اند و ہستند از عالمان و غیر عالمان، کہ همچون شقایق داغ بر دل داشتہ و روزگاری با غم و حسرت

۱. بحار الأنوار: ۹۱/۵۱.

می گذرانند و بہ قدر توفیق و توان خویش بہ احیاء این امر پرداختہ و می پردازند.) بگذریم کہ حقیقت تلخ است و دل خودپسندان را می آزد. اکنون کلماتی را از خاندان وحی می آوریم تا ببینید آنان با چہ عباراتی از آخرین حجت الہی حضرت صاحب الأمر صلوات اللہ علیہ یاد نمودہ اند و چگونه کوشش کردہ اند تا مردم را بہ سوی آن حضرت متوجہ سازند و چگونه درس بزرگداشت آن حضرت را بہ ما آموختہ اند:

۱ - پیغمبر اکرم صلی اللہ علیہ وسلم فرمودند:

پدرم و مادرم فدای او باد! او ہم نام من و شبیہ من است.

این کلام را پیغمبر اکرم صلی اللہ علیہ وسلم بہ حضرت امیر المؤمنین علیہ السلام پس از شرح دوران غم انگیز و تأسف بار غیبت امام عصر ارواحنا فداہ بیان نمودہ اند. اینک بہ فرمایش آن حضرت توجہ کنید:

... سَيَكُونُ بَعْدِي فِتْنَةٌ صَمَاءٌ صَيْلَمٌ يَسْقُطُ فِيهَا كُلُّ وَلِيَّةِ
وَبَطَانَةٍ، وَذَلِكَ عِنْدَ فَقْدَانِ شَيْعَتِكَ الْخَامِسِ مِنَ السَّابِعِ مِنْ
وُلْدِكَ، يَخْزَنُ لِفَقْدِهِ أَهْلُ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ، فَكَمْ مُؤْمِنٍ
وَمُؤْمِنَةٍ مُتَأَسِّفٍ مُتَلَهِّفٍ حَيْرَانَ عِنْدَ فَقْدِهِ.

ثم أطرق ملياً ثم رفع رأسه وقال:

يَا بِي وَأُمِّي سَمِيٍّ وَشَبِيهِي وَشَبِيهَ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ، عَلَيْهِ
جَلَالِيبُ الثُّورِ يَتَوَقَّدُ مِنْ شِعَاعِ الْقُدْسِ.^۱

بعد از من فتنه ای ایجاد می شود بسیار سخت و دشوار و از پا درآورنده، کہ در آن ہر شخص مورد اعتماد و رازداری سقوط

۱. کفایۃ الأثر: ۱۵۸، بحار الأنوار: ۳۶/۳۳۷ و ۵۱/۱۰۹.

می‌کند و این در هنگامی است که شیعیان تو پنجمین نفر از فرزندان تو از هفتمین امام را گم کنند، برای فقدان او اهل آسمان و زمین غمگین می‌شوند، پس چه بسیارند مردان و زنان بایمانی که در هنگام غیبت او، متأسف و حسرت‌زده و حیرانند.

سپس آن حضرت سر خود را به آرامی پائین برده و آن‌گاه سر بلند نموده و فرمودند:

پدر و مادرم فدای او باد، هم‌نام من و شبیه من و شبیه موسی بن عمران است، بر او پیراهن‌هایی از نور است که از شعاع قدس برافروخته است.

۲ - حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام درباره آن حضرت فرمودند:

جانم فدای او باد ...

این کلام را مرحوم علامه مجلسی به حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام نسبت داده و فرموده است: در دیوان شعری که منسوب به آن حضرت می‌باشد، از آن بزرگوار نقل شده که فرمودند:

فَتَمَّ يَوْمَ الْقَائِمِ الْحَقِّ مِنْكُمْ   وَبِالْحَقِّ يَا تَيْكُمُ وَبِالْحَقِّ يَعْملُ
سَمِيَّ نَسِيَّ اللَّهِ نَفْسِي فِدَاؤُهُ   فَلَا تَخْذُلُوهُ يَا بَنِي وَعَجَلُوا^۱

پس در آن هنگام (بعد از حکومت‌های ناشایسته) از شما کسی که حق را به پا می‌دارد قیام می‌کند، و حق را برای شما می‌آورد و به آن عمل می‌کند.

۱. بحار الأنوار: ۱۳۱/۵۱.

هم‌نام رسول خداوند است **جانم فدای او باد**، پس ای فرزندان من؛ مدد رسانی به او را ترک نکنید و برای یاریش شتاب کنید.

۳ - حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام:

پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد!^۱

اول مظلوم عالم حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام پس از بیان اوصاف جسمانی امام عصر ارواحنا فداه با بیان جمله‌ای که آوردیم اشتیاق عظیم قلبی خویش را اظهار نموده‌اند.

این روایت را جناب جابر جعفی که از نقباء و از اصحاب سر امام باقر و امام صادق علیهما السلام بوده نقل نموده است.

در این روایت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام به بیان صفات نیکوی جسمانی امام عصر ارواحنا فداه اکتفا کرده‌اند و از تشریح خصلت‌های معنوی و ملکوتی آن حضرت خودداری فرموده‌اند، زیرا با کسی سخن می‌گفته‌اند که او علت اصلی همه تباهی‌ها و فسادها در عالم خلقت است.

اکنون به این روایت توجه کنید:

جناب جابر جعفی می‌گوید: از امام باقر علیه السلام شنیدم که می‌فرمود:

سایر عمر بن الخطاب امیرالمؤمنین علیه السلام فقال:

۱. حضرت نرجس خاتون علیها السلام شاهزاده بزرگ روم، برای پیوستن به خاندان وحی علیه السلام، لباس کنیزان را پوشید و در میان آنان رفت و افتخار جاودانه مادر شدن برای حضرت بقیة الله ارواحنا فداه را نصیب خود ساخت. به جهت پوشیدن لباس کنیزان و اسارت، از ایشان به عنوان بهترین کنیزان در روایات یاد شده است.

أخبرني عن المهدی ما اسمه؟

فقال: أمّا اسمه فإنّ حبيبي عهد إليّ أن لا احدث باسمه حتّى يبعثه الله .

قال: فأخبرني عن صفته .

قال: هو شابٌّ مَرْبُوعٌ حَسَنُ الْوَجْهِ حَسَنُ الشَّعْرِ، يَسِيلُ شَعْرُهُ عَلَى مَنْكَبَيْهِ، وَنُورٌ وَجْهِهِ يَغْلُو سَوَادَ لَحْيَتِهِ وَرَأْسِهِ، بِأَبِي ابْنِ خَيْرَةَ الْإِمَاءِ^۱.

عمر بن خطاب در خدمت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام راه می رفت به آن بزرگوار عرض کرد: مرا از نام مهدی خبر ده .

حضرت فرمودند: امّا درباره اسم او، حبيب من از من پيمان گرفته است که از نام او سخن نگويم، تا آن زمان که خداوند او را برانگيزد .

عرض کرد: از او صاف و شمایل او به من خبر ده .

حضرت فرمودند: او جوانی است چهار شانه، نیکوروی و زیباموی که مویش بر شانه اش ریخته و نور صورتش بر سیاهی موی سر و صورتش برتری دارد .

پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد!

۴ - حضرت امیر المؤمنین علیه السلام:

پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد .

این کلام را حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام دیگر بار تکرار نموده اند و حارث همدانی آن را از حضرت امیر مؤمنان علیه السلام نقل کرده است .

آن بزرگوار در این روایت بیان فرموده اند که پایان ظلم و ستمگری ستمگران با شمشیر انتقامی است که در دست توانای حضرت بقیة الله ارواحنا فداه می باشد، و فرموده اند: جام تلخ زهر را به کام همه ستمگران جهان فرو خواهد ریخت .

اکنون در دنباله مطلب به کلام آن بزرگوار که دل غمزدگان را شاد می کند توجه کنید:

بِأَبِي ابْنِ خَيْرَةَ الْإِمَاءِ - يَعْنِي الْقَائِمِ مِنْ وُلْدِهِ علیه السلام -
يَسُوْمُهُمْ حَسَنًا، وَيُسْقِيهِمْ بِكَأْسِ مُصْبِرَةٍ، وَلَا يُعْطِيهِمْ إِلَّا
السَّيْفَ هَرَجًا^۱.

پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد - یعنی حضرت قائم که از فرزندان آن حضرت است - خواری و پستی و فرومایگی را بر آنان وارد می سازد و با ظرفی که از صبر (دوایی بسیار تلخ) پر است به آنان (ستمگران) می خوراند و به آنان چیزی حواله نمی کند مگر شمشیر خون ریز را .

آری؛ در آن روز است که حکومت سقیفه نشینان و وارثان آنان به پایان می رسد و جام تلخ زهر را همه آنها سر خواهند کشید!

۵ - حضرت امیر المؤمنین علیه السلام:

پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد .

۱. الغيبة مرحوم نعمانی: ۲۲۹.

۱. بحار الأنوار: ۳۶/۵۱.

حضرت امیرالمؤمنین علیہ السلام این گفتار را دیگر بار در یکی از خطبه‌های خود ایراد فرموده‌اند:

فَانظُرُوا أَهْلَ بَيْتِ نَبِيِّكُمْ فَإِن لَّبَدُوا فَالْبَدُوا، وَإِن اسْتَنْصَرُوكُمْ فَانصُرُوهُمْ، لِيَفْرَجَنَّ اللَّهُ بِرَجُلٍ مِّنْ أَهْلِ الْبَيْتِ، بِأَبِي ابْنِ خَيْرَةِ الْأِمَاءِ! لَا يُعْطِيهِمْ إِلَّا السَّيْفُ هَرْجًا هَرْجًا، مَوْضِعًا عَلَى عَاتِقِهِ ثَمَانِيَةَ.^۱

به اهل بیت پیامبرتان بنگرید؛ اگر آرام گرفتند شما نیز آرام بگیرید و اگر شما را به یاری طلبیدند آنان را یاری کنید، خداوند به طور حتم مردی از ما اهل بیت را (برای نابودی ستمگران) خارج می‌سازد.

پدرم فدای پسر بهترین کنیزان باد، به آنان نمی‌دهد مگر شمشیر را چه آشوبی! چه آشوبی! هشت ماه شمشیر را بر شانه خود می‌نهد.

در این خطبه حضرت امیرالمؤمنین علیہ السلام اصلاح جهان و پاکسازی دنیا را از وجود پلیدان لعنت‌شده نوید می‌دهند، که مدت هشت ماه جنگ با ستمگران در صحنه گیتی ادامه می‌یابد و آن گاه صلح و صفا در سراسر جهان حاکم می‌شود.

۶ - حضرت امیرالمؤمنین علیہ السلام:

آه - چقدر مشتاقم او را ببینم!

این کلام را حضرت امیر مؤمنان علیہ السلام پس از بیان فتنه‌ها و آشوب‌های

۱. بحار الأنوار: ۱۲۱/۵۱.

آینده و یاد از خصلت‌های امام عصر ارواحنا فداء بیان نمودند:

هاه - وأوماً بيده إلى صدره - شوقاً إلى رؤيته.^۱

آه - و اشاره به سینه مبارک خود نمودند - چقدر مشتاقم او را ببینم!

زیرا آن بزرگوار با احاطه علمی که بر همه چیز داشتند، می‌دانستند فتنه‌هایی که سقیفه‌نشینان در سقیفه بذر آن را افشاندند، همچنان ادامه خواهد یافت و آتش آن سراسر گیتی را تا زمان‌های دور، سیاه خواهد نمود و سیه‌روزی و بدبختی را نصیب همه مردمان جهان خواهد کرد و این ظلم و جنایت همچنان ادامه می‌یابد تا آن روز که منتقم آل محمد حضرت امام عصر ارواحنا فداء همراه با سید و سیزده تن از شخصیت‌های خودساخته، که امر ولایت در جان و دل آنان ریشه دوانده است با تعدادی دیگر از مؤمنان از کنار خانه خدا قیام نمایند، و انتقام همه مظلومین جهان را از همه ستمگران بگیرند.

اگر در روز تاریخ سقیفه یاورانی از جان گذشته در کنار وجود مقدس اول مظلوم عالم حضرت امیرالمؤمنین علیہ السلام می‌بودند، دشمنان نمی‌توانستند خانه وحی را به آتش کشیده و ریسمان به گردن امیر عالم هستی افکنده و چهره ماه را کبود کنند.

حضرت امیرالمؤمنین علیہ السلام در یکی از خطبه‌های خود می‌فرمایند:

فَنظَرْتُ فَإِذَا لَيْسَ لِي مُعِينٌ إِلَّا أَهْلُ بَيْتِي فَضَنَنْتُ بِهِمْ عَنِ الْمَوْتِ، وَأَغْضَيْتُ عَلَى الْقَدَى، وَشَرَيْتُ عَلَى الشَّجَى،

۱. بحار الأنوار: ۱۱۵/۵۱.

وَصَبَرْتُ عَلَىٰ أَخْذِ الْكُظْمِ، وَعَلَىٰ أَمْرٍ مِّنْ طَعْمِ الْعَلَقَمِ.^۱

چون مخالفین، خلافت را که حقّ من بود غصب کردند، (در کار خویش) اندیشه کردم؛ دیدم در آن هنگام به غیر از اهل بیت خود یوری ندارم، راضی نشدم که آنها کشته شوند، و چشمی که خاشاک در آن رفته بود برهم نهادم؛ با این که استخوان گلویم را گرفته بود، جام تلخ را آشامیدم؛ و خشم خود فرو خوردم و بر چیزهای تلخ تر از طعم علقم (که گیاهی است بسیار تلخ) شکیبایی نمودم.

آری؛ مظلوم ترین فرد جهان هستی پس از بیان همه ستم‌هایی که بر او روا شده، آنگاه که از فتنه‌های آینده یاد می‌کند و نام پایان دهنده همه ظلم‌ها و ستم‌ها را به زبان جاری می‌سازد می‌فرماید:

آه؛ چقدر مشتاقم او را ببینم!

۷- امام باقر علیه السلام می‌فرمایند:

اگر در آن زمان باشم جان خود را برای صاحب این امر نگه می‌دارم.

این کلام از کسی صادر شده است که شکافنده همه علوم و دانش‌ها در سراسر هستی و آگاه از همه اسرار خلقت می‌باشد، آن کسی که آینده و آیندگان، گذشته و گذشتگان، برای ایشان همچون افرادی هستند که در محضرش حاضر می‌باشند.

آن حضرت وقتی که سخن از آینده و آیندگان به میان می‌آورد، و

۱. نهج البلاغه فیض الإسلام: خطبة ۲۶ ص ۹۲.

یکی از قیام‌هایی را که قبل از ظهور امام عصر ارواحنا فداه واقع می‌شود بیان می‌کنند، می‌فرمایند:

...أَمَا إِنِّي لَوْ أَدْرَكْتُ ذَلِكَ لَأَسْتَبَقِيَتْ نَفْسِي لِصَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ.^۱

آگاه باشید؛ اگر من آن زمان را درک نمایم، جان خود را برای صاحب این امر حفظ می‌کنم.

مرحوم آیه الله شیخ محمد جواد خراسانی در کتاب خود نوشته است: مقصود حضرت از آن زمان، وقتی است که گروهی از «شیلا» برای گرفتن حق قیام می‌کنند.

۸- امام باقر علیه السلام:

پدر و مادرم فدای او باد، او همانم من و دارای کُنیه من است.

پدرم فدای کسی باد که سراسر گیتی را سرشار از عدل و داد می‌کند همان‌گونه که پر از ظلم و ستم شده باشد.

این روایت را ابو حمزه ثمالی که از بزرگان اصحاب آن حضرت است نقل نموده؛ او می‌گوید:

روزی در محضر امام باقر علیه السلام بودم، آنگاه که مردم از خدمت آن بزرگوار مرخص شدند به من فرمودند:

يا أبا حمزة؛ مِنَ الْمُحْتَمِ الَّذِي حَتَمَهُ اللهُ قِيَامَ قَائِمِنَا، فَمَنْ شَكَ فِيمَا أَقُولُ لَقِيَ اللهُ وَهُوَ بِه كَافِرٌ.

۱. الغيبة مرحوم نعمانی: ۲۷۳.

ثمّ قال: بِأَبِي وَأُمِّي الْمُسْمَى بِاسْمِي وَالْمَكْنَى بِكُنْيَتِي، السَّابِعُ مِنْ وُلْدِي، بِأَبِي مَنْ يَمَلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا كَمَا مُلِئْتُ ظُلْمًا وَجَوْرًا.^۱

یا ابا حمزه؛ مَنْ أَدْرَكَه فَيُسَلِّمُ لَهُ مَا سَلَّمَ لِمُحَمَّدٍ وَعَلَيَّ ﷺ فَقَدْ وَجِبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ، وَمَنْ لَمْ يُسَلِّمْ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَيُسُّ مَثْوَى الظَّالِمِينَ.^۱

ای ابا حمزه؛ از چیزهایی که خداوند آن‌ها را حتمی قرار داده است قیام قائم ما است و کسی که در آنچه می‌گویم شک کند، خداوند را ملاقات می‌کند در حالی که به او کافر است.

پدر و مادرم فدای کسی باد که به نام من نامیده شده و کنیه‌اش کنیه من است و هفتمین فرد از نسل من است.

پدرم فدای کسی باد که سراسر زمین را پر از عدل و داد می‌نماید همان گونه که از ظلم و ستم پر شده باشد.

ای ابا حمزه؛ هر کس در زمان او باشد و تسلیم او گردد همان گونه که تسلیم محمد و علی بوده، بهشت بر او واجب است، و کسی که تسلیم او نباشد خداوند بهشت را بر او حرام می‌کند و جایگاه او آتش می‌باشد و بد منزلی است جایگاه ستم کاران.

۹- امام صادق ﷺ:

اگر او را درک کنم تا زنده باشم به او خدمت می‌کنم.

این کلام را امام صادق ﷺ هنگامی فرمودند که درباره حضرت بقیة

۱. بحار الأنوار: ۵۱/۱۳۹/۲۴/۲۴۱/۳۶/۳۹۴.

الله ارواحنا فداه از آن بزرگوار سؤال شد:

هل وُلِدَ القَائِمُ؟

قال: لا، وَلَوْ أَدْرَكَتْهُ لَخَدَمْتَهُ أَيَّامَ حَيَاتِي.^۱

آیا (حضرت) قائم متولد شده است؟

حضرت فرمودند: نه، و اگر من او را درک نمایم، در تمام دوران زندگی و حیاتم به او خدمت می‌کنم.

۱۰- امام صادق ﷺ:

برای نور آل محمد ﷺ (دعا نمودم).

عباد بن محمد مداینی می‌گوید: امام صادق ﷺ پس از نماز ظهر دست‌ها را بلند نموده و دعا کردند.

گفتم: جانم به فدایتان؛ برای خودتان دعا نمودید؟ فرمودند:

دَعَوْتُ لِنُورِ آلِ مُحَمَّدٍ ﷺ وَسَائِقِهِمْ وَالْمُنْتَقِمِ بِأَمْرِ اللَّهِ مِنْ أَعْدَائِهِمْ.^۲

برای نور آل محمد ﷺ و پیش‌رو آنان و کسی که به امر خدا از دشمنان آنان انتقام می‌گیرد، دعا نمودم.

۱. الغيبة مرحوم نعمانی: ۲۷۳، بحار الأنوار: ۵۱/۱۴۸.

صاحب کتاب «عقد الدرر» این روایت و روایات دیگری را به امام حسین ﷺ نسبت داده و به دلیل سند آن اشتباه است و علت اشتباهش این است که کنیه «ابو عبدالله» را که مشترک است میان امام حسین و امام صادق ﷺ، به امام حسین ﷺ نسبت داده است. رجوع کنید به کتاب «الصحيفة المباركة المهدية».

۲. فلاح السائل: ۱۷۰.

البتّه خاندان وحی همه آنها نور هستند و معرفت آنان به نورانیت معرفه الله است، ولی بنا به فرمایش امام صادق علیه السلام در این روایت آن حضرت نور الأنوار می باشد.

۱۱- امام موسی کاظم علیه السلام:

پدرم فدای کسی باد که در راه خدا، سرزنش ملامتگران در او تأثیر نمی گذارد.
پدرم فدایش باد که به امر خداوند قیام می کند.

یحیی بن فضل نوفلی می گوید: حضرت موسی بن جعفر علیه السلام بعد از نماز عصر دست ها را به دعا بلند نموده و دعائی را قرائت کردند. به آن حضرت عرض کردم برای چه کسی دعا نمودید؟

قال: ذَلِكَ الْمَهْدِيِّ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام.

قال: يَا أَبِي الْمُنْبِذِ الْبَطْنُ، الْمَقْرُونِ الْحَاجِبَيْنِ، أَحْمَشَ السَّاقَيْنِ، يَعِيدُ مَا بَيْنَ الْمَنْكِبَيْنِ، أَسْمَرَ اللَّوْنِ، يِعْتَادُهُ مَعَ سَمَرْتِهِ صَفْرَةَ مِمْ سَهْرِ اللَّيْلِ، يَا أَبِي مَنْ لَيْلَهُ يَرَعَى التُّجُومَ سَاجِدًا وَ رَاكِعًا، يَا أَبِي مَنْ لَا يَأْخُذُهُ فِي اللَّهِ لَوْ مَ لَأْتِمِ، مِضْبَاحِ الدُّجَى، يَا أَبِي الْقَائِمِ بِأَمْرِ اللَّهِ.^۱

حضرت فرمودند: برای مهدی آل محمد علیه السلام.

آن گاه فرمودند: پدرم فدای آن وجودی باد که دلی برجسته و ابروانی پیوسته و ساق های باریک دارد، و چهار شانه و قوی

۱. بحار الأنوار: ۸۱/۸۶.

هیكل و گندم گون است، و بر اثر تهجد و شب زنده داری رنگش زرد است.

پدرم فدای کسی باد که شب ها در حال سجده و رکوع، بسر می برد و به ستارگان می نگرد و آن ها را زیر نظر دارد.

پدرم فدای کسی باد که در راه خدا سرزنش ملامتگران در او تأثیر نمی گذارد، او چراغ هدایت در تاریکی های شدید است.
پدرم فدای او که به امر خدا قیام می کند.

۱۲ - حضرت امام رضا علیه السلام:

پدرم و مادرم فدایش باد، او همان جدّم عليه السلام و شبیه من و شبیه موسی بن عمران است.

این کلام را حضرت امام رضا علیه السلام پس از ذکر فتنه های بسیار سختی که از اوّل زمان غیبت امام عصر ارواحنا فداه واقع شد، بیان نموده اند.

این فتنه ها آن چنان سخت و ویرانگر است که افراد بسیار زیرک و فهمیده را نیز به دام خود گرفتار می نماید؛ گرچه آنان مدّعی دین و دینداری هستند. و بر اثر گمراهی آنان، آنچنان غربت و تنهایی امام عصر ارواحنا فداه را فرا می گیرد که اهل آسمان و زمین بر او می گریند و هر انسان آزاده و دل آگاه برای آن حضرت به گریه می نشیند.

اکنون به کلام حضرت امام رضا علیه السلام توجه کنید:

لَا يُدُّ مِنْ فِتْنَةِ صَمَاءَ صَيْلَمَ يَسْتَقُطُّ فِيهَا كُلُّ بَطَانَةِ وَوَلِيْبَةِ
وَذَلِكَ عِنْدَ فُقْدَانِ الشَّيْبَةِ الثَّالِثِ مِنَ وُلْدِي، يَبْكِي عَلَيْهِ أَهْلُ
السَّمَاءِ وَأَهْلُ الْأَرْضِ وَكُلُّ حَرِيٍّ وَحَرَائِنِ وَكُلُّ حَزِينٍ وَلَهْفَانٍ.

از امام صادق علیہ السلام از علت ایستادن در وقتی که لفظ «قائم» - که از القاب حضرت حجّت صلوات الله علیه است - برده می شود ، سؤال شد .
 امام صادق علیہ السلام فرمودند :

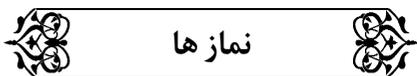
به این جهت که زیرا برای ایشان غیبتی است طولانی و از شدت رأفت آن حضرت به دوستانش ، نظر می کند به هر کسی که او را به این لقب - که دلالت بر دولت او و حسرت به غربت او دارد - یاد نماید ، و از تعظیم نمودن بنده ای که برای صاحب خود خضوع می نماید این است که به هنگامی که مولای باجلالت او با دیدگان شریفش به سوی او می نگردد ، در برابر او بایستد . پس هر کس این نام را به زبان می آورد باید بایستد و باید از خداوند بزرگ تعجیل فرج او را طلب نماید .^۱

از خداوند بزرگ می خواهیم که ما را از منتظران ظهور آن حضرت صلوات الله علیه قرار دهد و ستایش مخصوص خداوند است که پروردگار جهانیان است .

وما توفیقي إلا بالله
 مرتضی مجتهدی سیستانی

۱. إلزام الناصب: ۲۷۱/۱.

بخش اول

در این بخش بعضی از نمازهایی را که از حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء نقل شده یا برای آن حضرت ذکر شده است، نقل می‌نماییم:

نماز امام زمان علیه السلام

مرحوم سید بن طاووس می‌فرماید: این نماز دو رکعت است: سوره حمد را می‌خواند تا به «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» برسد، آن‌گاه صد مرتبه «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» را تکرار کند، پس از آن؛ سوره را تمام می‌کند، و بعد یک مرتبه سوره اخلاص را قرائت کند، و پس از نماز این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ عَظَمَ الْبَلَاءِ، وَبَرِحَ الْخِفَاءِ، وَأَنْكَشَفَ الْغِطَاءِ،
وَضَاقَتِ الْأَرْضُ بِمَا وَسَعَتِ السَّمَاءُ، وَإِلَيْكَ يَا رَبَّ
الْمُشْتَكِي، وَعَلَيْكَ الْمُعْوَلُ فِي الشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ. اللَّهُمَّ صَلِّ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، الَّذِينَ أَمَرْنَا بِطَاعَتِهِمْ.

وَعَجَّلِ اللَّهُمَّ فَرَجَهُمْ بِقَائِمِهِمْ، وَأَظْهِرْ إِعْزَاذَهُ، يَا مُحَمَّدُ
 يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ اكْفِيَانِي فَإِنَّكُمَا كَافِيَايَ، يَا مُحَمَّدُ
 يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ أَنْصُرَانِي فَإِنَّكُمَا نَاصِرَايَ، يَا
 مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ احْفَظَانِي فَإِنَّكُمَا حَافِظَايَ،
 يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ،
 يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، أَلْعَوْتُ أَلْعَوْتُ أَلْعَوْتُ،
 أَدْرِكُنِي أَدْرِكُنِي أَدْرِكُنِي، أَلَأْمَانَ الْأَمَانَ الْأَمَانَ ۱.

نماز مسجد مقدس جمکران

جناب حسن بن مثلث جمکرانی رضی اللہ عنہ می گوید: مولای ما، حضرت
 صاحب الزمان صلوات الله عليه فرمود:

به مردم بگو: به این مکان رغبت کنند، و اینجا را گرامی
 بدارند، و در این مکان چهار رکعت نماز بخوانند: دو رکعت
 نماز تحیت مسجد، که در هر رکعت یک مرتبه سوره حمد و
 هفت مرتبه سوره «اخلاص» را بخواند، و در هر رکوع و
 سجود ذکر آن را هفت مرتبه بگوید.

۱. جمال الأسبوع: ۱۸۱، بحار الأنوار: ۱۹۱/۹۱.

و دو رکعت نماز حضرت صاحب الزمان صلوات الله عليه بخواند
 بدین ترتیب: چون سوره «فاتحه» را خواند و به «إِيَّاكَ نَعْبُدُ
 وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» رسید صد مرتبه آن را تکرار کند، و پس از
 آن، سوره فاتحه را تا آخر بخواند، و رکعت دوم را نیز به
 همین طریق بخواند، و ذکر رکوع و سجود را هفت مرتبه
 تکرار کند، چون نماز را تمام کرد تهلیل (لا إله إلا الله) بگوید،
 و تسبیح حضرت فاطمه زهرا رضی اللہ عنہا را بفرستد، چون تسبیح
 تمام شد سر به سجده گذاشته و صد مرتبه بر پیغمبر و
 آلش رضی اللہ عنہم صلوات بفرستد.

آنگاه حضرت چنین فرمودند:

فَمَنْ صَلَّى فَكَأَنَّمَا صَلَّى فِي الْبَيْتِ الْعَتِيقِ.

هر کس این نماز را بخواند مانند آن است که در کعبه نماز
 خوانده است.^۱

نماز توجّه

به حضرت صاحب الزمان رضی اللہ عنہ

احمد بن ابراهیم می گوید: شوق و آرزوی دیدار مولای ما، حضرت
 صاحب الزمان ارواحنا فداه در دلم جای گرفت، بدین جهت به جناب

۱. جنة المأوى: ۲۳۱. درباره مسجد مقدس جمکران مطالب مهمی را در کتاب «صحیفه مہدیہ»
 نقل کردیم به آن کتاب رجوع شود.

ابو جعفر محمد بن عثمان - از نواب چہارگانہ - عرض حال نمودم .

جناب محمد بن عثمان فرمود: آیا با آرزوی قلبی میل داری کہ حضرتش را زیارت کنی؟
گفتم: آری .

فرمود: خداوند بہ این آرزوی قلبی تو پاداش عطا کند، عاقبت امر تو را در آسانی می بینم . ای ابا عبداللہ! دیدار آن حضرت را التماس نکن، زیرا در دوران غیبت کبری اشتیاق دیدار آن حضرت وجود دارد؛ ولی از دیدار با ایشان سؤال نمی شود^۱، کہ این از آیات و عزائم الہی است و

۱. بدیہی است کہ نصیب و قسمت احمد بن ابراہیم چنین بودہ! و این حکم شامل ہمہ افراد نمی شود، زیرا فرد دیگری این حاجت را درخواست کردہ و بہ دیدار حضرتش نایل آمدہ است .

زہری می گوید: مدتی بود در جستجوی حضرت بودم، در این راہ سعی و کوشش فراوان نمودہ و بہترین سرمایہ ام را از دست دادم، بہ حضور عثری - نایب حضرت - شرفیاب شدم، کمر بر خدمت او بستم و از ہیچ خدمتی فرو گذاری نکردہ و ملازم او شدم . پس از مدتی، از دیدار حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداه پرسیدم .

فرمود: برای این مسألہ راہی نیست . من التماس کردہ و با تواضع اصرار نمودم .

فرمود: فردا صبح بیا .

فردا صبح خدمت او شرفیاب شدم، از من استقبال نمود، ہمراہ او جوانی بود، چہرہ او از ہمہ مردم زیباتر بود و پاکیزہ ترین عطرها از او استشمام می شد، آستین لباس او مانند لباس تجار و بازرگانان بود، چون چشمم بہ جمال دلربای او افتاد بہ نزدیک عثری رفتم، او با اشارہ مرا بہ سوی آن حضرت راہنمایی کرد، روی بہ آن بزرگوار نمودہ و پرسش هایی از ایشان نمودم، از ہر چہ می پرسیدم پاسخ می داد .

←

تسلیم و گردن نہادن بر آن سزاوار است، ولی ہر گاہ خواستی بہ او توجہ کنی با این زیارت بہ حضرتش متوجہ شو .

اول دوازده رکعت نماز، بہ صورت دو رکعت دو رکعت می خوانی، و در ہمہ رکعت ہا سورہ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ را می خوانی، آنگاہ بر محمد و آل او ﷺ صلوات می فرستی، و سخن خدای متعال را می گویی:

﴿سَلَامٌ عَلٰی آلِ یَاسِیْنِ﴾ ، ذَلِکَ هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِیْنُ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ، وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِیْمِ ، اِمَامُهُ مَنْ یَّهْدِیْہِ صِرَاطَہُ الْمُسْتَقِیْمِ ، قَدْ آتَاکُمُ اللّٰهُ خِلَافَتَہُ یَا آلَ یَاسِیْنِ ... ۱

نماز و دعای فرج

برای رفع مشکلات مهم

ابو جعفر محمد بن جریر طبری در «مسند فاطمہ علیہ السلام» می نویسد:
ابو حسین کاتب می گوید: از جانب وزیر ابو منصور مأمور انجام کاری گشتم، در ضمن این مأموریت میان من و او اختلافی واقع شد . کار بہ

→ آنگاہ برخاست تا وارد یکی از اتاقها شود، معمولاً کسی بہ آن اتاق رفت و آمد نمی کرد، در این حال جناب عثری بہ من فرمود: اگر می خواهی باز ہم از ایشان سؤال کن کہ پس از این او را نخواہی دید . «الإحتجاج: ۲/ ۲۹۷» .

۱. بحار الأنوار: ۱۷۴/۵۳ . این زیارت را در بخش «زیارت ہا» نقل می نمایم .

جایی رسید که من از ترس او پنهان شده و در خفا به سر می‌بردم، او در جستجوی من بود و مرا تهدید کرد.

مدتی در خفا با ترس و وحشت بسر بردم، (از ترس و وحشتی که داشتم) تصمیم گرفتم شب جمعه‌ای را به مرقد منور حضرت امام کاظم علیه السلام مشرف شوم تا به دعا و راز و نیاز بپردازم. وارد حرم مطهر شدم، شب طوفانی بود، باران می‌بارید، از ابن جعفر - خادم حرم - خواهش کردم که درب‌های روضه منوره را ببندد، و حرم کاملاً خلوت باشد تا بتوانم در خلوت شب برای آنچه می‌خواهم دعا نمایم، همچنین از آمدن مأمورانی که می‌ترسیدم، در امان باشم. او خواهش مرا پذیرفت و درب‌های حرم را بست.

نیمه شب شد، بارش شدید باران توأم با طوفان؛ رفت و آمد مردم از آن مکان قطع کرد، حرم کاملاً خلوت شد، مشغول راز و نیاز شدم، دعا می‌کردم، زیارت می‌نمودم و نماز می‌خواندم.

در همین حال، ناگاه صدای پایی از کنار روضه مطهره به گوشم رسید، شخصی مشغول زیارت بود. او در زیارت خویش؛ بر حضرت آدم و پیامبران اولوالعزم علیهم السلام سلام نمود، سپس به یکایک امامان معصوم علیهم السلام سلام کرد تا این که به اسم مبارک صاحب الزمان صلوات الله علیه رسید، ولی او را ذکر نکرد.

من از این عمل او در شگفت شدم، با خودم گفتم: شاید فراموش کرده، یا او را نمی‌شناسد، یا مذهب این شخص چنین است.

وقتی از زیارت فارغ شد دو رکعت نماز خواند، و به طرف مرقد مولای

ما، امام جواد علیه السلام رفت، و همان گونه زیارت کرد، سلام داد و دو رکعت نماز خواند.

من او را نمی‌شناختم و به همین جهت از وی می‌ترسیدم، او جوانی کامل بود، لباس سفیدی بر تن داشت و عمامه‌ای - که تحت الحنک داشت - بر سر بسته، و عبایی بر دوش انداخته بود، رو به من کرد و فرمود: ای ابو حنین! چرا تو دعای فرج را نمی‌خوانی؟
عرض کردم: دعای فرج کدام است؟ ای آقای من! فرمود:
دو رکعت نماز می‌خوانی و می‌گویی:

يَا مَنْ أَظْهَرَ الْجَمِيلَ وَ سَتَرَ الْقَبِيحَ ، يَا مَنْ لَمْ يُؤْخِذْ
بِالْبَجْرِ بِرَةٍ وَلَمْ يَهْتِكِ السُّتْرَ ، يَا عَظِيمَ الْمَنْ ، يَا كَرِيمَ الصَّفْحِ ،
يَا مُبْتَدِيَّ النُّعْمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا ، يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ ، يَا وَاسِعَ
الْمَعْفِرَةِ ، يَا بَاسِطَ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ ، يَا مُنْتَهَى كُلِّ نَجْوَى ،
وَيَا غَايَةَ كُلِّ شَكْوَى ، وَيَا عَوْنَ كُلِّ مُسْتَعِينٍ ، يَا مُبْتَدِيَّ
بِالنُّعْمِ قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا ، «يَا رَبُّاهُ» ده مرتبه، «يَا سَيِّدَاهُ» ده
مرتبه، «يَا مَوْلَاهُ» ده مرتبه، «يَا غَايَتَاهُ» ده مرتبه، «يَا مُنْتَهَى
رَعْبَتَاهُ» ده مرتبه.

أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

عَلَيْهِمُ السَّلَامُ إِلَّا مَا كَشَفْتَ كَرْبِي ، وَنَفَّسْتَ هَمِّي ، وَفَرَّجْتَ عَنِّي ، وَأَصْلَحْتَ خَالِي .

پس از آن هر چه می‌خواهی دعا می‌کنی ، آنگاه گونه راست خود را بر زمین می‌گذاری و در سجده صد مرتبه می‌گویی :

يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ ، اِكْفِيَانِي فَاِنَّكُمَا كَافِيَانِي ، وَاَنْصُرَانِي فَاِنَّكُمَا نَاصِرَانِي .

بعد گونه چپ را بر زمین می‌گذاری و صد مرتبه می‌گویی : «أَدْرُكُنِي» و (یا) زیاد تکرار می‌کنی ، و بعد می‌گویی : «الْغَوْثَ [الْغَوْثَ] الْغَوْثَ» و این ذکر را به قدر یک نفس تکرار می‌کنی ، آنگاه سر از سجده برمی‌داری ، که خداوند از کرم خود حاجت تو را برمی‌آورد ، إن شاء الله .

من مشغول نماز و دعا شدم در این حال او از حرم مطهر بیرون رفت . نماز و دعا را تمام کردم نزد ابن جعفر رفتم تا راجع به این شخص بپرسم که چگونه وارد حرم شده است ؟

دیدم همه درب‌ها بسته و قفل زده شده‌اند ، تعجب کردم ، با خودم گفتم : شاید او در اینجا خوابیده بود ، و من نمی‌دانستم .

به طرف ابن جعفر رفتم ، او از اتافی - که روغن چراغ‌های روضه در آنجا بود - بیرون آمد ، جریان را از او پرسیدم .

او گفت : همان طوری که می‌بینی درب‌ها بسته است ، قضیه را برای

او تعریف کردم .

گفت : او مولای ما ، حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه بود ، و من بارها در همچو شبی موقعی که حرم از مردم خلوت می‌شود ؛ آن حضرت را مشاهده کرده‌ام .

من بر آنچه از دستم رفته بود ، متأسف شدم ؛ نزدیک طلوع فجر از حرم مطهر بیرون آمده و به « کرخ » - که در آن پنهان شده بودم - رفتم ؛ هنوز ظهر نشده بود که مأموران ابو منصور از دوستان برای ملاقات با من پرس و جو می‌کردند ، آنها از سوی وزیر امان نامه وزیر با خود آورده بودند که با خط خودش نوشته بود ، وزیر در آن نامه از خوبی و نیکی نوشته بود . با یکی از دوستان خودم - که فرد مطمئنی بود - پیش وزیر رفتم ، او برخاست و مرا در آغوش گرفت ، رفتاری کرد که تا حال از او ندیده بودم آنگاه رو به من کرد و گفت : کارت بجایی رسیده که شکایت مرا به حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه می‌نمایی ؟

گفتم : از من دعا و درخواستی بود .

گفت : وای بر تو! دیشب - شب جمعه - در خواب مولایم صاحب الزمان صلوات الله علیه را دیدم ، او مرا به کارهای خوب امر می‌فرمود ، و در این رابطه چنان به من تندی کرد که من ترسیدم .

من (تعجب کرده) گفتم : لا إله إلا الله! گواهی می‌دهم که آنها حق و منتهای حق هستند . شب گذشته من مولایم را در بیداری زیارت کردم ، و به من چنین و چنان فرمود ، و آنچه در حرم حضرت امام کاظم عليه السلام دیده بودم ، تعریف کردم .

او از این قضیه تعجب کرد، و نیکویی‌های بزرگی در حق من انجام داد، و از ناحیه او به مقامی رسیدم که گمان نمی‌کردم به آن مقام برسم، و این به برکت مولای ما حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه بود.^۱

نماز استغاثه به امام زمان

نماز استغاثه به مولای ما حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداه چنین است:
سید علیخان علیه السلام در کتاب «الکلم الطیب» فرموده:
این استغاثه‌ای است به حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه، هر جا که باشی دو رکعت نماز با حمد و هر سوره که خواهی بگزار، آنگاه رو به قبله زیر آسمان بایست و بگو:

سَلَامُ اللَّهِ الْكَامِلِ التَّامِّ الشَّامِلِ الْعَامِّ، وَصَلَوَاتُهُ الدَّائِمَةُ
وَبَرَكَاتُهُ الْقَائِمَةُ الثَّابِتَةُ، عَلَى حُجَّةِ اللَّهِ وَوَلِيِّهِ فِي أَرْضِهِ
وَبِلَادِهِ، وَخَلِيفَتِهِ عَلَى خَلْقِهِ وَعِبَادِهِ، وَسُلَالَةِ النَّبُوَّةِ، وَبَقِيَّةِ
الْعِتْرَةِ وَالصَّفْوَةِ، صَاحِبِ الزَّمَانِ، وَمُطَهِّرِ الْإِيمَانِ، وَمُلَقِّنِ
أَحْكَامِ الْقُرْآنِ، وَمُطَهِّرِ الْأَرْضِ، وَنَاشِرِ الْعَدْلِ فِي الطُّولِ
وَالْعَرْضِ، وَالْحُجَّةِ الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ، الْإِمَامِ الْمُنْتَظَرِ

۱. تبصرة الولی: ۱۹۲، بحار الأنوار: ۳۴۹/۹۱، دلائل الإمامة: ۵۵۱.

الْمَرْضِيِّ، وَابْنِ الْأَيْمَةِ الطَّاهِرِينَ، الْوَصِيِّ بْنِ الْأَوْصِيَاءِ
الْمَرْضِيِّينَ، الْهَادِي الْمَعْصُومِ بْنِ الْأَيْمَةِ الْهُدَاةِ
الْمَعْصُومِينَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُعَزَّ الْمُؤْمِنِينَ الْمُسْتَضْعَفِينَ، السَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا مُذِلَّ الْكَافِرِينَ الْمُتَكَبِّرِينَ الظَّالِمِينَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، السَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا بِنَّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنَّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنَّ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنَّ الْأَيْمَةِ الْحُجَّجِ الْمَعْصُومِينَ وَالْإِمَامِ عَلَى
الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ سَلَامٌ مُخْلِصٌ لَكَ
فِي الْوِلَايَةِ.

أَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْمَهْدِيُّ قَوْلًا وَفِعْلًا، وَأَنْتَ الَّذِي تَمَلَّأُ
الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا، بَعْدَ مَا مَلَأَتْ جَوْرًا وَظُلْمًا، فَعَجَّلَ اللَّهُ
فَرْجَكَ، وَسَهَّلَ مَخْرَجَكَ، وَقَرَّبَ زَمَانَكَ، وَكَثَّرَ أَنْصَارَكَ
وَأَعْوَانَكَ، وَأَنْجَزَ لَكَ مَا وَعَدَكَ، فَهُوَ أَصْدَقُ الْقَائِلِينَ
﴿وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ

أَيُّمَةً وَنَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»^۱.

يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ، حَاجَتِي كَذَا وَكَذَا، وَبِهِ جَاي «كَذَا وَكَذَا» حَاجَتِ خُودِ رَاذَكِرْ كُنْ، فَمَا شَفَعُ لِي فِي نَجَاحِهَا، فَقَدْ تَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ بِحَاجَتِي، لِعِلْمِي أَنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَفَاعَةً مَقْبُولَةً، وَمَقَامًا مَحْمُودًا، فَبِحَقِّ مَنْ أَحْتَصِّكُمْ بِأَمْرِهِ، وَأَنْ تَضَاكُمُ لِسِرِّهِ، وَبِالشَّانِ الَّذِي لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ، سَلِ اللَّهُ تَعَالَى فِي نُجْحِ طَلِبَتِي، وَإِجَابَةِ دَعْوَتِي، وَكَشْفِ كُرْبَتِي. آنگاه برای هر چه می خواهی دعا کن که - ان شاء الله - برآورده می شود.^۲

اهداء نماز به امام زمان عليه السلام

در روز پنجشنبه

شیخ بزرگوار، ابوجعفر طوسی رضی الله عنه در کتاب «مصباح کبیر» می نویسد: نماز هدیه، هشت رکعت است. این نماز از امامان معصوم علیهم السلام روایت شده است، انسان بایستی در روز جمعه هشت رکعت نماز بخواند: چهار

۱. سوره قصص، آیه ۵.

۲. مفاتیح الجنان: ۲۴۳، به نقل از الکلم الطیب: ۸۳.

رکعت را به پیشگاه مقدس رسول خدا صلی الله علیه و آله، و چهار رکعت دیگر را به حضرت فاطمه زهرا علیها السلام هدیه کند.

و در روز شنبه، چهار رکعت بخواند و به حضرت امیر مؤمنان علی علیه السلام هدیه کند، سپس همین طور هر روز چهار رکعت بخواند و به یکی از ائمه معصومین علیهم السلام هدیه کند، و در روز پنجشنبه چهار رکعت بخواند و به حضرت امام صادق علیه السلام هدیه کند.

روز جمعه؛ دوباره هشت رکعت بخواند و چهار رکعت به حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله و چهار رکعت به حضرت فاطمه زهرا علیها السلام هدیه کند، سپس روز شنبه چهار رکعت بخواند و به حضرت امام کاظم علیه السلام هدیه کند، و همین طور تا روز پنجشنبه چهار رکعت بخواند و به حضرت امام زمان ارواحنا فداه هدیه نماید، و بین دو رکعت نماز، این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ السَّلَامُ، وَإِلَيْكَ يَعُودُ السَّلَامُ، حَيْنًا رَبَّنَا مِنْكَ بِالسَّلَامِ. اللَّهُمَّ إِنَّ هَذِهِ الرَّكَعَاتِ هَدِيَّةٌ مِنِّي إِلَى الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ^۱، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَبَلِّغْهُ إِيَّاهَا، وَأَعْطِنِي أَفْضَلَ أَمَلِي وَرَجَائِي فِيكَ، وَفِي رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ [وَفِيهِ]، وَبِرَّي أَنِجَهُ دُوسْتِ دَارِدِ، دَعَا كُنْدِ^۲.

۱. نماز را به هر امامی که هدیه می نماید در دعا نام آن امام را ذکر نماید.

۲. جمال الأسبوع: ۳۴، دعوات راوندی: ۱۰۸، مصباح المتهجد: ۳۲۲.

نماز امام زمان

در شب جمعہ

سید بزرگوار، علی بن طاووس رحمۃ اللہ علیہ می فرماید: در کتاب «کنوز النجاج» تألیف فقیہ ابو علی فضل بن حسن طبرسی رحمۃ اللہ علیہ دیدم کہ از مولای ما حضرت حجّت صلوات اللہ علیہ چنین نقل کرده بود: حسین بن محمّد بزوفری می گوید:

از ناحیہ مقدّسہ حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء چنین صادر شد:

کسی کہ حاجتی بہ سوی خدا دارد، شب جمعہ بعد از نیمہ آن غسل کند و بہ محلّ نماز خود برود، و دو رکعت نماز بخواند، در رکعت اول سورہ «حمد» را بخواند، چون بہ ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ رسید صد بار آن را تکرار کند، و بعد سورہ را تا آخر بخواند، و یک مرتبہ سورہ «توحید» را بخواند، سپس رکوع و سجود کند، و ذکر آن را ہفت مرتبہ بگوید، و رکعت دوم را نیز بہ ہمین کیفیت بخواند، آنگاہ این دعا را بخواند، بعد ہر حاجتی دارد - جز قطع رحم - از خدای بخواہد کہ خداوند متعال حاجت او را حتماً بر آوردہ می کند.

و دعا این است:

اللَّهُمَّ إِنَّ أَطْعَمَكَ فَأَلْحَمِدُكَ لَكَ، وَإِنْ عَصَيْتَكَ فَالْحُجَّةُ

لَكَ، مِنْكَ الرَّوْحُ وَمِنْكَ الْفَرْجُ، سُبْحَانَ مَنْ أَنْعَمَ وَشَكَرَ،
سُبْحَانَ مَنْ قَدَرَ وَغَفَرَ.

اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ قَدْ عَصَيْتُكَ، فَإِنِّي قَدْ أَطْعَمْتُكَ فِي أَحَبِّ
الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ وَهُوَ الْإِيمَانُ بِكَ، لَمْ أَتَّخِذْ لَكَ وَلَدًا، وَلَمْ أَدْعُ
لَكَ شَرِيكًا، مَتَا مِنْكَ بِهِ عَلَيَّ لَا مَتَا مِنِّي بِهِ عَلَيْكَ، وَقَدْ
عَصَيْتُكَ يَا إِلَهِي عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الْمُكَابَرَةِ، وَلَا الْخُرُوجِ عَنْ
عُودِيَّتِكَ، وَلَا الْجُحُودِ لِرُبُوبِيَّتِكَ، وَلَكِنْ أَطْعَمْتُ هَوَايَ،
وَأَزَلَّنِي الشَّيْطَانُ، فَلَكَ الْحُجَّةُ عَلَيَّ وَالْبَيَانُ، فَإِنْ تَعَذَّبْنِي
فَبِدُنُوبِي غَيْرِ ظَالِمٍ، وَإِنْ تَغَفَّرْ لِي وَتَرَحَّمْ عَلَيَّ، فَإِنَّكَ جَوَادٌ
كَرِيمٌ، يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ بِهِ قَدْرُ بِيكَ تَكَرَّرَ كُنْتُ، سَبَسَ بِيكَ:

يَا آمِنًا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَكُلُّ شَيْءٍ مِنْكَ خَائِفٌ حَذِرٌ،
أَسْأَلُكَ بِآمْنِكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَخَوْفِ كُلِّ شَيْءٍ مِنْكَ، أَنْ
تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُعْطِيَنِي أَمَانًا لِنَفْسِي
وَأَهْلِي وَوَلَدِي، وَسَائِرِ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ، حَتَّى لَا أَخَافَ
أَحَدًا، وَلَا أَحْذَرَ مِنْ شَيْءٍ أَبَدًا، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ،
وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، يَا كَافِيَّ إِبْرَاهِيمَ نَمْرُودَ، يَا كَافِيَّ

مُوسَىٰ فِرْعَوْنَ، أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،
وَأَنْ تَكْفِيَنِي شَرَّ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ .

به جای فلان بن فلان شخصی را که از شر او می ترسد نام
ببرد، خداوند - إن شاء الله - وی را از شر آن شخص حفظ
می کند .

آنگاه سر به سجده گذاشته و حاجت خود را بخواهد و به
سوی خدا تضرع و زاری کند، زیرا هیچ مرد و زن مؤمنی
نیست که این نماز را بخواند و با این دعا؛ با خلوص نیت دعا
کند مگر آن که درهای آسمان برای اجابت به سوی او گشوده
می شود، و در همان وقت و در همان شب هر حاجتی داشته
باشد برآورده می شود، و این از فضل خداوند برای ما و مردم
است.^۱

بخش دوم

دعاهای قنوت

دعا برای ظهور امام زمان

در قنوت نمازها

شهید اول علیه السلام در کتاب «ذکر» می گوید: ابن ابی عقیل برای قنوت
دعایی که از حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام روایت شده؛ برگزیده، و آن
دعا این است:

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ شَخَصَتِ الْأَبْصَارُ، وَنُقِلَتِ الْأَقْدَامُ، وَرُفِعَتِ
الْأَيْدِي، وَمُدَّتِ الْأَعْنَاقُ، وَأَنْتَ دُعِيتَ بِالْأَلْسُنِ، وَإِلَيْكَ
سِرُّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ فِي الْأَعْمَالِ، رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا
بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ .

اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ غَيْبَةَ نَبِيِّنَا وَقِلَّةَ عَدَدِنَا، وَكَثْرَةَ
عَدُوِّنَا، وَتَظَاهَرَ الْأَعْدَاءِ عَلَيْنَا، وَوُقُوعَ الْفِتَنِ بِنَا، فَفَرِّجْ

۱. مهج الدعوات: ۲۵۱، و در المصباح: ۵۲۲، بانندی تفاوت.

ذَلِكَ اللَّهُمَّ بَعْدَ تَطْهِرِهِ، وَإِمَامٍ حَقٌّ تُعْرِفُهُ، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

و همچنین می گوید: برای من نقل شده است که امام صادق علیه السلام به شیعیان خود دستور می فرمود که در قنوت بعد از کلمات فرج این دعا را بخوانند.^۱

دعای قنوت حضرت بقیة الله علیہ السلام

این قنوت را سید بن طاووس رحمۃ اللہ علیہ در «مہج الدعوات» و مرحوم کفعمی در «البلد الامین» از حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء نقل نموده اند:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَكْرِمِ أَوْلِيَاءَكَ بِإِنْجَازِ وَعْدِكَ، وَبَلِّغْهُمْ ذِكْرَكَ مَا يَأْمُلُونَهُ مِنْ نَصْرِكَ، وَاكْفُفْ عَنْهُمْ بِأَسِّ مَنْ نَصَبَ الْخِلَافَ عَلَيْكَ، وَتَمَرَّدَ بِمَنْعِكَ عَلَيَّ رُكُوبِ مُخَالَفَتِكَ، وَاسْتَعَانَ بِرِفْدِكَ عَلَيَّ فَلَ حَدِّكَ، وَقَصَدَ لِكَيْدِكَ بِأَيْدِكَ، وَوَسِعَتْهُ حِلْمًا لِسَأْخُذِهِ عَلَيَّ جَهْرَةً، وَتَسْتَأْصِلُهُ عَلَيَّ عِزَّةً.

۱. بحار الأنوار: ۲۰۷/۸۵.

فَإِنَّكَ اللَّهُمَّ قُلْتَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ ﴿حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْن بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾^۱، وَقُلْتَ ﴿فَلَمَّا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ﴾^۲، وَإِنَّ الْغَايَةَ عِنْدَنَا قَدْ تَنَاهَتْ، وَإِنَّا لِعَظِيمُونَ غَاضِبُونَ، وَإِنَّا عَلَىٰ نَصْرِ الْحَقِّ مُتَعَاصِبُونَ، وَإِلَىٰ وُرُودِ أَمْرِكَ مُشْتَأِفُونَ، وَإِلَّا نَجَازِ وَعْدِكَ مُرْتَقِبُونَ، وَلِحُلُولِ وَعِيدِكَ بِأَعْدَائِكَ مُتَوَقِّعُونَ.

اللَّهُمَّ فَأَذِّنْ بِذَلِكَ، وَافْتَحْ طُرُقَاتِهِ، وَسَهِّلْ خُرُوجَهُ، وَوَطِّئْ مَسَالِكَهُ، وَأَشْرِعْ شَرَائِعَهُ، وَأَيِّدْ جُنُودَهُ وَأَعْوَانَهُ، وَبَادِرْ بِأَسْكَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ، وَابْسُطْ سَيْفَ نِقْمَتِكَ عَلَيَّ أَعْدَائِكَ الْمُعَانِدِينَ، وَخُذْ بِالثَّارِ، إِنَّكَ جَوَادٌ مَكَارٌ.^۳

۱. سورة يونس، آية ۲۴.

۲. سورة زخرف، آية ۵۵.

۳. مهج الدعوات: ۹۰، البلد الامين: ۶۶۴.

دعای دوّم حضرت بقیة الله ارواحنا فداء

در قنوت

این قنوت را سیّد بن طاووس رحمته الله در «مهج الدعوات» و مرحوم کفعمی در «البلد الامین» از امام زمان ارواحنا فداء نقل نموده اند:

[قُلِ] اللَّهُمَّ مَا لِكَ الْمُلِكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ، وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ، وَتُعْزِزُ مَنْ تَشَاءُ، وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ، بِيَدِكَ الْخَيْرُ، إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، يَا مَاجِدُ يَا جَوَادُ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا بَطَّاشُ يَا ذَا الْبَطْشِ الشَّدِيدِ، يَا فَعَالًا لِمَا يُرِيدُ، يَا ذَا الْقُوَّةِ الْمَتِينِ، يَا رَوْوْفُ يَا رَحِيمُ، يَا لَطِيفُ يَا حَيُّ حِينَ لَا حَيَّ .

أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَخْزُونِ الْمَكْنُونِ الْحَيِّ الْقَيُّومِ، الَّذِي اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيْهِ أَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي تُصَوِّرُ بِهِ خَلْقَكَ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ تَشَاءُ، وَبِهِ تَسُوقُ إِلَيْهِمْ أَرْزَاقَهُمْ فِي أَطْبَاقِ الظُّلُمَاتِ، مِنْ بَيْنِ الْعُرُوقِ وَالْعِظَامِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي

أَلْفَتَ بِهِ بَيْنَ قُلُوبِ أَوْلِيَائِكَ، وَأَلْفَتَ بَيْنَ الثَّلْجِ وَالنَّارِ، لَا هَذَا يُذِيبُ هَذَا، وَلَا هَذَا يُطْفِئُ هَذَا .

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي كَوْنَتْ بِهِ طَعْمَ الْمِيَاهِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَجْرَيْتَ بِهِ الْمَاءَ فِي عُرُوقِ النَّبَاتِ بَيْنَ أَطْبَاقِ الثَّرَى، وَسَقَيْتَ الْمَاءَ إِلَىٰ عُرُوقِ الْأَشْجَارِ بَيْنَ الصَّخْرَةِ الصَّمَاءِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي كَوْنَتْ بِهِ طَعْمَ الثَّمَارِ وَأَلْوَانِهَا .

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي بِهِ تُبَدِّئُ وَتُعِيدُ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْفَرْدِ الْوَاحِدِ، الْمَتَفَرِّدِ بِالْوَحْدَانِيَّةِ، الْمَتَوَحِّدِ بِالصَّمْدَانِيَّةِ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي فَجَّرْتَ بِهِ الْمَاءَ مِنَ الصَّخْرَةِ الصَّمَاءِ، وَسَقَيْتَهُ مِنْ حَيْثُ شِئْتَ .

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي خَلَقْتَ بِهِ خَلْقَكَ، وَرَزَقْتَهُمْ كَيْفَ شِئْتَ وَكَيْفَ شِئُوا، يَا مَنْ لَا يُعَيِّرُهُ الْإَيَّامُ وَاللَّيَالِي، أَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ نُوحٌ حِينَ نَادَاكَ فَأَنْجَيْتَهُ وَمَنْ مَعَهُ، وَأَهْلَكَتَ قَوْمَهُ، وَأَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ إِبْرَاهِيمُ خَلِيلُكَ حِينَ نَادَاكَ فَأَنْجَيْتَهُ وَجَعَلْتَ النَّارَ عَلَيْهِ بَرْدًا وَسَلَامًا، وَأَدْعُوكَ بِمَا

دَعَاكَ بِهِ مُوسَىٰ كَلِيمُكَ حِينَ نَادَاكَ فَفَلَقْتَ لَهُ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْتَهُ
وَبَنِي إِسْرَائِيلَ، وَأَعْرَفْتَ فِرْعَوْنَ وَقَوْمَهُ فِي الْيَمِّ.
وَأَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ عِيسَىٰ رُوحُكَ حِينَ نَادَاكَ فَنَجَّيْتَهُ
مِنْ أَعْدَائِهِ وَإِلَيْكَ رَفَعْتَهُ، وَأَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ حَسْبِيكَ
وَصَفِيَّكَ وَنَبِيَّكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ،
وَمِنَ الْأَحْزَابِ نَجَّيْتَهُ، وَعَلَىٰ أَعْدَائِكَ نَصَرْتَهُ.

وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَبْتَ، يَا مَنْ لَهُ
الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ، يَا مَنْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا، يَا مَنْ أَحْصَىٰ
كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا، يَا مَنْ لَا تُغَيِّرُهُ الْأَيَّامُ وَاللَّيَالِي، وَلَا تَنْشَابُهُ
عَلَيْهِ الْأَصْوَاتُ، وَلَا تَخْفَىٰ عَلَيْهِ اللُّغَاتُ، وَلَا يُبْرِمُهُ الْإِحْاحُ
الْمُلْحِحِّينَ.

أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ خَيْرَتِكَ مِنْ
خَلْقِكَ، فَصَلِّ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ، وَصَلِّ عَلَيَّ جَمِيعِ
النَّبِيِّينَ وَالْمُرْسَلِينَ، الَّذِينَ بَلَّغُوا عَنْكَ الْهُدَىٰ، وَأَعْقَدُوا لَكَ
الْمَوَاتِقَ بِالطَّاعَةِ، وَصَلِّ عَلَيَّ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ.

يَا مَنْ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ أَنْجِزْ لِي مَا وَعَدْتَنِي، وَاجْمَعْ لِي

أَصْحَابِي وَصَبْرَهُمْ، وَأَنْصُرْنِي عَلَىٰ أَعْدَائِكَ وَأَعْدَاءِ
رَسُولِكَ، وَلَا تُخَيِّبْ دَعْوَتِي، فَإِنِّي عَبْدُكَ، ابْنُ عَبْدِكَ، ابْنُ
أُمَّتِكَ، أَسِيرٌ بَيْنَ يَدَيْكَ، سَيِّدِي أَنْتَ الَّذِي مَنَنْتَ عَلَيَّ بِهَذَا
الْمَقَامِ وَتَفَضَّلْتَ بِهِ عَلَيَّ دُونَ كَثِيرٍ مِنْ خَلْقِكَ، أَسْأَلُكَ أَنْ
تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُنْجِزَ لِي مَا وَعَدْتَنِي،
إِنَّكَ أَنْتَ الصَّادِقُ وَلَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ، وَأَنْتَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ.^۱

دعای سوّم آن حضرت در قنوت

مرحوم آیه الله سید نصر الله مستنبط در حرم امیرالمؤمنین علیه السلام
حضرت بقیة الله ارواحنا فداه را در حال نماز مشاهده نمود. به دعای
دلنشین امام عصر صلوات الله علیه گوش فرا داد، شنید که آن حضرت در
قنوت خود این دعا را می خوانند:

اللَّهُمَّ إِنَّ مُعَاوِيَةَ بْنَ أَبِي سُفْيَانَ قَدْ عَادَى عَلِيَّ بْنَ أَبِي
طَالِبٍ، فَالْعَنَهُ لَعْنًا وَبَيِّنًا.^۲

۱. مهج الدعوات: ۹۱، البلد الأمين: ۶۶۵.

۲. معجم رجال الفكر والأدب في النجف خلال ألف عام: ۱۱۹۹/۳.

۱۲

دعا در قنوت نماز جمعه

برای ظهور آن بزرگوار علیه السلام

ابن مقاتل گوید: حضرت امام رضا علیه السلام از من پرسید: شما در قنوت نماز جمعه، کدام دعا را می‌خوانید؟
عرض کردم: آنچه مردم می‌خوانند، همان را می‌خوانیم. حضرت فرمود:

دعایی را که آنها می‌خوانند نخوان؛ بلکه در قنوت این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ أَصْلِحْ عَبْدَكَ وَخَلِيفَتَكَ بِمَا أَصْلَحْتَ بِهِ أَنْبِيَاءَكَ وَرُسُلَكَ، وَحَفِّهِ بِمَلَايِكَتِكَ، وَأَيِّدْهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ مِنْ عِنْدِكَ، وَاسْلُكْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصْدًا يَحْفَظُونَهُ مِنْ كُلِّ سُوءٍ، وَأَبْدِلْهُ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِ أَمْنًا، يَعْْبُدُكَ لَا يُشْرِكُ بِكَ شَيْئًا، وَلَا تَجْعَلْ لِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ عَلَيَّ وَلِيًّا سُلْطَانًا، وَأَذَنْ لَهُ فِي جِهَادِ عَدُوِّكَ وَعَدُوِّهِ، وَاجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.^۱

۱. مصباح المنتهجد: ۳۶۶، جمال الأسبوع: ۲۵۶، بحار الأنوار: ۲۵۱/۸۹، ابواب الجنات: ۱۸۳.

بخش سوّم

ادعیه بعد از نمازها

۱۳

دعا برای ظهور حضرت بقیه الله ارواحنا فداء

بعد از هر نماز واجب

در کتاب «جمال الصالحین» از امام صادق علیه السلام نقل کرده که حضرت فرمودند:

از حقوق ما بر شیعیان ما این است که پس از هر نماز واجب، دست خود را بر چانه گرفته و سه بار بگویند:

يَا رَبَّ مُحَمَّدٍ عَجَلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ، يَا رَبَّ مُحَمَّدٍ إِخْفِظْ غَيْبَةَ مُحَمَّدٍ، يَا رَبَّ مُحَمَّدٍ انْتَقِمِ لِابْنَةِ مُحَمَّدٍ علیه السلام .^۱

۱. مکیال المکارم: ۷/۲.

دعای برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه
بعد از نمازهای واجب

حضرت امام جواد علیه السلام می فرماید:

هنگامی که از نماز واجب فارغ شدی بگو:

رَضِيتُ بِاللّٰهِ رَبًّا ، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا ، وَبِالْقُرْآنِ كِتَابًا ،
وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَبِيًّا ، وَبِعَلِيِّ وَلِيِّيَّ ، وَبِالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ ،
وَعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ ، وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ ،
وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ ، وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى ، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ ،
وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ ، وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ ، وَالْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ
عَلِيٍّ أَيْمَّةً .

اللَّهُمَّ وَلِيُّكَ الْحُجَّةُ فَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ ، وَمِنْ خَلْفِهِ ،
وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ ، وَمِنْ فَوْقِهِ وَمِنْ تَحْتِهِ ، وَامْدُدْ لَهُ
فِي عُمُرِهِ ، وَاجْعَلْهُ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ ، الْمُنْتَصِرَ لِدِينِكَ ، وَأَرِهِ مَا
يُحِبُّ وَتَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ فِي نَفْسِهِ وَفِي ذُرِّيَّتِهِ ، وَأَهْلِهِ وَمَالِهِ ،
وَفِي شَبَعَتِهِ وَفِي عَدُوِّهِ ، وَأَرِهِمْ مِنْهُ مَا يَخْذَرُونَ ، وَأَرِهِ

فِيهِمْ مَا يُحِبُّ وَتَقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ ، وَاشْفِ بِهِ صُدُورَنَا وَصُدُورَ
قَوْمِ مُؤْمِنِينَ .

از این حدیث شریف ، اهمیت دعا برای ظهور مولای ما حضرت
حجت ارواحنا فداه پس از هر نماز واجب معلوم می شود.^۱

دعا برای تشرف خدمت حضرت بقية الله ارواحنا فداه

که بعد از نمازهای واجب خوانده می شود

روایت شده است:

هر کس این دعا را بعد از هر نماز واجب بخواند و بر این عمل
مداومت و مواظبت کند، عمر او طولانی شده به قدری که از
زندگی خسته می شود، و به دیدار حضرت بقية الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مشرف می شود، و دعا این است:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، اللَّهُمَّ إِنَّ رَسُولَكَ
الصَّادِقَ الْمُصَدِّقَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ إِنَّكَ قُلْتَ مَا
تَرَدَّدْتُ فِي شَيْءٍ أَنَا فَاعِلُهُ كَتَرَدَّدِي فِي قَبْضِ رُوحِ عَبْدِي
الْمُؤْمِنِ ، يَكْرَهُ الْمَوْتَ وَأَنَا أَكْرَهُ مَسَاءَتَهُ . اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى

۱. مکیال المکارم: ۲/۳، و نظیر این روایت در «نزهة الزاهد: ۹۱» نیز وارد شده است.

مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجَّلْ لَوْلِيكَ الْفَرَجَ، وَالتَّصْرَ وَالْعَافِيَةَ،
وَلَا تَسُوْنِي فِي نَفْسِي، وَلَا فِي فُلَانٍ.

فرمود: و به جای فلان هر کسی را که دوست داری، نام می بری.^۱

دعای دیدار امام زمان ارواحنا فداء

حضرت امام صادق علیه السلام می فرماید:

هر کس پس از هر نماز واجب، این دعا را بخواند، حضرت
امام م ح م د بن الحسن علیه السلام را در بیداری یا خواب می بیند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ بَلِّغْ مَوْلَانَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، أَيْنَمَا كَانَ وَحَيْثُمَا كَانَ،
مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا، سَهْلِهَا وَجَبَلِهَا، عَنِّي وَعَنْ
وَالِدِيَّ، وَعَنْ وُلْدِي وَإِخْوَانِي التَّحِيَّةَ وَالسَّلَامَ عَدَدَ خَلْقِ
اللَّهِ، وَزِنَةَ عَرْشِ اللَّهِ، وَمَا أَحْصَاهُ كِتَابُهُ، وَأَخَاطَ عِلْمُهُ.
اللَّهُمَّ إِنِّي أَجِدُّ لَكَ فِي صَبِيحَةِ هَذَا الْيَوْمِ، وَمَا عِشْتُ فِيهِ

۱. مکارم الأخلاق: ۲/۳۵، و در مصباح المتهجد: ۵۸ و الصحیفه الصادقیه: ۱۷۸ با اندکی
تفاوت نقل شده است.

مِنْ أَيَّامِ حَيَاتِي، عَهْدًا وَعَقْدًا وَيَبَعَةً لَهٗ فِي عُنُقِي، لَا أَحُولُ
عَنْهَا وَلَا أَزُولُ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَنُصَارِهِ الذَّابِّينَ عَنْهُ،
وَالْمُمْتَثِلِينَ لِأَمْرِهِ وَتَوَاهِبِهِ فِي أَيَّامِهِ، وَالْمُسْتَشْهَدِينَ بَيْنَ
يَدَيْهِ.

اللَّهُمَّ فَإِنْ خَالَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ الْمَوْتُ، الَّذِي جَعَلْتَهُ عَلَيَّ
عِبَادَكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا فَأَخْرِجْنِي مِنْ قَبْرِي مُؤْتَرًّا كَفَنِي،
شَاهِرًا سَيْفِي، مُجَرِّدًا قَنَاتِي، مُلَبِّيًّا دَعْوَةَ الدَّاعِي فِي
الْحَاضِرِ وَالْأَبَادِي.

اللَّهُمَّ أَرِنِي الطَّلْعَةَ الرَّشِيدَةَ وَالْعُرَّةَ الْحَمِيدَةَ، وَاكْحُلْ
بَصْرِي بِنَظْرَةِ مِنِّي إِلَيْهِ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُ، وَسَهِّلْ مَخْرَجَهُ.
اللَّهُمَّ اشْدُدْ أَرْزَهُ، وَقَوِّ ظَهْرَهُ، وَطَوَّلْ عُمُرَهُ، وَاعْمُرِ اللَّهُمَّ
بِهِ بِلَادَكَ، وَأَخِي بِهِ عِبَادَكَ، فَإِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ ظَهَرَ
الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ^۱.

۱. سورة روم، آیه ۴۱.

فَأَظْهِرِ اللَّهُمَّ لَنَا وَلِيَّكَ وَابْنَ بِنْتِ نَبِيِّكَ، أَلْمَسْمَى بِاسْمِ
رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ، حَتَّى لَا يَظْفَرَ بِشَيْءٍ مِنْ
الْبَاطِلِ إِلَّا مَزَقَهُ، وَيَحِقَّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيُحَقِّقَهُ.
اللَّهُمَّ اكشِفْ هَذِهِ الْعُمَّةَ عَنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ بِظُهُورِهِ، إِنَّهُمْ
يَرَوْنَهُ بَعِيداً، وَتَرَاهُ قَرِيباً، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ١.

دعای بعد از نماز صبح

سید بزرگوار علی بن طاووس رحمته الله علیه در کتاب «مصباح الزائر» می نویسد:
این دعایی است که هر روز پس از نماز صبح مولایمان امام زمان ارواحنا فداه
با آن زیارت می شود:

اللَّهُمَّ بَلِّغْ مَوْلَايَ صَاحِبِ الزَّمَانِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ عَنْ
جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ
وَمَغَارِبِهَا، وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا، وَسَهْلِهَا وَجَبَلِهَا، حَيْثُ هُمْ
وَمَيْتُهُمْ، وَعَنْ وَالِدَيَّ وَوُلْدِي، وَعَنْنِي مِنَ الصَّلَوَاتِ
وَالْتَحِيَّاتِ، زِنَةَ عَرْشِ اللَّهِ، وَمِدَادِ كَلِمَاتِهِ، وَمُنْتَهَى رِضَاهُ،

۱. بحار الأنوار: ۶۱/۸۶.

وَعَدَدَ مَا أَحْصَاهُ كِتَابُهُ، وَأَخَاطَ بِهِ عِلْمُهُ.
اللَّهُمَّ إِنِّي أَجِدُّ لَكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ، وَفِي كُلِّ يَوْمٍ، عَهْداً
وَعَقْداً وَيَبِيعَةً [لَهُ] فِي رَقَبَتِي.
اللَّهُمَّ كَمَا شَرَفْتَنِي بِهَذَا التَّشْرِيفِ، وَفَضَّلْتَنِي بِهَذِهِ
الْفَضِيلَةِ، وَخَصَّصْتَنِي بِهَذِهِ النِّعْمَةِ، فَصَلِّ عَلَى مَوْلَايَ
وَسَيِّدِي صَاحِبِ الزَّمَانِ، وَاجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَشْيَاعِهِ،
وَالذَّائِبِينَ عَنْهُ، وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُسْتَشْهِدِينَ بَيْنَ يَدَيْهِ، طَائِعاً
غَيْرَ مُكْرَهٍ، فِي الصَّفِّ الَّذِي نَعَتَ أَهْلَهُ فِي كِتَابِكَ، فَقُلْتَ
﴿صَفًّا كَانَتْهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ﴾^١ عَلَى طَاعَتِكَ وَطَاعَةِ
رَسُولِكَ وَآلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ. اللَّهُمَّ هَذِهِ بَيْعَةٌ لَكَ فِي عُنُقِي
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ٢.

۱. سورة صف، آیه ۴.

۲. زاد المعاد: ۴۸۷، مصباح الزائر: ۴۵۴.

بعضی از بزرگان این دعا را چون بیعت با امام زمان صلوات الله علیه است و به منزله دست دادن با
آن بزرگوار می باشد، در باب زیارات نقل کرده اند.

دعا برای حضرت بقیة الله ارواحنا فداء

بعد از نماز صبح

علامه مجلسی؛ در کتاب «المقیاس» نقل کرده است که در تعقیب نماز صبح قبل از آنکه با کسی صحبت کند صد بار بگوید:

يَا رَبِّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَعَجِّلْ فَرَجَ آلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَعْتِقْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ .^۱

دعاهایی که حضرت بقیة الله ارواحنا فداء

برای برطرف شدن مشکلات شدید به مردی آموختند

محدث نوری رحمته الله در کتاب «دار السلام» می نویسد:

عالم ربانی، جناب حاج ملا فتحعلی سلطان آبادی رحمته الله نقل کرده و می گوید: فاضل مقدس، آخوند ملا محمد صادق عراقی رحمته الله در نهایت فقر و تنگدستی، سختی و پریشانی و بد حالی زندگی می کرد، و سختی‌ها امان را از او گرفته بود. مدت مدیدی گرفتار بود و رهایی از گرفتاری و گشایش در امور به سراغ او نمی آمد، تا این که شبی در عالم رؤیا در

۱. مکیال المکارم: ۱۳/۲.

صحرائی خیمه بزرگی دید که آن خیمه دارای قبه‌ای برافراشته بود، می پرسد: این خیمه باجلالت از آن کیست؟

می گویند: این خیمه کهف حصین، و غیاث المضطر المستکین، حضرت مهدی قائم و امام منتظر و مرضی عجل الله تعالی فرجه و سهل مخرجه است.

با سرعت به جانب آن خیمه می رود، زیرا که می فهمد درمان همه دردهایش در آنجا است.

وقتی خدمت آن پناه بی پناهان شرفیاب می شود، پریشانی، فشار زمانه و سختی و فقر اهل و عیال را به پیشگاه حضرت عرض می کند، و از آن بزرگوار دعایی برای گشایش کار و دفع غم و غصه درخواست می نماید. امام زمان صلوات الله علیه او را به سیدی از فرزندان خود حواله فرموده، و با اشاره، سید و خیمه او را نشان می دهد.

فاضل مقدس از محضر آن حضرت خارج و به خیمه‌ای که آن بزرگوار فرموده بودند وارد می شود، ناگاه سید متبخر معتمد، دانشمند بزرگوار و مؤید جناب سید محمد سلطان آبادی رحمته الله - پدر ناقل - را می بیند که بر سجاده‌ای نشسته و مشغول دعا و قرائت قرآن است.

پس از سلام آنچه حضرت حجت صلوات الله علیه به او حواله فرموده بودند به عرض او می رساند، ایشان دعایی را به او یاد می دهد که وی را از سختی‌ها برهاند و درهای روزی را به روی او بگشاید.

از خواب بیدار می شود در حالی که دعا را از حفظ داشت. به خانه آن سید والا مقام حرکت می نماید، در صورتی که پیش از این خواب با سید

رابطه چندان خوبی نداشت و از او کناره گرفته بود به طوری که قابل ذکر نیست .

هنگامی که وارد منزل آن بزرگوار می شود او را در همان حالی که در خواب دیده بود می بیند که بر سجاده خود نشسته و مشغول ذکر خدا و استغفار است . سلام می کند و سید جواب می دهد و به او تبسم می نماید ، گویا این که از قضیه خبر داشته ، و به اسرار پنهان واقف است ، آنچه در عالم خواب از او پرسیده بود ؛ می پرسد ، و سید همان دعایی که در عالم خواب به او تعلیم داده بود ، یاد می دهد .

فاضل مقدس بر آن دعا مداومت می کند و در اندک زمانی دنیا از هر جهت به او روی می آورد و مشکلات بر او آسان می گردد .

محدث نوری رحمته گوید : استاد ما ، احترام خاصی برای سید قائل بود و مقام او را والا می شمرد و از او تمجید می نمود . او در اواخر عمرش سید را ملاقات کرده و چندی شاگردی او را نموده بود .

آنچه سید در عالم خواب و بیداری به او یاد داده بود سه چیز است :
۱ - پس از طلوع فجر ، بامدادان دست بر سینه گذاشته و هفتاد مرتبه بگوید : « يَا فَتَّاحُ » .

محدث نوری رحمته می گوید : کفعمی رحمته در کتاب «المصباح» می نویسد : هر کس این عمل را انجام دهد ، خداوند حجاب و پرده ها را از دلش برطرف می کند .

۲ - شیخ کلینی رحمته به سند خود روایتی از اسماعیل بن عبدالحق نقل می کند که گوید :

مردی از اصحاب پیامبر خدا صلی الله علیه و آله مدتی خدمت آن حضرت نمی رسید ، پس از چند روز آمد ، حضرت فرمود :

چرا مدتی بود از حضور ما غایب بودی ، غیبت تو برای چه بود؟ عرض کرد: به خاطر بیماری و فقر .

حضرت فرمود: آیا دعایی به تو بیاموزم که فقر و بیماری را از تو دور کند؟

گفت: آری، ای رسول خدا.

حضرت فرمود: بگو:

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ [الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ] ، تَوَكَّلْتُ عَلَى
الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ [صَاحِبَةً
وَلَا] وَلَدًا ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ
مِنَ الذُّلِّ ، وَكَبْرُهُ تَكْبِيرًا .

راوی می گوید: زمان اندکی گذشت ، آن مرد آمد و گفت : ای رسول خدا! خداوند بیماری و فقر را از من دور نمود .

۳ - روایتی که شیخ ابن فهد حلی رحمته در «عده الداعی» از پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله نقل کرده است که حضرتش فرمود :

هر کس هر روز ، پس از نماز صبح این دعا را بخواند و دست حاجت و نیاز به سوی خداوند دراز کند ، خداوند به آسانی حاجتش را برآورده و تمام کارهای مهم او را کفایت می کند :

بِسْمِ اللَّهِ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَأَفْوَضُ أَمْرِي
إِلَى اللَّهِ ، إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ، فَوَقِيهِ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكْرُوا ، لَا
إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ، فَاسْتَجِبْنَا لَهُ
وَنَجِّنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ ، وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ
الْوَكِيلُ ، فَانْقَلِبُوا بِنِعْمَةِ مِنَ اللَّهِ ، وَفَضْلٍ لَمْ يَمَسْسَهُمْ سُوءٌ ،
مَا شَاءَ اللَّهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ، مَا شَاءَ اللَّهُ لَا مَا شَاءَ
النَّاسُ ، مَا شَاءَ اللَّهُ وَإِنْ كَرِهَ النَّاسُ .

حَسْبِيَ الرَّبُّ مِنَ الْمَرْبُوبِينَ ، حَسْبِيَ الْخَالِقُ مِنَ
الْمَخْلُوقِينَ ، حَسْبِيَ الرَّازِقُ مِنَ الْمَرْزُوقِينَ ، حَسْبِيَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ، حَسْبِيَ مَنْ هُوَ حَسْبِي ، حَسْبِيَ مَنْ لَمْ يَزَلْ
حَسْبِي ، حَسْبِيَ مَنْ كَانَ مُذْكَرْتُ [لَمْ يَزَلْ] حَسْبِي ، حَسْبِيَ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ .

به راستی این دعا، از جمله دعاهایی است که سزاوار است بر خواندن
آن مواظبت شود، که فهم و نقل و خبر نیز گواه صدق گفتار ما است.^۱

۲۲

دعا برای ظهور آن حضرت

پس از نماز صبح و ظهر در هر روز

حضرت امام صادق علیه السلام می فرماید:

کسی که پس از نماز ظهر و صبح در روز جمعه و سایر روزها
بگوید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ،
وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ» ، نمی میرد تا مهدی قائم (صلوات الله علیه) را
درک کند.^۱

۲۳

دعا برای ظهور آن بزرگوار ارواحنا فداه

پس از نماز ظهر در هر روز

سید بن طاووس رحمته الله در کتاب «فلاح السائل» می نویسد:

از مهم ترین تعقیبات نماز ظهر، پیروی از امام صادق علیه السلام در دعا برای
حضرت مهدی صلوات الله علیه است، امامی که پیامبر خدا صلوات الله علیه مزده آمدن
او را به اُمت خود در صحیح ترین روایات بیان فرموده، و ظهور او را در آخر
الزمان وعده داده است.

۱. مصباح المتهدد: ۳۶۸، البحار: ۷۷/۸۶ و ۳۶۳/۸۹، و در الصحیفه الصادقیة: ۱۶۹ وارد

شده است که این صلوات را صد مرتبه بگوید.

۱. دار السلام: ۲۶۶/۲.

محمد بن رهبان دیلمی با سلسله سند خود روایتی از عباد بن محمد مدائنی نقل می‌کند، مدائنی می‌گوید:

در مدینه منوره به محضر امام صادق علیه السلام شرفیاب شدم، دیدم حضرت بعد از اتمام نماز ظهر، دستان مبارک را به سوی آسمان بلند نموده و می‌گوید:

يَا سَامِعَ كُلِّ صَوْتٍ، يَا جَامِعَ (كُلِّ فَوْتٍ)، يَا بَارِيَّ كُلِّ نَفْسٍ بَعْدَ الْمَوْتِ، يَا بَاعِثُ، يَا وَارِثُ، يَا سَيِّدَ السَّادَةِ، يَا إِلَهَ الْأَلْهَةِ، يَا جِبَارَ الْجَبَابِرَةِ، يَا مَلِكَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا رَبَّ الْأَرْبَابِ، يَا مَلِكَ الْمُلُوكِ.

يَا بَطَّاشُ، يَا ذَا الْبَطْشِ الشَّدِيدِ، يَا فَعَالًا لِمَا يُرِيدُ، يَا مُحْصِيَّ عَدَدِ الْأَنْفَاسِ وَنَقْلِ الْأَقْدَامِ، يَا مَنْ السَّرُّ عِنْدَهُ عَلَانِيَةً، يَا مُبْدِيَّ، يَا مُعِيدُ.

أَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ عَلَيَّ خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَبِحَقِّهِمُ الَّذِي أَوْجَبْتَ لَهُمْ عَلَيَّ نَفْسِكَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَأَنْ تَمَنَّ عَلَيَّ السَّاعَةَ السَّاعَةَ بِفِكَاكِ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ.

وَأَنْجِزْ لَوْلِيكَ وَابْنِ نَبِيِّكَ الدَّاعِي إِلَيْكَ بِإِذْنِكَ، وَأَمِينِكَ

فِي خَلْقِكَ، وَعَيْنِكَ فِي عِبَادِكَ، وَحُجَّتِكَ عَلَيَّ خَلْقِكَ، عَلَيْهِ صَلَوَاتُكَ وَبَرَكَاتُكَ وَعَدَّةُ.

اللَّهُمَّ أَيْدُهُ بِنَصْرِكَ، وَأَنْصُرْ عَبْدَكَ، وَقَوِّ أَصْحَابَهُ وَصَبِّرْهُمْ، وَاجْعَلْ لَهُمْ مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا، وَعَجِّلْ فَرَجَهُ، وَأَمْكِنُهُ مِنْ أَعْدَائِكَ وَأَعْدَاءِ رَسُولِكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

عرض کردم: فدایت کردم؛ آیا برای خودتان دعا نمودید؟
حضرت فرمود:

برای نور آل محمد علیهم السلام و پیشرو و جلودار آنان و کسی که به فرمان خدا از دشمنان آنان انتقام می‌گیرد، دعا نمودم.
عرض کردم: خدا مرا فدایت گرداند؛ آن حضرت کی قیام می‌کند؟

حضرت فرمود: هر موقع خداوند - آن که آفرینش و امور به دست اوست - بخواهد.

عرض کردم: آیا پیش از این علامتی هست؟
حضرت فرمود: آری؛ علامت متعددی دارد.
عرض کردم: آنها کدامند؟

حضرت فرمود: پرچمی از مشرق و پرچمی از مغرب زمین بلند می‌شود، و فتنه‌ای بر اهل «زوراء» سایه می‌افکند، و مردی

از فرزندان عموم زید، از یمن قیام می‌کند، و پرده کعبه به تاراج می‌رود^۱، و آنچه مشیت خدا اقتضاء کند انجام می‌شود.^۲

دعا برای ظهور امام زمان علیه السلام پس از نماز عصر

سید بن طاووس رحمه الله می‌فرماید: از مهم‌ترین تعقیبات پس از نماز عصر، پیروی از مولایمان حضرت امام موسی کاظم علیه السلام در دعای برای مولای ما حضرت بقیة الله صلوات الله علیه است. چنان‌که یحیی بن فضل نوفلی می‌گوید: در بغداد به محضر باسعادت حضرت موسی بن جعفر علیه السلام شرفیاب شدم، آن حضرت پس از نماز عصر دستهای مبارک خود را به سوی آسمان بالا برد، و شنیدم این دعا را می‌خواند:

أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ،
وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، إِلَيْكَ زِيَادَةُ الْأَشْيَاءِ وَنَقْصَانُهَا،
وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَ الْخَلْقَ بِغَيْرِ مَعُونَةٍ مِنْ

۱. بحار الأنوار: ۶۲/۸۶، فلاح السائل: ۱۷۰، المصباح: ۴۸ و البلد الأمين: ۲۷.

۲. مکیال المکارم: ۱۱/۲.

غَيْرِكَ، وَلَا حَاجَةَ إِلَيْهِمْ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، مِنْكَ
الْمَشِيئَةُ وَإِلَيْكَ الْبَدْءُ.

أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، قَبْلَ الْقَبْلِ وَخَالِقُ الْقَبْلِ، أَنْتَ اللَّهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، بَعْدَ الْبَعْدِ وَخَالِقُ الْبَعْدِ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ، تَمَحُّو مَا تَشَاءُ وَتَثْبُتُ وَعِنْدَكَ أُمُّ الْكِتَابِ، أَنْتَ اللَّهُ لَا
إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، غَايَةُ كُلِّ شَيْءٍ وَوَارِثُهُ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،
لَا يَعْزُبُ عَنْكَ الدَّقِيقُ وَلَا الْجَلِيلُ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،
لَا يَخْفَى عَلَيْكَ اللَّغَاثُ، وَلَا تَتَشَابَهُ عَلَيْكَ الْأَصْوَاتُ.

كُلِّ يَوْمٍ أَنْتَ فِي شَأْنٍ، لَا يَشْغَلُكَ شَأْنٌ عَنْ شَأْنٍ، عَالِمُ
الْغَيْبِ وَأَخْفَى، دَيَّانُ الدِّينِ، مُدَبِّرُ الْأُمُورِ، بَاعِثُ مَنْ فِي
الْقُبُورِ، مُخِي الْعِظَامِ وَهِيَ رَمِيمٌ.

أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْنُونِ الْمَخْرُونِ، الْحَيِّ الْقَيُّومِ، الَّذِي
لَا يَخِيبُ مَنْ سَأَلَكَ بِهِ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَنْ
تُعَجِّلَ فَرَجَ الْمُتَّقِمِ لَكَ مِنْ أَعْدَائِكَ، وَأَنْجِزَ لَهُ مَا وَعَدْتَهُ، يَا
ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ.

عرض کردم: برای چه کسی دعا نمودید؟ فرمود:

برای مهدی آل محمد علیهم السلام.

آنگاه فرمود: پدرم فدای آن وجودی که شکمی برجسته، ابروانی پیوسته و ساق‌های باریک دارد، و چهارشانه و قوی هیکل و گندم‌گون است، و از تهجد و شب زنده‌داری رنگش متمایل به زردی است.

پدرم فدای کسی که شب‌ها در حال سجده و رکوع انتظار غروب ستارگان رامی‌کشد.

پدرم فدای کسی که در راه خدا، ملامت ملامتگران در او تأثیر نمی‌گذارد، او چراغ هدایت در تاریکی‌های مطلق است.

پدرم فدای کسی که به امر خدا قیام می‌کند.

عرض کردم: چه زمانی قیام می‌کند؟ فرمود:

هنگامی که سپاهیان را در شهر انبار کنار رودهای فرات، صرات و دجله مشاهده کردی، و پل کوفه منهدم شد، و برخی از خانه‌های کوفه در آتش سوخت، در این هنگام خدای متعال آنچه را که مشیت او به آن تعلق بگیرد انجام می‌دهد، و کسی بر امر خدا غلبه ندارد و حکم او تعقیب نمی‌شود.^۱

۱. فلاح السائل: ۱۹۹، و در المصباح: ۵۱ و البلد الامین: ۳۵ با تفاوتی نقل شده است.

دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه

بعد از دو رکعت اول نماز شب

مستحب است بعد از دو رکعت اول نماز شب این دعا خوانده شود:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَلَمْ يُسْأَلْ مِثْلَكَ ، أَنْتَ مَوْضِعُ مَسْأَلَةِ
السَّائِلِينَ وَمُنْتَهَى رَغْبَةِ الرَّاغِبِينَ ، أَدْعُوكَ وَلَمْ يُدْعَ مِثْلَكَ ،
وَأَرْغَبُ إِلَيْكَ وَلَمْ يُرْغَبْ إِلَيَّ مِثْلِكَ ، أَنْتَ مُجِيبُ دَعْوَةِ
الْمُضْطَرِّينَ وَأَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ .

أَسْأَلُكَ بِأَفْضَلِ الْمَسَائِلِ وَأَنْجَحِهَا وَأَعْظَمِهَا ، يَا اللَّهُ يَا
رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ وَيَا أَسْمَانِيكَ الْحُسْنَى ، وَأَمْثَالِكَ الْعُلْيَا ،
وَنِعْمِكَ الَّتِي لَا تُحْصَى . وَيَا أَكْرَمِ أَسْمَائِكَ عَلَيْكَ ، وَأَحَبِّهَا
إِلَيْكَ ، وَأَقْرَبِهَا مِنْكَ وَسَيْلَةً ، وَأَشْرَفِهَا عِنْدَكَ مَنْزِلَةً ،
وَأَجْزَلِهَا لَدَيْكَ ثَوَابًا ، وَأَسْرَعِهَا فِي الْأُمُورِ إِجَابَةً ، وَبِاسْمِكَ
الْمَكْنُونِ الْأَكْبَرِ الْأَعَزِّ الْأَجَلِّ الْأَعْظَمِ الْأَكْرَمِ ، الَّذِي تُحِبُّهُ
وَتَهْوَاهُ ، وَتَرْضَى بِهِ عَمَّنْ دَعَاكَ ، فَاسْتَجِبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ ،

وَحَقُّ عَلَيْكَ أَنْ لَا تَحْرِمَ سَائِلَكَ وَلَا تَرُدَّهُ.

وَبِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ
وَالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ، وَبِكُلِّ اسْمٍ دَعَاكَ بِهِ حَمَلَةٌ عَرْشِكَ
وَمَلَأَيْتُكَ، وَأَنْبِيَاؤُكَ وَرُسُلُكَ، وَأَهْلُ طَاعَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ،
أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُعَجِّلَ فَرَجَ وَلِيِّكَ
وَأَبْنِ وَلِيِّكَ، وَتُعَجِّلَ خِزْيَ أَعْدَائِهِ.

و برای آنچه دوست داری دعا کن.^۱

صاحب مکيال می فرماید: در این دعا این قسمت اضافه را در کتاب
«جمال الصالحين» دیدم:

وَتَجْعَلْنَا مِنْ أَصْحَابِهِ وَأَنْصَارِهِ، وَتَرْزُقْنَا بِهِ رِجَاءَنَا،
وَتَسْتَجِيبَ بِهِ دُعَاءَنَا.^۲

شیخ کفعمی؛ می گوید: مستحب است این دعا بعد از هر دو رکعت
نماز شب خوانده شود.^۳

۱. مصباح المتهجد: ۱۳۹.

۲. مکيال المكارم: ۱۴/۲.

۳. المصباح: ۷۵.

بخش چهارم

۲۶

دعا برای ظهور امام زمان

در روزهای پنجشنبه

سید بن طاووس رحمته الله علیه در «جمال الأسبوع» فرموده است: از وظیفه های
مردم در روز پنجشنبه این است که بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در آن روز، هزار
مرتبه صلوات بفرستند، و مستحب است چنین بگویند:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ.^۱

۲۷

صلوات برای ظهور آن حضرت ارواحنا فداء

از عصر روز پنجشنبه تا پایان روز جمعه

شیخ طوسی رحمته الله علیه در «مصباح المتهجد» می نویسد: مستحب است
انسان در روز پنجشنبه پس از نماز عصر تا پایان روز جمعه زیاد صلوات بر

۱. جمال الأسبوع: ۱۲۱.

پیامبر گرامی ﷺ بفرستد و بگوید :

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ،
وَأَهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ.
و اگر این ذکر را صد مرتبه بگوید، فضیلت زیادی دارد.^۱

مرحوم کفعمی گوید: مستحب است روز پنجشنبه هزار مرتبه سوره
«قدر» بخواند و بر پیامبر گرامی ﷺ هزار مرتبه صلوات بفرستد، بعد
صلواتی را که ذکر کردیم، بخواند.^۲

۲۸

دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه

در شب جمعه

شیخ طوسی رحمۃ اللہ علیہ در کتاب «مختصر المصباح» در جایی که وظیفه های
شب جمعه را ذکر می کند، فرموده است: در صلوات بر پیغمبر صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم
می گویی:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ،
وَأَهْلِكَ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ.

۱. مصباح المتہجد: ۲۶۵، و در ص ۲۵۷ آن را با اندکی تفاوت نقل نموده است.

۲. المصباح: ۱۷۷.

و این صلوات را صد مرتبه و یا هر مقداری که ممکن است، می گویی.^۱

۲۹

دعای علوی مصری از امام زمان ارواحنا فداه

که در گرفتاری های شدید خوانده می شود

دعایی است شریف که امام زمان ارواحنا فداه به علوی مصری تعلیم
فرمودند^۲، و آن دعا چنین است:

رَبِّ مَنْ ذَا الَّذِي دَعَاكَ فَلَمْ تُجِبْهُ، وَمَنْ ذَا الَّذِي سَأَلَكَ
فَلَمْ تُعْطِهِ، وَمَنْ ذَا الَّذِي نَاجَاكَ فَخَيَّبْتَهُ، أَوْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ
فَأَبْعَدْتَهُ.

وَرَبِّ هَذَا فِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ، مَعَ عِنَادِهِ وَكُفْرِهِ وَعُتُوهِ
وَأِدْعَانِهِ الرَّبُّوبِيَّةَ لِنَفْسِهِ، وَعِلْمِكَ بِأَنَّهُ لَا يُتُوبُ، وَلَا يَرْجِعُ
وَلَا يُتُوبُ، وَلَا يُؤْمِنُ وَلَا يَخْشَعُ، اسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ،
وَأَعْطَيْتَهُ سُؤْلَهُ، كَرَمًا مِنْكَ وَجُودًا، وَقِلَّةَ مِقْدَارٍ لِمَا سَأَلَكَ

۱. مکیال المکارم: ۳۱/۲.

۲. گفتنی است که این دعا قصه شگفت انگیزی دارد که ما آن را در «صحیفه مہدیہ» نقل
کرده ایم.

عِنْدَكَ، مَعَ عِظْمِهِ عِنْدَهُ، أَخْذًا بِحُجَّتِكَ عَلَيْهِ، وَتَأْكِيداً لَهَا
حِينَ فَجَرَ وَكَفَرَ، وَاسْتِطَالَ عَلَى قَوْمِهِ وَتَجَبَّرَ، وَبُكْفِرِهِ
عَلَيْهِمْ افْتَحَرَ، وَبِظُلْمِهِ لِنَفْسِهِ تَكَبَّرَ، وَبِحِلْمِكَ عَنْهُ اشْتَكَبَرَ،
فَكَتَبَ وَحَكَمَ عَلَى نَفْسِهِ جُزَاءً مِنْهُ، أَنْ جَزَاءً مِثْلِهِ أَنْ يُغْرَقَ
فِي الْبَحْرِ، فَجَزَيْتَهُ بِمَا حَكَمَ بِهِ عَلَى نَفْسِهِ .

إِلَهِي وَأَنَا عَبْدُكَ، إِنْ عَبْدُكَ وَابْنُ أُمَّتِكَ، مُعْتَرِفٌ لَكَ
بِالْعُبُودِيَّةِ، مُعِرٌّ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ خَالِقِي، لَا إِلَهَ لِي غَيْرُكَ، وَلَا
رَبَّ لِي سِوَاكَ، مُوقِنٌ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ رَبِّي، وَإِلَيْكَ مَرْدِي
وَإِيَابِي، عَالِمٌ بِأَنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، تَفَعَّلُ مَا تَشَاءُ
وَتَحْكُمُ مَا تُرِيدُ، لَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِكَ، وَلَا زَادَ لِقَضَائِكَ،
وَأَنَّكَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ، لَمْ تَكُنْ مِنْ شَيْءٍ،
وَلَمْ تَبْنِ عَنْ شَيْءٍ، كُنْتَ قَبْلَ كُلِّ شَيْءٍ، وَأَنْتَ الْكَائِنُ بَعْدَ
كُلِّ شَيْءٍ، وَالْمُكُونُ لِكُلِّ شَيْءٍ، خَلَقْتَ كُلَّ شَيْءٍ بِتَقْدِيرٍ،
وَأَنْتَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ .

وَأَشْهَدُ أَنَّكَ كَذَلِكَ كُنْتَ وَتَكُونُ، وَأَنْتَ حَيٌّ قَيُّومٌ، لَا
تَأْخُذُكَ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ، وَلَا تُوصَفُ بِالْأَوْهَامِ، وَلَا تُدْرَكُ

بِالْحَوَاسِّ، وَلَا تُقَاسُ بِالْمِقيَاسِ، وَلَا تُشَبَّهُ بِالنَّاسِ، وَأَنَّ
الْخَلْقَ كُلَّهُمْ عَبِيدُكَ وَإِمَاؤُكَ، أَنْتَ الرَّبُّ وَنَحْنُ الْمَرْبُوبُونَ،
وَأَنْتَ الْخَالِقُ وَنَحْنُ الْمَخْلُوقُونَ، وَأَنْتَ الرَّازِقُ وَنَحْنُ
الْمَرْزُوقُونَ .

فَلَكَ الْحَمْدُ يَا إِلَهِي، إِذْ خَلَقْتَنِي بَشَرًا سَوِيًّا، وَجَعَلْتَنِي
غَنِيًّا مَكْنِيًّا، بَعْدَ مَا كُنْتُ طِفْلاً صَبِيًّا، تَقَوُّنِي مِنَ التَّدْيِ لَبِنًا
مَرِيئًا، وَغَدَّيْتَنِي غَدَاءً طَيِّبًا هَنِيئًا، وَجَعَلْتَنِي ذَكَرًا مِثَالًا
سَوِيًّا .

فَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا إِنْ عَدَّ لَمْ يُحْصَ، وَإِنْ وُضِعَ لَمْ يَتَسَعِ
لَهُ شَيْءٌ، حَمْدًا يَفُوقُ عَلَى جَمِيعِ حَمْدِ الْخَامِدِينَ، وَيَعْلُو
عَلَى حَمْدِ كُلِّ شَيْءٍ، وَيَفْخُمُ وَيَعْظُمُ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ، وَكَلَّمَا
حَمِدَ اللَّهُ شَيْءٌ .

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَمَا يُحِبُّ اللَّهُ أَنْ يُحْمَدَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَدَدَ مَا
خَلَقَ، وَزِنَةَ مَا خَلَقَ، وَزِنَةَ أَجَلِّ مَا خَلَقَ، وَبِوزْنِ أَخَفِّ مَا
خَلَقَ، وَبِعَدَدِ أَصْغَرِ مَا خَلَقَ .

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ حَتَّى يَرْضَى رَبُّنَا وَبَعْدَ الرِّضَا، وَأَسْأَلُهُ أَنْ

يُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ يَغْفِرَ لِي ذَنْبِي، وَأَنْ
يَحْمَدَ لِي أَمْرِي، وَيَتُوبَ عَلَيَّ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ.

إِلَهِي وَإِنِّي أَنَا أَدْعُوكَ وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ
صَفْوَتُكَ أَبُو نَا آدَمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، وَهُوَ مُسِيءٌ ظَالِمٌ حِينِ
أَصَابَ الْخَطِيئَةَ، فَغَفَرْتَ لَهُ خَطِيئَتَهُ، وَتُبْتَ عَلَيْهِ،
وَاسْتَجَبْتَ لَهُ دَعْوَتَهُ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ
عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي وَتَرْضَى
عَنِّي، فَإِنْ لَمْ تَرْضَ عَنِّي فَاعْفُ عَنِّي، فَإِنِّي مُسِيءٌ ظَالِمٌ
خَاطِئٌ غَاصٍ، وَقَدْ يَعْفُو السَّيِّدُ عَنِ عَبْدِهِ، وَلَيْسَ بِرَاضٍ
عَنَّهُ، وَأَنْ تُرْضِيَ عَنِّي خَلْقَكَ، وَتُمِيطَ عَنِّي حَقَّكَ.

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ إِدْرِيسُ عَلَيْهِ
السَّلَامُ، فَجَعَلْتَهُ صِدِّيقًا نَبِيًّا، وَرَفَعْتَهُ مَكَانًا عَلِيًّا،
وَاسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ
عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَجْعَلَ مَا بِي إِلَيَّ جَنَّتِكَ،
وَمَحَلِّي فِي رَحْمَتِكَ، وَتُسْكِنَنِي فِيهَا بِعَفْوِكَ، وَتَرْوِّجَنِي
مِنْ حُورِهَا، بِقُدْرَتِكَ يَا قَدِيرٌ.

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ نُوحٌ، إِذْ نَادَى رَبَّهُ
﴿أَتَى مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرَ﴾ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ *
وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ *^١،
وَنَجَّيْتَهُ عَلَى ذَاتِ الْوِاحِ وَدُسْرِ، فَاسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ وَكُنْتَ
مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ
تُنَجِّنِي مِنْ ظُلْمٍ مَنْ يُرِيدُ ظُلْمِي، وَتَكْفُفَ عَنِّي بِأَسْ مَنْ
يُرِيدُ هُزْمِي، وَتَكْفِينِي شَرَّ كُلِّ سُلْطَانٍ جَائِرٍ، وَعَدُوِّ قَاهِرٍ،
وَمُسْتَخِفِّ قَادِرٍ، وَجَبَّارٍ عَنِيدٍ، وَكُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ، وَإِنْسِيٍّ
شَدِيدٍ، وَكَيْدِكُلِّ مَكِيدٍ، يَا حَلِيمُ يَا وَدُودٌ.

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَسِيئُكَ
صَالِحٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَجَعَلْتَهُ مِنَ الْخَسَفِ، وَأَعْلَيْتَهُ عَلَيَّ
عَدُوَّهُ، وَاسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ، أَنْ
تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُخَلِّصَنِي مِنْ شَرِّ مَا
يُرِيدُنِي أَعْدَائِي بِهِ، وَسَعَى بِي حُسَادِي، وَتَكْفِينِيهِمْ
بِكِفَايَتِكَ، وَتَتَوَلَّانِي بِوِلَايَتِكَ، وَتَهْدِي قَلْبِي بِهُدَاكَ،

١. سورة قمر، آية ١٠-١٢.

وَتُوَيْدَنِي بِتَقْوَاكَ، وَتُبَصِّرَنِي (وَتَنْصُرَنِي) بِمَا فِيهِ رِضَاكَ،
وَتُعِينَنِي بِعِنَاكَ يَا حَلِيمٌ.

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ
وَخَلِيفَتُكَ إِزْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، حِينَ أَرَادَ نُمُودُ الْقَائِمِ فِي
النَّارِ، فَجَعَلْتَ لَهُ النَّارَ بَرْدًا وَسَلَامًا، وَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ،
وَكَنتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ
مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُبَرِّدَ عَنِّي حَرَّ نَارِكَ، وَتُطْفِئَ عَنِّي لَهَبِهَا،
وَتَكْفِينِي حَرَّهَا، وَتَجْعَلَ نَائِرَةَ أَعْدَائِي فِي شِعَارِهِمْ
وَدِثَارِهِمْ، وَتَرُدَّ كَيْدَهُمْ فِي نُحُورِهِمْ، وَتُبَارِكَ لِي فِيهَا
أَعْظَمَتْنِيهِ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ، إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ
الْحَمِيدُ الْمَجِيدُ.

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِالِاسْمِ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ إِسْمَاعِيلُ عَلَيْهِ
السَّلَامُ، فَجَعَلْتَهُ نَبِيًّا وَرَسُولًا، وَجَعَلْتَ لَهُ حَرَمَكَ مَنْسَكًا
وَمَسْكَنًا وَمَأْوَى، وَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ، وَنَجَّيْتَهُ مِنَ الذَّبْحِ،
وَقَرَّبْتَهُ رَحْمَةً مِنْكَ، وَكَنتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ

١. الذَّبْحُ - به فتح ذال - : يعني كشته شدن، و به كسر ذال: یعنی چیزی كه كشته می شود.

عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَفْسَحَ لِي فِي قَبْرِي، وَتَحُطَّ
عَنِّي وَزْرِي، وَتَشُدَّ لِي أَرْزِي، وَتَغْفِرَ لِي ذَنْبِي، وَتَرْزُقْنِي
التَّوْبَةَ بِحَطِّ السَّيِّئَاتِ، وَتَضَاعِفَ الْحَسَنَاتِ، وَكَشَفِ
الْبَلِيَّاتِ، وَرِيحِ التَّجَارَاتِ، وَدَفَعِ مَعْرَةَ السَّعَايَاتِ، إِنَّكَ
مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ، وَمُنْزِلُ الْبَرَكَاتِ، وَقَاضِي الْحَاجَاتِ،
وَمُعْطِي الْخَيْرَاتِ، وَجَبَّارُ السَّمَاوَاتِ.

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِمَا سَأَلَكَ بِهِ ابْنُ خَلِيلِكَ إِسْمَاعِيلُ عَلَيْهِ
السَّلَامُ، الَّذِي نَجَّيْتَهُ مِنَ الذَّبْحِ، وَفَدَيْتَهُ بِذَبْحِ عَظِيمٍ،
وَكَلَّبْتَ لَهُ الْمَشَقَّصَ حِينَ (حَتَّى) نَاجَاكَ مَوْقِنًا بِذَبْحِهِ، رَاضِيًا
بِأَمْرِ وَالِدِهِ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ، وَكَنتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا
قَرِيبُ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُنَجِّنِي مِنْ
كُلِّ سُوءٍ وَبَلِيَّةٍ، وَتَصْرِفَ عَنِّي كُلَّ ظُلْمَةٍ وَخِيَمَةٍ، وَتَكْفِينِي
مَا أَهَمَّنِي مِنْ أُمُورِ دُنْيَايَ وَآخِرَتِي، وَمَا أَخْشَاهُ،
وَمِنْ شَرِّ خَلْقِكَ أَجْمَعِينَ، بِحَقِّ آلِ يَسَ.

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ لُوطٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ،
فَنَجَّيْتَهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْخَسْفِ وَالْهَدْمِ وَالْمَثَلَاتِ وَالشَّدَّةِ

وَالْجُهْدِ ، وَأَخْرَجْتَهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ، وَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَأْذَنَ لِي بِجَمِيعِ مَا سُئِتَ مِنْ شَمْلِي ، وَتُقَرَّرَ عَيْنِي بِوَلَدِي وَأَهْلِي وَمَالِي ، وَتُصَلِّحَ لِي أُمُورِي ، وَتُبَارِكَ لِي فِي جَمِيعِ أَحْوَالِي ، وَتُبَلِّغَنِي فِي نَفْسِي آمَالِي .

وَأَنْ تُجِيرَنِي مِنَ النَّارِ ، وَتَكْفِينِي شَرَّ الْأَشْرَارِ بِالْمُصْطَفَيْنِ الْأَخْيَارِ ، الْأَيْمَةِ الْأَبْرَارِ ، وَنُورِ الْأَنْوَارِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ ، الْأَيْمَةِ الْمُهَدَّبِينَ ، وَالصَّفْوَةَ الْمُتَنَجِّبِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ ، وَتَرْزُقَنِي مُجَالَسَتَهُمْ ، وَتَمُنَّ عَلَيَّ بِمُرَافَقَتِهِمْ ، وَتُوفِّقَ لِي صُحْبَتَهُمْ ، مَعَ أَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ ، وَمَلَائِكَتِكَ الْمُتَقَرَّبِينَ ، وَعِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ، وَأَهْلِ طَاعَتِكَ أَجْمَعِينَ ، وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ وَالْكَرُوبِيِّينَ .

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي سَأَلْتُكَ بِهِ يَعْقُوبُ ، وَقَدْ كُفَّ بَصْرُهُ ، وَسُئِتَ شَمْلُهُ (جَمْعُهُ) ، وَفُقِدَ قُرَّةُ عَيْنِهِ ابْنُهُ ، فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ ، وَجَمَعْتَ شَمْلَهُ ، وَأَقْرَرْتَ عَيْنَهُ ، وَكَشَفْتَ ضُرَّهُ ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ

مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَأْذَنَ لِي بِجَمِيعِ مَا تَبَدَّدَ مِنْ أَمْرِي ، وَتُقَرَّرَ عَيْنِي بِوَلَدِي وَأَهْلِي وَمَالِي ، وَتُصَلِّحَ شَأْنِي كُلَّهُ ، وَتُبَارِكَ لِي فِي جَمِيعِ أَحْوَالِي ، وَتُبَلِّغَنِي فِي نَفْسِي آمَالِي ، وَتُصَلِّحَ لِي أَفْعَالِي ، وَتَمُنَّ عَلَيَّ يَا كَرِيمُ ، يَا ذَا الْمَعَالِي بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيِّكَ يُوسُفُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ ، وَنَجَّيْتَهُ مِنْ غِيَابَتِ الْجُبِّ ، وَكَشَفْتَ ضُرَّهُ ، وَكَفَيْتَهُ كَيْدَ إِخْوَتِهِ ، وَجَعَلْتَهُ بَعْدَ الْعِبُودِيَّةِ مَلِكاً ، وَاسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ ، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَدْفَعَ عَنِّي كَيْدَ كُلِّ كَائِدٍ ، وَشَرَّ كُلِّ حَاسِدٍ ، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيِّكَ مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ إِذْ قُلْتَ تَبَارَكَتَ وَتَعَالَيْتَ ﴿ وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ﴾^١ ، وَضَرَبْتَ لَهُ طَرِيقاً فِي الْبَحْرِ يَبَساً ، وَنَجَّيْتَهُ وَمَنْ مَعَهُ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ ، وَأَغْرَقْتَ

١. سورة مريم، آية ٥٢.

الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّي ، وَأَنْ تَوْسَعَ عَلَيَّ رِزْقِي ، وَتُحَسِّنَ خُلُقِي ،
 وَتُعْتِقَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ ، فَإِنَّكَ سَيِّدِي وَمَوْلَايَ وَمَوْلَايَ .
 إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ أَيُّوبُ ، لَمَّا
 حَلَّ بِهِ الْبَلَاءُ بَعْدَ الصَّحَّةِ ، وَنَزَلَ السَّقَمُ مِنْهُ مَنْزِلَ الْعَافِيَةِ ،
 وَالضَّبَقُ بَعْدَ السَّعَةِ وَالْقُدْرَةِ ، فَكَشَفْتَ ضُرَّهُ ، وَرَدَدْتَ عَلَيْهِ
 أَهْلَهُ ، وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ ، حِينَ نَادَاكَ ، دَاعِيًا لَكَ ، زَاغِبًا إِلَيْكَ ،
 رَاغِبًا لِفَضْلِكَ ، شَاكِيًا إِلَيْكَ رَبِّ ﴿إِنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ
 أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾^١ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ ، وَكَشَفْتَ ضُرَّهُ ،
 وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ .
 أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَكْشِفَ ضُرِّي ،
 وَتُعَافِنِي فِي نَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي وَإِخْوَانِي فِيكَ ،
 عَافِيَةً بَاقِيَةً شَافِيَةً كَافِيَةً ، وَافِرَةً هَادِيَةً نَامِيَةً ، مُسْتَعْنِيَةً عَنِ
 الْأَطْبَاءِ وَالْأَدْوِيَةِ ، وَتَجْعَلَهَا شِعَارِي وَدِنَارِي ، وَتَمْتَعَنِي
 بِسَمْعِي وَبَصْرِي ، وَتَجْعَلَهُمَا الْوَارِثِينَ مِنِّي ، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ
 شَيْءٍ قَدِيرٌ .

١. سورة انبياء، آية ٨٣.

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ يُونُسُ بْنُ مَتَّى فِي
 بَطْنِ الْحُوتِ حِينَ نَادَاكَ فِي ظُلُمَاتِ ثَلَاثِ ﴿أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
 سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾^١ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ،
 فَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ ، وَأَنْبَتَّ عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَسْقُطِينَ ،
 وَأَرْسَلْتُهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا يَا
 قَرِيبُ .
 أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَسْتَجِيبَ دُعَائِي ،
 وَتُدَارِكَنِي بِعَفْوِكَ ، فَقَدْ عَرَفْتُ فِي بَحْرِ الظُّلْمِ لِنَفْسِي ،
 وَرَكِبْتَنِي مَظَالِمَ كَثِيرَةً لِحُلُقِكَ عَلَيَّ ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ
 مُحَمَّدٍ ، وَاسْتُرْنِي مِنْهُمْ ، وَأَعْتِقْنِي مِنَ النَّارِ ، وَاجْعَلْنِي مِنْ
 عَتَقَاءِكَ وَطَلْقَائِكَ مِنَ النَّارِ ، فِي مَقَامِي هَذَا ، بِمَنِّكَ يَا مَنَّانُ .
 إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَبِيِّكَ
 عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ إِذْ أَيْدَتْهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ،
 وَأَنْطَقَتْهُ فِي الْمَهْدِ ، فَأَخْبَى بِهِ الْمَوْتَى ، وَأَبْرَأَ بِهِ الْأَكْمَةَ
 وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِكَ ، وَخَلَقَ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَصَارَ

١. سورة انبياء، آية ٨٧.

طَائِرًا بِإِذْنِكَ ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلُ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُفَرِّغَنِي لِمَا خُلِفْتُ لَهُ ، وَلَا تَشْعَلَنِي بِمَا قَدْ تَكَلَّفْتَهُ لِي ، وَتَجْعَلَنِي مِنْ عِبَادِكَ وَزُهَادِكَ فِي الدُّنْيَا ، وَمِمَّنْ خَلَقْتَهُ لِلْغَافِيَةِ ، وَهَنَأْتَهُ بِهَا مَعَ كَرَامَتِكَ يَا كَرِيمُ يَا عَلِيُّ يَا عَظِيمُ .

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ آصَفُ بَنُ بَرِّخِيَا عَلَى عَرْشِ مَلِكَةِ سَبَا ، فَكَانَ أَقَلَّ مِنْ لَحْظَةِ الطَّرْفِ ، حَتَّى كَانَ مُصَوَّرًا بَيْنَ يَدَيْهِ ، فَلَمَّا رَأَتْهُ « قَبِلَ أَهْكَذَا عَرْشُكَ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ »^١ فَاسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلُ مُحَمَّدٍ ، وَتُكْفِرَ عَنِّي سَيِّئَاتِي ، وَتَقْبَلَ مِنِّي حَسَنَاتِي ، وَتَقْبَلَ تَوْبَتِي ، وَتَتُوبَ عَلَيَّ ، وَتُغْنِي قَلْبِي ، وَتَجْبُرَ كَسْرِي ، وَتُحْيِي قُودِي بِذِكْرِكَ ، وَتُحْيِيَنِي فِي غَافِيَةٍ ، وَتُمِيتَنِي فِي غَافِيَةٍ .

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَسِيكَ زَكْرِيَّا عَلَيْهِ السَّلَامُ حِينَ سَأَلَكَ ، دَاعِيًا لَكَ ، زَاغِبًا إِلَيْكَ ،

١. سورة نمل، آية ٤٢.

زَاغِبًا لِفَضْلِكَ ، فَقَامَ فِي الْمِحْرَابِ يُنَادِي نِدَاءً خَفِيًّا ، فَقَالَ رَبُّ « هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا * يَرْتُدُّ مِنِّي وَيَرْتُدُّ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا »^١ فَوَهَبْتَ لَهُ يَحْيَى ، وَاسْتَجَبْتَ لَهُ دُعَاءَهُ ، وَكُنْتُ مِنْهُ قَرِيبًا يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلُ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُبْقِي لِي أَوْلَادِي ، وَأَنْ تُمَتِّعَنِي بِهِمْ ، وَتَجْعَلَنِي وَإِيَّاهُمْ مُؤْمِنِينَ لَكَ ، زَاغِبِينَ فِي ثَوَابِكَ ، خَائِفِينَ مِنْ عِقَابِكَ ، زَاغِبِينَ لِمَا عِنْدَكَ ، آيِسِينَ مِمَّا عِنْدَ غَيْرِكَ حَتَّى تُحْيِيَنَا حَيَوَةً طَيِّبَةً ، وَتُمِيتَنَا مِيتَةً طَيِّبَةً ، إِنَّكَ فَعَالٌ لِمَا تُرِيدُ .

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ الَّذِي سَأَلْتَنِي بِهِ امْرَأَةٌ فِرْعَوْنَ ، إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ^٢ ، فَاسْتَجَبْتَ لَهَا دُعَائَهَا ، وَكُنْتُ مِنْهَا قَرِيبًا يَا قَرِيبُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَآلُ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُقَرِّ عَيْنِي بِالنَّظَرِ إِلَى جَسَدِكَ ، وَوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَأَوْلِيَائِكَ ، وَتُفَرِّجَنِي بِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَتُوَسِّنِي بِهِ

١. سورة مريم، آية ٥، ٦.

٢. سورة تحریم، آية ١١.

وَبِآلِهِ، وَبِمُصَاحَبَتِهِمْ وَمُرَافَقَتِهِمْ، وَتَمَكَّنَ لِي فِيهَا،
وَتُنَجِّنِي مِنَ النَّارِ، وَمَا أَعَدَّ لِأَهْلِهَا مِنَ السَّلَاسِلِ
وَالْأَغْلَالِ، وَالشَّدَائِدِ وَالْأَنْكَالِ، وَأَنْوَاعِ الْعَذَابِ، بِعَفْوِكَ يَا
كَرِيمٌ.

إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي دَعَيْتَكَ بِهِ عَبْدَتُكَ وَصِدِّيقَتُكَ
مَرْيَمَ الْبَتُولُ وَأُمَّ الْمَسِيحِ الرَّسُولِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، إِذْ قُلْتَ
﴿وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ
رُوحِنَا وَصَدَّقْتَ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ عَلَيْهَا مِنْ الْقَانِتِينَ﴾^١
فَاسْتَجَبْتَ لَهَا دُعَائِهَا، وَكُنْتَ مِنْهَا قَرِيباً يَا قَرِيبُ.

أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُحْصِنَنِي
بِحِصْنِكَ الْحَصِينِ، وَتُحْجِبَنِي بِحِجَابِكَ الْمَنِيعِ، وَتُحْرَزَنِي
بِحِرْزِكَ الْوَثِيقِ، وَتَكْفِيَنِي بِكَفَايَتِكَ الْكَافِيَةِ، مِنْ شَرِّ كُلِّ
طَاغٍ، وَظَلَمٍ كُلِّ بَاغٍ، وَمَكْرٍ كُلِّ مَآكِرٍ، وَغَدْرٍ كُلِّ غَادِرٍ،
وَسِحْرِ كُلِّ سَاحِرٍ، وَجَوْرِ كُلِّ سُلْطَانٍ جَائِرٍ، بِمَنْعِكَ يَا مَنِيعٌ.
إِلَهِي وَأَسْأَلُكَ بِالْإِسْمِ الَّذِي دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَنَسِيئُكَ،

١. سورة تحرير، آية ١٢.

وَصَفِيئِكَ وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَأَمِينِكَ عَلَيَّ وَخِيكَ،
وَبِعَيْتِكَ إِلَيَّ بِرِيَّتِكَ، وَرَسُولِكَ إِلَيَّ خَلْقِكَ مُحَمَّدٌ خَاصَّتُكَ
وَخَالِصَتُكَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، فَاسْتَجَبْتَ دُعَاءَهُ،
وَأَيَّدْتَهُ بِجُنُودٍ لَمْ يَرَوْهَا، وَجَعَلْتَ كَلِمَتَكَ الْعُلْيَا، وَكَلِمَةَ
الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى، وَكُنْتَ مِنْهُ قَرِيباً يَا قَرِيبُ.

أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، صَلَوةً زَاكِيَةً طَيِّبَةً،
نَامِيَةً بَاقِيَةً مُبَارَكَةً، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ أَبِيهِمْ إِبْرَاهِيمَ وَآلِ
إِبْرَاهِيمَ، وَبَارَكْتَ عَلَيْهِمْ كَمَا بَارَكْتَ عَلَيْهِمْ، وَسَلَّمْتَ عَلَيْهِمْ كَمَا
سَلَّمْتَ عَلَيْهِمْ، وَزَدْتَهُمْ فَوْقَ ذَلِكَ كُلِّهِ زِيَادَةً مِنْ عِنْدِكَ،
وَاحْطَنِي بِهِمْ، وَاجْعَلْنِي مِنْهُمْ، وَاحْشُرْنِي مَعَهُمْ، وَفِي
زُمْرَتِهِمْ حَتَّى تَسْقِيَنِي مِنْ حَوْضِهِمْ، وَتُدْخِلَنِي فِي
جُمَّلَتِهِمْ، وَتَجْمَعَنِي وَإِيَّاهُمْ، وَتُقَرِّ عَيْنِي بِهِمْ، وَتُعْطِيَنِي
سُؤْلِي، وَتُبَلِّغَنِي آمَالِي فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَآخِرَتِي،
وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي، وَتُبَلِّغَهُمْ سَلَامِي، وَتَرُدَّ عَلَيَّ مِنْهُمْ
السَّلَامَ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامَ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتَهُ.

إِلَهِي وَأَنْتَ الَّذِي تُنَادِي فِي أَنْصَافِ كُلِّ لَيْلَةٍ هَلْ مِنْ

سَائِلٍ فَأُعْطِيَهُ، أَمْ هَلْ مِنْ دَاعٍ فَأُجِيبَهُ، أَمْ هَلْ مِنْ مُسْتَعْفِرٍ
فَأُغْفِرَ لَهُ، أَمْ هَلْ مِنْ رَاجٍ فَأُبَلِّغَهُ رَجَاهُ، أَمْ هَلْ مِنْ مُؤَمِّلٍ
فَأُبَلِّغُهُ أَمَلَهُ، هَا أَنَا سَائِلُكَ بِفِنَائِكَ، وَمِسْكِينُكَ بِبَابِكَ،
وَضَعِيفُكَ بِبَابِكَ، وَفَقِيرُكَ بِبَابِكَ، وَمُؤَمِّلُكَ بِفِنَائِكَ، أَسْأَلُكَ
نَائِلِكَ، وَأَرْجُو رَحْمَتَكَ، وَأُوَمِّلُ عَفْوَكَ، وَأَلْتَمِسُ غُفْرَانَكَ،
فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ .

وَأُعْطِنِي سُؤْلِي، وَبَلِّغْنِي أَمْلِي، وَاجْبُرْ فَقْرِي، وَارْحَمْ
عَضْيَانِي، وَاعْفُ عَن ذُنُوبِي، وَفُكِّ رَقَبَتِي مِنَ الْمَظَالِمِ
لِعِبَادِكَ رَكِبْتِي، وَقَوِّ ضَعْفِي، وَأَعِزِّ مَسْكِنَتِي، وَتَبِّتْ
وَطْأَتِي، وَاعْفِرْ جُرْمِي، وَأَنْعِمْ بَالِي، وَأَكْثِرْ مِنَ الْحَلَالِ
مَالِي، وَخِزْلِي فِي جَمِيعِ أُمُورِي وَأَفْعَالِي، وَرَضِّنِي بِهَا،
وَارْحَمْنِي وَوَالِدِيَّ وَمَا وَلَدًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ،
وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ، الْأَخْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ، إِنَّكَ
سَمِيعُ الدَّعَوَاتِ، وَأَلْهَمْنِي مِنْ بَرِّهِمَا مَا أَسْتَحِقُّ بِهِ ثَوَابَكَ
وَالْجَنَّةَ، وَتَقَبَّلْ حَسَنَاتِهِمَا، وَاعْفِرْ سَيِّئَاتِهِمَا، وَاجْزِهِمَا
بِأَحْسَنِ مَا فَعَلَا بِي ثَوَابَكَ وَالْجَنَّةَ .

إِلَهِي وَقَدْ عَلِمْتُ يَقِينًا أَنَّكَ لَا تَأْمُرُ بِالظُّلْمِ وَلَا تَرْضَاهُ،
وَلَا تَمِيلُ إِلَيْهِ وَلَا تَهْوَاهُ وَلَا تُحِبُّهُ وَلَا تَعْشَاهُ، وَتَعْلَمُ مَا فِيهِ
هُوَ لِأَيِّ الْقَوْمِ مِنْ ظُلْمِ عِبَادِكَ وَبَغْيِهِمْ عَلَيْنَا، وَتَعَدِّيهِمْ بِغَيْرِ
حَقٍّ وَلَا مَعْرُوفٍ، بَلْ ظُلْمًا وَعُدْوَانًا وَزُورًا وَبُهْتَانًا، فَإِنْ
كُنْتَ جَعَلْتَ لَهُمْ مُدَّةً لَا بُدَّ مِنْ بُلُوغِهَا، أَوْ كَتَبْتَ لَهُمْ آجَالًا
يَنَالُونَهَا، فَقَدْ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ وَوَعْدُكَ الصِّدْقُ ﴿يَمْحُورُ
اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُنْتِيبُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ﴾^١ .

فَأَنَا أَسْأَلُكَ بِكُلِّ مَا سَأَلْتُكَ بِهِ أَنْبِيَاءُكَ الْمُرْسَلُونَ وَرُسُلُكَ،
وَأَسْأَلُكَ بِمَا سَأَلْتُكَ بِهِ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ، وَمَسَلَاتِكَ الْكُتُبُ
الْمُقَرَّبُونَ، أَنْ تَمْحُوَ مِنْ أُمَّ الْكِتَابِ ذَلِكَ، وَتَكْتُبَ لَهُمْ
الْإِضْمِحَالَ وَالْمَحَقَّ، حَتَّى تُقَرِّبَ آجَالَهُمْ، وَتَقْضِيَ مُدَّتَهُمْ،
وَتُدْهِبَ أَيَّامَهُمْ، وَتُسَبِّرَ أَعْمَارَهُمْ، وَتُهْلِكَ فُجَارَهُمْ،
وَتَسْلُطَ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ، حَتَّى لَا تُبْقِيَ مِنْهُمْ أَحَدًا،
وَلَا تُنَجِّيَ مِنْهُمْ أَحَدًا، وَتُفَرِّقَ جُمُوعَهُمْ، وَتَكِلَ سِلَاحَهُمْ،
وَتُبَدِّدَ شَمْلَهُمْ، وَتُقَطِّعَ آجَالَهُمْ، وَتَقْصُرَ أَعْمَارَهُمْ، وَتُرْزِلَ

١. سورة رعد، آية ٣٩.

أَقْدَامَهُمْ، وَتُظَهَّرَ بِأَلْدَاكِ مِنْهُمْ، وَتُظَهَّرَ عِبَادَكَ عَلَيْهِمْ، فَقَدْ
غَيَّرُوا سُنَّتَكَ، وَنَقَضُوا عَهْدَكَ، وَهَتَكُوا حَرِيمَكَ، وَأَتَوْا عَلَى
مَا نَهَيْتَهُمْ عَنْهُ، وَعَتَوْا عَتُوًّا كَبِيرًا كَبِيرًا، وَضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا.
فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأُذِنَ لِجَمْعِهِمْ بِالشَّتَاتِ،
وَلِحَيِّهِمْ بِالْمَمَاتِ، وَلَا زُؤَاجِهِمْ بِالنَّهْبَاتِ، وَخَلَّصَ عِبَادَكَ
مِنْ ظُلْمِهِمْ، وَأَقْبِضْ أَيْدِيَهُمْ عَنْ هَضْمِهِمْ، وَطَهِّرْ أَرْضَكَ
مِنْهُمْ، وَأُذِنَ بِحَصْدِ نَبَاتِهِمْ، وَاسْتِطْصَالِ شَاقَتِهِمْ، وَشَتَاتِ
شَمْلِهِمْ، وَهَدْمِ بُنْيَانِهِمْ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ.
وَأَسْأَلُكَ يَا إِلَهِي وَإِلَهَ كُلِّ شَيْءٍ، وَرَبِّي وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ،
وَأَدْعُوكَ بِمَا دَعَاكَ بِهِ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، وَنَبِيَّاكَ وَصَفِيَّاكَ
مُوسَى وَهَارُونَ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ، حِينَ قَالَا، ذَاعِيَيْنِ لَكَ،
رَاجِعِيَيْنِ لِفَضْلِكَ، ﴿رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُ زِينَةً
وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ
عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى يَسْرُوا
العَذَابِ الْأَلِيمِ﴾^١، فَمَنْتَتْ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِمَا بِالْإِجَابَةِ لَهُمَا إِلَى

١. سورة يونس، آية ٨٨.

أَنْ قَرَعْتَ سَمْعَهُمَا بِأَمْرِكَ، فَقُلْتَ اللَّهُمَّ رَبِّ ﴿قَدْ أُجِيبَتْ
دَعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَانَّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾^١.
أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَطْمِئَسَ عَلَى
أَمْوَالِ هَؤُلَاءِ الظَّالِمَةِ، وَأَنْ تَشُدَّ عَلَى قُلُوبِهِمْ، وَأَنْ تَخْسِفَ
بِهِمْ بَرِّكَ، وَأَنْ تُغْرِقَهُمْ فِي بَحْرِكَ، فَإِنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَمَا فِيهِمَا لَكَ، وَأَنَّ الْخَلْقَ قُدْرَتِكَ فِيهِمْ، وَبَطْشَتَكَ عَلَيْهِمْ،
فَأَفْعَلْ ذَلِكَ بِهِمْ، وَعَجِّلْ لَهُمْ ذَلِكَ.

يَا خَيْرَ مَنْ سُئِلَ، وَخَيْرَ مَنْ دُعِيَ، وَخَيْرَ مَنْ تَذَلَّتْ لَهُ
الْوُجُوهُ، وَرَفَعَتْ إِلَيْهِ الْأَيْدِي، وَدُعِيَ بِالْأَلْسُنِ، وَشَخَّصَتْ
إِلَيْهِ الْأَبْصَارُ، وَأَمَّتْ إِلَيْهِ الْقُلُوبُ، وَنَقَلَتْ إِلَيْهِ الْأَقْدَامُ،
وَتُحَوِّكِمَ إِلَيْهِ فِي الْأَعْمَالِ.

إِلَهِي وَأَنَا عَبْدُكَ أَسْأَلُكَ مِنْ أَسْمَائِكَ بِأَبْهَاهَا، وَكُلِّ
أَسْمَائِكَ بِهِيَّ، بَلْ أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ كُلِّهَا، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُرَكِّبَهُمْ عَلَى أُمَّ رُؤْسِهِمْ فِي
زُبَيْتِهِمْ، وَتُرَدِّدِيَهُمْ فِي مَهْوَى حُفْرَتِهِمْ، وَارْمِهِمْ بِحَجَرِهِمْ،

١. سورة يونس، آية ٨٩.

وَذَكَّهُمْ بِمَشَاقِقِهِمْ، وَاكْتَبُهُمْ عَلَىٰ مَنَاحِرِهِمْ، وَاخْتَفَهُمْ
بِوَتَرِهِمْ، وَارْدُدْ كَيْدَهُمْ فِي نُحُورِهِمْ، وَأَوْبِقُهُمْ بِبَدَامَتِهِمْ،
حَتَّىٰ يَسْتَحْذِلُوا وَيَتَضَاءُوا بَعْدَ نَحْوَتِهِمْ، وَيَنْقَمِعُوا بَعْدَ
اسْتِطَالَتِهِمْ، أَذِلَّاءَ مَا سُورِينَ فِي رِبْقِ حَبَائِلِهِمْ، الَّتِي كَانُوا
يَوْمَلُونَ أَنْ يَرُونَا فِيهَا، وَثَرِينَا قُدْرَتِكَ فِيهِمْ، وَسُلْطَانِكَ
عَلَيْهِمْ، وَتَأْخُذَهُمْ أَخْذَ الثُّرَىٰ وَهِيَ ظَالِمَةٌ، إِنَّ أَخْذَكَ الْأَلِيمُ
الشَّدِيدُ، وَتَأْخُذَهُمْ يَا رَبِّ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ، فَإِنَّكَ عَزِيزٌ
مُّقْتَدِرٌ، شَدِيدُ الْعِقَابِ، شَدِيدُ الْمِحَالِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ إِبْرَادَهُمْ
عَذَابَكَ الَّذِي أَعَدَدْتَهُ لِلظَّالِمِينَ مِنْ أُمَّثَالِهِمْ، وَالطَّاعِينَ مِنْ
نُظْرَائِهِمْ، وَارْفَعْ حِلْمَكَ عَنْهُمْ، وَاخْلُلْ عَلَيْهِمْ غَضَبَكَ الَّذِي
لَا يَقُومُ لَهُ شَيْءٌ، وَأْمُرْ فِي تَعْجِيلِ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ بِأَمْرِكَ الَّذِي
لَا يَرُدُّ وَلَا يُؤَخِّرُ، فَإِنَّكَ شَاهِدُ كُلِّ نَجْوَىٰ، وَعَالِمُ كُلِّ فُحْوَىٰ،
وَلَا تَخْفَىٰ عَلَيْكَ مِنْ أَعْمَالِهِمْ خَافِيَةٌ، وَلَا تَذْهَبُ عَنْكَ مِنْ
أَعْمَالِهِمْ خَائِنَةٌ، وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ، غَالِمٌ بِمَا فِي الضَّمَائِرِ
وَالْقُلُوبِ .

وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ وَأُنَادِيكَ بِمَا نَادَاكَ بِهِ سَيِّدِي، وَسَأَلَكَ بِهِ
نُوحٌ، إِذْ قُلْتَ تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ ﴿وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ
الْمُجِيبُونَ﴾^١، أَجَلِ اللَّهُمَّ يَا رَبِّ أَنْتَ نِعْمَ الْمُجِيبُ، وَنِعْمَ
الْمَدْعُوُّ، وَنِعْمَ الْمَسْئُولُ، وَنِعْمَ الْمُعْطِي، أَنْتَ الَّذِي
لَا تُخَيِّبُ سَائِلِكَ، وَلَا تَرُدُّ رَاجِيكَ، وَلَا تَطْرُدُ الْمُلِحَّ عَنْ
بَابِكَ، وَلَا تَرُدُّ دُعَاءَ سَائِلِكَ، وَلَا تَمُلُّ دُعَاءَ مَنْ أَمَلَكَ،
وَلَا تَتَّبِعُ بِكَثْرَةِ حَوَائِجِهِمْ إِلَيْكَ، وَلَا بِقَضَائِهَا لَهُمْ، فَإِنَّ
قَضَاءَ حَوَائِجِ جَمِيعِ خَلْقِكَ إِلَيْكَ فِي أَسْرَعِ لَحْظٍ مِنْ لَمَحِّ
الطَّرْفِ، وَأَخْفُ عَلَيْكَ، وَأَهْوَنُ عِنْدَكَ مِنْ جَنَاحِ بَعُوضَةٍ .

وَحَاجَتِي يَا سَيِّدِي وَمَوْلَايَ، وَمُعْتَمِدِي وَرَجَائِي، أَنْ
تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَغْفِرَ لِي ذَنْبِي، فَسَقَدَ
جِسْمُكَ تَقِيلَ الظَّهْرَ بِعَظِيمِ مَا بَارَزْتُكَ بِهِ مِنْ سَيِّئَاتِي،
وَرَكِبْتَنِي مِنْ مَظَالِمِ عِبَادِكَ مَا لَا يَكْفِينِي، وَلَا يُخَلِّصُنِي مِنْهَا
غَيْرُكَ، وَلَا يَقْدِرُ عَلَيْهِ، وَلَا يَمْلِكُهُ سِوَاكَ، فَامْحُ يَا سَيِّدِي
كَثْرَةَ سَيِّئَاتِي بِسِيسِرِ عَبْرَاتِي، بَلِّ بِقَسَاوَةِ قَلْبِي، وَجُمُودِ

١. سورة صافات، آية ٧٥.

عَيْنِي ، لَا بَلْ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ، وَأَنَا شَيْءٌ ،
 فَلْتَسْعِنِي رَحْمَتُكَ ، يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .
 لَا تَمْتَحِنِي فِي هَذِهِ الدُّنْيَا بِشَيْءٍ مِنَ الْمِحَنِ ، وَلَا تُسَلِّطْ
 عَلَيَّ مَنْ لَا يَرْحَمُنِي ، وَلَا تُهْلِكْنِي بِدُنُوبِي ، وَعَجِّلْ خَلَاصِي
 مِنْ كُلِّ مَكْرُوهٍ ، وَادْفَعْ عَنِّي كُلَّ ظُلْمٍ ، وَلَا تَهْتِكْ سِتْرِي ،
 وَلَا تَفْضَحْنِي يَوْمَ جَمْعِكَ الْخَلَائِقَ لِلْحِسَابِ ، يَا جَزِيلَ
 الْعَطَاءِ وَالثَّوَابِ .

أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُحْيِيَنِي
 حَيَاةَ السُّعْدَاءِ ، وَتُمْيِتَنِي مَيِّتَةَ الشُّهَدَاءِ ، وَتَقْبَلَنِي قَبُولَ
 الْأَوْدَاءِ ، وَتَحْفَظَنِي فِي هَذِهِ الدُّنْيَا الدِّينِيَّةِ ، مِنْ شَرِّ سَلَاطِينِهَا
 وَفُجَّارِهَا ، وَشِرَارِهَا وَمُحِبِّيِّهَا ، وَالْعَامِلِينَ لَهَا وَمَا فِيهَا ،
 وَقِنِي شَرَّ طُعَاتِهَا وَحُسَادِهَا ، وَبَاغِي الشُّرْكِ فِيهَا .

حَتَّى تَكْفِيَنِي مَكْرَ الْمَكْرَةِ ، وَتَفْقَأَ عَنِّي أَعْيُنَ الْكَفَرَةِ ،
 وَتُفْجِمَ عَنِّي أَلْسُنَ الْفَجْرَةِ ، وَتَقْبِضَ لِي عَلَى أَيْدِي الظُّلْمَةِ ،
 وَتُوهِنَ عَنِّي كَيْدَهُمْ ، وَتُمْيِتَهُمْ بِغَيْظِهِمْ ، وَتَشْغَلَهُمْ
 بِأَسْمَاعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأَفْئِدَتِهِمْ ، وَتَجْعَلَنِي مِنْ ذَلِكَ كُلِّهِ

فِي أَمْنِكَ وَأَمَانِكَ ، وَحِرْزِكَ وَسُلْطَانِكَ ، وَحِجَابِكَ وَكَتْفِكَ ،
 وَعِيَاذِكَ وَجَارِكَ ، وَمِنْ جَارِ الشُّوءِ وَجَلِيسِ الشُّوءِ ، إِنَّكَ
 عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، ﴿إِنَّ وَلِيَّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابَ وَهُوَ
 يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ﴾ ١ .

اللَّهُمَّ بِكَ أَعُوذُ ، وَبِكَ أَلُوذُ ، وَبِكَ أَعْبُدُ ، وَإِيَّاكَ أَرْجُو ،
 وَبِكَ أَسْتَعِينُ ، وَبِكَ أَسْتَكْفِي ، وَبِكَ أَسْتَعِيثُ ، وَبِكَ أَسْتَنْفِذُ ،
 وَمِنْكَ أَسْتَلُ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَلَا تُرْدِنِي
 إِلَّا بِذَنْبٍ مَغْفُورٍ ، وَسَعْيٍ مَشْكُورٍ ، وَتِجَارَةٍ لَنْ تَبُورَ ، وَأَنْ
 تَفْعَلَ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ ، وَلَا تَفْعَلَ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ ، فَإِنَّكَ أَهْلُ
 التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ، وَأَهْلُ الْفَضْلِ وَالرَّحْمَةِ .

إِلَهِي وَقَدْ أَطَلْتُ دُعَائِي ، وَأَكْثَرْتُ خِطَابِي ، وَضَيْقُ
 صَدْرِي حِدَانِي عَلَيَّ ذَلِكَ كُلُّهُ ، وَحَمَلَنِي عَلَيْهِ ، عَلِمًا مِنِّي
 بِأَنَّهُ يُجْزِيكَ مِنْهُ قَدْرُ الْمِلْحِ فِي الْعَجِينِ ، بَلْ يَكْفِيكَ عَزْمُ
 إِرَادَةٍ وَأَنْ يَقُولَ الْعَبْدُ بِنِيَّةٍ صَادِقَةٍ وَلِسَانٍ صَادِقٍ يَا رَبِّ ،
 فَتَكُونَ عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِكَ بِكَ ، وَقَدْ نَاجَاكَ بِعَزْمِ الْإِرَادَةِ قَلْبِي ،

١. سورة اعراف، آية ١٩٦.

فَأَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُقِرَّنَ
 دُعَائِي بِالْإِجَابَةِ مِنْكَ، وَتُبَلِّغَنِي مَا أَمَلْتُهُ فِيكَ، مِنْنَةً مِنْكَ
 وَطَوْلًا، وَقُوَّةً وَحَوْلًا، لَا تُقِيمُنِي مِنْ مَقَامِي هَذَا إِلَّا بِقَضَاءِ
 جَمِيعِ مَا سَأَلْتُكَ، فَإِنَّهُ عَلَيْكَ يَسِيرٌ، وَخَطَرُهُ عِنْدِي جَلِيلٌ
 كَثِيرٌ، وَأَنْتَ عَلَيْهِ قَدِيرٌ، يَا سَمِيعُ يَا بَصِيرُ.

إِلَهِي وَهَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ مِنَ النَّارِ، وَالْهَارِبِ مِنْكَ
 إِلَيْكَ، مِنْ ذُنُوبٍ تَهَجَّمَتْهُ، وَعُيُوبٍ فَضَحَتْهُ، فَصَلِّ عَلَيَّ
 مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَانظُرْ إِلَيَّ نَظْرَةَ رَحِيمَةٍ أَفُوزُ بِهَا إِلَى
 جَنَّتِكَ، وَاعْظِفْ عَلَيَّ عَطْفَةً أَنْجُو بِهَا مِنْ عِقَابِكَ، فَإِنَّ الْجَنَّةَ
 وَالنَّارَ لَكَ وَبِيَدِكَ، وَمَفَاتِيحَهُمَا وَمَغَالِقَهُمَا إِلَيْكَ، وَأَنْتَ
 عَلَيَّ ذَلِكَ قَادِرٌ، وَهُوَ عَلَيْكَ هَيِّنٌ يَسِيرٌ، فَافْعَلْ بِي مَا سَأَلْتُكَ
 يَا قَدِيرٌ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، وَحَسْبُنَا
 اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ ۱.

فضیلت دعای ندبه

صدر الإسلام همدانی رحمته الله در کتاب «تکالیف الأنام» می گوید :
 از خواص خواندن دعای مبارک ندبه این است که این دعای شریف در
 هر مکان و موضعی با حضور قلب و اخلاص کامل و با توجه به
 مضامین والا، برگزیده و غیر قابل وصف و عبارات و اشارات عالی و
 بی شائبه آن خوانده شود حضرت صاحب العصر و الزمان ارواحنا فداه
 توجه و عنایت خاصی به آن مکان و محفل می نمایند، بلکه حضرت
 در آن محفل حاضر می شوند، چنان که در بعضی موارد و محافل اتفاق
 افتاده است ۱.

دعای ندبه

علامه مجلسی رحمته الله در «زاد المعاد» فرموده است : به سند معتبر از
 حضرت امام صادق علیه السلام روایت شده که : مستحب است دعای ندبه را در
 چهار عید بخوانند، یعنی در روز جمعه، عید فطر، عید قربان و عید
 غدیر ۲.

و در «بحار الأنوار» در کتاب مزار، دعای شریف ندبه را از سید بن
 طاووس رحمته الله از بعضی از علمای ما نقل می کند و می گوید : محمد بن علی

۱. تکالیف الأنام فی غیبة الإمام: ۱۹۷.

۲. زاد المعاد: ۴۹۱.

۱. مهج الدعوات: ۳۳۶.

بن ابو قره می گوید: دعای ندبه را از کتاب محمد بن حسین بن سفیان بزوفری نقل نمودم. و گفته شده که این دعا برای صاحب الزمان صلوات الله علیه است، و مستحب است در اعیاد چهارگانه خوانده شود.

محدث نوری رحمته الله این دعا را در «تحیة الزائر» به نقل از «مصباح الزائر» سید بن طاووس رحمته الله و کتاب «مزار» محمد بن مشهدی با سند مذکور نقل کرده است.

محدث نوری رحمته الله ضمن نقل این دعا از کتاب «المزار قدیم» می گوید: خواندن این دعا در شب جمعه همانند اعیاد چهارگانه مستحب است. ^۱ و آن دعا این است:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ وَآلِهِ، وَسَلَّم تَسْلِيمًا.
 اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا جَرَى بِهِ قَضَاؤُكَ فِي أَوْلِيَائِكَ،
 الَّذِينَ اسْتَخْلَصْتَهُمْ لِنَفْسِكَ وَدِينِكَ، إِذْ اخْتَرْتَ لَهُمْ جَزِيلَ مَا
 عِنْدَكَ، مِنَ النَّعِيمِ الْمُقِيمِ، الَّذِي لَا زَوَالَ لَهُ وَلَا اضْمِحْلالَ،
 بَعْدَ أَنْ شَرَطْتَ عَلَيْهِمُ الزُّهْدَ فِي دَرَجَاتِ هَذِهِ الدُّنْيَا الدُّنْيَا،
 وَزُخْرُفِهَا وَزِبْرِجِهَا، فَشَرَطُوا لَكَ ذَلِكَ، وَعَلِمْتَ مِنْهُمْ
 الْوَفَاءَ بِهِ.

۱. مکمال المکارم: ۹۳/۲.

فَقَبِلْتَهُمْ وَقَرَّبْتَهُمْ، وَقَدَّمْتَ لَهُمُ الذِّكْرَ الْعَلِيِّ، وَالثَّنَاءَ
 الْجَلِيَّ، وَأَهْبَطْتَ عَلَيْهِمْ مَلَائِكَتَكَ، وَكَرَّمْتَهُمْ بِوَحْيِكَ،
 وَرَفَدْتَهُمْ بِعِلْمِكَ، وَجَعَلْتَهُمُ الذَّرِيعَةَ إِلَيْكَ، وَالْوَسِيلَةَ إِلَى
 رِضْوَانِكَ.

فَبَعْضُ أَسْكَنتَهُ جَنَّتِكَ، إِلَى أَنْ أَخْرَجْتَهُ مِنْهَا، وَبَعْضُ
 حَمَلْتَهُ فِي فُلْكِكَ وَنَجَّيْتَهُ وَمَنْ آمَنَ مَعَهُ مِنَ الْهَلَكَةِ
 بِرَحْمَتِكَ، وَبَعْضُ اتَّخَذْتَهُ لِنَفْسِكَ خَلِيلاً، وَسَأَلْتَ لِسَانَ
 صِدْقِي فِي الْآخِرِينَ فَأَجَبْتَهُ، وَجَعَلْتَ ذَلِكَ عَلِيًّا، وَبَعْضُ
 كَلَّمْتَهُ مِنْ شَجَرَةٍ تَكَلِّمًا، وَجَعَلْتَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ رِذَاءً
 وَوَزِيْرًا، وَبَعْضُ أَوْلَدْتَهُ مِنْ غَيْرِ أَبِي وَآتَيْتَهُ الْبَيِّنَاتِ،
 وَأَيَّدْتَهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ.

وَكُلُّ شَرَعْتَ لَهُ شَرِيعَةً، وَنَهَجْتَ لَهُ مِنْهَا جَاءً، وَتَخَيَّرْتَ
 لَهُ أَوْصِيَاءَ مُسْتَحْفِظًا بَعْدَ مُسْتَحْفِظٍ، مِنْ مُدَّةٍ إِلَى مُدَّةٍ،
 إِقَامَةً لِدِينِكَ، وَحُجَّةً عَلَى عِبَادِكَ، وَلِيًّا لِزُؤْلِ الْحَقِّ عَنْ
 مَقَرِّهِ، وَيَغْلِبُ الْبَاطِلُ عَلَى أَهْلِهِ، وَلَا يَقُولُ أَحَدٌ لَوْلَا أَنْ سَلْتِ
 إِلَيْنَا رَسُولًا مُنْذِرًا، وَأَقَمْتِ لَنَا عِلْمًا هَادِيًا، فَتَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ

قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزَى .

إِلَى أَنْ أَنْتَهَيْتَ بِالْأَمْرِ إِلَى حَبِيبِكَ وَنَجِيبِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَكَانَ كَمَا أَنْتَجَبْتَهُ سَيِّدَ مَنْ خَلَقْتَهُ ، وَصَفْوَةَ مَنْ اصْطَفَيْتَهُ ، وَأَفْضَلَ مَنْ اجْتَبَيْتَهُ ، وَأَكْرَمَ مَنْ اعْتَمَدْتَهُ ، قَدَّمْتَهُ عَلَى أَنْبِيَائِكَ ، وَبَعَثْتَهُ إِلَى الثَّقَلَيْنِ مِنْ عِبَادِكَ ، وَأَوْطَأْتَهُ مَشَارِقَكَ وَمَغَارِبَكَ ، وَسَخَّرْتَ لَهُ الْبُرَاقَ ، وَعَرَجْتَ بِهِ إِلَيَّ

۱. صاحب کتاب «مکیال المکارم» می فرماید: در «زاد المعاد» علامه مجلسی رحمته الله بجای «عرجت به» «عرجت بروحه» آمده است، و ظاهراً این تصحیف است که در کتاب «مصباح» واقع شده، و علامه مجلسی رحمته الله از آن نقل کرده، و بعداً شهرت پیدا کرده و دست آویزی برای برخی کوته نظران و معاندین شده که در معراج جسمانی ایجاد شبهه کنند، بدیهی است که همه نسخه‌های «تحفة الزائر» و «مصباح الزائر»، «مزار قدیم» همان عبارت صحیحی که ما در متن آورده‌اند.

علاوه بر این؛ معراج جسمانی جزء ضروریات مذهب بلکه دین اسلام است، و روایات متواتره‌ای از ائمه معصومین علیهم السلام در مورد آن رسیده، و قرآن مجید آن را بیان فرموده است. موقعی که در این عبارت از دعا دقت و تأمل می‌کردم، ملهم شدم که خود دعا بنفسه گواه و بیانگر همان عبارت صحیحی است که ما از بزرگان و دانشمندان نقل کرده و ذکر نمودیم، و عبارت «زاد المعاد» تصحیفی بیش نیست که شاید از برخی از اهل عناد رخ داده است.

چگونگی دلالت و گواه بر صحت این مطلب: اگر خردمند با دقت تمام بنگرد می‌فهمد که کنار هم بودن دو عبارت «سخرت له البراق» و «عرجت به» خود دلیل بر صحت گفته ما است؛ زیرا عروج روح که نیازی به براق ندارد، و این بر کسی که دلش از شرک و نفاق پاک است پوشیده و پنهان نیست. (مکیال المکارم: ۱۰۰/۲)

سَمَائِكَ ، وَأَوْدَعْتَهُ عِلْمَ مَا كَانَ وَمَا يَكُونُ ، إِلَى انْقِضَاءِ خَلْقِكَ ، ثُمَّ نَصَرْتَهُ بِالرُّعْبِ ، وَحَفَفْتَهُ بِجَبْرِئِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَالْمُسَوِّمِينَ مِنْ مَلَائِكَتِكَ ، وَوَعَدْتَهُ أَنْ تُظَهِّرَ دِينَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ، وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ .

وَذَلِكَ بَعْدَ أَنْ بَوَّأْتَهُ مُبَوَّأً صَدَقَ مِنْ أَهْلِهِ ، وَجَعَلْتَ لَهُ وَلَهُمْ ﴿أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ﴾ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا^۱ ، وَقُلْتَ ﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَ كُمْ تَطْهِيرًا^۲ .

ثُمَّ جَعَلْتَ أَجْرَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَوَدَّتَهُمْ فِي كِتَابِكَ فَقُلْتَ ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى^۳﴾ ، وَقُلْتَ ﴿مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ^۴﴾ ، وَقُلْتَ ﴿مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا^۵﴾ ، فَكَانُوا هُمْ السَّبِيلَ إِلَيْكَ ، وَالْمَسْلَكَ إِلَىٰ رِضْوَانِكَ .

۱. سورة آل عمران، آیه ۹۶، ۹۷. ۲. سورة احزاب، آیه ۳۳.
 ۳. سورة شوری، آیه ۲۳. ۴. سورة سبأ، آیه ۲۷.
 ۵. سورة فرقان، آیه ۵۷.

فَلَمَّا انْقَضَتْ أَيَّامُهُ أَقَامَ وَلِيَّهُ عَلِيٌّ بِنَ أَبِي طَالِبٍ
 صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمَا وَآلِهِمَا هَادِيًا، إِذْ كَانَ هُوَ الْمُنْدِرَ وَلِكُلِّ
 قَوْمٍ هَادٍ، فَقَالَ وَالْمَلَأُ أَمَامَهُ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ،
 اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ، وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ، وَانصُرْ مَنْ نَصَرَهُ،
 وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ.

وَقَالَ مَنْ كُنْتُ أَنَا نَبِيَّهُ فَعَلِيٌّ أَمِيرُهُ. وَقَالَ أَنَا وَعَلِيٌّ مِنْ
 شَجَرَةٍ وَاحِدَةٍ وَسَائِرُ النَّاسِ مِنْ شَجَرٍ شَتَّى، وَأَحَلَّهُ مَحَلًّا
 هَارُونَ مِنْ مُوسَى، فَقَالَ لَهُ أَنْتَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ
 مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي، وَرَوَّجَهُ ابْنَتَهُ سَيِّدَةَ نِسَاءِ
 الْعَالَمِينَ، وَأَحَلَّ لَهُ مِنْ مَسْجِدِهِ مَا حَلَّ لَهُ، وَسَدَّ الْأَبْوَابَ إِلَّا
 بَابَهُ.

ثُمَّ أَوْدَعَهُ عِلْمَهُ وَحِكْمَتَهُ فَقَالَ أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَعَلِيٌّ
 بَابُهَا، فَمَنْ أَرَادَ الْمَدِينَةَ وَالْحِكْمَةَ فَلْيَأْتِهَا مِنْ بَابِهَا، ثُمَّ قَالَ
 أَنْتَ أَخِي وَوَصِيِّي وَوَارِثِي، لِحُمُكَ مِنْ لَحْمِي، وَدَمُكَ مِنْ
 دَمِي، وَسِلْمُكَ سِلْمِي، وَحَرْبُكَ حَرْبِي، وَالْإِيمَانُ مُخَالَطُ
 لِحْمِكَ وَدَمِكَ، كَمَا خَالَطَ لَحْمِي وَدَمِي، وَأَنْتَ غَدًا عَلِيٌّ

الْحَوْضِ خَلِيفَتِي، وَأَنْتَ تَقْضِي دِينِي، وَتُنَجِّزُ عِدَاتِي،
 وَشِيعَتَكَ عَلَيَّ مَنَابِرَ مِنْ نُورٍ مُبِيضَةٍ وَجُوهَهُمْ حَوْلِي فِي
 الْجَنَّةِ وَهُمْ جِيرَانِي.

وَلَوْلَا أَنْتَ يَا عَلِيُّ لَمْ يُعْرِفِ الْمُؤْمِنُونَ بَعْدِي، وَكَانَ
 بَعْدَهُ هُدًى مِنَ الضَّلَالِ، وَنُورًا مِنَ الْعَمَى، وَحَبْلَ اللَّهِ
 الْمَتِينِ، وَصِرَاطَهُ الْمُسْتَقِيمِ، لَا يُسْبِقُ بِقِرَابَةٍ فِي رَحِمٍ، وَلَا
 بِسَابِقَةٍ فِي دِينٍ، وَلَا يُلْحَقُ فِي مَنَقَبَةٍ مِنْ مَنَاقِبِهِ يَخْذُو حَذْوَ
 الرَّسُولِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا وَآلِهِمَا.

وَيُقَاتِلُ عَلَيَّ التَّأْوِيلِ، وَلَا تَأْخُذُهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَائِمٌ، قَدْ
 وَتَرَ فِيهِ صَنَادِيدَ الْعَرَبِ، وَقَتَلَ أَبْطَالَهُمْ، وَنَاوَشَ دُؤْبَانَهُمْ،
 فَأَوْدَعَ قُلُوبَهُمْ أَحْقَادًا بَدْرِيَّةً وَخَيْبَرِيَّةً وَحُنَيْنِيَّةً وَغَيْرَهُنَّ،
 فَأَضَبَّتْ عَلَيَّ عِدَاوَتِهِ، وَأَكْبَتَتْ عَلَيَّ مُنَابَذَتِهِ حَتَّى قَتَلَ
 النَّاكِثِينَ وَالْقَاسِطِينَ وَالْمَارِقِينَ.

وَلَمَّا قَضَى نَحْبَهُ وَقَتَلَهُ أَشَقَى الْآخِرِينَ، يَسْتَبَعُ أَشَقَى
 الْأَوْلِينَ، لَمْ يُمْتَلْ أَمْرَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي
 الْهَادِينَ بَعْدَ الْهَادِينَ، وَالْأُمَّةُ مُصِرَّةٌ عَلَيَّ مَقْتَبِهِ، مُجْتَمِعَةٌ

عَلَى قَطِيعَةِ رَحِمِهِ ، وَإِقْضَاءِ وُلْدِهِ إِلَّا الْقَلِيلَ مِمَّنْ وَفَى
لِرِغَايَةِ الْحَقِّ فِيهِمْ .

فَقُتِلَ مَنْ قُتِلَ ، وَسَبِيَ مَنْ سَبِيَ ، وَأُقْصِيَ مَنْ أُقْصِيَ ،
وَجَرَى الْقَضَاءُ لَهُمْ بِمَا يُرْجَى لَهُ حُسْنُ الْمَثُوبَةِ ، إِذْ كَانَتْ
الْأَرْضُ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ، وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ،
وَسُبْحَانَ رَبَّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبَّنَا لَمَفْعُولًا ، وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ
وَعْدَهُ ، وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ .

فَعَلَى الْأَطَائِبِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ وَعَلِيِّ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِمَا وَآلِهِمَا فَلَيْتَنِكَ الْبَاكُونَ ، وَإِيَّاهُمْ فَلَيْتَنَدِبِ النَّادِبُونَ ،
وَلِمِثْلِهِمْ فَلْتُنْدَرْفِ الدُّمُوعُ ، وَلِيَصْرُخِ الصَّارِحُونَ ، وَيَضِجَّ
الضَّاجُونَ ، وَيَعِجَّ الْعَاجُونَ .

أَيْنَ الْحَسَنُ أَيْنَ الْحُسَيْنُ ، أَيْنَ أَبْنَاءِ الْحُسَيْنِ ، صَالِحٌ بَعْدَ
صَالِحٍ ، وَصَادِقٌ بَعْدَ صَادِقٍ ، أَيْنَ السَّبِيلُ بَعْدَ السَّبِيلِ ، أَيْنَ
الْخَيْرَةُ بَعْدَ الْخَيْرَةِ ، أَيْنَ الشَّمْسُ الطَّالِعَةُ ، أَيْنَ الْأَقْفَارُ
الْمُنِيرَةُ ، أَيْنَ الْأَنْجُمُ الزَّاهِرَةُ ، أَيْنَ أَعْلَامُ الدِّينِ وَقَوَاعِدُ
الْعِلْمِ .

أَيْنَ بَقِيَّةُ اللَّهِ الَّتِي لَا تَخْلُو مِنَ الْعِتْرَةِ الْهَادِيَةِ ، أَيْنَ الْمَعْدُ
لِقَطْعِ دَابِرِ الظَّلْمَةِ ، أَيْنَ الْمُتَنْتِظِرُ لِإِقَامَةِ الْأُمَّتِ وَالْعِوَجِ ، أَيْنَ
الْمُرْتَجَى لِإِزَالَةِ الْجَوْرِ وَالْعُدْوَانِ ، أَيْنَ الْمُدَّخِرُ لِتَجْدِيدِ
الْفَرَائِضِ وَالسُّنَنِ ، أَيْنَ الْمُتَخَيِّرُ لِإِعَادَةِ الْمِلَّةِ وَالشَّرِيعَةِ ،
أَيْنَ الْمُؤَمَّلُ لِإِحْيَاءِ الْكِتَابِ وَحُدُودِهِ ، أَيْنَ مُحْيِي مَعَالِمِ
الدِّينِ وَأَهْلِهِ .

أَيْنَ قَاصِمُ شَوْكَةِ الْمُعْتَدِينَ ، أَيْنَ هَادِمُ أْبْنِيَّةِ الشَّرْكَ
وَالنَّفَاقِ ، أَيْنَ مُبِيدُ أَهْلِ الْفُسُوقِ وَالْعِصْيَانِ وَالطُّغْيَانِ ، أَيْنَ
حَاصِدُ فُرُوعِ الْعُيِّيِّ وَالشَّقَاقِ ، أَيْنَ طَامِسُ آثَارِ الرِّيعِ
وَالْأَهْوَاءِ .

أَيْنَ قَاطِعُ حَبَائِلِ الْكُذْبِ وَالْإِفْتِرَاءِ ، أَيْنَ مُسْهِدُ الْعُتَاةِ
وَالْمَرَدَةِ ، أَيْنَ مُسْتَأْصِلُ أَهْلِ الْعِنَادِ وَالتَّضَلُّلِ وَالْإِلْحَادِ ،
أَيْنَ مُعَزُّ الْأَوْلِيَاءِ وَمُذِلُّ الْأَعْدَاءِ ، أَيْنَ جَامِعُ الْكَلِمَةِ عَلَى
التَّقْوَى .

أَيْنَ بَابُ اللَّهِ الَّذِي مِنْهُ يُؤْتَى ، أَيْنَ وَجْهُ اللَّهِ الَّذِي إِلَيْهِ
يَتَوَجَّهُ الْأَوْلِيَاءُ ، أَيْنَ السَّبَبُ الْمُتَّصِلُ بَيْنَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ ،

أَيْنَ صَاحِبِ يَوْمِ الْفَتْحِ وَنَاشِرِ رَايَةِ الْهُدَى ، أَيْنَ مُؤَلَّفِ شَمْلِ الصَّلَاحِ وَالرِّضَا .

أَيْنَ الطَّالِبِ بِدُحُولِ الْأَنْبِيَاءِ وَأَنْبَاءِ الْأَنْبِيَاءِ ، أَيْنَ الطَّالِبِ بِدَمِ الْمَقْتُولِ بِكَرْبَلَاءَ أَيْنَ الْمَنْصُورِ عَلَى مَنْ اعْتَدَى عَلَيْهِ وَافْتَرَى ، أَيْنَ الْمُضْطَرُّ الَّذِي يُجَابُ إِذَا دَعَا ، أَيْنَ صَدْرُ الْخَلَائِقِ ذُو الْبِرِّ وَالتَّقْوَى ، أَيْنَ ابْنُ النَّبِيِّ الْمُصْطَفَى وَابْنُ عَلِيِّ الْمُرْتَضَى وَابْنُ خَدِيجَةَ الْغُرَاءِ وَابْنُ فَاطِمَةَ الْكُبْرَى .

بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي وَنَفْسِي لَكَ الْوَفَاءُ وَالْحِمَى ، يَا بَنَ السَّادَةِ الْمُتَقَرَّبِينَ ، يَا بَنَ النَّجْبَاءِ الْأَكْرَمِينَ ، يَا بَنَ الْهُدَاةِ الْمَهْدِيِّينَ ، يَا بَنَ الْخَيْرَةِ الْمُهَذَّبِينَ ، يَا بَنَ الْعِطَارِفَةِ الْأَنْجَبِينَ ، يَا بَنَ الْأَطَائِبِ الْمُطَهَّرِينَ ، يَا بَنَ الْخَضَارِمَةِ الْمُتَنَجِّبِينَ ، يَا بَنَ الْفَمَاقِمَةِ الْأَكْرَمِينَ .

يَا بَنَ الْأُبْدُورِ الْمُنِيرَةِ ، يَا بَنَ الشُّرُجِ الْمُضِيئَةِ ، يَا بَنَ الشُّهُبِ الثَّاقِبَةِ ، يَا بَنَ الْأَنْجُمِ الزَّاهِرَةِ ، يَا بَنَ السُّبُلِ الْوَاضِحَةِ ، يَا بَنَ الْأَعْلَامِ اللَّائِحَةِ ، يَا بَنَ الْعُلُومِ الْكَامِلَةِ ، يَا بَنَ السُّنَنِ الْمَشْهُورَةِ ، يَا بَنَ الْمَعَالِمِ الْمَأْثُورَةِ ، يَا بَنَ

الْمُعْجَزَاتِ الْمَوْجُودَةِ ، يَا بَنَ الدَّلَائِلِ الْمَشْهُودَةِ ، يَا بَنَ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ ، يَا بَنَ النَّبِيِّ الْعَظِيمِ ، يَا بَنَ مَنْ هُوَ فِي أُمَّ الْكِتَابِ لَدَى اللَّهِ عَلِيٌّ حَكِيمٌ .

يَا بَنَ الْآيَاتِ وَالْبَيِّنَاتِ ، يَا بَنَ الدَّلَائِلِ الظَّاهِرَاتِ ، يَا بَنَ الْبَرَاهِينِ الْوَاضِحَاتِ الْبَاهِرَاتِ ، يَا بَنَ الْحُجَجِ الْبَالِغَاتِ ، يَا بَنَ النَّعْمِ السَّابِغَاتِ ، يَا بَنَ طَهٍ وَالْمُحْكَمَاتِ ، يَا بَنَ يَسٍ وَالذَّارِيَاتِ ، يَا بَنَ الطُّورِ وَالْعَادِيَاتِ ، يَا بَنَ مَنْ دَنَى فَتَدَلَّى فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى دُنُوًّا وَاقْتِرَابًا مِنَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى .

لَيْتَ شِعْرِي أَيْنَ اسْتَقَرَّتْ بِكَ النَّوَى ، بَلْ أَيُّ أَرْضٍ تُثْقَلُكَ أَوْ تَرَى ، أِبْرَضُوئِي أَوْ غَيْرِهَا أَمْ ذِي طُوئِي ، عَزِيزُ عَلَيَّ أَنْ أَرَى الْخَلْقَ وَلَا تَرَى ، وَلَا أَسْمَعُ لَكَ حَسِيسًا وَلَا نَجْوَى ، عَزِيزُ عَلَيَّ أَنْ تُحِيطَ بِكَ دُونِي السَّبْلُوى وَلَا يَسْأَلُكَ مِنِّي صَاحِبٌ وَلَا شَكْوَى .

بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ مُعَيَّبٍ لَمْ يَخْلُ مِنَّا ، بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ نَارِحٍ مَا نَزَحَ عَنَّا ، بِنَفْسِي أَنْتَ أُمِّيَّةٌ شَائِقِي يَتَمَنَّى ، مِنْ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ ذَكَرَا فَحَنَّا ، بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ عَقِيدٍ عَزَّ لَا

يُسَامِي، بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ أَثِيْلٍ مَجْدٍ لَا يُجَارِي، بِنَفْسِي أَنْتَ
مِنْ تِلَادٍ نِعَمٍ لَا تُضَاهِي، بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ نَصِيْفٍ شَرَفٍ
لَا يُسَاوِي.

إِلَى مَتَى أَحَارُ فَيْكَ يَا مَوْلَايَ، وَإِلَى مَتَى وَأَيَّ خِطَابٍ
أَصِفُ فَيْكَ وَأَيَّ نَجْوَى، عَزِيْزُ عَلَيَّ أَنْ أُجَابَ دُونَكَ
وَأَنَاغَى، عَزِيْزُ عَلَيَّ أَنْ أَبْكِيكَ وَيَخْذُكَ الْوَرَى، عَزِيْزُ عَلَيَّ
أَنْ يَجْرِيَّ عَلَيْنِكَ دُونَهُمْ مَا جَرَى.

هَلْ مِنْ مُعِينٍ فَأُطِيْلَ مَعَهُ الْعَوِيْلَ وَالْبُكَاءَ، هَلْ مِنْ جَزْوَعٍ
فَأَسَاعِدَ جَزَعَهُ إِذَا خَلَا، هَلْ قَدِيْتُ عَيْنٌ فَسَاعَدَتْهَا عَيْنِي
عَلَى الْقَدَى، هَلْ إِلَيْكَ يَا بَنَ أَحْمَدَ سَبِيْلٌ فَتُلْقَى، هَلْ يَتَّصِلُ
يَوْمَنَا مِنْكَ بِغَدِهِ (بَعْدَهُ) فَنَحْظِي.

مَتَى نَرِدُ مِنْهَا هَلْكَ الرِّوِيَّةَ فَتَرَوِي، مَتَى نَنْتَقِعُ مِنْ عَذْبِ
مَائِكَ فَقَدْ طَالَ الصَّدَى، مَتَى تُغَادِيكَ وَتُرَاوِحُكَ فَتُقَرَّرَ عَيْنًا،
مَتَى تَرَانَا وَتَرَكَ وَقَدْ نَشَرْتَ لِوَاءِ النَّصْرِ تُرَى.

أَتَرَانَا نَحْفُ بِكَ وَأَنْتَ تَأُمُّ الْمَلَأَ وَقَدْ مَلَأْتَ الْأَرْضَ
عَدْلًا، وَأَذَقْتَ أَعْدَانِكَ هَوَانًا وَعِقَابًا، وَأَبْرَتِ الْعُنَاةَ وَجَحَدَةَ

الْحَقَّ، وَقَطَعْتَ دَابِرَ الْمُتَكَبِّرِينَ، وَاجْتَنَنْتَ أَصُولَ
الظَّالِمِينَ، وَنَحْنُ نَقُولُ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ أَنْتَ كَشَّافُ الْكُرْبِ وَالْبَلْوَى، وَإِلَيْكَ أَسْتَعْدِي
فَعِنْدَكَ الْعَدْوَى، وَأَنْتَ رَبُّ الْآخِرَةِ وَالْدُنْيَا، فَأَغِثْ يَا
غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ عَيْبِدَكَ الْمُبْتَلَى، وَأَرِهِ سَيِّدَهُ يَا شَدِيدَ
الْقُوَى، وَأَزِلْ عَنْهُ بِهِ الْأَسَى وَالْجَوَى، وَبَرِّدْ غَلْبِلَهُ يَا مَنْ
عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى، وَمَنْ إِلَيْهِ الرَّجْعَى وَالْمُنْتَهَى.

اللَّهُمَّ وَنَحْنُ عَيْبِدُكَ التَّائِقُونَ إِلَيْكَ وَإِلَيْكَ الْمُدَكَّرُ بِكَ
وَبِنَبِيِّكَ، خَلَقْتَهُ لَنَا عِصْمَةً وَمَلَاذًا، وَأَقَمْتَهُ لَنَا قِوَامًا
وَمَعَاذًا، وَجَعَلْتَهُ لِلْمُؤْمِنِينَ مِنَّا إِمَامًا، فَبَلِّغْهُ مِنَّا تَحِيَّةً
وَسَلَامًا، وَزِدْنَا بِذَلِكَ يَا رَبِّ إِكْرَامًا، وَاجْعَلْ مُسْتَقَرَّهُ لَنَا
مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا، وَأَثِمِ نِعْمَتَكَ بِتَقْدِيمِكَ إِيَّاهُ أَمَامَنَا، حَتَّى
تُورِدَنَا جَنَّاتِكَ وَمُرَافِقَةَ الشُّهَدَاءِ مِنْ خُلَصَانِكَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى حُجَّتِكَ وَوَلِيِّ أَمْرِكَ، وَصَلِّ عَلَى جَدِّهِ
مُحَمَّدٍ رَسُولِكَ السَّيِّدِ الْأَكْبَرِ، وَصَلِّ عَلَى أَبِيهِ السَّيِّدِ
الْقُسُورِ، وَحَامِلِ اللِّوَاءِ فِي الْمَحْشَرِ، وَسَاقِي أَوْلِيَائِهِ مِنْ

نَهْرِ الْكَوْثَرِ، وَالْأَمِيرِ عَلَى سَائِرِ الْبَشَرِ، الَّذِي مَنْ آمَنَ بِهِ فَقَدْ ظَفَرَ وَشَكَرَ، وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِهِ فَقَدْ حَطَرَ وَكَفَرَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَىٰ أُخِيهِ وَعَلَىٰ نَجْلِهِمَا الْمَيَامِينِ الْعُرَرِ، مَا طَلَعَتْ شَمْسٌ وَمَا أَضَاءَ قَمَرٌ^۱.

وَعَلَىٰ جَدَّتِهِ الصَّدِيقَةِ الْكُبْرَى، فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ بِنْتِ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى، وَعَلَىٰ مَنْ اصْطَفَيْتَ مِنْ آبَائِهِ الْبِرَّةِ، وَعَلَيْهِ أَفْضَلُ وَأَكْمَلُ وَأَتَمُّ وَأَدْوَمُ وَأَكْثَرُ وَأَوْفَرُ مَا صَلَّيْتَ عَلَىٰ أَحَدٍ مِنْ أَصْفِيَائِكَ، وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَصَلِّ عَلَيْهِ صَلَاةً لَا غَايَةَ لِعِدَدِهَا، وَلَا نِهَايَةَ لِمَدَدِهَا، وَلَا نَفَادَ لِأَمَدِهَا.

۱. فقره اخير از دعا در کتابهای زیادی آمده است، مانند: «اقبال الأعمال» سید بن طاووس (ص ۶۰۸)، «تحفة الزائر» (چاپ سنگی بدون شماره صفحه)، «زاد المعاد» علامه مجلسی (ص ۵۰۲)، «الصحيفة الهادية» عالم بزرگوار شیخ ابراهیم بن محسن کاشانی (ص ۸۷)، «مفتاح الجنات» عالم بزرگوار سید محسن امین (۲/۲۵۵)، «تکالیف الأنام» صدر الإسلام همدانی (ص ۱۹۵)، «عمدة الزائر» آية الله سید حیدر کاظمی (ص ۳۵۸)، «فوز اکبر» علامه میرزا محمد باقر فقیه ایمانی (ص ۱۲۴)، «مکیال المکارم» علامه سید محمد تقی موسوی اصفهانی (۲/۹۹)، «منهاج العارفين» علامه سمنانی (ص ۱۵۹)، ضیاء الصالحین (ص ۵۴۲)، «الصحيفة الصادقية» (ص ۷۲۸)، «هدية الزائرین» محدث قسمی (ص ۶۴۸)، و ملحقات «جمال الأسبوع» نشر دار الذخائر.

اللَّهُمَّ وَأَقِمْ بِهِ الْحَقَّ، وَأَذْحِضْ بِهِ الْبَاطِلَ، وَأَدِلْ بِهِ أَوْلِيَاءَكَ، وَأَذِلْ بِهِ أَعْدَاءَكَ، وَصِلِ اللَّهُمَّ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ وَصَلَةً تُؤَدِّي إِلَيَّ مُرَافَقَةَ سَلْفِهِ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَأْخُذُ بِحُجْرَتِهِمْ، وَيَمْكُثُ فِي ظِلِّهِمْ، وَأَعِنَّا عَلَى تَأْدِيَةِ حُقُوقِهِ إِلَيْهِ، وَالْإِجْتِهَادِ فِي طَاعَتِهِ، وَاجْتِنَابِ مَعْصِيَتِهِ.

وَأْمُنْ عَلَيْنَا بِرِضَاهُ، وَهَبْ لَنَا رَأْفَتَهُ وَرَحْمَتَهُ، وَدُعَاءَهُ وَخَيْرَهُ، مَا نَنَالُ بِهِ سَعَةً مِنْ رَحْمَتِكَ، وَفَوْزاً عِنْدَكَ، وَاجْعَلْ صَلَاتِنَا بِهِ مَقْبُولَةً، وَذُنُوبَنَا بِهِ مَغْفُورَةً، وَدُعَاءَنَا بِهِ مُسْتَجَاباً، وَاجْعَلْ أَرْزَاقَنَا بِهِ مَبْسُوطَةً، وَهُمُومَنَا بِهِ مَكْفِيَةً، وَحَوَائِجَنَا بِهِ مَقْضِيَةً، وَأَقْبِلْ إِلَيْنَا بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ.

وَأَقْبِلْ تَقَرُّبَنَا إِلَيْكَ، وَأَنْظُرْ إِلَيْنَا نَظْرَةً رَحِيمَةً نَسْتَكْمِلُ بِهَا الْكِرَامَةَ عِنْدَكَ، ثُمَّ لَا تَصْرِفْهَا عَنَّا بِجُودِكَ، وَاسْقِنَا مِنْ حَوْضِ جَدِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، بِكَأْسِهِ وَيَبِيْدِهِ رِيًّا رَوِيًّا، هَبِيئاً سَائِعاً، لَا ظَمًا بَعْدَهُ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ^۱.

۱. تحفة الزائر (چاپ سنگی غیر مرقم)، زاد المعاد: ۴۹۱، و در مصباح الزائر: ۴۴۶ با اندکی تفاوت نقل شده است.

دعا برای ظهور امام زمان عجل الله فرجه

در روز جمعه

شیخ طوسی رحمه الله در «مصباح المتهجد» می نویسد:

چون خواستی در روز جمعه بر پیامبر صلی الله علیه و آله صلوات بفرستی بگو:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ صَلَاتَكَ، وَصَلَوَاتِ مَلَائِكَتِكَ وَرُسُلِكَ،
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ.
یا بگو: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ
فَرَجَهُمْ.^۱

و روایت شده که صد مرتبه بگو:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ.^۲

۱. مصباح المتهجد: ۲۸۴.

۲. مصباح المتهجد: ۳۸۷.

صلوات ضراب اصفهانی

سید جلیل القدر، علی بن طاووس رحمه الله می فرماید: صلوات ضراب اصفهانی صلواتی است بر پیغمبر و آل او علیهم السلام که از ناحیه مقدسه مولای ما، حضرت صاحب العصر و الزمان ارواحنا فداه روایت شده است ...^۱ نسخه دفتری که از ناحیه حضرت بود؛ چنین بود:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ
وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الْمُنْتَجَبِ فِي الْمِيثَاقِ، الْمُصْطَفَى فِي
الظَّلَالِ، الْمُطَهَّرِ مِنْ كُلِّ آفَةٍ، الْبَرِيِّ مِنْ كُلِّ عَيْبٍ، الْمُؤَمَّلِ
لِلنَّجَاةِ، الْمُرْتَجَى لِلسَّفَاةِ، الْمَفْوُضِ إِلَيْهِ دِينِ اللَّهِ.
اللَّهُمَّ شَرِّفْ بُنْيَانَهُ، وَعَظِّمْ بُرْهَانَهُ، وَأَفْلِحْ حُجَّتَهُ^۲،
وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ، وَأَضِي نُورَهُ، وَبَيِّضْ وَجْهَهُ، وَأَعْطِهِ الْفَضْلَ

۱. گفتمنی است که این صلوات جریان مفضل و خواندنی دارد که ما آن را در «صحیفه مهدیه» نقل

کرده ایم.

۲. أَفْلِحْ فلاناً علی خصمه، یعنی: فلانی بر دشمن خود پیروز شد.

وَالْفَضِيلَةَ ، وَالْمَنْزِلَةَ وَالْوَسِيلَةَ ، وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيعَةَ ، وَابْعَثْهُ
مَقَاماً مَحْمُوداً يَغْبِطُهُ بِهِ الْأَوْلُونَ وَالْآخِرُونَ .
وَصَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ ، وَقَائِدِ
الْعُرَى الْمُحَجَّلِينَ ، وَسَيِّدِ الْوَصِيِّينَ ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .
وَصَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَوَارِثِ
الْمُرْسَلِينَ ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .
وَصَلِّ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَوَارِثِ
الْمُرْسَلِينَ ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .
وَصَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَوَارِثِ
الْمُرْسَلِينَ ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .
وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَوَارِثِ
الْمُرْسَلِينَ ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .
وَصَلِّ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَوَارِثِ
الْمُرْسَلِينَ ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

وَصَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُوسَى ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَوَارِثِ
الْمُرْسَلِينَ ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .
وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَوَارِثِ
الْمُرْسَلِينَ ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .
وَصَلِّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَوَارِثِ
الْمُرْسَلِينَ ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .
وَصَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَوَارِثِ
الْمُرْسَلِينَ ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .
وَصَلِّ عَلَى الْخَلْفِ الْهَادِي الْمَهْدِيِّ ، إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ ،
وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ ، وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ الْأَسْمَةِ الْهَادِيْنَ ،
الْعُلَمَاءِ الصَّادِقِينَ ، الْأَبْرَارِ الْمُتَّقِينَ ، دَعَائِمِ دِينِكَ ، وَأَرْكَانِ
تَوْحِيدِكَ ، وَتَرَاجِمَةِ وَحْيِكَ ، وَحُجَجِكَ عَلَى خَلْقِكَ ،
وَخُلَفَائِكَ فِي أَرْضِكَ ، الَّذِينَ اخْتَرْتَهُمْ لِنَفْسِكَ ،
وَاصْطَفَيْتَهُمْ عَلَى عِبَادِكَ ، وَارْتَضَيْتَهُمْ لِدِينِكَ ، وَخَصَصْتَهُمْ
بِمَعْرِفَتِكَ ، وَجَلَّلْتَهُمْ بِكَرَامَتِكَ ، وَغَشَّيْتَهُمْ بِرَحْمَتِكَ ،

وَرَبَّيْتَهُمْ بِنِعْمَتِكَ ، وَغَدَيْتَهُمْ بِحُكْمَتِكَ ، وَأَلْبَسْتَهُمْ نُورَكَ ،
وَرَفَعْتَهُمْ فِي مَلَكُوتِكَ ، وَحَفَفْتَهُمْ بِمَلَائِكَتِكَ ، وَشَرَّفْتَهُمْ
بِنَبِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِمْ ، صَلَوةً زَاكِيَةً نَامِيَةً
كَثِيرَةً دَائِمَةً طَيِّبَةً لَا يُحِيطُ بِهَا إِلَّا أَنْتَ ، وَلَا يَسَعُهَا إِلَّا
عِلْمُكَ ، وَلَا يُحْصِيهَا أَحَدٌ غَيْرُكَ .

اللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ ، الْمُخَيَّبِ سُنَّتِكَ ، الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ ،
الدَّاعِي إِلَيْكَ ، الدَّلِيلِ عَلَيْكَ ، حُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ ، وَخَلِيفَتِكَ
فِي أَرْضِكَ ، وَشَهِيدِكَ عَلَى عِبَادِكَ . اللَّهُمَّ أَعِزَّ نَصْرَهُ ، وَمُدِّ
فِي عُمُرِهِ ، وَزَيِّنِ الْأَرْضَ بِطَوْلِ بَقَائِهِ . اللَّهُمَّ اكْفِهِ بَغْيِ
الْحَاسِدِينَ ، وَأَعِذْهُ مِنْ شَرِّ الْكَاذِبِينَ ، وَازْجُرْ عَنْهُ إِزَادَةَ
الظَّالِمِينَ ، وَخَلِّصْهُ مِنْ أَيْدِي الْجَبَّارِينَ .

اللَّهُمَّ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَذُرِّيَّتِهِ ، وَشَبِيعَتِهِ وَرَعِيَّتِهِ ،
وَخَاصَّتِهِ وَغَامَّتِهِ وَعَدُوَّهُ وَجَمِيعِ أَهْلِ الدُّنْيَا ، مَا تُقَرُّ بِهِ
عَيْنُهُ ، وَتَسْرُّ بِهِ نَفْسُهُ ، وَبَلِّغْهُ أَفْضَلَ مَا أَمَلَهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

اللَّهُمَّ جَدِّدْ بِهِ مَا امْتَحَى مِنْ دِينِكَ ، وَأَخِي بِهِ مَا بُدِّلَ مِنْ
كِتَابِكَ ، وَأَطْهَرْ بِهِ مَا غَيَّرَ مِنْ حُكْمِكَ ، حَتَّى يَعُودَ دِينُكَ بِهِ
وَعَلَى يَدَيْهِ غَضًّا جَدِيدًا خَالِصًا مُخْلِصًا لَا شَكَّ فِيهِ ، وَلَا
شُبُهَةَ مَعَهُ ، وَلَا بَاطِلَ عِنْدَهُ ، وَلَا بَدْعَةَ لَدَيْهِ .

اللَّهُمَّ نَوِّرْ نُورَهُ كُلَّ ظُلْمَةٍ ، وَهَدِّ بِرُكْنِهِ كُلَّ بَدْعَةٍ ، وَاهْدِمِ
بِعِزِّهِ كُلَّ ضَلَالَةٍ ، وَاقْصِمِ بِهِ كُلَّ جَبَّارٍ ، وَأَخْمِدْ بِسَيْفِهِ كُلَّ
نَارٍ ، وَأَهْلِكْ بِعَدْلِهِ جُورَ كُلِّ جَائِرٍ ، وَأَجْرِ حُكْمَهُ عَلَى كُلِّ
حُكْمٍ ، وَأَذِلَّ بِسُلْطَانِهِ كُلَّ سُلْطَانٍ .

اللَّهُمَّ أَذِلَّ كُلَّ مَنْ نَاوَاهُ ، وَأَهْلِكْ كُلَّ مَنْ غَادَاهُ ، وَامْكُرْ
بِمَنْ كَادَهُ ، وَاسْتَأْصِلْ مَنْ جَحَدَهُ حَقَّه ، وَاسْتَهَانَ بِأَمْرِهِ ،
وَسَعَى فِي إِطْفَاءِ نُورِهِ ، وَأَزَادَ إِخْمَادَ ذِكْرِهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى ، وَعَلَى الْأَمْوَاتِ الْمُتْرَضَى ،
وَفَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ ، وَالْحَسَنِ الرِّضَا ، وَالْحُسَيْنِ الْمُصْطَفَى ،
وَجَمِيعِ الْأَوْصِيَاءِ ، مَصَابِيحِ الدُّجَى ، وَأَعْلَامِ الْهُدَى ، وَمَنَارِ
النُّتْقَى ، وَالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى ، وَالْحَبْلِ الْمَتِينِ ، وَالصِّرَاطِ
الْمُسْتَقِيمِ .

وَصَلِّ عَلَىٰ وَلِيِّكَ وَوَلَاةِ عَهْدِكَ، وَالْأَيْمَةِ مِنْ وُلْدِهِ،
وَمُدِّ فِي أَعْمَارِهِمْ، وَزِدْ فِي آجَالِهِمْ، وَبَلِّغُهُمْ أَقْصَىٰ
أَمَالِهِمْ، دِينًا وَدُنْيَا وَآخِرَةً، إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.^۱

فضیلت خواندن سوره بنی اسرائیل

در هر شب جمعه

در پایان این بخش فضیلت قرائت سوره بنی اسرائیل را در شب‌های
جمعه نقل می‌کنیم:

صاحب کتاب گرانقدر «مکیال المکارم» از کتاب «تفسیر برهان» با
سند معتبر از امام صادق علیه السلام روایتی نقل می‌کند که آن حضرت فرمود:

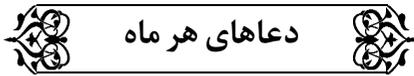
کسی که سوره بنی اسرائیل را هر شب جمعه بخواند نمی‌میرد
تا اینکه امام زمان (صلوات الله علیه) را درک کند و از یاران او
باشد.^۲

۱. مصباح المتجهّد: ۴۰۶، البلد الأمين: ۱۲۰، المصباح: ۷۲۵، دلائل الإمامة: ۵۴۹ و در جمال

الأسبوع: ۳۰۱ با تفاوتی نقل شده است.

۲. مکیال المکارم: ۲۷۸/۲، المصباح: ۵۸۵، ثواب الأعمال: ۱۰۷.

بخش پنجم

دعای ایام ماه رجب

که از ناحیه مقدّسه امام زمان ارواحفداه صادر شده است

ابن عیاش می‌گوید: از جمله توفیعاتی که به دست جناب شیخ
ابو جعفر محمّد بن عثمان از ناحیه مقدّسه رسیده، دعا برای هر روز ماه
رجب است:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَعَانِي جَمِيعِ مَا يَدْعُوكَ بِهِ وُلاةٌ
أَمْرِكَ، الْمَأْمُونُونَ عَلَى سِرِّكَ، الْمُسْتَشِيرُونَ بِأَمْرِكَ،
الْوَاصِفُونَ لِقُدْرَتِكَ، الْمُعْلِنُونَ لِعَظَمَتِكَ، أَسْأَلُكَ بِمَا نَطَقَ
فِيهِمْ مِنْ مَشِيئَتِكَ، فَجَعَلْتَهُمْ مَعَادِنَ لِكَلِمَاتِكَ، وَأَزْكَانَا
لِتَوْحِيدِكَ وَآيَاتِكَ وَمَقَامَاتِكَ الَّتِي لَا تَعْطِيلَ لَهَا فِي كُلِّ
مَكَانٍ يَعْرِفُكَ بِهَا مَنْ عَرَفَكَ، لَا فَرْقَ بَيْنَكَ وَبَيْنَهَا إِلَّا أَنََّّهُمْ

عِبَادُكَ وَخَلْقِكَ، فَتَقْهَا وَرَثْفَهَا بِيَدِكَ، بَدُوْهَا مِنْكَ وَعَوْدُهَا
إِلَيْكَ، أَعْضَادُ وَأَشْهَادُ وَمُنَاةٌ وَأَدْوَادٌ وَحَفْظَةٌ وَرُودٌ، فَبِهِمْ
مَلَأْتَ سَمَاءَكَ وَأَرْضَكَ حَتَّى ظَهَرَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

فَبِذَلِكَ أَسْأَلُكَ وَبِمَوَاقِعِ الْعِزِّ مِنْ رَحْمَتِكَ، وَبِمَقَامَاتِكَ
وَعَلَامَاتِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ، وَأَنْ تَزِيدَنِي إِيمَانًا
وَتَثْبِيئًا، يَا بَاطِنًا فِي ظُهُورِهِ وَظَاهِرًا فِي بُطُونِهِ وَمَكُونِهِ،
يَا مُفَرِّقًا بَيْنَ النُّورِ وَالذُّجُورِ، يَا مَوْصُوفًا بِغَيْرِ كُنْهِ،
وَمَعْرُوفًا بِغَيْرِ شَبِيهِ، خَادَّ كُلِّ مَحْدُودٍ، وَشَاهِدَ كُلِّ مَشْهُودٍ،
وَمَوْجِدَ كُلِّ مَوْجُودٍ، وَمُحْصِيَّ كُلِّ مَعْدُودٍ، وَفَاقِدَ كُلِّ
مَفْقُودٍ، لَيْسَ دُونَكَ مِنْ مَعْبُودٍ أَهْلَ الْكِبْرِيَاءِ وَالْجُودِ.

يَا مَنْ لَا يُكَيِّفُ بِكَيْفٍ، وَلَا يُؤَيِّنُ بِأَيْنٍ، يَا مُحْتَجِبًا عَنِ
كُلِّ عَيْنٍ، يَا دَيْمُومٌ يَا قِيُومٌ، وَعَالِمٌ كُلِّ مَعْلُومٍ، صَلِّ عَلَيَّ
عِبَادِكَ الْمُتَتَجِبِينَ، وَبَشْرِكَ الْمُحْتَجِبِينَ، وَمَلَائِكَتِكَ
الْمُقَرَّبِينَ، وَاللَّبُّهُمِ الصَّاقِبِينَ الْحَاقِبِينَ.

وَبَارِكْ لَنَا فِي شَهْرِنَا هَذَا الْمُرَجَّبِ الْمَكْرَمِ، وَمَا بَعْدَهُ مِنْ
الْأَشْهُرِ الْحُرْمِ، وَأَسْبِغْ عَلَيْنَا فِيهِ النِّعَمَ، وَأَجْزِلْ لَنَا فِيهِ

الْقِسَمَ، وَأَبْرِرْ لَنَا فِيهِ الْقِسَمَ، بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ الْأَعْظَمِ الْأَجَلِّ
الْأَكْرَمِ الَّذِي وَضَعْتَهُ عَلَى النَّهَارِ فَأَضَاءَ، وَعَلَى اللَّيْلِ
فَأَظْلَمَ، وَاعْفِرْ لَنَا مَا تَعَلَّمْنَا مِنْهَا وَمَا لَا نَعْلَمُ، وَاعْصِمْنَا مِنْ
الذُّنُوبِ خَيْرِ الْعِصَمِ، وَاكْفِنَا كَوَافِي قَدْرِكَ، وَامْتِنْ عَلَيْنَا
بِحُسْنِ نَظْرِكَ، وَلَا تَكِلْنَا إِلَى غَيْرِكَ، وَلَا تَمْنَعْنَا مِنْ خَيْرِكَ،
وَبَارِكْ لَنَا فِيهَا كَتَبْتَهُ لَنَا مِنْ أَعْمَارِنَا، وَأَصْلِحْ لَنَا خَسِيئَةَ
أَسْرَارِنَا، وَأَعْطِنَا مِنْكَ الْأَمَانَ، وَاسْتَعْمِلْنَا بِحُسْنِ الْإِيمَانِ،
وَبَلِّغْنَا شَهْرَ الصِّيَامِ، وَمَا بَعْدَهُ مِنَ الْأَيَّامِ وَالْأَعْوَامِ، يَا ذَا
الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ.^۱

بیان: صاحب «عمدة الزائر» در توضیح این دعای شریف می گوید:

ولادة امر، یعنی صاحبان امر که همان حضرت محمد ﷺ و اهل بیت
آن بزرگوار ﷺ می باشند، آنها هستند که به این صفات نیکو متصف اند،
و آنها دارای مقاماتی هستند که در هیچ جای تعطیلی بر آنها معنایی
ندارد، زیرا وقتی آنها خدای را با چنین معانی والایی که در نزدشان هست
بخوانند، یا به وسیله آنها دعا کنند، و در هر مکانی و به هر امری بخوانند،
خداوند بدون معطلی دعای آنها را مستجاب می کند.

۱. المصباح: ۷۰۱، مصباح المتعبد: ۸۰۳، بحار الأنوار: ۳۹۲/۹۸، إقبال الأعمال: ۱۴۵.

زیرا که مبدأ، فیض رساننده، و مورد هم قابل استجاب است، و به برکت آنان فیض به دعاکننده می‌رسد، بلکه به برکت آنان فیض به همه مخلوقات می‌رسد، و این همان سرّ و راز صلوات و درود فرستادن بر آنان و توسّل جستن به آن بزرگواران در هر حاجتی است؛ زیرا کسی که بر آنان درود فرستد دعای او رد نمی‌شود.^۱

دعای دیگر در ایام ماه رجب

که از ناحیه مقدسه رسیده است

ابن عیاش می‌گوید: توقیع دیگری که به دست جناب شیخ ابوالقاسم حسین بن روح از ناحیه مقدسه صادر شده این است که این دعا در هر روز از ماه رجب خوانده شود:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِالْمَوْلُودَيْنِ فِي رَجَبٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ
الثَّانِي، وَابْنِهِ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الْمُتَنَجِّبِ، وَأَتَقَرَّبُ بِهِمَا إِلَيْكَ
خَيْرَ الْقَرَبِ، يَا مَنْ إِلَيْهِ الْمَعْرُوفُ طَلَبَ، وَفِيمَا لَدَيْهِ رُغَبَ .
أَسْأَلُكَ سُؤَالَ مُعْتَرِفٍ مُذْنِبٍ قَدْ أَوْبَعْتَهُ ذُنُوبُهُ، وَأَوْتَقْتَهُ
عُيُوبُهُ، فَطَالَ عَلَى الْخَطَايَا دُؤُوبُهُ، وَمِنَ الرَّزَايَا حُطُوبُهُ،

يَسْأَلُكَ التَّوْبَةَ، وَحُسْنَ الْأُوبَةِ، وَالتَّزْوِعَ عَنِ الْحَوْبَةِ، وَمِنَ
النَّارِ فَكَأَنَّكَ رَقَبْتَهُ، وَالْعَفْوَ عَمَّا فِي رِبْقَتِهِ، فَأَنْتَ يَا مَوْلَايَ
أَعْظَمُ أَمَلِهِ وَثِقَتِهِ .

اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ بِمَسَائِلِكَ الشَّرِيفَةِ، وَوَسَائِلِكَ الْمُنِيفَةِ،
أَنْ تَتَعَمَّدَنِي فِي هَذَا الشَّهْرِ بِرَحْمَةٍ مِنْكَ وَاسِعَةٍ، وَنِعْمَةٍ
وَازِعَةٍ، وَنَفْسٍ بِمَا رَزَقْتَهَا قَانِعَةٍ إِلَى نُزُولِ الْحَافِرَةِ، وَمَحَلِّ
الْآخِرَةِ، وَمَا هِيَ إِلَيْهِ صَائِرَةٌ^۱.

دعای سوّم در ایام ماه رجب

محمد بن عبدالرحمان تستری می‌گوید: از منطقه بنی‌رواس می‌گذشتم، یکی از برادرانم گفت: اگر میل داری با هم به مسجد صعصعه برویم و در آنجا نماز بخوانیم، چون این ماه، ماه رجب است؛ و در این ماه زیارت همچو مکان‌های شریفی که به قدوم امامان معصومین علیهم‌السلام مبارک شده و در آن‌ها نماز خوانده‌اند، مستحب است، و مسجد صعصعه از جمله آنها است.

راوی می‌گوید: با او به طرف مسجد به راه افتادیم، وقتی نزدیک درب

۱. المصباح: ۷۰۳، مصباح المتهجد: ۸۰۵، بحار الأنوار: ۳۹۳/۹۸، إقبال الأعمال: ۱۴۶.

مسجد رسیدیم ناگاه شتری را دیدیم که پالان بر پشت او و کنار درب مسجد خوابانیده شده بود .

وارد مسجد شدیم ، شخصی را دیدیم که لباس حجازی بر تن ، و مانند آنها عمامه‌ای بر سر گذاشته بود ، او نشسته و دعا می‌خواند ، من و رفیقم آن دعا را حفظ کردیم . و دعا چنین است :

(شیخ طوسی اعلى الله مقامه فرموده است : مستحب است در ماه رجب هر روز این دعا خوانده شود .)

اللَّهُمَّ يَا ذَا الْمِنَّنِ السَّابِغَةِ ، وَالْأَلَاءِ الْوَارِعَةِ ، وَالرَّحْمَةِ الْوَاسِعَةِ ، وَالْقُدْرَةِ الْجَامِعَةِ ، وَالنَّعْمِ الْجَسِيمَةِ ، وَالْمَوَاهِبِ الْعَظِيمَةِ ، وَالْأَيَادِي الْجَمِيلَةِ ، وَالْعَطَايَا الْجَزِيلَةِ .

يَا مَنْ لَا يُنْعَتُ بِتَمَثِيلٍ ، وَلَا يَمْتَلُ بِنَظِيرٍ ، وَلَا يُغْلَبُ بِظَهِيرٍ ، يَا مَنْ خَلَقَ فَرَزَقَ ، وَأَلْهَمَ فَأَنْطَقَ ، وَابْتَدَعَ فَشَرَعَ ، وَعَلَا فَارْتَفَعَ ، وَقَدَّرَ فَأَحْسَنَ ، وَصَوَّرَ فَأَتَقَنَ ، وَاحْتَجَّ فَأَبْلَغَ ، وَأَنْعَمَ فَأَسْبَغَ ، وَأَعْطَى فَأَجْزَلَ ، وَمَنْحَ فَأَفْضَلَ .

يَا مَنْ سَمَا فِي الْعُرُوفَاتِ نَوَاطِرَ الْأَبْصَارِ ، وَدَنَا فِي اللَّطْفِ فَبَجَّازَ هَوَاجِسَ الْأَفْكَارِ ، يَا مَنْ تَوَحَّدَ بِالْمَلِكِ فَلَا نِدَّ لَهُ فِي مَلَكُوتِ سُلْطَانِهِ ، وَتَفَرَّدَ بِالْأَلَاءِ وَالْكَبِيرِيَاءِ ، فَلَا ضِدَّ

لَهُ فِي جَبْرُوتِ شَأْنِهِ ، يَا مَنْ حَارَتْ فِي كِبْرِيَاءِ هَيْبَتِهِ دَقَائِقُ لَطَائِفِ الْأَوْهَامِ ، وَأَنْحَسَرَتْ دُونَ إِدْرَاكِ عَظَمَتِهِ خَطَائِفُ أَبْصَارِ الْأَنَامِ .

يَا مَنْ عَنَتِ الْوُجُوهُ لِهَيْبَتِهِ ، وَخَضَعَتِ الرَّقَابُ لِعَظَمَتِهِ ، وَوَجَلَتِ الْقُلُوبُ مِنْ خَيْفَتِهِ ، أَسْأَلُكَ بِهَذِهِ الْمِدْحَةِ الَّتِي لَا تَتَّبَعِي إِلَّا لَكَ ، وَبِمَا وَأَيْتَ بِهِ عَلَيَّ نَفْسِكَ لِإِدَاعِكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ، وَبِمَا ضَمِنْتَ الْإِجَابَةَ فِيهِ عَلَيَّ نَفْسِكَ لِلدَّاعِينَ .

يَا أَسْمَعَ السَّمَاعِينَ ، وَأَبْصَرَ النَّاطِرِينَ ، وَأَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ ، يَا ذَا الثَّقْوَةِ الْأَمْتِينَ ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ [الْأَيْمَةِ الصَّادِقِينَ] ، وَاقْسِمْ لِي فِي شَهْرِنَا هَذَا خَيْرَ مَا قَسَمْتَ ، وَاحْتِمِ لِي فِي قَضَائِكَ خَيْرَ مَا حَتَمْتَ .

وَاحْتِمِ لِي بِالسَّعَادَةِ فِيمَنْ حَتَمْتَ ، وَأَحْيِنِي مَا أَحْيَيْتَنِي مَوْفُورًا ، وَأَمْتِنِي مَسْرُورًا وَمَعْفُورًا ، وَتَوَلَّ أَنْتَ نَجَاتِي مِنْ مُسَائِلَةِ الْبُرْزَخِ ، وَادْرَأْ عَنِّي مُنْكَرًا وَنَكِيرًا ، وَأَرِ عَيْنِي مُبَشِّرًا وَبَشِيرًا ، وَاجْعَلْ لِي إِلَى رِضْوَانِكَ وَجَنَانِكَ مَصِيرًا

وَعَيْشاً قَرِيراً، وَمُلْكاً كَبِيراً، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَثِيراً.

آن گاه، سجده طولانی نمود، و برخاست و سوار شتر شد و رفت. رفیقم رو به من کرد و گفت: به نظر من او حضرت خضر علیه السلام بود، چرا نتوانستیم با او حرف بزنیم؟ گویا او زبان ما را بسته بود. از مسجد بیرون آمدیم، ابن الورداء رواسی را دیدیم، گفت: از کجا می آید؟

گفتم: از مسجد صعصعه می آییم. او را از قضیه آگاه نمودیم. او گفت: این سوار هر دو سه روز به این مسجد می آید و با کسی حرف نمی زند.

گفتم: او کیست؟

گفت: به نظر شما چه کسی می تواند باشد؟

گفتم: ما گمان می کنیم که او حضرت خضر علیه السلام است.

گفت: به خدا سوگند؛ به نظر من، او کسی است که حضرت خضر علیه السلام نیازمند دیدار اوست.

پس برگشتیم و فهمیدیم که جریان از چه قرار است و رفیقم به من گفت: به خدا قسم؛ او حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداه بود.^۱

بنا به روایت مرحوم سید بن طاووس این دعا از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام نقل شده است و چون این دعا مربوط به ماه رجب می باشد، در این بخش آوردیم.

۱. المصباح: ۶۹۹، مزار شهید: ۲۷۷، بحار الأنوار: ۱۰۰/۴۴۶، إقبال الأعمال: ۱۴۳.

دعای روز سوّم شعبان

علامة مجلسی رحمته الله در «بحار الأنوار» می نویسد:

به وکیل امام حسن عسکری علیه السلام، قاسم بن علاء همدانی این توفیق از ناحیه مقدسه صادر شد:

مولای ما، امام حسین علیه السلام در روز پنجشنبه سوّم شعبان متولد شد، آن روز را روزه بگیر و این دعا را بخوان.^۱

در «زاد المعاد» اضافه می کند: این امر از ناحیه مقدسه صاحب الامر صلوات الله علیه صادر شد:

روز سوّم ماه شعبان، روز ولادت امام حسین علیه السلام است، در آن روز، روزه بگیر و این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْمَوْلُودِ فِي هَذَا الْيَوْمِ، الْمَوْعُودِ بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ اسْتِهْلَالِهِ وَوِلَادَتِهِ، بِكَتْمِهِ السَّمَاءِ وَمَنْ فِيهَا، وَالْأَرْضِ وَمَنْ عَلَيْهَا، وَلَمَّا يَطَأُ لِابْنَتَيْهَا قَتِيلِ الْعَبْرَةِ وَسَيِّدِ الْأُسْرَةِ، الْمَمْدُودِ بِالنُّصْرَةِ يَوْمَ الْكُرَّةِ، الْمَعْوِضِ مِنْ قَتْلِهِ أَنَّ الْأَيْمَةَ مِنْ نَسْلِهِ، وَالشِّفَاءَ فِي تُرْبَتِهِ، وَالْفَوْزَ مَعَهُ فِي أَوْبَتِهِ،

۱. بحار الأنوار: ۱۰۱/۳۴۷.

وَالْأَوْصِيَاءَ مِنْ عِزَّتِهِ، بَعْدَ قَائِمِهِمْ وَغَيْبَتِهِ، حَتَّى يُدْرِكُوا
الْأَوْتَارَ، وَيَتَأَرَوْا الثَّارَ، وَيُرْضُوا الْجَبَّارَ، وَيَكُونُوا خَيْرَ
أَنْصَارٍ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ، مَعَ اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ.

اللَّهُمَّ فَبِحَقِّهِمْ إِلَيْكَ أَتَوَسَّلُ، وَأَسْأَلُ سُؤَالَ مُقْتَرِفٍ
[وَأَمْعُرِفٍ، مُسِيءٍ إِلَى نَفْسِهِ، مِمَّا فَرَطَ فِي يَوْمِهِ وَأَمْسِيهِ،
يَسْأَلُكَ الْعِصْمَةَ إِلَى مَحَلِّ رَمْسِيهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَعِزَّتِهِ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ، وَبَوِّئْنَا مَعَهُ دَارَ الْكَرَامَةِ،
وَمَحَلَّ الْإِقَامَةِ.

اللَّهُمَّ وَكَمَا أَكْرَمْتَنَا بِمَعْرِفَتِهِ، فَأَكْرِمْنَا بِرُفْقَتِهِ، وَارْزُقْنَا
مُرَافَقَتَهُ وَسَابِقَتَهُ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يُسَلِّمُ لِأَمْرِهِ، وَيُكْتَبِرُ الصَّلَاةَ
عَلَيْهِ عِنْدَ ذِكْرِهِ، وَعَلَى جَمِيعِ أَوْصِيَائِهِ وَأَهْلِ اصْطِفَائِهِ،
الْمَمْدُودِينَ مِنْكَ بِالْعَدَدِ الْإِثْنَيْ عَشَرَ، أَلْتَجُومُ الزُّهْرَ،
وَأَلْحَجَّجِ عَلَيَّ جَمِيعَ الْبَشَرِ.

اللَّهُمَّ وَهَبْ لَنَا فِي هَذَا الْيَوْمِ خَيْرَ مَوْهَبَةٍ، وَأَنْجِحْ لَنَا فِيهِ
كُلَّ طَلِبَةٍ، كَمَا وَهَبْتَ الْحُسَيْنَ لِمُحَمَّدٍ جَدِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَأَلِهِ، وَعَاذُ فُطْرُسُ بِمَهْدِهِ، فَنَحْنُ عَائِدُونَ بِقَبْرِهِ مِنْ بَعْدِهِ،

نَشْهَدُ تُرْبَتَهُ، وَنَنْتَظِرُ أَوْبَتَهُ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ^۱.

فضیلت شب نیمه شعبان

سید بن طاووس رحمۃ اللہ علیہ می فرماید:

هر انسانی باید خدا را در این شب ارزنده به خاطر احسان او بوسیله
امام عصر ارواحنا فداه، سپاسگزاری کرده و به ادای احترام قیام نماید،
خدایی که او را از جمله رعایای او قرار داده، و در دفتر سپاه او ثبت نموده
است، سپاهی که به یاران حضرت نامیده شده‌اند، و زمینه سازان اسلام و
ایمان هستند، و کفر و طغیان و ستمگری را از بیخ و بن کنده و نابود
می‌کنند.

آنان سایبان‌های سعادت و خوشبختی را در همه جهات گیتی از
شرق جهان تا غرب آن و تا دورترین مکان‌ها خواهند کشید، و آنها را در
خدمت خداوند قرار خواهند داد؛ به طوری که هیچ بشری قادر به درک
حقیقت آن نخواهد بود. و نیز در خدمت رسول خدا صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم - وجود نازنینی
که سبب و علت سعادت و خوشبختی و سربلندی و ریاست این میلاد را
دارد - و در خدمت پدران و نیاکان پاک - که همچو ولادت را اصل و ریشه
بوده و به برپایی احترام و عظمت آن یار و یاورند - و در خدمت خود آن
حضرت صلوات الله علیه قرار خواهند داد، به طوری که هر بنده‌ای در برابر
ارباب و مالک و سرپرست خود با پایداری و درک سعادت و خوشبختی
خدمت می‌کند.

۱. زاد المعاد: ۵۷، مصباح المتہجد: ۸۲۶، المصباح: ۷۲۰، إقبال الأعمال: ۲۰۲.

بدیهی است که قوای بشری توانایی قیام برای این حقوق بزرگ و خرسند کننده را جز با کمک الهی ندارد؛ پس بنابراین، هر بنده سعادت مندی با آن نیرو و کوششی که از ناحیه خداوند متعال به او احسان می شود بر چنین عملی اقدام می نماید.

در اینجا دعایی را نقل می نمایم که در آن، خداوند را در شب نیمه شعبان به این مولود با عظمت و با قدر و منزلت سوگند می دهد، و آن دعا این است:

دعای شب نیمه شعبان

اللَّهُمَّ بِحَقِّ لَيْلِنَا هَذِهِ وَمَوْلُودِهَا، وَحُجَّتِكَ وَمَوْعُودِهَا،
الَّتِي قَرَنْتَ إِلَيَّ فَضْلَهَا فَضْلاً فَتَمَّتْ كَلِمَتُكَ صِدْقاً وَعَدْلاً، لَا
مُبَدَّلَ لِكَلِمَاتِكَ، وَلَا مُعَقَّبَ لِآيَاتِكَ، نُورُكَ الْمُتَأَلِّقُ،
وَضِيَاؤُكَ الْمُشْرِقُ، وَالْعَلَمُ الثُّورُ فِي طَخْيَاءِ الدَّيْجُورِ،
الْغَائِبُ الْمَسْتُورُ.

جَلَّ مَوْلِدُهُ، وَكَرَّمَ مَحْتِدُهُ، وَالْمَلَائِكَةُ شُهَدَاةُ، وَاللَّهُ
نَاصِرُهُ وَمُؤَيِّدُهُ، إِذَا آتَى مِيعَادَهُ، وَالْمَلَائِكَةُ أَمْدَادُهُ، سَيِّفُ
اللَّهِ الَّذِي لَا يَنْبُو، وَنُورُهُ الَّذِي لَا يَخْبُو، وَذُو الْجِلْمِ الَّذِي

لَا يَصْبُو، مَدَارُ الدَّهْرِ، وَنَوَاصِيسُ الْعَصْرِ، وَوَلَاةُ الْأَمْرِ،
وَالْمُنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الذِّكْرُ، وَمَا يَنْزِلُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ، وَأَصْحَابُ
الْحَشْرِ وَالنَّشْرِ، تَرَاجِمُهُ وَحِيَهُ، وَوَلَاةُ أَمْرِهِ وَنَهْيِهِ.

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى خَاتِمِهِمْ وَقَائِمِهِمْ، الْمَسْتُورِ عَنِ
عَوَالِمِهِمْ^۱، وَأَدْرِكْ بِنَا أَيَّامَهُ وَظُهُورَهُ وَقِيَامَهُ، وَاجْعَلْنَا مِنْ
أَنْصَارِهِ، وَاقْرِنْ ثَارَنَا بِثَارِهِ، وَاكْتُبْنَا فِي أَعْوَانِهِ وَخُلَصَائِهِ،
وَأَحِينَا فِي دَوْلَتِهِ نَاعِمِينَ، وَبِصُحْبَتِهِ غَانِمِينَ، وَبِحَقِّهِ
قَائِمِينَ، وَمِنَ الشُّوْءِ سَالِمِينَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ
وَالْمُرْسَلِينَ، وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الصَّادِقِينَ وَعِترتهِ النَّاطِقِينَ،
وَالْعَنْ جَمِيعَ الظَّالِمِينَ، وَاحْكُمْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ يَا أَحْكَمَ
الْحَاكِمِينَ^۲.

سزاوار است که در شب و روز نیمه شعبان صلوات ضراب اصفهانی که در ص ۱۵۳ این کتاب نقل شده، قرائت شود.

۱. عواملهم، خ.

۲. إقبال الأعمال: ۲۱۸، زاد المعاد: ۶۳، المصباح: ۷۲۴، مصباح الزائر: ۳۱۵.

دعای افتتاح

علامه مجلسی رحمته اللہ علیہ می گوید: با سند معتبر روایت شده است که: حضرت صاحب الامر صلوات الله علیه به شیعیان نوشتند:

این دعا را در هر شب از شبهای ماه مبارک رمضان بخوانید؛ زیرا فرشتگان این دعا را می شنوند و برای خوانندگان آن استغفار می نمایند.

و دعا چنین است:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ بِحَمْدِكَ، وَأَنْتَ مُسَدِّدٌ لِلصَّوَابِ بِمَنْكَ، وَأَيَقَنْتُ أَنَّكَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ فِي مَوْضِعِ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ، وَأَشَدُّ الْمُعَاقِبِينَ فِي مَوْضِعِ النَّكَالِ وَالنَّقِمَةِ، وَأَعْظَمُ الْمُتَجَبِّرِينَ فِي مَوْضِعِ الْكِبْرِيَاءِ وَالْعِظْمَةِ.

اللَّهُمَّ أَذْنْتُ لِي فِي دُعَائِكَ وَمَسْئَلَتِكَ، فَاسْمَعْ يَا سَمِيعُ مَدْحَتِي، وَأَجِبْ يَا رَحِيمُ دَعْوَتِي، وَأَقِلْ يَا غَفُورُ عَثْرَتِي، فَكَمْ يَا إِلَهِي مِنْ كُرْبَةٍ قَدْ فَرَّجْتَهَا، وَهَمُومٍ قَدْ كَشَفْتَهَا، وَعَثْرَةٍ قَدْ أَقَلْتَهَا، وَرَحْمَةٍ قَدْ نَشَرْتَهَا، وَحَلَقَةٍ بِلَاءٍ قَدْ فَكَّكْتَهَا.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبَّرَهُ تَكْبِيرًا. الْحَمْدُ لِلَّهِ بِجَمِيعِ مَخَامِدِهِ كُلِّهَا عَلَى جَمِيعِ نِعَمِهِ كُلِّهَا. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا مُضَادَّ لَهُ فِي مُلْكِهِ، وَلَا مُنَازِعَ لَهُ فِي أَمْرِهِ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا شَرِيكَ لَهُ فِي خَلْقِهِ، وَلَا شَبِيهَ لَهُ فِي عَظَمَتِهِ. الْحَمْدُ لِلَّهِ الْفَاشِي فِي الْخَلْقِ أَمْرُهُ وَحَمْدُهُ، الظَّاهِرِ بِالْكَرَمِ مَجْدُهُ، وَالْبَاسِطِ بِالْجُودِ يَدَهُ، الَّذِي لَا تَنْقُصُ خَزَائِنُهُ، وَلَا تَزِيدُهُ كَثْرَةُ الْعَطَاءِ إِلَّا جُودًا وَكِرَمًا، إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْوَهَّابُ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ قَلِيلًا مِنْ كَثِيرٍ مَعَ حَاجَةٍ بِي إِلَيْهِ عَظِيمَةٍ، وَغِنَاكَ عَنْهُ قَدِيمٌ، وَهُوَ عِنْدِي كَثِيرٌ، وَهُوَ عَلَيْكَ سَهْلٌ يَسِيرٌ.

اللَّهُمَّ إِنَّ عَفْوَكَ عَنْ ذَنْبِي، وَتَجَاوُزَكَ عَنْ خَطِيئَتِي، وَصَفْحَكَ عَنْ ظُلْمِي، وَسَتْرَكَ عَلَيَّ قَبِيحِ عَمَلِي، وَحِلْمَكَ عَنْ كَثِيرِ جُرْمِي، عِنْدَ مَا كَانَ مِنْ خَطِيئِي وَعَمْدِي، أَطْمَعَنِي فِي أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَا أَسْتَوْجِبُهُ مِنْكَ، الَّذِي رَزَقْتَنِي مِنْ

رَحْمَتِكَ، وَأَرَيْتَنِي مِنْ قُدْرَتِكَ، وَعَرَّفْتَنِي مِنْ إِجَابَتِكَ،
فَصِرْتُ أَدْعُوكَ آمِنًا.

وَأَسْأَلُكَ مُسْتَأْنِسًا لَا خَائِفًا وَلَا وَجِلًا، مُدَلِّيًا عَلَيْكَ فِيمَا
قَصَدْتُ فِيهِ إِلَيْكَ، فَإِنْ أَبْطَأَ عَنِّي عَتَبْتُ بِجَهْلِي عَلَيْكَ، وَلَعَلَّ
الَّذِي أَبْطَأَ عَنِّي هُوَ خَيْرٌ لِي، لِعِلْمِكَ بِعَاقِبَةِ الْأُمُورِ.

فَلَمْ أَرِ مَوْلَى كَرِيمًا أَضْبَرَ عَلَيَّ عَبْدًا لَتِيمٍ مِنْكَ عَلَيَّ يَا
رَبِّ، إِنَّكَ تَدْعُونِي فَأَوْلِي عَنكَ، وَتَتَحَبَّبُ إِلَيَّ فَاتَّبَعْتُ
إِلَيْكَ، وَتَتَوَدَّدُ إِلَيَّ فَلَا أَقْبَلُ مِنْكَ، كَأَنَّ لِي التَّطَوُّلَ عَلَيْكَ،
فَلَمْ يَمْنَعَكَ ذَلِكَ مِنَ الرَّحْمَةِ لِي، وَالْإِحْسَانَ إِلَيَّ، وَالتَّفَضُّلَ
عَلَيَّ بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ، فَارْحَمْ عَبْدَكَ الْجَاهِلَ، وَجُدْ عَلَيْهِ
بِفَضْلِ إِحْسَانِكَ، إِنَّكَ جَوَادُ كَرِيمٌ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ مَالِكِ الْمُلْكِ، مُجْرِي الْفُلْكِ، مُسَخِّرِ الرِّيَّاحِ،
فَالِقِ الْأَصْبَاحِ، دَيَّانِ الدِّينِ، رَبِّ الْعَالَمِينَ. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى
حِلْمِهِ بَعْدَ عِلْمِهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى عَفْوِهِ بَعْدَ قُدْرَتِهِ.

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى طَوْلِ أَنَاتِهِ فِي غَضَبِهِ، وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى
مَا يُرِيدُ. الْحَمْدُ لِلَّهِ خَالِقِ الْخَلْقِ، بَاسِطِ الرُّزْقِ، فَالِقِ

الْأَصْبَاحِ، ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، وَالْفَضْلِ وَالْإِنْعَامِ، الَّذِي
بَعْدَ فَلَا يُرَى، وَقَرَّبَ فَشْهَدَ النَّجْوَى، تَبَارَكَ وَتَعَالَى.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَيْسَ لَهُ مُنَازِعٌ يُعَادِلُهُ، وَلَا شَبِيهٌ
يُشَاكِلُهُ، وَلَا ظَهِيرٌ يُعَاضِدُهُ، قَهَرَ بِعِزَّتِهِ الْأَعْزَاءَ، وَتَوَاضَعَ
لِعَظَمَتِهِ الْعُظَمَاءَ، فَبَلَغَ بِقُدْرَتِهِ مَا يَشَاءُ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُجِيبُنِي حِينَ أُنَادِيهِ، وَيَسْتُرُ عَلَيَّ كُلَّ
عَوْرَةٍ وَأَنَا أَعْصِيهِ، وَيُعْظِمُ النِّعْمَةَ عَلَيَّ فَلَا أُجَازِيهِ، فَكَمْ
مِنْ مَوْهَبَةٍ هَنِيئَةٍ قَدْ أَعْطَانِي، وَعَظِيمَةٍ مَخُوفَةٍ قَدْ كَفَّانِي،
وَبَهْجَةٍ مُونِقَةٍ قَدْ أَرَانِي، فَاتَّئِي عَلَيْهِ حَامِدًا، وَأَذْكُرُهُ
مُسَبِّحًا.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا يُهْتَكُ حِجَابُهُ، وَلَا يُغْلَقُ بَابُهُ، وَلَا يُرَدُّ
سَأَلُهُ، وَلَا يُخَيَّبُ أَمَلُهُ. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُؤْمِنُ الْخَائِفِينَ،
وَيُنَجِّي الصَّالِحِينَ، وَيَرْفَعُ الْمُسْتَضْعَفِينَ، وَيَضَعُ
الْمُسْتَكْبِرِينَ، وَيُهْلِكُ مُلُوكًا، وَيَسْتَخْلِفُ آخَرِينَ.

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ قَاصِمِ الْجَبَّارِينَ، مُبِيرِ الظَّالِمِينَ، مُدْرِكِ
الْهَارِبِينَ، نَكَالِ الظَّالِمِينَ، صَرِيحِ الْمُسْتَصْرِخِينَ، مَوْضِعِ

خَاجَاتِ الطَّالِبِينَ ، مُعْتَمِدِ الْمُؤْمِنِينَ .

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مِنْ خَشْيَتِهِ تَرَعَدُ السَّمَاوَاتُ وَسُكَّانُهَا ،
وَتَرْجُفُ الْأَرْضُ وَعُمَّارُهَا ، وَتَمْوجُ الْبِحَارُ وَمَنْ يَسْبِحُ فِي
غَمْرَاتِهَا . الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا ، وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا
أَنْ هَدَانَا اللَّهُ . الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يَخْلُقُ وَلَمْ يَخْلُقْ ، وَيَرْزُقُ وَلَا
يُرْزَقُ ، وَيُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ، وَيَمِيتُ الْأَحْيَاءَ وَيُحْيِي الْمَوْتَى ،
وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ ، وَأَمِينِكَ
وَصَفِيِّكَ ، وَحَبِيبِكَ وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ ، وَحَافِظِ سِرِّكَ ،
وَمُبَلِّغِ رِسَالَاتِكَ ، أَفْضَلَ وَأَحْسَنَ وَأَجْمَلَ وَأَكْمَلَ وَأَزْكَى
وَأَنَمَى وَأَطْيَبَ وَأَطْهَرَ وَأَسْنَى وَأَكْثَرَ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ
وَتَرَحَّمْتَ ، وَتَحَنَّنْتَ وَسَلَّمْتَ ، عَلَى أَحَدٍ مِنْ عِبَادِكَ
وَأَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَصَفْوَتِكَ ، وَأَهْلِ الْكِرَامَةِ عَلَيْكَ مِنْ
خَلْقِكَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَوَصِيِّ رَسُولِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ، عَبْدِكَ وَوَلِيِّكَ ، وَأَخِي رَسُولِكَ ، وَحُجَّتِكَ

عَلَى خَلْقِكَ ، وَآيَتِكَ الْكُبْرَى ، وَالنَّبِيِّ الْعَظِيمِ ، وَصَلِّ عَلَى
الصِّدِّيقَةِ الطَّاهِرَةِ ، فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ، وَصَلِّ عَلَى
سَيِّدِي الرَّحْمَةِ ، وَإِمَامِي الْهُدَى ، الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ ،
سَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ .

وَصَلِّ عَلَى أئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ، وَمُحَمَّدِ
بْنِ عَلِيٍّ ، وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ ، وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ ، وَعَلِيِّ بْنِ
مُوسَى ، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ ، وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ ، وَالْحَسَنِ بْنِ
عَلِيٍّ ، وَالْخَلْفِ الْهَادِي الْمَهْدِيِّ ، حُجَجِكَ عَلَى عِبَادِكَ ،
وَأَمَنَاتِكَ فِي بِلَادِكَ ، صَلَوةً كَثِيرَةً دَائِمَةً .

اللَّهُمَّ وَصَلِّ عَلَى وَلِيِّ أَمْرِكَ ، الْقَائِمِ الْمُؤَمَّلِ ، وَالْعَدْلِ
الْمُنْتَظَرِ ، وَحُفَّهُ بِمَلَأِئِكَتِكَ الْمُتَقَرَّبِينَ ، وَأَيُّدُهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ،
يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ الدَّاعِيَ إِلَى كِتَابِكَ ، وَالْقَائِمَ بِدِينِكَ ،
اسْتَخْلَفَهُ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفْتَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِ ، مَكَّنْ لَهُ
دِينَهُ الَّذِي ارْتَضَيْتَهُ لَهُ ، أَبْدَلْهُ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِ أَمْنًا ، يَعْْبُدُكَ لَا
يُشْرِكُ بِكَ شَيْئًا .

اللَّهُمَّ أَعِزَّهُ وَأَعِزُّ بِهِ، وَأَنْصُرُهُ وَأَنْتَصِرُ بِهِ، وَأَنْصُرُهُ
نَصْرًا عَزِيزًا، وَافْتَحْ لَهُ فَتْحًا يَسِيرًا، وَاجْعَلْ لَهُ مِنْ لَدُنْكَ
سُلْطَانًا نَصِيرًا. اللَّهُمَّ أَظْهِرْ بِهِ دِينَكَ وَسُنَّةَ نَبِيِّكَ حَتَّى
لَا يَسْتَخْفِيَ بِشَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ مَخَافَةً أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَرْغِبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةِ كَرِيمَةٍ، تُعِزُّ بِهَا الْأِسْلَامَ
وَأَهْلَهُ، وَتَذِلُّ بِهَا النُّفَاقَ وَأَهْلَهُ، وَتَجْعَلُنَا فِيهَا مِنَ الدُّعَاةِ
إِلَى طَاعَتِكَ، وَالْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ، وَتَرْزُقُنَا بِهَا كَرَامَةَ الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ. اللَّهُمَّ مَا عَرَفْنَا مِنَ الْحَقِّ فَحَمَلْنَا، وَمَا قَصَرْنَا
عَنْهُ فَبَلَّغْنَا.

اللَّهُمَّ أَلِّمْنَا بِهِنَّ، وَأَشْعَبْ بِهِ صَدْعَنَا، وَارْتُقْ بِهِ
فَتْقَنَا، وَكَثِّرْ بِهِ قِلَّتَنَا، وَأَعِزِّزْ بِهِ ذِلَّتَنَا، وَأَغْنِ بِهِ غَائِلَنَا،
وَاقْضِ بِهِ عَنْ مَغْرَمِنَا، وَاجْبُرْ بِهِ فَقْرَنَا، وَسُدِّدْ بِهِ خَلَّتَنَا،
وَيَسِّرْ بِهِ عُسْرَنَا، وَبَيِّضْ بِهِ وُجُوهَنَا، وَقُكِّ بِهِ أَسْرَنَا،
وَأَنْجِحْ بِهِ طَلِبَتَنَا، وَأَنْجِزْ بِهِ مَوَاعِيدَنَا، وَاسْتَجِبْ بِهِ
دَعْوَتَنَا، وَأَعْطِنَا بِهِ سُؤْلَنَا، وَبَلِّغْنَا بِهِ مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
أَمَانَنَا، وَأَعْطِنَا بِهِ فَوْقَ رَغْبَتِنَا.

يَا خَيْرَ الْمَسْئُولِينَ وَأَوْسَعَ الْمُعْطِينَ، إِشْفِ بِهِ صُدُورَنَا،
وَأَذْهِبْ بِهِ غَيْظَ قُلُوبِنَا، وَاهْدِنَا بِهِ لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ
بِأَذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ، وَأَنْصُرْنَا
بِهِ عَلَى عَدُوِّكَ وَعَدُوِّنَا، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقَدْ نَبَّيْنَا صَلَوَاتَكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ،
وَعَيْبَتَهُ وَلَيْبِنَا، وَكَثْرَةَ عَدُوِّنَا، وَقِلَّةَ عَدِدِنَا، وَشِدَّةَ الْفِتَنِ بِنَا،
وَتَظَاهُرَ الزَّمَانِ عَلَيْنَا، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَعِنَّا عَلَى
ذَلِكَ بِفَتْحٍ مِنْكَ تُعَجِّلُهُ، وَبِضُرٍّ تَكْشِفُهُ، وَنَصْرٍ تُعِزُّهُ،
وَسُلْطَانٍ حَقٌّ تَظْهِرُهُ، وَرَحْمَةٍ مِنْكَ تُجَلِّلُنَاهَا، وَغَافِيَةٍ مِنْكَ
تُلْبِسُنَاهَا، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ^۱.

دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه

در روز سیزدهم ماه مبارک رمضان

سید بزرگوار علی بن طاووس رحمته الله علیه برای این روز، این دعا را نقل کرده

است:

۱. زاد المعاد: ۱۱۰، المصباح: ۷۷۰، مصباح المتعبد: ۵۷۷، إقبال الأعمال: ۳۲۲.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَدِينُكَ بِطَاعَتِكَ وَوَلَايَتِكَ، وَوَلَايَةِ مُحَمَّدٍ
نَبِيِّكَ، وَوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ حَبِيبِ نَبِيِّكَ، وَوَلَايَةِ الْحَسَنِ
وَالْحُسَيْنِ، سِبْطِي نَبِيِّكَ وَسَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ جَنَّتِكَ.

وَأَدِينُكَ يَا رَبِّ بِوَلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ
وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى
وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ،
وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ صَاحِبِ الزَّمَانِ.

أَدِينُكَ يَا رَبِّ بِطَاعَتِهِمْ وَوَلَايَتِهِمْ، وَبِإِتِّسَالِهِمْ بِمَا
فَضَّلْتَهُمْ، رَاضِياً غَيْرَ مُنْكَرٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ، عَلَيَّ مَا أَنْزَلْتَ فِي
كِتَابِكَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَادْفَعْ عَنِّي وَلِيِّكَ
وَخَلِيفَتِكَ وَلِسَانِكَ وَأَلْفَائِمِ بَقِطِكَ، وَالْمُعْظَمِ لِحُرْمَتِكَ،
وَالْمُعَبَّرِ عَنكَ، وَالنَّاطِقِ بِحُكْمِكَ، وَعَيْنِكَ النَّاطِرَةِ، وَأُذُنِكَ
السَّامِعَةِ، وَشَاهِدِ عِبَادِكَ، وَحُجَّتِكَ عَلَيَّ خَلْقِكَ، وَالْمُجَاهِدِ
فِي سَبِيلِكَ، وَالْمُجْتَهِدِ فِي طَاعَتِكَ.

وَاجْعَلْهُ فِي وَدِيعَتِكَ الَّتِي لَا تَضِيعُ، وَأَيِّدْهُ بِجُنْدِكَ

الْغَالِبِ، وَأَعِنُّهُ وَأَعِنْ عَنَّهُ، وَاجْعَلْنِي وَوَالِدَيَّ وَمَا وَلَدْنَا
وَوُلْدِي مِنَ الَّذِينَ يُنْصِرُونَهُ، وَيَنْتَصِرُونَ بِهِ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ، إِشْعَبَ بِهِ صَدْعَنَا، وَارْتُقْ بِهِ فَتَقْنَا.

اللَّهُمَّ أَمِتْ بِهِ الْجَوْرَ، وَدَمْدِمْ بِمَنْ نَصَبَ لَهُ، وَاقْصِمْ
رُؤُوسَ الضَّلَالَةِ حَتَّى لَا تَدَعَ عَلَيَّ الْأَرْضَ مِنْهُمْ دِيَّاراً^۱.

دعا برای ظهور امام زمان ارواحنا فداه

در شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان

در برخی از نسخه‌ها، این دعای شریف برای شب بیست و سوم ماه
مبارک رمضان وارد شده است:

اللَّهُمَّ يَا ذَا الْمَجْدِ الشَّامِخِ وَالسُّلْطَانِ الْبَاذِخِ، صَلِّ عَلَيَّ
مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَكُنْ لَوْلِيَّكَ وَابْنِ وَلِيِّكَ مُحَمَّدِ بْنِ
الْحَسَنِ الْمَهْدِيِّ، فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَلِيّاً وَخَافِظاً، وَقَسَائِداً
وَنَاصِراً، وَدَكِيلاً وَعَوْناً، وَعَيْناً وَمُعِيناً، حَتَّى تُسْكِنَهُ

۱. إقبال الأعمال: ۴۲۶، بحار الأنوار: ۲۷/۹۸، باب السعادة: ۸۵.

أَرْضَكَ طَوْعاً، وَتُمَتَّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا.

يا مُدَبِّرَ الْأُمُورِ، يَا بَاعِثَ مَنْ فِي الْقُبُورِ، يَا مُجْرِي
الْبُحُورِ، يَا مُلَيِّنَ الْحَدِيدِ لِدَاوُودَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، صَلِّ عَلَيَّ
مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا.

و بجای «کذا و کذا» حاجت خود را طلب می کنی.^۱

دعای دیگر برای ظهور آن حضرت ارواحنا فداه

در شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان

علامه مجلسی رحمته الله فرموده است که محمد بن عیسی بن عبید با سند
خود از یکی از معصومین علیهم السلام نقل کرده که فرمود:

این دعا را شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان در حال
برخاستن و نشستن و در همه حالات تکرار می کنی، و نیز در
همه روزها و شبهای این ماه، و هر قدر که می توانی و هر
موقع از دوران زندگیت به یادت آمد، می خوانی. پس از
تمجید و حمد خدای متعال و درود بر پیغمبر و آل او علیهم السلام
می گویی:

۱. منهاج العارفين: ۲۷۴.

اللَّهُمَّ كُنْ لَوْلِيَّكَ الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ، مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ
الْمُهَدِيِّ، عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ، فِي
هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ، وَلِيًّا وَحَافِظًا وَقَائِدًا وَنَاصِرًا
وَدَلِيلًا وَمُؤَيِّدًا، حَتَّى تُسْكِنَهُ أَرْضَكَ طَوْعاً، وَتُمَتَّعَهُ فِيهَا
طَوِيلًا وَعَرَضًا، وَتَجْعَلَهُ وَذُرِّيَّتَهُ مِنَ الْأَيِّمَةِ الْوَارِثِينَ.

اللَّهُمَّ انصُرْهُ وَاَنْتَصِرْ بِهِ، وَاجْعَلِ النَّصْرَ مِنْكَ عَلَيَّ يَدِهِ،
وَاجْعَلِ النَّصْرَ لَهُ وَالْفَتْحَ عَلَيَّ وَجْهِي، وَلَا تُوجِّهْ الْأَمْرَ إِلَيَّ
غَيْرِهِ. اللَّهُمَّ أَظْهِرْ بِهِ دِينَكَ وَسُنَّةَ نَبِيِّكَ، حَتَّى لَا يَسْتَخْفِيَ
بِشَيْءٍ مِنَ الْحَقِّ مَخَافَةَ أَحَدٍ مِنَ الْخَلْقِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي دَوْلَةِ كَرِيمَةٍ تُعَزِّبُ بِهَا الْإِسْلَامَ
وَأَهْلَهُ، وَتُدِلُّ بِهَا النِّفَاقَ وَأَهْلَهُ، وَتَجْعَلُنَا فِيهَا مِنَ الدُّعَاةِ
إِلَى طَاعَتِكَ، وَالْقَادَةِ إِلَى سَبِيلِكَ، وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً
وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً، وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ، وَاجْمَعْ لَنَا خَيْرَ
الدَّارَيْنِ، وَأَفْضِ عَنَّا جَمِيعَ مَا تُحِبُّ فِيهِمَا، وَاجْعَلْ لَنَا فِي
ذَلِكَ الْخَيْرَةِ بِرَحْمَتِكَ وَمَنَّكَ فِي عَافِيَةٍ، آمِينَ رَبَّ
الْعَالَمِينَ، وَزِدْنَا مِنْ فَضْلِكَ وَيَدُكَ الْمَلَأُ، فَإِنَّ كُلَّ مُعْطٍ

يَنْقُصُ مِنْ مُلْكِهِ ، وَعَطَاؤُكَ يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ ١.

دعای سوّم برای ظهور آن حضرت ارواحنا فداه

در شب بیست و سوّم ماه مبارک رمضان

از امامان معصوم علیہم السلام چنین نقل شده است :

این دعا را در شب بیست و سوّم ماه مبارک رمضان در حال سجده، برخاستن و نشستن، و در همه حالات تکرار می‌کنی، و نیز در همه اوقات این ماه، و هر قدر که می‌توانی و هر موقع از دوران زندگیّت به یادت آمد، می‌خوانی، پس از تمجید خداوند و درود بر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می‌گویی :

اَللّٰهُمَّ كُنْ لِوَلِيِّكَ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ ، (صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَىٰ اَبَائِهِ) ، فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَفِي كُلِّ سَاعَةٍ ، وَلِيًّا وَحَافِظًا ، وَقَائِدًا وَنَاصِرًا ، وَدَكِيْلًا وَعَيْنًا ، حَتّٰى تُسْكِنَهُ اَرْضَكَ طَوْعًا ، وَتُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيْلًا ٢.

۱. بحار الأنوار: ۳۴۹/۹۷. إقبال الأعمال: ۳۵۷.

۲. مصباح المتعجّد: ۶۳۰. المصباح: ۷۷۹.

دعای روز عید غدیر

کسی که آن را بخواند مانند کسی است که زیر

پرچم حضرت قائم علیه السلام و در خیمه آن حضرت باشد

علامه مجلسی رحمته الله با سند خود از شیخ مفید رحمته الله چنین روایت می‌کند: ابو هارون عبدی می‌گوید: روز هیجدهم ذی الحجّه محضر امام صادق علیه السلام شرفیاب شدم، حضرت روزه بود، فرمود:

امروز، روزی است که خداوند متعال احترام آن را برای مؤمنان بزرگ شمرده است؛ زیرا که در این روز خداوند دین را برای آنها کامل و نعمت را تمام نموده است. عهد و پیمانی که در آفرینش اولی از آنها گرفته بود و وقت آن را از یاد آنها برده بود، در این روز تجدید کرده، و توفیق پذیرش آن را داده است، و آنها را جزو کسانی که این امر را منکر شدند، قرار نداده است.

عرض کردم: فدایت گردم؛ پاداش روزه امروز چیست؟ فرمود:

امروز، روز عید و روز شادی و سرور است، و روزه آن به جهت سپاسگزاری از خداوند متعال است؛ زیرا پاداش روزه امروز معادل روزه شصت ماه از ماه‌های حرام است.

کسی که در این روز دو رکعت نماز بخواند - در هر ساعتی که بخواهد، و بهتر این است که نزدیک ظهر باشد، و آن ساعتی

است که در غدیر خم امیر مؤمنان علی علیه السلام بر مردم امیر شد، زیرا در این وقت به کنار غدیر خم رسیدند - سپس سجده کند و در سجده صد مرتبه بگوید: «شُکراً لله» و سر از سجده بردارد، و این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ، وَحَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّكَ وَاحِدٌ أَحَدٌ صَمَدٌ، لَمْ تَلِدْ وَلَمْ تُوَلَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَكَ كُفْوًا أَحَدٌ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ، يَا مَنْ هُوَ كُلَّ يَوْمٍ فِي شَأْنٍ، كَمَا كَانَ مِنْ شَأْنِكَ أَنْ تَفَضَّلْتَ عَلَيَّ، بِأَنْ جَعَلْتَنِي مِنْ أَهْلِ إِبْرَائِيمَ، وَأَهْلِ دِينِكَ وَأَهْلِ دَعْوَتِكَ، وَوَفَّقْتَنِي لِذَلِكَ فِي مُبْتَدَأِ خَلْقِي، تَفَضُّلاً مِنْكَ وَكَرَمًا وَجُودًا.

تُمَّ أَرَدَفْتَ الْفَضْلَ فَضْلاً، وَالْجُودَ جُودًا، وَالْكَرَمَ كَرَمًا، رَأْفَةً مِنْكَ وَرَحْمَةً إِلَيَّ أَنْ جَدَدْتَ ذَلِكَ الْعَهْدَ لِي تَجَدِيدًا بَعْدَ تَجْدِيدِكَ خَلْقِي، وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنْسِيًّا نَاسِيًّا سَاهِيًّا غَافِلًا، فَأَتَمَّمْتَ نِعْمَتَكَ بِأَنْ ذَكَرْتَنِي ذَلِكَ، وَمَنْنْتَ بِهِ عَلَيَّ، وَهَدَيْتَنِي لَهُ.

فَلْيَكُنْ مِنْ شَأْنِكَ يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ، أَنْ تُتِمَّ لِي ذَلِكَ، وَلَا تَسْلُبْنِيهِ، حَتَّى تَتَوَفَّانِي عَلَى ذَلِكَ وَأَنْتَ عَنِّي رَاضٍ، فَإِنَّكَ أَحَقُّ الْمُتَنَعِمِينَ أَنْ تُتِمَّ نِعْمَتَكَ عَلَيَّ.

اللَّهُمَّ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا، وَأَجَبْنَا دَاعِيكَ بِمَنَّاكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ غُفْرَانِكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ، آمَنَّا بِاللهِ، وَحَدَّهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِرَسُولِهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَصَدَقْنَا وَأَجَبْنَا دَاعِيَّ اللهِ، وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فِي مَوَالِنَا وَمَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، عَبْدِ اللهِ وَأَخِي رَسُولِهِ، وَالصِّدِّيقِ الْأَكْبَرِ، وَالْحُجَّةِ عَلَى بَرِيَّتِهِ، الْمُؤَيَّدِ بِهِ نَبِيِّهِ وَدِينِهِ الْحَقِّ الْمُبِينِ، عَلِمًا لِدِينِ اللهِ، وَخَازِنًا لِعِلْمِهِ، وَعَيْبَةَ غَيْبِ اللهِ، وَمَوْضِعَ سِرِّ اللهِ، وَأَمِينِ اللهِ عَلَى خَلْقِهِ، وَشَاهِدَهُ فِي بَرِيَّتِهِ. اللَّهُمَّ رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ، فَأَمَّنَّا رَبَّنَا، فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا، وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا، وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ❁ رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ^۱.

۱. سورة آل عمران، آیه ۱۹۳، ۱۹۴.

فَأَمَّا رَبَّنَا بِمَنَّا وَلُطْفِكَ، أَجَبْنَا دَاعِيكَ، وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ
وَصَدَقْنَاهُ وَصَدَقْنَا مَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ، وَكَفَرْنَا بِالْجِبْتِ
وَالطَّاغُوتِ، قَوْلُنَا مَا تَوَلَّيْنَا، وَاحْشُرْنَا مَعَ أَيْمَتِنَا، فَإِنَّا بِهِمْ
مُؤْمِنُونَ مُوقِنُونَ، وَلَهُمْ مُسْلِمُونَ.

أَمَّا بِسِرِّهِمْ وَعَلَانِيَتِهِمْ، وَشَاهِدِهِمْ وَغَائِبِهِمْ، وَحَسِيَّتِهِمْ
وَمَيِّبَتِهِمْ، وَرَضِينَا بِهِمْ أَيْمَةً، وَقَادَةَ وَسَادَةً، وَحَسْبُنَا بِهِمْ
بَيْنَنَا وَبَيْنَ اللَّهِ دُونَ خَلْقِهِ، لَانْتَبَغِي بِهِمْ بَدَلًا، وَلَا نَتَّخِذُ مِنْ
دُونِهِمْ وَلِيَّةً.

وَبَرَّيْنَا إِلَى اللَّهِ مِنْ كُلِّ مَنْ نَصَبَ لَهُمْ حَزْبًا، مِنَ الْجِنِّ
وَالْإِنْسِ، مِنَ الْأَوْلِيَيْنِ وَالْآخِرِينَ، وَكَفَرْنَا بِالْجِبْتِ
وَالطَّاغُوتِ، وَالْأَوْثَانِ الْأَرْبَعَةِ، وَأَشْيَاعِهِمْ وَأَتْبَاعِهِمْ،
وَكُلِّ مَنْ وَالَاهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، مِنْ أَوَّلِ الدَّهْرِ إِلَى
آخِرِهِ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْهَدُكَ أَنَّا نَدِينُ بِمَا دَانَ بِهِ مُحَمَّدٌ وَآلُ مُحَمَّدٍ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ، وَقَوْلُنَا مَا قَالُوا، وَدِينُنَا مَا دَانُوا بِهِ،
مَا قَالُوا بِهِ قُلْنَا، وَمَا دَانُوا بِهِ دَنَا، وَمَا أَنْكَرُوا أَنْكَرْنَا، وَمَنْ

وَالْوَا وَالْيَنَا، وَمَنْ عَادُوا عَادَيْنَا، وَمَنْ لَعَنُوا لَعَنَّا وَمَنْ
تَبَرَّءُوا مِنَّا تَبَرَّأْنَا مِنْهُ، وَمَنْ تَرَحَّمُوا عَلَيْنَا تَرَحَّمْنَا عَلَيْهِ،
أَمَّا وَسَلَّمْنَا وَرَضِينَا، وَاتَّبَعْنَا مَوَالِينَا صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ.

اللَّهُمَّ فَتَمِّمْ لَنَا ذَلِكَ وَلَا تَسْلُبْنَاهُ، وَاجْعَلْهُ مُسْتَقَرًّا ثَابِتًا
عِنْدَنَا، وَلَا تَجْعَلْهُ مُسْتَعَارًا، وَأَحِينَا مَا أَحْيَيْتَنَا عَلَيْهِ، وَأَمِتْنَا
إِذَا أَمِتْنَا عَلَيْهِ، آلُ مُحَمَّدٍ أَيْمَتُنَا، فِيهِمْ نَأْتَمُّ، وَإِيَّاهُمْ نُوَالِي،
وَعَدْوُهُمْ عَدْوُ اللَّهِ نُعَادِي، فَاجْعَلْنَا مَعَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ، فَإِنَّا بِذَلِكَ رَاضُونَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

پس از آن سجده نماید و صد مرتبه «الْحَمْدُ لِلَّهِ»، و صد مرتبه
«شُكْرًا لِلَّهِ» بگوید.

حضرت فرمود:

هر کس این عمل را انجام دهد مانند کسی است که در این
روز مبارک خدمت حضرت رسول خدا ﷺ حاضر شده و
با آن حضرت بر ولایت امیر مؤمنان علیؑ بیعت نموده
است، و مقام و درجه او در بهشت با مقام راستگویان است؛
کسانی که خدا و پیامبر را در این روز برموالات آن حضرت
تصدیق نمودند.

و مانند کسی است که با پیامبر خدا ﷺ و امیر مؤمنان

علی علیه السلام و امام حسن و امام حسین علیهم السلام حاضر بوده و ایشان را درک نموده است.

و مانند کسی است که زیر پرچم حضرت قائم صلوات الله علیه بوده و در زیر خیمه آن حضرت یعنی نجباء و نقباء می باشد.^۱

تسبیح حضرت امام زمان ارواحنا فداء

از روز هیجدهم تا آخر هر ماه

علامه مجلسی رحمته الله در «بحار الأنوار» ضمن نقل تسبیح چهارده معصوم علیهم السلام از «دعوات راوندی» تسبیح مولایمان امام زمان ارواحنا فداء را چنین نقل می نماید:

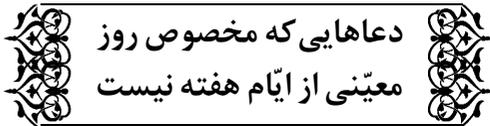
سُبْحَانَ اللَّهِ عَدَدَ خَلْقِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ رِضَى نَفْسِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ مِدَادَ كَلِمَاتِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ [اللَّهُ] زِينَةَ عَرْشِهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ مِثْلَ ذَلِكَ.^۲

این دعا از روز هیجدهم تا آخر هر ماه خوانده می شود.

۱. بحار الأنوار: ۲۹۸/۹۸، زاد المعاد: ۳۴۱.

۲. دعوات راوندی: ۹۴، بحار الأنوار: ۲۰۷/۹۴.

بخش ششم

دعای عهد

حضرت امام صادق علیه السلام می فرماید:

کسی که چهل بامداد، خدای را با دعای عهد بخواند از یاوران قائم ما خواهد بود، و اگر پیش از ظهور آن حضرت بمیرد، خداوند او را از قبر بیرون می آورد، و به هر کلمه از کلمات آن دعا، هزار حسنه به او عطا می فرماید، و هزار گناه از گناهان او را محو می کند، و آن دعا این است:^۱

اَللّٰهُمَّ رَبَّ النُّوْرِ الْعَظِيْمِ، وَرَبَّ الْكُرْسِيِّ الرَّفِيْعِ، وَرَبَّ الْبَحْرِ الْمَسْجُوْرِ، وَمُنْزِلَ التَّوْرِيَةِ وَالْاِنْجِيْلِ وَالزَّبُوْرِ، وَرَبَّ

۱. بحار الأنوار: ۴۱/۹۴.

الظِّلِّ وَالْحَرُورِ، وَمُنْزِلَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ، وَرَبِّ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ، وَالْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ، وَبِنُورِ وَجْهِكَ الْمُنِيرِ، وَمُلْكِكَ الْقَدِيمِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ، أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَشْرَقَتْ بِهِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُونَ، وَبِاسْمِكَ الَّذِي يَصْلُحُ بِهِ الْأَوْلُونَ وَالْآخِرُونَ، يَا حَيًّا قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ، وَيَا حَيًّا بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ، وَيَا حَيًّا حِينَ لَا حَيٍّ، يَا مُحْيِي الْمَوْتَى وَمُمِيتَ الْأَحْيَاءِ، يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ .

اللَّهُمَّ بَلِّغْ مَوْلَانَا الْإِمَامَ الْهَادِيَّ الْمَهْدِيَّ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ، عَنْ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا، سَهْلِهَا وَجَبَلِهَا، وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا، وَعَنِّي وَعَنْ وَالِدِيَّ، مِنْ الصَّلَوَاتِ زِنَةَ عَرْشِ اللَّهِ، وَمِدَادِ كَلِمَاتِهِ، وَمَا أَحْصَاهُ عِلْمُهُ، وَأَخَاطُ بِهِ كِتَابَهُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَجِدُّدُ لَهُ فِي صَبِيحَةِ يَوْمِي هَذَا، وَمَا عِشْتُ مِنْ

أَيَّامِي، عَهْدًا وَعَقْدًا وَبَيْعَةً لَهُ فِي عُنُقِي، لَا أَحُولُ عَنْهَا، وَلَا أَزُولُ أَبَدًا .

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ، وَالذَّابِّينَ عَنْهُ، وَالْمُسَارِعِينَ إِلَيْهِ فِي قَضَاءِ حَوَائِجِهِ، وَالْمُمْتَثِلِينَ لِأَمْرِهِ، وَالْمُحَامِلِينَ عَنْهُ، وَالسَّابِقِينَ إِلَى إِزَادَتِهِ، وَالْمُسْتَشْهِدِينَ بَيْنَ يَدَيْهِ .

اللَّهُمَّ إِنْ خَالَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ الْمَوْتُ، الَّذِي جَعَلْتَهُ عَلَى عِبَادِكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا، فَأَخْرِجْنِي مِنْ قَبْرِي، مُؤْتِزِرًا كَفْنِي، شَاهِرًا سَيْفِي، مُجَرِّدًا قَنَاتِي، مُلَبِّيًا دَعْوَةَ الدَّاعِي، فِي الْحَاضِرِ وَالْبَادِي .

اللَّهُمَّ ارْنِي الطَّلْعَةَ الرَّشِيدَةَ، وَالْعُرَّةَ الْحَمِيدَةَ، وَاكْحُلْ نَاطِرِي بِنَظَرَةٍ مَنِّي إِلَيْهِ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُ، وَسَهِّلْ مَخْرَجَهُ، وَأَوْسِعْ مَنْهَجَهُ، وَاسْلُكْ بِي مَحَجَّتَهُ، وَأَنْفِذْ أَمْرَهُ، وَاشْدُدْ أَرْزُهُ .

وَاعْمُرِ اللَّهُمَّ بِهِ بِلَادَكَ، وَأَخِي بِهِ عِبَادَكَ، فَإِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ ﴿ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي

النَّاسِ^۱، فَأَظْهِرِ اللَّهُمَّ لَنَا وَلِئِكَ، وَابْنَ بِنْتِ نَسَبِكَ،
الْمُسْمَى بِاسْمِ رَسُولِكَ، حَتَّى لَا يَطْفَرُ بِشَيْءٍ مِنَ الْبَاطِلِ إِلَّا
مَرْقَهُ، وَيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُحَقِّقَهُ.

وَاجْعَلُهُ اللَّهُمَّ مَفْرَعًا لِمَظْلُومِ عِبَادِكَ، وَنَاصِرًا لِمَنْ
لَا يَجِدُ لَهُ نَاصِرًا غَيْرَكَ، وَمُجَدِّدًا لِمَا عَطَّلَ مِنْ أَحْكَامِ
كِتَابِكَ، وَمُشَيِّدًا لِمَا وَرَدَ مِنْ أَعْلَامِ دِينِكَ، وَسُنَنِ نَسَبِكَ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَاجْعَلُهُ اللَّهُمَّ مِمَّنْ حَصَّنْتَهُ مِنْ بَأْسِ
الْمُعْتَدِينَ.

اللَّهُمَّ وَسِّرْ نَبِيَّكَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِرُؤْيَيْهِ،
وَمَنْ تَبِعَهُ عَلَى دَعْوَتِهِ، وَارْحَمْ اسْتِكَانَتَنَا بَعْدَهُ. اللَّهُمَّ
اكْشِفْ هَذِهِ الْعُمَّةَ عَنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ بِحُضُورِهِ، وَعَجِّلْ لَنَا
ظُهُورَهُ، إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا، وَتَرِيَهُ قَرِيبًا، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ.

آنگاه سه مرتبه دست بر ران راست خود می‌زنی و در هر
مرتبه می‌گویی:

۱. سورة روم، آیه ۴۱.

الْعَجَلِ، الْعَجَلِ، يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ^۱.

دعای عهد دیگر

جابر بن یزید جعفی گوید: امام باقر علیه السلام می‌فرماید:

هر کس این دعا را در عمر خود یک مرتبه بخواند، این عهد و
پیمان در پوستی نوشته می‌شود و در دیوان و دفتر حضرت
قائم (صلوات الله علیه) بالا برده می‌شود، هنگامی که قائم ما
قیام کند او را به نام خود و نام پدرش می‌خوانند، آنگاه این
نوشته را به او می‌دهند و می‌گویند: این نوشته را بگیر، این
عهد و پیمانی است که در دنیا با ما پیمان بستى، و این همان
کلام خدای متعال است که می‌فرماید: ﴿إِلَّا مَنْ اتَّخَذَ عِنْدَ
الرَّحْمَنِ عَهْدًا^۲؛ یعنی ... مگر کسی که در پیشگاه خدای
رحمان پیمان بسته باشد.

این دعا را با طهارت می‌خوانی، می‌گویی:

اللَّهُمَّ يَا إِلَهَ الْأَلِهَةِ، يَا وَاحِدٌ، يَا أَحَدٌ، يَا آخِرَ الْأَخِيرِينَ،

۱. مسفاتیح الجنان: ۱۰۶۱، زاد المعاد: ۴۸۸، البلد الأمين: ۱۲۴، مصباح الزائر: ۴۵۵،

المصباح: ۷۲۹، الصحیفه الصادقیة: ۲۰۴، باب السعادة: ۲۱۴.

۲. سورة مريم، آیه ۸۷.

يا قاهرَ القاهرينَ ، يا عليُّ يا عظيمُ ، أنتَ العليُّ الأعلى ،
علوتَ فوقَ كلِّ علوٍّ ، هذا يا سيدي عهدي وأنتَ مُنجزُ
وعدي ، فصل يا مولاي عهدي ، وأنجز وعدي ، آمنتُ
بك .

وأسألكَ بِحِجَابِكَ الْعَرَبِيِّ ، وَبِحِجَابِكَ الْعَجَمِيِّ ،
وَبِحِجَابِكَ الْعِبْرَانِيِّ ، وَبِحِجَابِكَ السَّرْيَانِيِّ ، وَبِحِجَابِكَ
الرُّومِيِّ ، وَبِحِجَابِكَ الْهِنْدِيِّ ، وَأَثَبْتَ مَعْرِفَتَكَ بِالْعِنَايَةِ
الْأُولَى ، فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا تُرَى ، وَأَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى .

وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِرَسُولِكَ الْمُنذِرِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ،
وَبِعَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ الْهَادِي ، وَبِالْحَسَنِ
السَّيِّدِ وَبِالْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ سِبْطِي نَبِيِّكَ ، وَبِإِفْطِمَةَ الْبَتُولِ ،
وَبِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ ذِي الثَّنَاتِ ، وَمُحَمَّدِ بْنِ
عَلِيِّ الْبَاقِرِ عَنْ عِلْمِكَ ، وَبِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ الصَّادِقِ ، الَّذِي
صَدَّقَ بِمِثَاقِكَ وَبِمِيعَادِكَ ، وَبِمُوسَى بْنِ جَعْفَرِ الْحَضُورِ
الْقَائِمِ بَعْدِكَ ، وَبِعَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا الرَّاضِي بِحُكْمِكَ ،
وَبِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ الْجَبْرِ الْفَاضِلِ ، الْمُرْتَضَى فِي الْمُؤْمِنِينَ ،

وَبِعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ الْأَمِينِ الْمُؤْتَمَنِ ، هَادِي الْمُسْتَرَشِدِينَ ،
وَبِالْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ الطَّاهِرِ الزَّكِيِّ ، خَزَانَةِ الْوَصِيِّينَ .
وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِالْإِمَامِ الْقَائِمِ الْعَدْلِ الْمُنْتَظَرِ الْمَهْدِيِّ ،
إِمَامِنَا وَابْنِ إِمَامِنَا صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ .

يَا مَنْ جَلَّ فَعَظْمَ [هُوَ] أَهْلُ ذَلِكَ فَعَفَى وَرَحِمَ ، يَا مَنْ
قَدَرَ فَلَطَفَ ، أَشْكُو إِلَيْكَ ضَعْفِي ، وَمَا قَصَرَ عَنْهُ عَمَلِي مِنْ
تَوْحِيدِكَ ، وَكُنْهَ مَعْرِفَتِكَ ، وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِالتَّسْمِيَةِ الْبَيْضَاءِ ،
وَبِالْوَحْدَانِيَّةِ الْكُبْرَى ، الَّتِي قَصَرَ عَنْهَا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى .

وَأَمَنْتُ بِحِجَابِكَ الْأَعْظَمِ ، وَبِكَلِمَاتِكَ الثَّمَامَةِ الْعُلْيَا ، الَّتِي
خَلَقْتَ مِنْهَا دَارَ الْبَلَاءِ ، وَأَخَلَلْتَ مَنْ أَحْبَبْتَ جَنَّةَ الْمَأْوَى ،
وَأَمَنْتُ بِالسَّابِقِينَ وَالصَّادِقِينَ ، أَصْحَابِ الْيَمِينِ مِنْ
الْمُؤْمِنِينَ ، [وَ] الَّذِينَ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا أَلَّا
تُؤَلِّبُنِي غَيْرَهُمْ ، وَلَا تَفَرِّقَ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ عَدَاً إِذَا قَدَّمْتَ الرِّضَا
بِفَضْلِ الْقَضَاءِ .

أَمَنْتُ بِسِرِّهِمْ وَعَلَانِيَتِهِمْ وَخَوَاتِيمِ أَعْمَالِهِمْ ، فَإِنَّكَ تَخْتِمُ
عَلَيْهَا إِذَا شِئْتَ ، يَا مَنْ أَنَحَفَنِي بِالْإِقْرَارِ بِالْوَحْدَانِيَّةِ ،

وَحَبَانِي بِمَعْرِفَةِ الرَّبُّوبِيَّةِ ، وَخَلَّصَنِي مِنَ الشُّكِّ وَالْعَمَى ،
رَضِيتُ بِكَ رَبًّا ، وَبِالْأَصْفِيَاءِ حُجَجًا ، وَبِالْمَحْجُوبِينَ أَنْبِيَاءَ ،
وَبِالرُّسُلِ أَدْلَاءَ ، وَبِالْمُتَّقِينَ أَمْرَاءَ ، وَسَامِعًا لَكَ مُطِيعًا .^۱

دعای زمان غیبت

سید جلیل القدر ، علی بن طاووس رحمته الله در کتاب ارزشمند «جمال
الأسبوع» می نویسد : ... امام رضا علیه السلام به شیعیان خود امر می فرمود که با
این دعا برای صاحب الأمر امام زمان صلوات الله علیه دعا کنند :

اللَّهُمَّ ادْفَعْ عَنِّي وَلِيِّكَ وَخَلِيفَتِكَ ، وَحُجَّتِكَ عَلَيَّ خَلْقِكَ ،
وَلِسَانِكَ الْمُعَبَّرِ عَنكَ بِإِذْنِكَ ، أَلْتَأْتِقِ بِحُكْمَتِكَ ، وَعَيْنِكَ
النَّاظِرَةِ عَلَيَّ بِرَبِّيَّتِكَ ، وَشَاهِدِكَ عَلَيَّ خَلْقِكَ ، أَلْجَحْجَاحِ
الْمُجَاهِدِ ، أَلْعَائِدِ بِكَ عِنْدَكَ .

وَأَعِذْهُ مِنْ شَرِّ جَمِيعِ مَا خَلَقْتَ وَبَرَأْتَ ، وَأَنْشَأْتَ
وَصَوَّرْتَ ، وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ ، وَعَنْ يَمِينِهِ
وَعَنْ شِمَالِهِ ، وَمِنْ فَوْقِهِ وَمِنْ تَحْتِهِ بِحِفْظِكَ الَّذِي لَا يَضِيعُ

۱. مهج الدعوات: ۳۹۸، بحار الأنوار: ۳۳۷/۹۵، نجم الثاقب: ۷۸۲.

مَنْ حَفِظْتَهُ بِهِ ، وَاحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَأَبَاءَهُ ، أَمَّتَكَ وَدَعَائِمَ
دِينِكَ .

وَاجْعَلْهُ فِي وَدَيْعَتِكَ الَّتِي لَا تَضِيعُ ، وَفِي جِوَارِكَ الَّذِي
لَا يُخْفَرُ ، وَفِي مَنْعِكَ وَعِزِّكَ الَّذِي لَا يُقْهَرُ ، وَأَمِنَهُ بِأَمَانِكَ
الْوَثِيقِ ، الَّذِي لَا يُخْذَلُ مَنْ آمَنَتْهُ بِهِ ، وَاجْعَلْهُ فِي كَنَفِكَ الَّذِي
لَا يُرَامُ مَنْ كَانَ فِيهِ ، وَأَيِّدْهُ بِنَصْرِكَ الْعَزِيزِ ، وَأَيِّدْهُ بِجُنْدِكَ
الْغَالِبِ ، وَقَوِّهِ بِقُوَّتِكَ ، وَأَرْدِفْهُ بِمَلَائِكَتِكَ ، وَوَالِ مَنْ وَالَاهُ ،
وَعَادِ مَنْ عَادَاهُ ، وَأَلْبِسْهُ دِرْعَكَ الْحَصِينَةَ ، وَحَقِّهِ بِالْمَلَائِكَةِ
حَقًّا .

اللَّهُمَّ وَبَلِّغْهُ أَفْضَلَ مَا بَلَّغْتَ الْقَائِمِينَ بِقِسْطِكَ مِنْ أَتْبَاعِ
النَّبِيِّينَ . اللَّهُمَّ اشْعَبْ بِهِ الصَّدْعَ ، وَارْتُقِ بِهِ الْفَتْقَ ، وَأَمِتْ بِهِ
الْجَوْرَ ، وَأَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ ، وَزَيِّنْ بِطُولِ بَقَائِهِ الْأَرْضَ ،
وَأَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ ، وَأَنْصُرْهُ بِالرُّعْبِ ، وَقَوِّ نَاصِرِيهِ ، وَاخْذُلْ
خَاذِلِيهِ ، وَدَمِّدْهُ عَلَيَّ مَنْ نَصَبَ لَهُ ، وَدَمَّرْ مَنْ عَشَّهُ .

وَاقْتُلْ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ ، وَعَمُدَهُ وَدَعَائِمَهُ ، وَاقْصِمْ بِهِ
رُؤُوسَ الضَّلَالَةِ وَشَارِعَةَ الْبِدْعِ ، وَمَمْبِئَةَ السُّنَّةِ ، وَمَعْوِيَةَ

الْبَاطِلِ ، وَذَلَّلَ بِهِ الْجَبَّارِينَ ، وَأَبْرَ بِهِ الْكَافِرِينَ وَجَمِيعَ الْمُؤْمِنِينَ ، فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا ، وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا ، وَسَهْلِهَا وَجَبَلِهَا ، حَتَّى لَا تَدَعَ مِنْهُمْ دِيَارًا ، وَلَا تُنْقِيَ لَهُمْ آثَارًا .

اللَّهُمَّ طَهَّرْ مِنْهُمْ بِلَادَكَ ، وَاشْفِ مِنْهُمْ عِبَادَكَ ، وَأَعِزِّ بِهِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَأَخِي بِهِ سُنَنَ الْمُرْسَلِينَ ، وَدَارِسَ حِكْمَةِ النَّبِيِّنَ ، وَجَدِّدْ بِهِ مَا امْتَحَى مِنْ دِينِكَ ، وَبُدِّلْ مِنْ حُكْمِكَ ، حَتَّى تُعِيدَ دِينَكَ بِهِ ، وَعَلَى يَدَيْهِ غَضًّا مَحْضًا صَاحِبًا ، لَا عِوَجَ فِيهِ ، وَلَا بَدْعَةَ مَعَهُ ، وَحَتَّى تُنِيرَ بَعْدَلِهِ ظِلْمَ الْجَوْرِ ، وَتُطْفِئَ بِهِ نيرانَ الْكُفْرِ ، وَتُوضِحَ بِهِ مَعَاقِدَ الْحَقِّ وَمَجْهُولَ الْعَدْلِ .

فَإِنَّهُ عِنْدَكَ الَّذِي اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِكَ ، وَاصْطَفَيْتَهُ مِنْ خَلْقِكَ ، وَاصْطَفَيْتَهُ عَلَى عِبَادِكَ ، وَاسْتَمَنْتَهُ عَلَى غَيْبِكَ ، وَعَصَمْتَهُ مِنَ الذُّنُوبِ ، وَبَرَّأْتَهُ مِنَ الْعُيُوبِ ، وَطَهَّرْتَهُ مِنَ الرَّجْسِ ، وَسَلَّمْتَهُ مِنَ الدَّنَسِ .

اللَّهُمَّ فَإِنَّا نَشْهَدُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ، وَيَوْمَ حُلُولِ الطَّامَةِ ، أَنَّهُ

لَمْ يُذْنِبْ ذَنْبًا وَلَا أَتَى حُوبًا ، وَلَمْ يَزْتَكِبْ مَعْصِيَةً ، وَلَمْ يُضَيِّعْ لَكَ طَاعَةً ، وَلَمْ يَهْتِكْ لَكَ حُرْمَةً ، وَلَمْ يُبَدِّلْ لَكَ فَرِيضَةً ، وَلَمْ يُعَيِّرْ لَكَ شَرِيعَةً ، وَأَنَّهُ الْهَادِي الْمَهْدِي الطَّاهِرُ النَّقِيُّ النَّقِيُّ الرَّضِيُّ الرَّكِيُّ .

اللَّهُمَّ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَأَهْلِهِ ، وَوَلَدِهِ وَذُرِّيَّتِهِ ، وَأُمَّتِهِ وَجَمِيعِ رَعِيَّتِهِ ، مَا تُقَرُّ بِهِ عَيْنُهُ ، وَتَسْرُرُ بِهِ نَفْسُهُ ، وَتَجْمَعُ لَهُ مُلْكَ الْمَمْلَكَاتِ كُلِّهَا ، قَرِيبَهَا وَبَعِيدَهَا ، وَعَزِيزَهَا وَذَلِيلَهَا ، حَتَّى يَجْرِيَ حُكْمُهُ عَلَى كُلِّ حُكْمٍ ، وَيَغْلِبَ بِحَقِّهِ كُلَّ بَاطِلٍ .

اللَّهُمَّ اسْلُكْ بِنَا عَلَى يَدَيْهِ مِنْهَاجَ الْهُدَى ، وَالْمَحَجَّةَ الْعُظْمَى ، وَالطَّرِيقَةَ الْوَسْطَى ، الَّتِي يَرْجِعُ إِلَيْهَا الْغَالِي ، وَيَلْحَقُ بِهَا النَّالِي .

وَقَوْنَا عَلَى طَاعَتِهِ ، وَتَبَتْنَا عَلَى مُشَايَعَتِهِ ، وَآمَنَّا عَلَيْهِ بِمُتَابَعَتِهِ ، وَاجْعَلْنَا فِي حِزْبِهِ الْقَوَامِينَ بِأَمْرِهِ ، الصَّابِرِينَ مَعَهُ ، الطَّالِبِينَ رِضَاكَ بِمُنَاصَحَتِهِ ، حَتَّى تَحْشُرَنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَمُقَوِّيَةِ سُلْطَانِهِ .

اللَّهُمَّ وَاجْعَلْ ذَلِكَ لَنَا خَالِصًا مِنْ كُلِّ شَكٍّ وَشُبْهَةٍ وَرِيَاءٍ

وَسُمْعَةٍ، حَتَّى لَا نَعْتَمِدَ بِهِ غَيْرَكَ، وَلَا نَطْلُبَ بِهِ إِلَّا وَجْهَكَ،
وَحَتَّى تُجِلَّنَا مَحَلَّهُ، وَتَجْعَلَنَا فِي الْجَنَّةِ مَعَهُ.

وَأَعِدْنَا مِنَ السَّامَةِ وَالْكَسَلِ وَالْفَقْرَةِ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ
تَنْتَصِرُ بِهِ لَدِينِكَ، وَتُعِزُّ بِهِ نَصْرَ وَلِيِّكَ، وَلَا تَسْتَبْدِلْ بِنَا
غَيْرَنَا، فَإِنَّ اسْتِبْدَالَكَ بِنَا غَيْرَنَا عَلَيْكَ يَسِيرٌ، وَهُوَ عَلَيْنَا
عَسِيرٌ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وُلَاةِ عَهْدِهِ، وَالْأَيْمَةِ مِنْ وُلْدِهِ، وَبَلِّغْهُمْ
آمَالَهُمْ، وَزِدْ فِي آجَالِهِمْ، وَأَعِزِّ نَصْرَهُمْ، وَتَسْمِّ لَهُمْ مَا
أَسْنَدْتَ إِلَيْهِمْ فِي أَمْرِكَ لَهُمْ، وَتَبَّتْ دَعَائِمُهُمْ، وَاجْعَلْنَا لَهُمْ
أَعْوَانًا، وَعَلَى دِينِكَ أَنْصَارًا.

فَإِنَّهُمْ مَعَادِنُ كَلِمَاتِكَ، وَأَرْكَانُ تَوْحِيدِكَ، وَدَعَائِمُ
دِينِكَ، وَوُلَاةُ أَمْرِكَ، وَخَالِصَتِكَ مِنْ عِبَادِكَ، وَصَفْوَتِكَ مِنْ
خَلْقِكَ، وَأَوْلِيَاءُكَ وَسَلَائِلُ أَوْلِيَاءِكَ، وَصَفْوَةُ أَوْلَادِ رُسُلِكَ،
وَالسَّلَامُ عَلَيْهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ^۱.

۱. جمال الأسبوع: ۳۰۷، و در مصباح المتبهجد: ۴۰۹، المصباح: ۷۲۶، و البلد الأمين: ۱۲۲ با
اندکی تفاوت، و سید الله در مصباح الزائر: ۴۵۷ با تفاوت زیادی نقل کرده است.

دعای معرفت در زمان غیبت

سید بزرگوار، علی بن طاووس رحمته الله علیه در «جمال الأسبوع» می فرماید:
این دعای شریف، به دو طریق از محمد بن همام روایت شده است.
وی می گوید: این دعا را شیخ ابو عمرو عمری رحمته الله علیه - از نواب چهارگانه
حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء - به من املاء کرد، و امر نمود که آن را
بخوانم:

اللَّهُمَّ عَرَّفَنِي نَفْسَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي نَفْسَكَ لَمْ
أَعْرِفْكَ، وَلَمْ أَعْرِفْ رَسُولَكَ. اللَّهُمَّ عَرَّفَنِي رَسُولَكَ، فَإِنَّكَ
إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي رَسُولَكَ لَمْ أَعْرِفْ حُجَّتَكَ. اللَّهُمَّ عَرَّفَنِي
حُجَّتَكَ، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي حُجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي.

اللَّهُمَّ لَا تُمِثْنِي مِثَّةَ جَاهِلِيَّةٍ، وَلَا تُزِعْ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ
هَدَيْتَنِي. اللَّهُمَّ فَكَمَا هَدَيْتَنِي لِوِلَايَةِ مَنْ فَرَضْتَ طَاعَتَهُ
عَلَيَّ مِنْ وُلَاةِ أَمْرِكَ بَعْدَ رَسُولِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ، حَتَّى
وَالَيْتُ وُلَاةَ أَمْرِكَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ،
وَالْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَعَلِيًّا وَمُحَمَّدًا وَجَعْفَرًا وَمُوسَى وَعَلِيًّا
وَمُحَمَّدًا وَعَلِيًّا وَالْحَسَنَ وَالْحُجَّةَ الْقَائِمَ الْمَهْدِيَّ صَلَوَاتِكَ

عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ .

اللَّهُمَّ تَبَّنِي عَلَى دِينِكَ ، وَاسْتَعْمِلْنِي بِطَاعَتِكَ ، وَكَيِّنْ قَلْبِي لِوَلِيِّ أَمْرِكَ ، وَعَافِنِي مِمَّا امْتَحَنْتَ بِهِ خَلْقَكَ ، وَتَبَّنِي عَلَى طَاعَةِ وَلِيِّ أَمْرِكَ ، الَّذِي سَتَرْتَهُ عَن خَلْقِكَ ، فَبِإِذْنِكَ غَابَ عَن بَرِيَّتِكَ ، وَأَمْرِكَ يَنْتَظِرُ ، وَأَنْتَ الْعَالِمُ غَيْرُ مُعَلَّمٍ بِالْوَقْتِ الَّذِي فِيهِ صَلَاحُ أَمْرٍ وَلِيِّكَ ، فِي الْإِذْنِ لَهُ بِإِظْهَارِ أَمْرِهِ وَكَشْفِ سِرِّهِ .

وَصَبَّرْنِي عَلَى ذَلِكَ ، حَتَّى لَا أَحِبَّ تَعْجِيلَ مَا أَخَّرْتَ ، وَلَا تَأْخِيرَ مَا عَجَّلْتَ ، وَلَا أَكْشِفَ عَمَّا سَتَرْتَ ، وَلَا أَبْحَثَ عَمَّا كَتَمْتَ ، وَلَا أَنْازِعَكَ فِي تَدْبِيرِكَ ، وَلَا أَقُولَ لِمَ وَكَيْفَ وَمَا بَالُ وَلِيِّ الْأَمْرِ لَا يَظْهَرُ وَقَدْ امْتَلَأَتِ الْأَرْضُ مِنَ الْجَوْرِ ، وَأَفْوَضَ أُمُورِي كُلَّهَا إِلَيْكَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُرِينِي وَلِيَّ أَمْرِكَ ظَاهِرًا نَافِذَ الْأَمْرِ ، مَعَ عِلْمِي بِأَنَّ لَكَ السُّلْطَانَ وَالْقُدْرَةَ ، وَالْبُرْهَانَ وَالْحُجَّةَ ، وَالْمَشِيئَةَ وَالْحَوْلَ وَالْقُوَّةَ ، فَافْعَلْ ذَلِكَ بِي وَبِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ ، حَتَّى نَنْظُرَ إِلَى وَلِيِّكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ

وَالِهِ ، ظَاهِرَ الْمَقَالَةِ ، وَاضِحَ الدَّلَالَةِ ، هَادِيًا مِنَ الضَّلَالَةِ ، شَافِيًا مِنَ الْجَهَالَةِ ، وَأَبْرِرْ يَا رَبِّ مُشَاهَدَتَهُ ، وَتَبَّتْ قَوَاعِدُهُ ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ تَقَرُّ عَيْنُهُ بِرُؤْيَيْتِهِ ، وَأَقِمْنَا بِخِدْمَتِهِ ، وَتَوَفَّنَا عَلَى مِلَّتِهِ ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ .

اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ جَمِيعِ مَا خَلَقْتَ وَبَرَأْتَ ، وَذَرَأْتَ وَأَنْشَأْتَ وَصَوَّرْتَ ، وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ ، وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ ، وَمِنْ فَوْقِهِ وَمِنْ تَحْتِهِ ، بِحِفْظِكَ الَّذِي لَا يَضِيعُ مَنْ حَفِظْتَهُ بِهِ ، وَاحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَوَصِيَّ رَسُولِكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ .

اللَّهُمَّ وَمُدِّ فِي عُمُرِهِ ، وَزِدْ فِي أَجَلِهِ ، وَأَعِنُّهُ عَلَى مَا وَلَّيْتَهُ وَاسْتَرْعَيْتَهُ ، وَزِدْ فِي كَرَامَتِكَ لَهُ ، فَإِنَّهُ الْهَادِي الْمَهْدِي ، وَالْقَائِمُ الْمُهْتَدِي ، الطَّاهِرُ التَّقِيُّ الرَّكِي النَّقِيُّ الرَّضِيُّ الْمَرْضِيُّ الصَّابِرُ الشَّكُورُ الْمُجْتَهِدُ .

اللَّهُمَّ وَلَا تَسْلُبْنَا الْيَقِينَ لِطُولِ الْأَمَدِ فِي غَيْبَتِهِ ، وَانْقِطَاعِ خَبْرِهِ عَنَّا ، وَلَا تُنْسِنَا ذِكْرَهُ وَانْتِظَارَهُ ، وَالْإِيْمَانَ بِهِ ، وَقُوَّةَ الْيَقِينِ فِي ظُهُورِهِ ، وَالدُّعَاءَ لَهُ وَالصَّلَاةَ عَلَيْهِ ، حَتَّى

لَا يَتَّقُنَا طُولَ غَيْبَتِهِ مِنْ [ظُهُورِهِ وَ] قِيَامِهِ، وَيَكُونُ يَقِينُنَا فِي ذَلِكَ كَيْفِينُنَا فِي قِيَامِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَمَا جَاءَ بِهِ مِنْ وَحْيِكَ وَتَنْزِيلِكَ .

وَقَوْ قُلُوبُنَا عَلَى الْإِيمَانِ بِهِ، حَتَّى تَسْأَلَ بِنَا عَلَى يَدَيْهِ مِنْهَاجِ الْهُدَى وَالْمَحَجَّةِ الْعُظْمَى، وَالطَّرِيقَةَ الْوَسْطَى، وَقَوْلُنَا عَلَى طَاعَتِهِ، وَتَبَيَّنَّا عَلَى مُتَابَعَتِهِ، وَاجْعَلْنَا فِي حَزْبِهِ وَأَعْوَانِهِ وَأَنْصَارِهِ، وَالرَّاضِينَ بِفِعْلِهِ، وَلَا تَسْلُبْنَا ذَلِكَ فِي حَيَاتِنَا، وَلَا عِنْدَ وَفَاتِنَا، حَتَّى تَتَوَقَّأْنَا وَنَحْنُ عَلَى ذَلِكَ لَا شَاكِينَ وَلَا نَاكِثِينَ، وَلَا مُرْتَابِينَ وَلَا مُكَذِّبِينَ .

اللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَهُ، وَأَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ، وَأَنْصُرْ نَاصِرِيهِ، وَأَخْذُلْ خَاذِلِيهِ، وَدَمِّدْ عَلَى مَنْ نَصَبَ لَهُ وَكَذَّبَ بِهِ، وَأَظْهِرْ بِهِ الْحَقَّ، وَأَمِثْ بِهِ الْجَوْرَ، وَاسْتَنْقِذْ بِهِ عِبَادَكَ الْمُؤْمِنِينَ مِنَ الذُّلِّ، وَانْعَشْ بِهِ الْبِلَادَ، وَاقْتُلْ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرَةِ، وَأَقْصِمْ بِهِ رُؤُوسَ الضَّلَالَةِ، وَذَلِّ [بِهِ] الْجَبَّارِينَ وَالْكَافِرِينَ .

وَأَبْرِ بِهِ الْمُنَافِقِينَ وَالتَّسَاكِثِينَ، وَجَمِيعَ الْمُخَالِفِينَ

وَالْمُلْحِدِينَ، فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا، وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا، وَسَهْلِهَا وَجَبَلِهَا، حَتَّى لَا تَدَعَ مِنْهُمْ دِيَاراً، وَلَا تَبْقِيَ لَهُمْ آثَاراً، وَطَهِّرْ مِنْهُمْ بِلَادَكَ، وَاشْفِ مِنْهُمْ صُدُورَ عِبَادِكَ .

وَجَدِّدْ بِهِ مَا أَمْتَحَى مِنْ دِينِكَ، وَأَصْلِحْ بِهِ مَا بُدِّلَ مِنْ حُكْمِكَ، وَغَيِّرْ مِنْ سُنَّتِكَ، حَتَّى يَعُودَ دِينُكَ بِهِ وَعَلَى يَدَيْهِ غَضّاً جَدِيداً صَاحِبِحاً لَا عِوَجَ فِيهِ، وَلَا بَدْعَةَ مَعَهُ، حَتَّى تُطْفِئَ بِعَدْلِهِ نِيرَانَ الْكَافِرِينَ، فَإِنَّهُ عَبْدُكَ الَّذِي اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِكَ، وَارْتَضَيْتَهُ لِنُصْرَةِ دِينِكَ، وَاصْطَفَيْتَهُ بِعِلْمِكَ، وَعَصَمْتَهُ مِنَ الذُّنُوبِ، وَبَرَّأْتَهُ مِنَ الْعُيُوبِ، وَأَطْلَعْتَهُ عَلَى الْعُيُوبِ، وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ، وَطَهَّرْتَهُ مِنَ الرَّجْسِ، وَنَقَيْتَهُ مِنَ الدَّنَسِ .

اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ الْأَيِّمَةِ الطَّاهِرِينَ، وَعَلَى شَيْعَتِهِ الْمُتَتَجِبِينَ، وَبَلِّغْهُمْ مِنْ آمَالِهِمْ أَفْضَلَ مَا يَأْمُلُونَ، وَاجْعَلْ ذَلِكَ مِنَّا خَالِصاً مِنْ كُلِّ شَكٍّ وَشُبْهَةٍ وَرِيَاءٍ وَسُمْعَةٍ، حَتَّى لَا تُرِيدَ بِهِ غَيْرَكَ، وَلَا تَطْلُبَ بِهِ إِلَّا وَجْهَكَ .

اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْكُو إِلَيْكَ فَقَدْ نَبَّيْنَا، وَغَيَّبْنَا وَلَيْسْنَا، وَشِدَّةَ
الزَّمانِ عَلَيْنَا، وَوُقُوعَ الْفِتَنِ بِنَا، وَتَظَاهَرَ الْأَعْدَاءِ [عَلَيْنَا]،
وَكَثْرَةَ عَدُوِّنَا، وَقَلَّةَ عَدَدِنَا. اللَّهُمَّ فَفَرِّجْ ذَلِكَ بِفَتْحِ مِنْكَ
تُعَجِّلُهُ، وَنَصْرِ مِنْكَ تُعِزُّهُ، وَإِمَامٍ عَدْلٍ تُظْهِرُهُ، إِلَهَ الْحَقِّ
[آمِينَ] رَبَّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ أَنْ تَأْتِنَا لَوْلِيَّتِكَ فِي إِظْهَارِ عَدْلِكَ فِي
عِبَادِكَ، وَقَتْلِ أَعْدَائِكَ فِي بِلَادِكَ، حَتَّى لَا تَدَعَ لِسُجُورِ يَا
رَبِّ دِعَامَةً إِلَّا قَصَمْتَهَا، وَلَا بَقِيَّةً إِلَّا أَفْنَيْتَهَا، وَلَا قُوَّةً إِلَّا
أَوْهَنْتَهَا، وَلَا رُكْنًا إِلَّا هَدَمْتَهُ، وَلَا حَدًّا إِلَّا فَكَلْتَهُ، وَلَا سِلَاحًا
إِلَّا أَكَلْتَهُ، وَلَا رَايَةً إِلَّا نَكَّسْتَهَا، وَلَا شُجَاعًا إِلَّا قَتَلْتَهُ، وَلَا
جَيْشًا إِلَّا خَدَلْتَهُ.

وَارْمِهِمْ يَا رَبِّ بِحَجَرِكَ الدَّامِغِ، وَاضْرِبْهُمْ بِسَيْفِكَ
الْقَاطِعِ، وَبَأْسِكَ الَّذِي لَا تَرُدُّهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ، وَعَذِّبْ
أَعْدَاءَكَ، وَأَعْدَاءَ دِينِكَ وَأَعْدَاءَ رَسُولِكَ صَلَّوْا تَكَّ عَلَيْهِ
وَأَلِهِ، بِيَدٍ وَلِيَّتِكَ، وَأَيْدِي عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ.

اللَّهُمَّ اكْفِ وَلِيَّتِكَ وَحُجَّتَكَ فِي أَرْضِكَ هَوْلَ عَدُوِّهِ، وَكَيْدَ

مَنْ كَادَهُ، وَامْكُرْ بِمَنْ مَكَرَ بِهِ، وَاجْعَلْ دَائِرَةَ السُّوءِ عَلَى مَنْ
أَرَادَ بِهِ سُوءًا، وَاقْطَعْ عَنْهُمْ مَا دَتَّتَهُمْ، وَأَرْعِبْ لَهُ قُلُوبَهُمْ،
وَزَلْزِلْ [لَهُ] أَقْدَامَهُمْ، وَخُذْهُمْ جَهْرَةً وَبِغْتَةً، وَشَدِّدْ عَلَيْهِمْ
عَذَابَكَ، وَأَخْزِهِمْ فِي عِبَادِكَ، وَالْعَنْهُمْ فِي بِلَادِكَ،
وَأَسْكِنْهُمْ أَسْفَلَ نَارِكَ، وَأَحِطْ بِهِمْ أَشَدَّ عَذَابِكَ، وَأَصْلِبْهُمْ
نَارًا، وَاحْشُ قُبُورَ مَوْتَاهُمْ نَارًا، وَأَصْلِبْهُمْ حَرَّ نَارِكَ، فَإِنَّهُمْ
أَضَاعُوا الصَّلَاةَ، وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ، وَأَضَلُّوا عِبَادَكَ.

اللَّهُمَّ وَأَخِي بَوْلِيَّتِكَ الْقُرْآنَ، وَأَرِنَا نُورَهُ سَرْمَدًا، لَا ظُلْمَةَ
فِيهِ، وَأَخِي [بِهِ] الْقُلُوبَ الْمَيِّتَةَ، وَاشْفِ بِهِ الصُّدُورَ
الْوَعْرَةَ، وَاجْمَعْ بِهِ الْأَهْوَاءَ الْمُخْتَلِفَةَ عَلَى الْحَقِّ، وَأَقِمْ بِهِ
الْحُدُودَ الْمُعْطَلَّةَ، وَالْأَحْكَامَ الْمُهْمَلَةَ، حَتَّى لَا يَبْتَغِي حَقًّا إِلَّا
ظَهَرَ، وَلَا عَدْلًا إِلَّا زَهَرَ، وَاجْعَلْنَا يَا رَبِّ مِنْ أَعْوَانِهِ وَمُقَوِّيَةِ
سُلْطَانِهِ وَالْمُؤْتَمِرِينَ لِأَمْرِهِ، وَالرَّاضِينَ بِفِعْلِهِ، وَالْمُسَلِّمِينَ
لِأَحْكَامِهِ، وَمِمَّنْ لَا حَاجَةَ بِهِ إِلَى التَّقِيَّةِ مِنْ خَلْقِكَ، أَنْتَ يَا
رَبِّ الَّذِي تَكْشِفُ الضَّرَّ، وَتُجِيبُ الْمُضْطَّرَّ إِذَا دَعَاكَ،
وَتُنْجِي مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ، فَاكْشِفِ الضَّرَّ عَنِّي وَلِيَّتِكَ،

وَاجْعَلْهُ خَلِيفَتَكَ فِي أَرْضِكَ كَمَا ضَمِنْتَ لَهُ .

اللَّهُمَّ وَلَا تَجْعَلْنِي مِنْ خُصَمَاءِ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ،
وَلَا تَجْعَلْنِي مِنْ أَعْدَاءِ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ، وَلَا تَجْعَلْنِي
مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ وَالْغَيْظِ عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ، فَإِنِّي
أَعُوذُ بِكَ مِنْ ذَلِكَ فَأَعِزَّنِي ، وَأَسْتَجِيرُ بِكَ فَأَجِرْنِي .
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاجْعَلْنِي بِهِمْ فَأَيْزاً
عِنْدَكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَمِنَ الْمُتَّقِينَ ، آمِينَ رَبَّ
الْعَالَمِينَ ١ .

دعای دیگر در زمان غیبت

سید بزرگوار ، علی بن طاووس رحمته الله در «مهج الدعوات» می فرماید : با
سند خود از محمد بن احمد جعفری روایت می کنم که او در ضمن حدیثی
در غیبت حضرت مهدی ارواحنا فداه از ائمه معصومین علیهم السلام نقل می کند و
می گوید : عرض کردم : شیعیان شما در آن زمان چگونه رفتار کنند ؟
حضرت فرمود :

۱ . جمال الأسبوع : ۳۱۵ ، و در مصباح المتهدد : ۴۱۱ ، و مصباح الزائر : ۴۲۵ با اندکی تفاوت
نقل شده است .

علیکم بالدعاء وإنتظار الفرج .

بر شما باد به دعا، و انتظار فرج ؛ زیرا به زودی برای شما
نشانه ای آشکار خواهد شد، چون آن نشانه آشکار شد خدای
را حمد و سپاس نمائید، و به آنچه آشکار شده چنگ بزنید .
عرض کردم : چه دعایی بخوانیم ؟
حضرت فرمود : می گویی :

اللَّهُمَّ أَنْتَ عَرَفْتَنِي نَفْسِكَ ، وَعَرَفْتَنِي رَسُولَكَ ،
وَعَرَفْتَنِي مَلَائِكَتَكَ وَعَرَفْتَنِي نَبِيِّكَ ، وَعَرَفْتَنِي وُلاةَ أَمْرِكَ .
اللَّهُمَّ لَا آخِذَ إِلَّا مَا أُعْطِيتَ ، وَلَا وَاقِيَ إِلَّا مَا وَقِيتَ . اللَّهُمَّ
لَا تُعَيِّنِي عَنْ مَنَازِلِ أَوْلِيائِكَ ، وَلَا تُرْغِ قَلْبِي بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي .
اللَّهُمَّ اهْدِنِي لِوِلايَةِ مَنْ افْتَرَضْتَ طَاعَتَهُ ١ .

دعای دیگری نیز در زمان غیبت

شیخ کلینی رحمته الله در ضمن حدیثی از زراره از امام صادق علیه السلام روایت
می کند که حضرت فرمود :

آن جوان ناگزیر از غیبت است .

۱ . مهج الدعوات : ۳۹۵ .

گفتم: برای چه غیبت می‌کند؟

حضرت فرمود:

به جهت ترس - بعد اشاره به شکم مبارک خود فرمود، یعنی به جهت ترس از کشته شدن - و اوست که همه در انتظار او به سر می‌برند، و اوست که در تولد او مردم تردید می‌نمایند، برخی می‌گویند: هنوز متولد نشده، و برخی دیگر می‌گویند: پدر او از دنیا رفت و فرزندی از خود باقی نگذاشت، و بعضی دیگر می‌گویند: دو سال، پیش از مرگ پدرش متولد شد.

زراره گوید: عرض کردم: اگر آن زمان را درک کردم چه دعایی را بخوانم؟

حضرت فرمود:

خدای را به این دعا بخوان:

اَللّٰهُمَّ عَرَّفْنِيْ نَفْسَكَ ، فَاِنَّكَ اِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِيْ نَفْسَكَ لَمْ
اَعْرِفَكَ . اَللّٰهُمَّ عَرَّفْنِيْ نَبِيِّكَ ، فَاِنَّكَ اِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِيْ نَبِيِّكَ لَمْ
اَعْرِفْهُ [قَطُّ] . اَللّٰهُمَّ عَرَّفْنِيْ حُجَّتَكَ ، فَاِنَّكَ اِنْ لَمْ تُعَرِّفْنِي
حُجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِيْ .^۱

دعای غریق در زمان غیبت

سید بزرگوار، علی بن طاووس رحمتهما در «مهج الدعوات» می‌فرماید:
عبدالله بن سنان گوید:

حضرت امام صادق علیه السلام فرمود:

به زودی شبهه‌ای دامن‌گیر شما می‌شود، در آن موقع نه پرچی است که راه را برای شما نشان دهد، و نه امامی است که شما را هدایت کند، در آن دوران کسی نجات پیدا نمی‌کند مگر آن که دعای غریق را بخواند.

عرض کردم: دعای غریق چگونه است؟

فرمود: می‌گویی:

«يَا اَللّٰهُ يَا رَحْمٰنُ يَا رَحِيْمُ ، يَا مُقَلَّبَ الْقُلُوْبِ ثَبِّتْ قَلْبِي
عَلَيَّ دِيْنِكَ» .

عرض کردم: یا مُقَلَّبَ الْقُلُوْبِ وَالْاَبْصَارِ ، ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَيَّ دِيْنِكَ .

فرمود: خداوند متعال «مقلب القلوب والابصار» است، ولی همان طوری که من می‌گویم بگو: یا مُقَلَّبَ الْقُلُوْبِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَيَّ دِيْنِكَ .

سید رحمتهما می‌فرماید: شاید جهت این که حضرت فرمود نگو: «والابصار» این باشد که دگرگونی دل‌ها و چشم‌ها از شدت ترس و هراس،

۱. جمال الأسبوع: ۳۱۴.

در روز قیامت است، ولی در زمان غیبت فقط دل‌ها از ترس دگرگون می‌گردد نه چشم‌ها.^۱

۵۳

دعای نجات از فتنه‌های آخر الزمان

در کتاب «سلاح المؤمنین» این دعا برای رهایی و نجات از فتنه‌های آخر الزمان نقل شده است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّآلِ مُحَمَّدٍ، وَّعَجِّلْ فَرَجَهُمْ، (یا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ هفت مرتبه گفته شود).
اَللّٰهُمَّ عَمَّ اَعْدَاءِ آلِ نَبِيِّكَ وَظَالِمِيهِمْ وَاَعْدَاءِ شَيْعَتِهِمْ،
وَاَعْدَاءِ مَوَالِيهِمْ بِالشَّرِّ عَمًا، وَطَمَّهِمْ بِالشَّرِّ طَمًا، وَاَطْرُقُهُمْ
بِلَيْلَةٍ لَا اُخْتَّ لَهَا، وَّسَاعَةً لَا مَنَجِيْ مِنْهَا، وَاَنْتَقِمَ مِنْهُمْ
اِنْتِقَامًا عَاجِلًا، وَاَحْرِقْ قُلُوْبَهُمْ بِنَارِ غَضَبِكَ.

اَللّٰهُمَّ شَتَّتْ سَمَلَهُمْ، وَفَرَّقْ جَمْعَهُمْ، وَقَلِّبْ تَدْبِيْرَهُمْ،
وَنَكِّسْ اَعْلَامَهُمْ، وَحَرِّبْ بُنْيَانَهُمْ، وَقَرِّبْ اَجَالَهُمْ، وَاَلْقِ

۱. مهج الدعوات: ۳۹۶.

بَأْسَهُمْ بَيْنَهُمْ، وَاَجْعَلْنَا مِنْ بَيْنِهِمْ سَالِمِيْنَ، وَخُذْهُمْ اَخْذَ
عَزِيْزٍ مُّقْتَدِرٍ.

اَللّٰهُمَّ اَلْقِ الْاَوْجَاعَ وَاَلْاَسْقَامَ فِيْ اَبْدَانِهِمْ، وَصَيِّقْ
مَسَالِكَهُمْ، وَاَسْلُبْهُمْ مَسَالِكَهُمْ، وَحَيِّرْهُمْ فِيْ سُئُلِهِمْ،
وَاقْطَعْ عَنْهُمْ الْمَدَدَ، وَاَنْقُصْ مِنْهُمْ الْعَدَدَ.

اَللّٰهُمَّ وَاخْفِظْ مَوَالِيَّ آلِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مِنْ
شُرُوْرِهِمْ، وَسَلِّمُهُمْ مِنْ مَّكْرِهِمْ، وَخَذَعِيْهِمْ وَضُرِّيْهِمْ،
وَاَنْصُرْهُمْ عَلَيْهِمْ بِنَصْرِكَ، وَاَجْمَعْ كَلِمَتَهُمْ، وَاَلْفْ جَمْعَهُمْ،
وَدَبِّرْ اَمْرَهُمْ، وَاَعْرِفْهُمْ مَا يَجْهَلُوْنَ، وَاَعْلَمْهُمْ مَا لَا يَعْلَمُوْنَ،
وَبَصِّرْهُمْ مَا لَا يُبْصِرُوْنَ، وَاَعْلِ كَلِمَتَهُمْ، وَاَجْعَلْهَا الْعُلْيَا،
وَاَجْعَلْ كَلِمَةَ الْاَعْدَاءِ السُّفْلَى.^۱

۵۴

دعای فرج (الهی عظم البلاء)

مرحوم کفعمی در «البلد الامین» می‌گوید: این دعا را مولای ما،
حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه برای کسی که در زندان محبوس بود

۱. سلاح المؤمنین: ۵۹.

تعلیم فرمود و او خلاص شد :

إِلَهِي عَظُمَ الْبَلَاءُ، وَبَرِحَ الْخَفَاءُ، وَانْكَشَفَ الْغِطَاءُ،
وَأَنْقَطَعَ الرَّجَاءُ، وَضَاقَتِ الْأَرْضُ، وَثُنِبَتِ السَّمَاءُ، وَأَنْتَ
الْمُسْتَعَانُ، وَإِلَيْكَ الْمُسْتَكِي، وَعَلَيْكَ الْمَعْوَلُ فِي الشَّدَّةِ
وَالرَّخَاءِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، أُولَى الْأَمْرِ الَّذِينَ
فَرَضْتَ عَلَيْنَا طَاعَتَهُمْ، وَعَرَّفْتَنَا بِذَلِكَ مَنْزِلَتَهُمْ، فَفَرِّجْ عَنَّا
بِحَقَّتِهِمْ فَرَجًا عَاجِلًا قَرِيبًا كَلْمَحِ الْبَصْرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ، يَا
مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ، يَا عَلِيُّ يَا مُحَمَّدُ، إِكْفِيَانِي فَإِنَّكُمَا كَافِيَانِ،
وَأَنْصُرَانِي فَإِنَّكُمَا نَاصِرَانِ.

يَا مَوْلَانَا يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، الْغَوْثَ الْغَوْثَ الْغَوْثَ،
أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي، السَّاعَةَ السَّاعَةَ السَّاعَةَ، الْعَجَلَ
الْعَجَلَ الْعَجَلَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ
الطَّاهِرِينَ^۱.

۱. البلد الأمين: ۶۰۷، مزار شهید: ۲۳۱، المصباح: ۲۳۵، منهاج العارفين: ۴۸۳.

دعا در ساعت مخصوص به آن حضرت ارواحنا فداه

در کتاب «مفتاح الفلاح» این دعا را برای ساعت مخصوص به آن
حضرت - از هنگام زردی آفتاب تا غروب آن - نقل کرده است :

اللَّهُمَّ يَا خَالِقَ السَّقْفِ الْمَرْفُوعِ، وَالْمِهَادِ الْمَوْضُوعِ،
وَرَازِقَ الْعَاصِي وَالْمُطِيعِ، الَّذِي لَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا
شَفِيعٌ.

أَسْأَلُكَ بِأَسْمَائِكَ الَّتِي إِذَا سُمِّيَتْ عَلَى طَوَارِقِ الْعُسْرِ
عَادَتْ يُسْرًا، وَإِذَا وُضِعَتْ عَلَى الْجِبَالِ كَانَتْ هَبَاءً مَنثورًا،
وَإِذَا رُفِعَتْ إِلَى السَّمَاءِ تَفْتَحَتْ لَهَا الْمَغَالِقُ، وَإِذَا هُبِطَتْ
إِلَى ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ اتَّسَعَتْ لَهَا الْمَضَائِقُ، وَإِذَا دُعِيَتْ بِهَا
الْمَوْتَى انْتَشَرَتْ مِنَ اللَّحُودِ، وَإِذَا نُودِيَتْ بِهَا الْمَعْدُومَاتُ
خَرَجَتْ إِلَى الْوُجُودِ، وَإِذَا ذُكِرَتْ عَلَى الْقُلُوبِ وَجَلَتْ
خُشُوعًا، وَإِذَا فُرِعَتْ الْأَسْمَاعُ فَاضَتْ الْعُيُونُ دُمُوعًا.

أَسْأَلُكَ بِمُحَمَّدٍ رَسُولِكَ الْمُؤَيَّدِ بِالْمُعْجَزَاتِ، الْمَبْعُوثِ
بِمُحْكَمِ الْآيَاتِ، وَبِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، الَّذِي

اخْتَرْتَهُ لِمُواخَاتِهِ وَوَصِيَّتِهِ، وَاصْطَفَيْتَهُ لِمُصَافَاتِهِ
وَمُضَاهَرَتِهِ .

وَبِصَاحِبِ الزَّمَانِ الْمَهْدِيِّ، الَّذِي تَجَمَّعَ عَلَيَّ طَاعَتِهِ
الْأَرْزَاءُ الْمُتَفَرِّقَةَ، وَتَوَلَّفُ بِهِ بَيْنَ الْأَهْوَاءِ الْمُخْتَلِفَةَ،
وَتَسْتَخْلِصُ بِهِ حُقُوقَ أَوْلِيَائِكَ، وَتَنْتَقِمُ بِهِ مِنْ شَرِّ أَعْدَائِكَ،
وَتَمَلَأُ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا وَإِحْسَانًا، وَتُوسِّعُ عَلَيَّ الْعِبَادِ
بِظُهُورِهِ فَضْلًا وَآمِنَانًا، وَتُعِيدُ الْحَقَّ إِلَى مَكَانِهِ عَزِيزًا
حَمِيدًا، وَتُرْجِعُ الدِّينَ عَلَيَّ يَدِيهِ غَضًّا جَدِيدًا، أَنْ تُصَلِّيَ
عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ .

فَقَدْ اسْتَشْفَعْتُ بِهِمْ إِلَيْكَ، وَقَدَّمْتُهُمْ أَمَامِي وَيَبِينَ يَدَيَّ
حَوَائِجِي، وَأَنْ تُوزِعَنِي شُكْرَ نِعْمَتِكَ، فِي التَّوْفِيقِ
لِمَعْرِفَتِهِ، وَالْهِدَايَةِ إِلَى طَاعَتِهِ، وَتَزِيدَنِي قُوَّةً فِي التَّمَسُّكِ
بِعِصْمَتِهِ وَالْإِفْتِدَاءِ بِسُنَّتِهِ، وَالْكَوْنِ فِي زُمْرَتِهِ، إِنَّكَ سَمِيعُ
الدُّعَاءِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ^۱.

۱. مفتاح الفلاح: ۴۹۸، و در المصباح: ۱۹۴ باندي تفاوت نقل شده است.

۵۶

دعای حضرت صاحب الامر

سید بزرگوار، علی بن طاووس رحمته الله در «مهج الدعوات» این دعا را از
جمله دعاهاى امام زمان ارواحنا فداء نقل کرده است:

إِلٰهِي بِحَقِّ مَنْ نَاجَاكَ، وَبِحَقِّ مَنْ دَعَاكَ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ،
تَفَضَّلْ عَلَيَّ فَقَرَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْغِنَاءِ وَالشَّرْوَةِ،
وَعَلَيَّ مَرْضَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالشِّفَاءِ وَالصَّحَّةِ،
وَعَلَيَّ أَحْيَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِاللُّطْفِ وَالْكَرَمِ، وَعَلَيَّ
أَمْوَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ، وَعَلَيَّ
غُرَبَاءِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالرَّدِّ إِلَى أَوْطَانِهِمْ سَالِمِينَ
غَانِمِينَ، بِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ^۱.

۵۷

دعای سهم الليل، از امام زمان ارواحنا فداء

این دعا از حضرت صاحب الزمان صلوات الله عليه روایت شده است:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِعَزِيزِ تَعْزِيزِ اعْتِرَازِ عِزَّتِكَ، بِطَوْلِ

۱. مهج الدعوات: ۳۵۲.

حَوْلٍ شَدِيدٍ قُوَّتِكَ ، بِقُدْرَةِ مَقْدَارِ اقْتِدَارِ قُدْرَتِكَ ، بِتَأْكِيدِ
تَحْمِيدِ تَمْجِيدِ عَظَمَتِكَ ، بِسُمُوِّ نُمُوِّ عُلُوِّ رَفْعَتِكَ ، بِسَدِيمِومِ
قِيَوْمِ دَوَامِ مَدَّتِكَ ، بِرِضْوَانِ غُفْرَانِ أَمَانِ رَحْمَتِكَ ، بِرَفِيعِ
بَدِيعِ مَنِيْعِ سُلْطَنَتِكَ ، بِسُعَاةِ صَلَاةِ بِسَاطِ رَحْمَتِكَ ، بِحَقَائِقِ
الْحَقِّ مِنْ حَقِّ حَقِّكَ ، بِمَكْنُونِ السِّرِّ مِنْ سِرِّ سِرِّكَ ، بِمَعَاقِدِ
الْعِزِّ مِنْ عِزِّ عِزِّكَ ، بِحَنِينِ أَنْبِيِّ تَسْكِينِ الْمُرِيدِينَ ، بِحَرَاقَتِ
خَضَعَاتِ زَفَرَاتِ الْخَائِفِينَ ، بِأَمَالِ أَعْمَالِ أَقْوَالِ
الْمُجْتَهِدِينَ ، بِتَخْشَعِ تَخْضَعِ تَقَطُّعِ مَرَازَاتِ الصَّابِرِينَ ،
بِتَعَبْدِ تَهَجُّدِ تَمْجِدِ تَجَلُّدِ الْعَابِدِينَ .

اللَّهُمَّ ذَهَلَتِ الْعُقُولُ ، وَانْحَسَرَتِ الْأَبْصَارُ ، وَضَاعَتِ
الْأَفْهَامُ ، وَحَارَتِ الْأَوْهَامُ ، وَقَصُرَتِ الْخَوَاطِرُ ، وَبَعُدَتِ
الظُّنُونُ عَنْ إِدْرَاكِ كُنْهِ كَيْفِيَّتِهِ مَا ظَهَرَ مِنْ بَوَادِي عَجَائِبِ
أَصْنَافِ بَدَائِعِ قُدْرَتِكَ ، دُونَ الْبُلُوغِ إِلَى مَعْرِفَةِ تَأْلُؤِ لَمَعَانِ
بُرُوقِ سَمَاوَاتِكَ .

اللَّهُمَّ مُحَرِّكَ الْحَرَكَاتِ ، وَمُبْدِي نِهَائِيَةِ الْغَايَاتِ ،
وَمُخْرِجِ يَنَابِيعِ تَفْرِيعِ قُضْبَانِ النَّبَاتِ ، يَا مَنْ شَقَّ صَمًّا

جَلَامِيدِ الصُّخُورِ الرَّاسِيَاتِ ، وَأَنْبَعِ مِنْهَا مَاءٍ مَعِينًا حَيَاةً
لِلْمَخْلُوقَاتِ ، فَأَخْيِي مِنْهَا الْحَيَوَانَ وَالنَّبَاتَ ، وَعَلِمَ مَا اخْتَلَجَ
فِي سِرِّ أَفْكَارِهِمْ مِنْ نُطْقِ إِشَارَاتِ حَفِيَّاتِ لُغَاتِ النَّمْلِ
السَّارِحَاتِ .

يَا مَنْ سَبَّحْتَ وَهَلَّلْتَ وَقَدَّسْتَ وَكَبَّرْتَ وَسَجَدْتَ لِجَلَالِ
جَمَالِ أَقْوَالِ عَظِيمِ عِزَّةِ جَبْرُوتِ مَلَكُوتِ سُلْطَنَتِهِ مَلَائِكَةُ
السَّبْعِ السَّمَاوَاتِ ، يَا مَنْ دَارَتْ فَأَضَاءَتْ وَأَنَارَتْ لِدَوَامِ
دَيْمُومِيَّتِهِ النَّجُومِ الزَّاهِرَاتِ ، وَأَخْصَى عَدَدَ الْأَخْيَاءِ
وَالْأَمْوَاتِ ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ خَيْرِ الْبَرِيَّاتِ ،
وَأَفْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا .

و به جای «کذا و کذا» حاجات خود را مسألت می کنی^۱.

دعای دیگر از امام زمان

این دعای شریف نیز از وجود مبارک حضرت صاحب الزمان ارواحنا
فداه روایت شده است :

۱. المصباح: ۳۵۴، البلد الأمين: ۴۷۹.

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا تَوْفِيقَ الطَّاعَةِ، وَبُعْدَ الْمَعْصِيَةِ، وَصِدْقَ النِّيَّةِ، وَعِزْفَانَ الْحُرْمَةِ، وَأَكْرَمَنَا بِالْهُدَى وَالْإِسْتِقَامَةِ، وَسَدِّدْ أَلْسِنَتَنَا بِالصَّوَابِ وَالْحِكْمَةِ، وَأَمَلًا قُلُوبَنَا بِالْعِلْمِ وَالْمَعْرِفَةِ، وَطَهِّرْ بَطُونَنَا مِنَ الْحَرَامِ وَالشُّبْهَةِ، وَاكْفُفْ أَيْدِيَنَا عَنِ الظُّلْمِ وَالسَّرْقَةِ، وَاغْضُضْ أَبْصَارَنَا عَنِ الْفُجُورِ وَالْخِيَانَةِ، وَاسدِّدْ أَسْمَاعَنَا عَنِ اللَّغْوِ وَالْغِيْبَةِ.

وَتَفَضَّلْ عَلَيَّ عُلَمَائِنَا بِالزُّهْدِ وَالنَّصِيحَةِ، وَعَلَى الْمُتَعَلِّمِينَ بِالْجُهْدِ وَالرَّغْبَةِ، وَعَلَى الْمُسْتَمْعِينَ بِالِاتِّبَاعِ وَالْمَوْعِظَةِ، وَعَلَى مَرْضَى الْمُسْلِمِينَ بِالشَّفَاءِ وَالرَّاحَةِ، وَعَلَى مَوْتَاهُمْ بِالرَّأْفَةِ وَالرَّحْمَةِ، وَعَلَى مَشَائِخِنَا بِالْوَفَارِ وَالسَّكِينَةِ، وَعَلَى الشَّبَابِ بِالْإِنَابَةِ وَالتَّوْبَةِ، وَعَلَى النِّسَاءِ بِالْحَيَاءِ وَالْعِفَّةِ، وَعَلَى الْأَغْنِيَاءِ بِالتَّوَاضُعِ وَالسَّعَةِ، وَعَلَى الْفُقَرَاءِ بِالصَّبْرِ وَالْفَنَاعَةِ، وَعَلَى الْعُزَاةِ بِالنَّصْرِ وَالْعَلْبَةِ، وَعَلَى الْأَسْرَاءِ بِالْخَلَاصِ وَالرَّاحَةِ، وَعَلَى الْأَمْرَاءِ بِالْعَدْلِ وَالشَّفَقَةِ، وَعَلَى الرَّعِيَّةِ بِالْإِنْصَافِ وَحُسْنِ السِّيَرَةِ، وَبَارِكْ لِلْحُجَّاجِ وَالزُّوَّارِ فِي الزَّادِ وَالتَّنْفِقَةِ، وَاقْضِ مَا أَوْجَبْتَ

عَلَيْهِمْ مِنَ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ، بِفَضْلِكَ وَرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.^۱

دعای «یا نور النور»

از امام زمان علیه السلام

این دعا را مرحوم کفعمی در «المصباح» از مولای ما امام زمان ارواحنا فداه نقل کرده است:

يَا نُورَ النُّورِ، يَا مُدَبِّرَ الْأُمُورِ، يَا بَاعِثَ مَنْ فِي الْقُبُورِ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاجْعَلْ لِي وَلِشَيْعَتِي مِنَ الضَّبِّقِ فَرَجًا، وَمِنَ الْهَمِّ مَخْرَجًا، وَأَوْسِعْ لَنَا الْمَنْهَجَ، وَأَطْلِقْ لَنَا مِنْ عِنْدِكَ مَا يُفَرِّجُ، وَافْعَلْ بِنَا مَا أَنْتَ أَهْلُهُ يَا كَرِيمُ.^۲

روایت شده: کسی که این دعا را اختیار نماید، یعنی آن را دعای خود قرار داده و بخواند با صاحب الأمر صلوات الله علیه محشور می شود.^۳

۱. البلد الأمين: ۴۸۰، المصباح: ۳۷۴.

۲. المصباح: ۴۰۷، جنات الخلود: ۴۱، ضیاء الصالحین: ۵۳۳، الجنته الواقیة والجنته الباقیة (مخطوط): ۵۹.

۳. منتخب الأثر: ۵۲۱.

دعای دیگر از امام زمان ارواحنا فداه

برای رفع مشکلات

این دعای شریف برای رفع مشکلات، در کتاب «قصص الأنبياء» از مولای ما امام زمان ارواحنا فداه نقل شده است:

يَا مَنْ إِذَا تَضَايَقَتِ الْأُمُورُ فَتَحَ لَنَا بَاباً لَمْ تَذْهَبِ إِلَيْهِ
الْأَوْهَامُ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْتَحْ لِي مُمُورِي
الْمُتَضَايِقَةَ بَاباً لَمْ يَذْهَبِ إِلَيْهِ وَهُمْ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ^١.

در «التحفة الرضوية» از مرحوم علامه سید حسن، فرزند مرحوم آیه الله سید علی آقا شیرازی^{رحمه الله} نقل کرده است که این دعا از حضرت حجت^{علیه السلام} وارد شده و فرموده است:

این دعا پس از نمازهای یومیّه و مواقع دیگر برای رسیدن به حوایج مهمّ خوانده می شود، و آن دعا این است:

يَا مَنْ إِذَا تَضَايَقَتِ الْأُمُورُ فَتَحَ لَهَا بَاباً لَمْ تَذْهَبِ إِلَيْهِ
الْأَوْهَامُ، صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْتَحْ لِي مُمُورِي
الْمُتَضَايِقَةَ بَاباً لَمْ يَذْهَبِ إِلَيْهِ وَهُمْ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ^٢.

١. قصص الأنبياء: ٣٦٣.

٢. التحفة الرضوية: ١١٤.

دعای مهمّ دیگر از امام زمان^{علیه السلام}

برای برآورده شدن حاجت ها

در کتاب «الكلم الطيب» می نویسد:

این دعای عظیم الشان از حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه برای کسی که چیزی از او گم شده یا حاجت مهمّی داشته باشد روایت شده است، و هر کس حاجت مهمّی دارد این دعا را زیاد بخواند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، مُبْدِيُ الْخَلْقِ وَمُعِيدُهُمْ،
وَأَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، مُدَبِّرُ الْأُمُورِ، وَبَاعِثُ مَنْ فِي
الْقُبُورِ، وَأَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْقَابِضُ الْبَاسِطُ،
وَأَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَارِثُ الْأَرْضِ وَمَنْ عَلَيْهَا.
أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي إِذَا دُعِيتَ بِهِ أَجِبتَ، وَإِذَا سُئِلْتَ بِهِ
أَعْطِيتَ، وَأَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ، وَبِحَقِّهِمُ الَّذِي
أَوْجَبْتَهُ عَلَيَّ نَفْسِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ
تَقْضِيَ لِي حَاجَتِي، أَلْسَاعَةَ السَّاعَةِ.

يَا سَيِّدَاهُ، يَا مَوْلَاهُ، يَا غِيَاثَاهُ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ سَمَّيْتَهُ بِهِ نَفْسَكَ، وَاسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُعَجِّلَ خَلَاصَنَا مِنْ هَذِهِ الشَّدَّةِ، يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ، يَا سَمِيعَ الدُّعَاءِ، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ^۱.

دعای امام عصر علیه السلام
برای شفاء از بیماری‌ها

محدث نوری رحمته الله می‌گوید: شیخ جلیل القدر کفعمی رحمته الله در کتاب «البلد الامین» از حضرت مهدی صلوات الله علیه نقل می‌کند:
اگر بیماری این دعا را در طرف تازه‌ای با تربت امام حسین علیه السلام بنویسد و آن را بشوید و آبش را بخورد، از بیماری شفا پیدا می‌کند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ دَوَاءٌ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ شِفَاءٌ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ كِفَاءٌ، هُوَ الشَّافِي شِفَاءً، وَهُوَ الْكَافِي كِفَاءً، أَذْهَبِ الْبَأْسَ بِرَبِّ النَّاسِ،

۱. الکلم الطیب: ۱۴.

شِفَاءً لَا يُعَادِرُهُ سَقَمٌ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ التُّجْبَاءِ^۱.

دعای دیگری از امام زمان علیه السلام
برای رهایی از سختی‌ها و مشکلات

در کتاب «الکلم الطیب» می‌نویسد: نسخه‌ای به خط یکی از سادات بزرگوار و مورد اطمینان دیدم که در آن نوشته بود:
در ماه رجب سال هزار و نود و سه هجری قمری از برادر دانشمند، اسماعیل بن حسین جابری انصاری شنیدم که می‌گفت: شیخ متقی حاج علیا مکی گوید: برای احقاق حقی در میان عده‌ای از دشمنان گرفتار شدم، ترسیدم که جانم با خطر مرگ مواجه شود، از این جهت خیلی ناراحت بودم.

روزی دعایی را در جیب خود پیدا کردم، تعجب کردم؛ زیرا که من از کسی دعا نگرفته بودم. از این جریان در تحیر بودم شبی در عالم خواب شخصی را که در لباس افراد شایسته و زهاد بود دیدم، او می‌گفت: فلان دعا را ما به تو دادیم، آن را بخوان تا از شدت و پریشانی نجات پیدا کنی. من که این گوینده را نمی‌شناختم به همین جهت، تعجبم زیادتر شد، دفعه بعد حضرت امام زمان ارواحنا فداه را در خواب دیدم.
حضرتش فرمود:

۱. جنة المأوی: ۲۲۶، دار السلام: ۱/ ۲۸۸.

دعایی را که به تو دادم بخوان، و به هر کسی که خواستی یاد بده.

دفعات متعددی این دعا را خواندم و به زودی گشایشی در کارم پیدا شد، و این عمل را تجربه کردم، پس از مدتی دعا را گم کردم، خیلی ناراحت و متأسف شدم و از بدی عمل خود نادم و پشیمان بودم. ناگاه شخصی آمد و به من گفت: دعای تو در فلان جا افتاده است، من نمی دانستم که آنجا رفته باشم، به آن مکان رفتم و دعا را برداشتم، و به شکرانه آن، سجده شکر بجای آوردم، و آن دعا این است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رَبِّ أَسْأَلُكَ مَدَدًا رُوحَانِيًّا تَقْوَى بِهِ قُورَى الْكُلِّيَّةِ وَالْجَزِيَّةِ، حَتَّى أَقْهَرَ بِمَبَادِي نَفْسِي كُلَّ نَفْسٍ قَاهِرَةٍ، فَتَنْقِضَ لِي إِشَارَةَ دَفَاتِقِهَا، إِنْقِبَاضًا تَسْقُطُ بِهِ قُورِيهَا، حَتَّى لَا يَبْتَقَى فِي الْكُونِ ذُو رُوحٍ إِلَّا وَنَارُ قَهْرِي قَدْ أَحْرَقَتْ ظُهُورَهُ. يَا شَدِيدُ، يَا شَدِيدُ، يَا ذَا الْبَطْشِ الشَّدِيدِ، يَا قَاهِرُ يَا قَهَّارُ، أَسْأَلُكَ بِمَا أَوْدَعْتَهُ عِزْرَائِيلَ مِنْ أَسْمَائِكَ الْقَهْرِيَّةِ، فَانْفَعَلْتَ لَهُ النَّفْسُ بِالْقَهْرِ، أَنْ تُودِعَنِي هَذَا السَّرَّ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ، حَتَّى أَلِيَنَّ بِهِ كُلَّ صَعْبٍ، وَأُذَلَّلَ بِهِ كُلَّ مَنِيْعٍ، بِقُوَّتِكَ يَا ذَا الْقُوَّةِ الْمَتِينِ.

این دعا هنگام سحر - در صورت امکان - سه مرتبه، و هنگام صبح سه مرتبه و هنگام شب نیز سه مرتبه خوانده می شود، و اگر کارش بسیار مشکل بود، پس از خواندن آن سی مرتبه بگوید:

يَا رَحْمَانُ يَا رَحِيمُ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، أَسْأَلُكَ اللَّطْفَ بِمَا جَرَّتْ بِهِ الْمَقَادِيرُ.^۱

۶۴

حرز امام زمان

سید بزرگوار علی بن طاووس رحمته الله در «مهج الدعوات»، و مرحوم کفعمی در «البلد الامین» این حرز را نقل کرده اند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا مَالِكَ الرَّقَابِ، وَهَازِمَ الْأَحْزَابِ، يَا مُفْتِحَ الْأَبْوَابِ، يَا مُسَبِّبَ الْأَسْنَابِ، سَبِّبْ لَنَا سَبَبًا لَا نَسْتَطِيعُ لَهُ طَلَبًا، بِحَقِّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ.^۲

۱. الکلم الطیب: ۱۰، جنة المأوى: ۲۲۵، دار السلام: ۱/۲۸۸.

۲. مهج الدعوات: ۶۴، المصباح: ۴۰۷.

۶۵

دعای شیعہ

ہنگام خروج حضرت قائم ارواحنفاہ

پیغمبر اکرم ﷺ فرمودند:

ہر گاہ ارادہ داری کہ خداوند تو را از غرق شدن، سوختن و دزدی محفوظ نگہ دارد، وقتی کہ صبح نمودی بگو:

بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، لَا يَصْرِفُ السُّوءَ إِلَّا اللَّهُ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، لَا يَسُوقُ الْخَيْرَ إِلَّا اللَّهُ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، مَا يَكُونُ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ.

زیرا کسی کہ این دعا را ہنگام صبح سہ مرتبہ بخواند از غرق شدن، سوختن و دزدی تا ہنگام شب در امان است، و ہر کس آن را سہ مرتبہ ہنگام شب بخواند تا صبح از آن بلاہا در امان است.

و خضر و الیاس علیہ السلام ہر سال در موسم حج با ہم ملاقات می نمایند و ہنگام جدا شدن از یکدیگر این کلمات را می خوانند و این دعا شعار شیعہ من است و بہ وسیلہ این

دعا دشمنان من از اولیاء من در روزی کہ قائم آنان قیام کند، شناختہ می شوند.^۱

۶۶

صلوات بر حضرت فاطمہ زہرا علیہا السلام

(اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَأَبِيهَا ...)

یکی از صلوات های مجرب و مؤثر در گرفتن حاجت ها صلوات حضرت فاطمہ زہرا علیہا السلام است بہ این گونه کہ پانصد و سی مرتبہ بگوید:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَأَبِيهَا وَبَعْلِهَا وَبَنِيهَا [وَالسِّرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا] بِعَدَدِ مَا أَخَاطَ بِهِ عِلْمُكَ.

این ختم در کتب قدیمہ دعا ذکر نشده و از زمان شیخ اعظم انصاری رحمہ اللہ در میان زبان ها معروف شدہ است.

ما بہ خاطر دو جہت این صلوات را نقل نمودیم:

۱- اگرچہ این صلوات در کتب قدیمہ وجود ندارد و از مرحوم شیخ انصاری شنیدہ شدہ ولی بہ خاطر ارتباطی کہ آن بزرگوار با حضرت بقیۃ اللہ ارواحنفاہ داشتہ است بہ احتمال قوی این دعا از حضرت صاحب الامر ارواحنفاہ صادر شدہ است.

۱. بحار الأنوار: ۲۴/۳۹، مکیال المکارم: ۱/۱۹۳.

۲ - مقصود از «السّر المُستودع فیها» حضرت حجت عجله الله تعالی فرجه می باشد.^۱

فضیلت سوره های «مسبّحات»

جناب جابر جعفی می گوید: از امام باقر عجله الله تعالی فرجه شنیدم که می فرمود:

هر کس هنگام شب پیش از آن که بخوابد؛ سوره های «مسبّحات» را بخواند، نمی میرد تا این که حضرت قائم (صلوات الله علیه) را درک کنند، و اگر بمیرد در جوار پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم قرار می گیرد.^۲

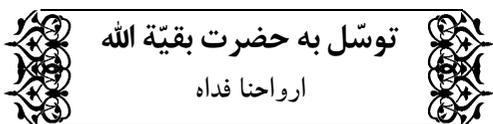
مؤلف گوید: درباره «آیه الكرسي» و آیه شریفه «نور» و آیه «رَبِّ أَدْخِلْنِي» و آیات دیگر ختوماتی ذکر شده است که مناسب با این موضوع است، ولی از نقل آنها صرف نظر نمودیم.

باید توجه داشته باشیم که عالی ترین راه برای تشرّف به محضر مقدّس حضرت بقیّة الله الأعظم ارواحنا فداء جلب توجّه و رضایت کامل آن بزرگوار می باشد..

۱. رجوع کنید به: «الصحيفة المباركة المهدية».

۲. ثواب الأعمال: ۱۱۸.

بخش هفتم

۶۸

دعای توسل

معروف به دعای دوازده امام خواجه نصیر رحمته الله

این دعا را سید بزرگوار، علی بن طاووس رحمته الله در «مهج الدعوات» نقل نموده است^۱:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلٰى النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ الْعَرَبِيِّ
الْهَاشِمِيِّ الْقُرَشِيِّ الْمَكِّيِّ الْمَدَنِيِّ الْاَبْطَحِيِّ التَّهَامِيِّ، اَلسَّيِّدِ
الْبَهِيِّ، اَلسَّرَاجِ الْمُضِيِّ، اَلْكَوْكَبِ الدَّرِّيِّ، صَاحِبِ الْوَقَارِ
وَالسَّكِينَةِ، اَلْمَدْفُونِ بِالْمَدِيْنَةِ، اَلْعَبْدِ الْمُؤَيَّدِ، وَالرَّسُوْلِ

۱. بنابر نقلی این دعا را امام زمان ارواحنا فداه به خواجه نصیرالدین طوسی رحمته الله در عالم رؤیا تعلیم نمودند. جریان آن را در «صحیفه مهدیه ص ۳۳۷» نقل نموده ایم.

الْمُسَدَّدِ، الْمُصْطَفَى الْأَمْجَدِ، الْمَحْمُودِ الْأَحْمَدِ، حَبِيبِ إِلَهِ
الْعَالَمِينَ، وَسَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ، وَخَاتَمِ النَّبِيِّينَ، وَشَفِيعِ الْمُذْنِبِينَ،
وَرَحْمَةِ لِلْعَالَمِينَ، أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ .

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْقَاسِمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ، يَا
إِمَامَ الرَّحْمَةِ، يَا شَفِيعَ الْأُمَّةِ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، يَا
سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ،
وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا وَجِيهًا
عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الْمُطَهَّرِ،
وَالْإِمَامِ الْمُطَهَّرِ، وَالشُّجَاعِ الْعِضْنَفَرِ، أَبِي سُبَيْرِ وَشَبِيرِ،
قَاسِمِ طُوبَى وَسَقَرِ، الْأَنْزَعِ الْبَطِينِ، الْأَشْجَعِ الْمَتِينِ،
الْأَشْرَفِ الْمَكِينِ، الْعَالِمِ الْمُبِينِ، النَّاصِرِ الْمُعِينِ، وَلِيِّ
الدِّينِ، الْوَالِيِّ الْوَلِيِّ، السَّيِّدِ الرَّضِيِّ، الْإِمَامِ الْوَصِيِّ،
الْحَاكِمِ بِالنَّصِّ الْجَلِيِّ، الْمُخْلِصِ الصَّفِيِّ، الْمَدْفُونِ بِالْعَرِيِّ،
لَيْثِ بَنِي غَالِبٍ، مَظْهَرِ الْعَجَائِبِ، وَمُظْهَرِ الْغَرَائِبِ، وَمُفَرِّقِ
الْكَتَائِبِ، وَالشَّهَابِ الثَّقِيبِ، وَالْهَزْبِ السَّالِبِ، نُقْطَةَ دَائِرَةِ

الْمَطَالِبِ، أَسَدِ اللَّهِ الْغَالِبِ، غَالِبِ كُلِّ غَالِبٍ، وَمَطْلُوبِ كُلِّ
طَالِبٍ، صَاحِبِ الْمَفَاخِرِ وَالْمَنَاقِبِ، إِمَامِ الْمَشَارِقِ
وَالْمَغَارِبِ، مَوْلَانَا وَمَوْلَى الْكُونَيْنِ، الْإِمَامِ أَبِي الْحَسَنِ
أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ .

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ، يَا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ،
يَا عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، يَا أَخَ الرَّسُولِ، يَا زَوْجَ الْبَتُولِ، يَا أَبَا
السَّبْطَيْنِ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَنَا يَا مَوْلَانَا، إِنَّا
تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ
يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ
لَنَا عِنْدَ اللَّهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدَةِ الْجَلِيلَةِ
الْجَمِيلَةِ، الْمَعْصُومَةِ الْمَظْلُومَةِ، الْكَرِيمَةِ النَّبِيلَةِ،
الْمَكْرُوبَةِ الْعَلِيلَةِ، ذَاتِ الْأَخْزَانِ الطَّوِيلَةِ فِي الْمُدَّةِ الْقَلِيلَةِ،
الرَّضِيَّةِ الْحَلِيمَةِ، الْعَفِيفَةِ السَّلِيمَةِ، الْمَجْهُولَةِ قَدْرًا،
وَالْمَخْفِيَّةِ قَبْرًا، الْمَدْفُونَةِ سِرًّا، وَالْمَعْصُومَةِ جَهْرًا، سَيِّدَةِ
النِّسَاءِ، الْأَنْبِيَّةِ الْحَوْرَاءِ، أُمِّ الْأَيْمَةِ النَّقْبَاءِ النَّجْبَاءِ، بِنْتِ

خَيْرِ الْأَنْبِيَاءِ، الطَّاهِرَةِ الْمُطَهَّرَةِ، الْبَتُولِ الْعَذْرَاءِ، فَاطِمَةَ
التَّيَّبَةِ الزَّهْرَاءِ عَلَيْهَا السَّلَامُ.

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى ذُرِّيَّتِكَ يَا فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ،
يَا بِنْتَ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ، أَيَّتُهَا الْبَتُولُ، يَا قُرَّةَ عَيْنِ
الرَّسُولِ، يَا بَضْعَةَ النَّبِيِّ، يَا أُمَّ السَّبْطَيْنِ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى
خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَتَنَا وَمَوْلَانَا، إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا
بِكَ إِلَى اللَّهِ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ، يَا وَجِيهَةً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعِي لَنَا عِنْدَ اللَّهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الْمُجْتَبَى،
وَالْإِمَامِ الْمُرْتَجَى، سِبْطِ الْمُصْطَفَى، وَابْنِ الْمُرْتَضَى، عِلْمِ
الْهُدَى، الْعَالِمِ الرَّفِيعِ، ذِي الْحَسَبِ الْمَنِيعِ، وَالْفَضْلِ
الْجَمِيعِ، وَالشَّرَفِ الرَّفِيعِ، الشَّفِيعِ ابْنِ الشَّفِيعِ، الْمَقْتُولِ
بِالسَّمِّ التَّقِيعِ، الْمَدْفُونِ بِأَرْضِ الْبَقِيعِ، الْعَالِمِ بِالْفَرَائِضِ
وَالسُّنَنِ، صَاحِبِ الْجُودِ وَالْمِنَنِ، كَاشِفِ الضُّرِّ وَالسُّبُلَى
وَالْمِحَنِ، مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ، الَّذِي عَجَزَ عَنْ عَدِّ
مَدَائِحِهِ لِسَانُ اللُّسَنِ، الْإِمَامِ بِالْحَقِّ الْمُؤْتَمَنِ، أَبِي مُحَمَّدٍ

الْحَسَنِ (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ).

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ، يَا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ،
أَيُّهَا الْمُجْتَبَى، يَا بِنَ رَسُولِ اللَّهِ، يَا بِنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، يَا بِنَ
فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَ شَبَابِ أَهْلِ
الْجَنَّةِ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ
إِلَى اللَّهِ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا
وَجِيهَةً عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الرَّاهِدِ،
وَالْإِمَامِ الْعَابِدِ، الرَّكَعِ السَّاجِدِ، وَلِيِّ الْمَلِكِ الْمَاجِدِ، وَقَتِيلِ
الْكَافِرِ الْجَاحِدِ، زَيْنِ الْمَنَابِرِ وَالْمَسَاجِدِ، صَاحِبِ الْمِحْنَةِ
وَالْكَرْبِ وَالْبَلَاءِ، الْمَدْفُونِ بِأَرْضِ كَرْبَلَاءَ، سِبْطِ رَسُولِ
التَّقْوَى، وَنُورِ الْعَيْنَيْنِ، مَوْلَانَا وَمَوْلَى الْكَوْنَيْنِ، الْإِمَامِ
بِالْحَقِّ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ).

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، يَا حُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ،
أَيُّهَا الشَّهِيدُ يَا بِنَ رَسُولِ اللَّهِ، يَا بِنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، يَا بِنَ
فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ، يَا سَيِّدَ شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى

خَلَقِهِ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ
إِلَى اللَّهِ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا
وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى أَبِي الْأَيِّمَةِ، وَسِرَاجِ
الْأُمَّةِ، وَكَاشِفِ الْغَمِّ، وَمُحْيِي السُّنَّةِ، وَسَنِيِّ الْأَهْمَةِ،
وَرَفِيعِ الرَّتْبَةِ، وَأَنْبَسِ الْكُرْبَةِ، وَصَاحِبِ التُّدْبَةِ، الْمَدْفُونِ
بِأَرْضِ طَيْبَةَ، الْمَبْرُءِ مِنْ كُلِّ شَيْئٍ، وَأَفْضَلِ الْمُجَاهِدِينَ،
وَأَكْمَلِ الشَّاكِرِينَ وَالْحَامِدِينَ، شَمْسِ نَهَارِ الْمُسْتَغْفِرِينَ،
وَقَمَرِ لَيْلَةِ الْمُتَهَجِّدِينَ، الْإِمَامِ بِالْحَقِّ زَيْنِ الْعَابِدِينَ، أَبِي
مُحَمَّدٍ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمَا).

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ، يَا عَلِيَّ بْنَ
الْحُسَيْنِ، يَا زَيْنَ الْعَابِدِينَ، أَيُّهَا السَّجَادُ يَا بِنَّ رَسُولِ اللَّهِ،
يَابْنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَنَا
وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ،
وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا وَجِيهًا
عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى قَمَرِ الْأَقْفَارِ، وَنُورِ
الْأَنْوَارِ، وَقَائِدِ الْأَخْيَارِ، وَسَيِّدِ الْأَبْرَارِ، وَالطُّهْرِ الطَّاهِرِ،
وَالْبَدْرِ الْبَاهِرِ، وَالنَّجْمِ الزَّاهِرِ، وَالْبَحْرِ الزَّاحِرِ، وَالذَّرِّ
الْفَاحِرِ، الْمَلَقَّبِ بِالْبَاقِرِ، أَلَسَيِّدِ الْوَجِيهِ، الْأِمَامِ النَّسَبِيِّ،
الْمَدْفُونِ عِنْدَ جَدِّهِ وَأَبِيهِ، الْحَبْرِ الْمَلِيِّ عِنْدَ الْعَدُوِّ وَالْوَلِيِّ،
الْإِمَامِ بِالْحَقِّ الْأَزَلِيِّ، أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا
السَّلَامُ.

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا جَعْفَرٍ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ،
أَيُّهَا الْبَاقِرُ يَا بِنَّ رَسُولِ اللَّهِ، يَا بِنَّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ
عَلَى خَلْقِهِ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا
وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ، يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الصَّادِقِ
الصِّدِّيقِ، الْعَالِمِ الْوَثِيقِ، الْحَلِيمِ الشَّفِيقِ، الْهَادِي إِلَى
الطَّرِيقِ، السَّاقِي شِبَعَتَهُ مِنَ الرَّحِيقِ، وَمُبْلِغِ أَعْدَائِهِ إِلَى
الْحَرِيقِ، صَاحِبِ الشَّرَفِ الرَّفِيعِ، وَالْحَسَبِ الْمَنِيعِ،

وَالْفَضْلِ الْجَمِيعِ ، الشَّفِيعِ ابْنِ الشَّفِيعِ ، الْمَدْفُونِ بِالْبَقِيعِ ،
الْمُهَذَّبِ الْمُؤَيَّدِ ، الْإِمَامِ الْمُمَجَّدِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ
(صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ) .

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ، يَا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ ،
أَيُّهَا الصَّادِقُ يَا بِنَ رَسُولِ اللَّهِ ، يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ، يَا حُجَّةَ
اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا
وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ ، يَا وَجِهًا عِنْدَ اللَّهِ ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الْكَرِيمِ ،
وَالْإِمَامِ الْحَلِيمِ ، وَسَمِيِّ الْكَلِيمِ ، الصَّابِرِ الْكَظِيمِ ، قَائِدِ
الْجَيْشِ ، الْمَدْفُونِ بِمَقَابِرِ قُرَيْشٍ ، صَاحِبِ الشَّرَفِ الْأَنْوَرِ ،
وَالْمَجْدِ الْأَظْهَرِ ، وَالْجَبِينِ الْأَظْهَرِ [الْأَزْهَرِ خ] ، الْإِمَامِ
بِالْحَقِّ أَبِي إِبْرَاهِيمَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ
عَلَيْهِ) .

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا إِبْرَاهِيمَ ، يَا مُوسَى بْنَ
جَعْفَرٍ ، أَيُّهَا الْكَاطِمُ ، وَأَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ ، يَا بِنَ رَسُولِ اللَّهِ ،

يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ ، يَا سَيِّدَنَا
وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ ،
وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، يَا وَجِهًا
عِنْدَ اللَّهِ ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الْمَعْصُومِ ،
وَالْإِمَامِ الْمَظْلُومِ ، وَالشَّهِيدِ الْمَسْمُومِ ، وَالْعَرِيبِ الْمَعْمُومِ ،
وَالْقَتِيلِ الْمَحْرُومِ ، عَالِمِ عِلْمِ الْمَكْتُومِ ، بَدْرِ النُّجُومِ ، شَمْسِ
الشُّمُوسِ ، وَأَنْبَسِ النَّفُوسِ ، الْمَدْفُونِ بِأَرْضِ طُوسِ ،
الرَّضِيِّ الْمُرْتَضَى ، الْمُرْتَجَى الْمُجْتَبَى ، الْإِمَامِ بِالْحَقِّ أَبِي
الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ
عَلَيْهِ) .

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ ، يَا عَلِيَّ بْنَ مُوسَى
الرَّضَا ، يَا بِنَ رَسُولِ اللَّهِ ، يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ، يَا حُجَّةَ اللَّهِ
عَلَى خَلْقِهِ ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا
وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ ، يَا وَجِهًا عِنْدَ اللَّهِ ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الْعَادِلِ الْعَالِمِ ،
 الْعَامِلِ الْكَامِلِ ، الْفَاضِلِ الْبَازِلِ ، الْأَجْوَدِ الْجَوَادِ ، الْعَارِفِ
 بِأَسْرَارِ الْمَبْدَأِ وَالْمَعَادِ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ، مَنَاصِ الْمُحِبِّينَ يَوْمَ
 يُنَادِ الْمُنَادِ ، الْمَذْكُورِ فِي الْهِدَايَةِ وَالْإِرْشَادِ ، الْمَدْفُونِ
 بِأَرْضِ بَعْدَادَ ، أَلَسَّيْدِ الْعَرَبِيِّ ، وَالْإِمَامِ الْأَحْمَدِيِّ ، وَالثَّوْرِ
 الْمُحَمَّدِيِّ ، الْمَلْقَبِ بِالتَّقِيِّ ، الْإِمَامِ بِالْحَقِّ أَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدٍ
 بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ .

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا جَعْفَرٍ ، يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ ،
 أَيُّهَا النَّبِيُّ الْجَوَادُ ، يَا بِنَّ رَسُولِ اللَّهِ ، يَا بِنَّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ، يَا
 حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ ، يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا
 وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ ، وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ
 حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، يَا وَجْهًا عِنْدَ اللَّهِ ، إِشْفَعْ لَنَا
 عِنْدَ اللَّهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى الْإِمَامَيْنِ الْهُمَامَيْنِ ،
 السَّيِّدَيْنِ السَّنَدَيْنِ ، الْفَاضِلَيْنِ الْكَامِلَيْنِ ، الْبَازِلَيْنِ
 الْعَادِلَيْنِ ، الْعَالَمَيْنِ الْعَامِلَيْنِ ، الْأَوْرَعَيْنِ الْأَطْهَرَيْنِ ،

الثَّوْرَيْنِ النَّسِيرَيْنِ ، وَالشَّمْسَيْنِ الْقَمَرَيْنِ ، الْكَوْكَبَيْنِ
 الْأَسْعَدَيْنِ ، وَارْتِي الْمَشْعَرَيْنِ ، وَأَهْلِي الْحَرَمَيْنِ ، كَهْفِي
 الثَّقَفِي ، غَوْثِي الْوَرَى ، بَدْرِي الدُّجَى ، طُودِي النَّهْيِ ، عَلَمِي
 الْهُدَى ، الْمَدْفُونَيْنِ بِسُرٍّ مَنْ رَأَى ، كَاشِفِي الْبَلْوَى وَالْمِحْنَ ،
 صَاحِبِي الْجُودِ وَالْمِنَنِ ، الْإِمَامَيْنِ بِالْحَقِّ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ
 بْنِ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ وَأَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ
 عَلَيْهِمَا) .

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا أَبَا الْحَسَنِ وَيَا أَبَا مُحَمَّدٍ ، وَيَا
 عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ وَيَا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ ، أَيُّهَا النَّبِيُّ الْهَادِي وَأَيُّهَا
 الزَّكِيُّ الْعَسْكَرِيُّ ، يَا بِنَّي رَسُولِ اللَّهِ ، يَا بِنَّي أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ،
 يَا حُجَّتِي اللَّهِ عَلَى الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ ، يَا سَيِّدُنَا وَمَوْلَيْنَا إِنَّا
 تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكُمَا إِلَى اللَّهِ ، وَقَدَّمْنَاكُمَا بَيْنَ
 يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، يَا وَجْهَيْنِ عِنْدَ اللَّهِ ،
 إِشْفَعَا لَنَا عِنْدَ اللَّهِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى صَاحِبِ الدَّعْوَةِ
 النَّبَوِيَّةِ ، وَالصَّوْلَةِ الْحَيْدَرِيَّةِ ، وَالْعِصْمَةِ الْفَاطِمِيَّةِ ، وَالْحِلْمِ

الْحَسَنِيَّةِ، وَالشُّجَاعَةِ الْحُسَيْنِيَّةِ، وَالْعِبَادَةِ السَّجَّادِيَّةِ،
وَالْمَأَثَرِ الْبَاقِرِيَّةِ، وَالْأَثَارِ الْجَعْفَرِيَّةِ، وَالْعُلُومِ الْكَاطِمِيَّةِ،
وَالْحُجَجِ الرَّضَوِيَّةِ، وَالْجُودِ النَّفَوِيَّةِ، وَالنِّسْفَاوَةَ النَّفَوِيَّةِ،
وَالْهَيْبَةِ الْعَسْكَرِيَّةِ، وَالْغَيْبَةِ الْإِلَهِيَّةِ، الْقَائِمِ بِالْحَقِّ،
وَالدَّاعِي إِلَى الصِّدْقِ الْمُطْلَقِ، كَلِمَةِ اللَّهِ وَأَمَانِ اللَّهِ وَحُجَّةِ
اللَّهِ، الْغَالِبِ بِأَمْرِ اللَّهِ، وَالذَّابِّ عَنِ حَرَمِ اللَّهِ، إِمَامِ السِّرِّ
وَالْعَلَنِ، دَافِعِ الْكُزْبِ وَالْمِحَنِ، صَاحِبِ الْجُودِ وَالْمِنَنِ،
الْإِمَامِ بِالْحَقِّ أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ، صَاحِبِ الْعَصْرِ
وَالزَّمَانِ، وَخَلِيفَةِ الرَّحْمَانِ، وَإِمَامِ الْإِنْسِ وَالْجَانِّ
(صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ) .

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَصِيَّ الْحَسَنِ، وَالْخَلْفَ
الصَّالِحَ، يَا إِمَامَ زَمَانِنَا، الْقَائِمَ الْمُنتَظَرَ الْمَهْدِيَّ، يَا سَيِّدَنَا
وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ،
وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، يَا وَجِيهًا
عِنْدَ اللَّهِ، إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ .

آن گاه حاجات خود را از خداوند متعال بخواهد و دستهای خود را به

طرف آسمان بلند نموده و بگوید :

يَا سَادَتِي وَمَوَالِيَّ، إِنِّي تَوَجَّهْتُ بِكُمْ، أَنْتُمْ أَنْتُمِي
وَعَدَّتِي لِيَوْمِ فَقْرِي وَفَاقَتِي وَحَاجَتِي إِلَى اللَّهِ، وَتَوَسَّلْتُ
بِكُمْ إِلَى اللَّهِ، وَبِحُبِّكُمْ وَبِقُرْبِكُمْ أَرْجُو النَّجَاةَ مِنَ اللَّهِ،
فَكُونُوا عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى رَجَائِي، يَا سَادَاتِي يَا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكُمْ أَجْمَعِينَ .

اللَّهُمَّ إِنَّ هَؤُلَاءِ أَسَمْتْنَا وَسَادَتْنَا وَفَادَتْنَا وَكُبْرَائِنَا
وَشَفَعَائِنَا، بِهِمْ أَتَوَلَّى وَمِنْ أَعْدَائِهِمْ أَتَبَرَّءُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ .

اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُمْ، وَعَادِ مَنْ عَادَاهُمْ، وَأَنْصُرْ مَنْ
نَصَرَهُمْ، وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُمْ، وَالْعَنْ عَلَى مَنْ ظَلَمَهُمْ،
وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ، وَأَهْلِكْ عَدُوَّهُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ مِنَ
الْأَوْلِيَيْنِ وَالْآخِرِينَ، آمِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ .

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا فِي الدُّنْيَا زِيَارَتَهُمْ، وَفِي الْآخِرَةِ
شَفَاعَتَهُمْ، وَاحْشُرْنَا مَعَهُمْ وَفِي زُمْرَتِهِمْ وَتَحْتَ لِيَوَائِهِمْ،
وَلَا تُفَرِّقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ،

بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ۱.

دعای توسّل به حضرت بقیة الله

در کتاب «قبس المصباح» دعای توسّل به حضرت بقیة الله ارواحنا فداء -
که دعایی است مختصر - چنین نقل شده است:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ وَلِيِّكَ وَحُجَّتِكَ صَاحِبِ الزَّمَانِ إِلَّا
أَعْتَنِي بِهِ عَلَى جَمِيعِ أُمُورِي، وَكَفَيْتَنِي بِهِ مَوْنَةَ كُلِّ مُوَدِّ
وَطَاعٍ وَبَاغٍ، وَأَعْتَنِي بِهِ، فَقَدْ بَلَغَ مَجْهُودِي، وَكَفَيْتَنِي كُلَّ
عَدُوٍّ وَهُمْ [وَعَمٌّ] وَدَيْنٍ، وَوُلْدِي وَجَمِيعِ أَهْلِي وَإِخْوَانِي،
وَمَنْ يُعْنِينِي أَمْرُهُ وَخَاصَّتِي، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۲.

در کتاب «جنات الخلود» می گوید: غلبه و پیروزی بر دشمنان در روز
نبرد و غیر آن، و پرداخت قرض ها همه و همه بستگی دارد که بدین
طریق به حضرت بقیة الله ارواحنا فداء متوسّل شوی. ۳
در آن کتاب پس از ذکر این نکته، دعای مذکور را نقل کرده است.

۱. مهج الدعوات: ۴۲۵.

۲. نجم الثاقب: ۷۳۱.

۳. جنات الخلود: ۴۰.

توسّل به حضرت بقیة الله

در مشکلات (یا فارس الحجاز)

روایت شده است:

اگر مؤمنی که امری از امور دنیوی یا آخروی براو سخت شده،
به صحرا رود و این دعا را هفتاد مرتبه بخواند، امداد و کمکی
از جانب حضرت بقیة الله ارواحنا فداء به او می رسد.

يَا فَارِسَ الْحِجَازِ أَدْرِكْنِي، يَا أَبَا صَالِحِ الْمَهْدِيِّ
أَدْرِكْنِي، يَا أَبَا الْقَاسِمِ أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي وَلَا تَدْعُنِي، فَإِنِّي
عَاجِزٌ ذَلِيلٌ ۱.

توسّل دیگر به حضرت بقیة الله ارواحنا فداء

(یا صاحب الزمان)

روایت شده:

هر کس همی یا غمی داشته باشد یا در شدتی درماند هفتاد
مرتبه بگوید:

۱. منتخب الخنوم: ۱۹۶.

«یا اللہ یا مُحَمَّدُ یا عَلِيُّ یا فاطمَةُ یا صاحِبَ الزَّمانِ ،
أَدْرِکْنِي وَلَا تُهْلِكْنِي»^۱.

توسّل دیگر به آن حضرت صلوات الله علیه

در کتاب «التحفة الرضویّہ» می نویسد: بعد از نماز مغرب بر پیغمبر و آل او علیهم السلام صد مرتبه صلوات می فرستی، سپس هفتاد مرتبه می گویی:

«یا اللہ یا مُحَمَّدُ یا عَلِيُّ یا فاطمَةُ یا حَسَنُ یا حُسَيْنُ ، یا
صاحِبَ الزَّمانِ ، أَدْرِکْنِي یا صاحِبَ الزَّمانِ».

آنگاه صد مرتبه دیگر بر پیغمبر گرامی صلی الله علیه و آله صلوات می فرستی، سپس حاجت خود را مسألت می کنی.

صاحب کتاب «التحفة الرضویّہ» در ادامه می نویسد: سید علامه پدر بزرگوارم گفته: این عمل برای امور مهمّ مجرب است.^۲

۱. منهاج العارفين: ۴۸۳.

۲. التحفة الرضویّة: ۱۵۰.

بخش هشتم

از انواع توسّلات و استغاثه های مؤثر، نوشتن عریضه به محضر والای مولاى کریم حضرت بقیة الله ارواحنا فداه است، این کار جداً آثار شگفت انگیزی دارد، زیرا که مولاى ما حضرت بقیة الله ارواحنا فداه - چنان که در روایات وارد شده - بر دوستان خود رأفت و رحمت زیادی دارد. مؤلف بارها به محضر حضرتش عریضه نوشته و آثار عجیبی از آن مشاهده کرده است.

کیفیت نوشتن نامه

به محضر امام عصر علیه السلام

مستنی که می آوریم در کاغذی بنویسد و در ضریح یکی از ائمّه معصومین علیهم السلام بیندازد، این عریضه به محضر مبارک حضرت بقیة الله ارواحنا فداه می رسد، و آن حضرت شخصاً حاجت او را برآورده می کند، در کاغذ چنین بنویسد:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کَتَبْتُ يَا مَوْلَايَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ مُسْتَعِينًا ، وَشَكَوْتُ

مَا نَزَلَ بِي مُسْتَجِيباً بِاللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، ثُمَّ بَكَ مِنْ أَمْرِ قَدْ
دَهَمَنِي، وَأَشْغَلَ قَلْبِي، وَأَطَالَ فِكْرِي، وَسَلَبَنِي بَعْضَ لُبِّي،
وَعَبَّرَ حَظِيرَ نِعْمَةِ اللَّهِ عِنْدِي، أَسْلَمَنِي عِنْدَ تَحْيِيلِ وُرُودِهِ
الْخَلِيلُ، وَتَبَرَّأَ مِنِّي عِنْدَ تَرَائِي إِقْبَالِهِ إِلَيَّ الْحَمِيمُ، وَعَجَزَتْ
عَنْ دِفَاعِهِ حِبَلَتِي، وَخَانَنِي فِي تَحْمُلِهِ صَبْرِي وَقَوَّتِي.

فَلَجَأْتُ فِيهِ إِلَيْكَ، وَتَوَكَّلْتُ فِي الْمَسْأَلَةِ لِلَّهِ جَلَّ ثَنَاؤُهُ
عَلَيْهِ وَعَلَيْكَ فِي دِفَاعِهِ عَنِّي، عِلْمًا بِمَكَانِكَ مِنَ اللَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ، وَلِيَّ التَّدْبِيرِ وَمَالِكِ الْأُمُورِ، وَاثِقًا بِكَ فِي
الْمُسَارَعَةِ فِي الشَّفَاعَةِ إِلَيْهِ جَلَّ ثَنَاؤُهُ فِي أَمْرِي، مُتَيَقِّنًا
لِاجَابَتِهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِيَّاكَ بِإِعْطَائِي سُؤْلِي.

وَأَنْتَ يَا مَوْلَايَ جَدِيرٌ بِتَحْقِيقِ ظَنِّي وَتَصَدِيقِ أَمْلِي فِيكَ
فِي أَمْرِ كَذَا وَكَذَا بِهِ جَاءَ «كَذَا وَكَذَا» حَاجَتِ خُودِ رَا بِنُويَسِد، فِيمَا لَا
طَاقَةَ لِي بِحَمْلِهِ، وَلَا صَبْرَ لِي عَلَيْهِ، وَإِنْ كُنْتُ مُسْتَحِقًّا لَهُ
وَلِأَضْعَافِهِ بِقَبِيحِ أَفْعَالِي وَتَفْرِيطِي فِي الْوَأَجِبَاتِ الَّتِي لِلَّهِ
عَزَّوَجَلَّ، فَأَغْثِنِي يَا مَوْلَايَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ عِنْدَ اللَّهْفِ،
وَقَدِّمِ الْمَسْأَلَةَ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ فِي أَمْرِي، قَبْلَ حُلُولِ التَّلَفِ،

وَسَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ، فَبِكَ بُسِطَتِ النُّعْمَةُ عَلَيَّ.

وَأَسْأَلُ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ لِي نَصْرًا عَزِيزًا، وَفَتْحًا قَرِيبًا، فِيهِ
بُلُوعُ الْأَمَالِ، وَخَيْرُ الْمَبَادِي، وَخَوَاتِيمُ الْأَعْمَالِ، وَالْأَمْنُ
مِنَ الْمَخَافِ كُلِّهَا فِي كُلِّ حَالٍ، إِنَّهُ جَلَّ ثَنَاؤُهُ لِمَا يَشَاءُ
فَعَالٌ، وَهُوَ حَسْبِي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ فِي الْمُبْدَاءِ وَالْمَالِ.

یا آن نوشته را تا کرده و از خاک نظیفی گل بسازد و آن را در میان گل
قرار دهد، آنگاه بر بالای نهر یا چشمه (یا چاه) آمده و یکی از نایبان
حضرت بقیة الله ارواحنا فداء - عثمان بن سعد عمری، محمد بن عثمان،
حسین بن روح و علی بن محمد سمري رضی الله عنہم - را مورد خطاب قرار داده و بگوید:

يَا فُلَانُ بَنَ فُلَانٍ، سَلَامٌ عَلَيْكَ، أَشْهَدُ أَنَّ وَفَاتَكَ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ، وَأَنَّكَ حَيٌّ عِنْدَ اللَّهِ مَرزُوقٌ، وَقَدْ خَاطَبْتِكَ فِي حَيَاتِكَ
الَّتِي لَكَ عِنْدَ اللَّهِ جَلَّ وَعَزَّ وَهَذِهِ رُفْعَتِي وَحَاجَتِي إِلَى مَوْلَانَا
عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَسَلِّمْهَا إِلَيْهِ، فَأَنْتَ الثَّقَةُ الْأَمِينُ.

سپس عریضه را در نهر یا چاه یا چشمه بیاندازید، که ان شاء الله
تعالی حاجت او برآورده می شود.^۱
مرحوم علامه مجلسی می گوید: هنگام انداختن عریضه چنین

۱. المصباح: ۵۳۱، البلد الامین: ۲۲۷، منهاج العارفين: ۴۴۸.

تصوّر کند که نامه را به نایب خاصّ تسلیم می نماید.^۱

محدّث نوری رحمۃ اللہ علیہ می گوید: از این خبر شریف استفاده می شود که چهار نائب بزرگوار همچنان که در دوران غیبت صغری میان مردم و آن حضرت در عرض حوائج و عریضه ها و گرفتن جواب و ابلاغ توفیعات واسطه بودند در غیبت کبری نیز در رکاب همایونی آن حضرت بوده، و به این منصب بزرگ مفتخر و سرافرازند.

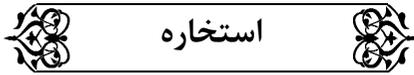
بدیهی است که خوان احسان، جود، کرم، فضل و نعمت های حضرت بقیّہ اللہ ارواحنا فداء در هر نقطه ای از نقاط گیتی برای همگان گسترده است، پریشانی که در مانده، گمشده ای که حیران و متحیر است می تواند از درب هدایت آن - که برای همگان باز است - وارد شده و با صدق نیت، صفای باطن و پاکی سرشت او را بخواند، و از لطف حضرتش جواب دریافت کند که اگر تشنه علم و دانش است شربت علمش بخشند، و اگر گم گشته راه است راهنمائیش نمایند و اگر بیمار است لباس عافیتش پوشند.

چنان که با تأمل در حکایات و قصه ها نیز این مطلب به دست می آید که حضرت بقیّہ اللہ ارواحنا فداء همواره در میان مردم حاضر و بر احوال آنها ناظر، و بر کشف بلا یا قادر است و ایشان بر همه اسرار و پنهانی ها دانا هستند.^۲

۱. بحار الأنوار: ۳۰/۹۴.

۲. نجم الناقب: ۷۹۰.

بخش نهم

استخاره

استخاره اول

در یک کتاب قدیمی چنین نوشته شده بود:

استخاره منسوب به مولای ما حضرت بقیّہ اللہ ارواحنا فداء به این

ترتیب است:

اول سوره «حمد» را بخوان تا به آیه شریفه «إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ» برسی، سپس سه مرتبه بر محمد و آل محمد صلوات بفرست و سه مرتبه بگو: «يَا مَنْ يَعْلَمُ إِهْدِنَا مَنْ لَا يَعْلَمُ». پس از آن قبضه ای از تسبیح را بگیر و دو تا دو تا بشمار، اگر یکی باقی ماند کار خیر است و آن را انجام بده، و اگر دو تا باقی ماند انجام نده.

و اگر می خواهی خوبی عمل و بدی آن را بدانی، دوباره استخاره نموده و ترک آن عمل را قصد نما، اگر در استخاره اولی به اصل عمل امر شده و در استخاره دومی از آن نهی گردیده آن کار خیلی خوب است، و اگر در استخاره دومی نیز امر شده آن کار، خوب متوسط است.

و همچنین اگر در استخاره اولی از اصل کار نھی شده و در ترکش امر شده، باید از آن کار جداً دست بکشد، و اگر در ترک آن کار نیز نھی باشد، اجتناب از آن کار مثل استخاره قبلی نیست.

استخاره دوم

شیخ بزرگوار و فقیه عالی مقام، شیخ محمد حسن نجفی رحمۃ اللہ علیہ صاحب جواهر در «جواهر الکلام» می نویسد:

نزد بعضی از اهل زمان ما، استخاره‌ای معمول شده، که ای بسا این استخاره به مولای ما حضرت قائم ارواحنا فداه نسبت داده می شود، و آن استخاره چنین است:

پس از قرائت و دعا قبضه‌ای از تسبیح را گرفته و هشت هشت بشمارد، اگر یکی باقی ماند نسبتاً خوب است، و اگر دو تا باقی ماند یک نھی دارد، و اگر سه تا باقی ماند اختیار دارد؛ زیرا فعل و ترک آن مساوی است، و اگر چهار تا باقی ماند دو تا نھی دارد.

و اگر پنج تا باقی ماند، برخی می گویند: سختی و زحمت دارد، و برخی دیگر می گویند: در آن کار ملامت است، و اگر شش تا باقی ماند خیلی خوب است باید در آن کار عجله کند، و اگر هفت تا باقی ماند حکمش مثل حکم پنج تایی است - یعنی دو عقیده یا دو روایت درباره آن وجود دارد - و اگر هشت تا باقی ماند، چهار نھی دارد.^۱

۱. الباقیات الصالحات حاشیة کتاب مفاتیح الجنان: ۴۱۱.

بخش دهم

در باره حرز یمانی و حکایت آن

از بخش دهم کتاب «صحیفه مہدیہ» حرز یمانی را انتخاب نمودیم و آن دعایی است که از حضرت امیرالمؤمنین علیہ السلام نقل شده و هنگامی که امیر اسحاق استرآبادی آن را می خوانده است، امام زمان علیہ السلام اشتباهات وی را تصحیح فرمودند.

حکایت حرز یمانی

محدث نوری رحمۃ اللہ علیہ در این باره در کتاب «دار السلام» می نویسد:

امیر اسحاق استرآبادی می گوید: در راه مکه خستگی راه ناتوانم کرد، و از حرکت باز ایستادم و از کاروان عقب ماندم، و اماندگی من؛ مرا از زندگی ناامید کرد، دست از دنیا شستم و مانند کسی که جان می سپارد به پشت خوابیدم، و شروع به گفتن شهادتین نمودم.

ناگاه در بالینم مولای ما و مولای جهانیان خلیفه خدا بر مردمان حضرت بقیة الله ارواحنا فداه جلوه گر شد و فرمود: ای اسحاق؛ برخیز.

برخاستم، تشنگی بر من چیره شده بود، آبم داد، و سوار بر مرکب خود نمودم. همین طوری که راه می پیمودیم من «حرز یمانی» را می خواندم، حضرت اشتباهات مرا تصحیح می فرمود، تا اینکه حرز تمام شد، ناگاه متوجه شدم که در سرزمین ابطح (مکه) هستم، از مرکب پائین آمدم و آن حضرت را ندیدم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ الْحَقُّ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، وَأَنَا عَبْدُكَ ،
ظَلَمْتُ نَفْسِي ، وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي ، وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ ،
فَاغْفِرْ لِي يَا غَفُورٌ يَا شَكُورٌ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَحْمَدُكَ ، وَأَنْتَ لِلْحَمْدِ أَهْلٌ ، عَلَيَّ مَا خَصَصْتَنِي
بِهِ مِنْ مَوَاهِبِ الرَّغَائِبِ ، وَمَا وَصَلَ إِلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ السَّابِغِ ،
وَمَا أَوْلَيْتَنِي بِهِ مِنْ إِحْسَانِكَ إِلَيَّ ، وَبَوَّأْتَنِي بِهِ مِنْ مَطْنَةِ
الْعَدْلِ ، وَأَنْلَتَنِي مِنْ مَمَّكَ الْوَاصِلِ إِلَيَّ ، وَمِنَ الدَّفَاعِ عَنِّي ،
والتَّوْفِيقِ لِي ، وَالْإِجَابَةِ لِدُعَائِي حِينَ أُنَاجِبُكَ دَاعِيًا .

وَأَدْعُوكَ مُضَامًا ، وَأَسْأَلُكَ فَأَجِدُكَ فِي الْمَوَاطِنِ كُلِّهَا لِي
جَابِرًا ، وَفِي الْأُمُورِ نَاطِرًا ، وَلِدُنُوبِي غَافِرًا ، وَلِعَوْرَاتِي
سَاتِرًا ، لَمْ أَعْدَمْ خَيْرَكَ طَرْفَةَ عَيْنٍ مُنْذُ أَنْزَلْتَنِي دَارَ
الْإِخْتِيَارِ^١ ، لِتَنْظُرَ مَا أَقْدَمَ لِدَارِ الْقَرَارِ ، فَأَنَا عَتَبُكَ مِنْ جَمِيعِ

١. دار الإختيار، بحار الأنوار: ٢٤٢/٩٥.

الآفَاتِ وَالْمَصَائِبِ ، فِي اللَّوَازِبِ وَالْعُمُومِ الَّتِي سَاوَرْتَنِي
فِيهَا الْهُمُومُ ، بِمَعَارِيضِ أَصْنَافِ الْبَلَاءِ ، وَمَصْرُوفِ جُهْدِ
الْقَضَاءِ ، لَا أَذْكَرُ مِنْكَ إِلَّا الْجَمِيلَ ، وَلَا أَرَى مِنْكَ غَيْرَ
التَّقْضِيلِ .

خَيْرُكَ لِي شَامِلٌ ، وَفَضْلُكَ عَلَيَّ مُوََاتِرٌ ، وَرِعْمَتُكَ عِنْدِي
مُنْصَلَةٌ ، وَسَوَابِقُ لَمْ تُحَقِّقْ حِذَارِي ، بَلْ صَدَقْتَ رَجَائِي ،
وَصَاحِبَتِ أَسْفَارِي ، وَأَكْرَمْتَ أَحْضَارِي ، وَشَفَيْتَ أَمْرَاضِي
وَأَوْهَانِي ، وَعَافَيْتَ مُتَقَلِّبِي وَمَثْوَايَ ، وَلَمْ تُشْمِتْ بِي
أَعْدَائِي ، وَرَمَيْتَ مَنْ رَمَانِي ، وَكَفَيْتَنِي مَوْوَنَةً مِّنْ عَادَانِي .

فَحَمْدِي لَكَ وَاصِلٌ ، وَتِنَائِي عَلَيْكَ دَائِمٌ ، مِّنَ الدَّهْرِ إِلَى
الدَّهْرِ ، بِاللُّوَانِ التَّسْبِيحِ ، خَالِصًا لِذِكْرِكَ ، وَمَرْضِيًّا لَكَ
بِنَاصِعِ التَّوْحِيدِ^١ ، وَإِمْحَاضِ التَّمَجِيدِ بِطُولِ التَّعْدِيدِ ،
وَمَزِيَّةِ أَهْلِ الْمَزِيدِ ، لَمْ تُعَنْ فِي قُدْرَتِكَ ، وَلَمْ تُشَارَكَ فِي
إِلَهِيَّتِكَ ، وَلَمْ تُعَلِّمْ لَكَ مَائِيَّةً فَتَكُونَ لِأَشْيَاءِ الْمُخْتَلِفَةِ

١. این کلمه به تعبيرات مختلف وارد شده: بِنَاصِعِ التَّوْحِيدِ ، بِنَاصِعِ التَّمَجِيدِ ، بِنَاصِعِ التَّوْحِيدِ ، وَلِي

نسخه‌ای که در متن ذکر کرده‌ام صحیح تر است.

مُجَانِسًا ، وَلَمْ تُعَايِنِ إِذْ حَبَسْتَ الْأَشْيَاءَ عَلَى الْغَرَائِزِ ، وَلَا
خَرَقْتَ الْأَوْهَامَ حُجْبَ الْغُيُوبِ ، فَتَعْتَبِدُ فِيكَ مَحْدُودًا فِي
عَظَمَتِكَ ، فَلَا يَبْلُغُكَ بَعْدُ الْهَمَمِ ، وَلَا يَنَالُكَ غَوْضُ الْفِكْرِ ،
وَلَا يَنْتَهِي إِلَيْكَ نَظْرٌ نَاطِرٌ فِي مَجْدِ جَبْرُوتِكَ .

إِزْتَعَتْ عَنْ صِفَةِ الْمَخْلُوقِينَ صِفَاتُ قُدْرَتِكَ ، وَعَلَا عَنْ
ذَلِكَ كِبْرِيَاءَ عَظَمَتِكَ ، لَا يَنْقُصُ مَا أَرَدْتَ أَنْ يَزْدَادَ ، وَلَا يَزْدَادُ
مَا أَرَدْتَ أَنْ يَنْقُصَ ، لَا أَحَدٌ حَضَرَكَ حِينَ بَرَأْتَ النَّفُوسَ ،
كَلَّتِ الْأَوْهَامُ عَنْ تَفْسِيرِ صِفَتِكَ ، وَانْحَسَرَتِ الْعُقُولُ عَنْ كُنْهِ
عَظَمَتِكَ ، وَكَيْفَ تُوصَفُ وَأَنْتَ الْجَبَّارُ الْقُدُّوسُ ، الَّذِي لَمْ
تَزَلْ أَرْلِيًّا دَائِمًا فِي الْغُيُوبِ وَحَدِّكَ لَيْسَ فِيهَا غَيْرُكَ وَلَمْ
يَكُنْ لَهَا سِوَاكَ .

حَارَ فِي مَلَكُوتِكَ عَمِيقَاتُ مَذَاهِبِ التَّفَكِيرِ ، فَتَوَاضَعَتِ
الْمُلُوكُ لِهَيْبَتِكَ ، وَعَنَتِ الْوُجُوهُ بِذُلِّ الْأِسْتِكَانَةِ لَكَ ، وَانْقَادَ
كُلُّ شَيْءٍ لِعَظَمَتِكَ ، وَاسْتَسَلَمَ كُلُّ شَيْءٍ لِقُدْرَتِكَ ، وَخَضَعَتْ
لَكَ الرَّقَابُ ، وَكُلُّ دُونَ ذَلِكَ تَحْيِيرُ اللُّغَاتِ ، وَضَلَّ هُنَالِكَ
التَّدْبِيرُ فِي تَصَارُيفِ الصِّفَاتِ ، فَمَنْ تَفَكَّرَ فِي ذَلِكَ رَجَعَ

طَرْفُهُ إِلَيْهِ حَسِيرًا ، وَعَقْلُهُ مَبْهُورًا ، وَتَفَكَّرَهُ مُتَحِيرًا .

اللَّهُمَّ فَلكَ الْحَمْدُ مُتَوَاتِرًا مُتَوَالِيًا مُتَسِقًا مُسْتَوْتِقًا ، يَدُومُ
وَلَا يَبِيدُ غَيْرَ مَفْقُودٍ فِي الْمَلَكُوتِ ، وَلَا مَطْمُوسٍ فِي
الْمَعَالِمِ ، وَلَا مُنْتَقِصٍ فِي الْعِرْفَانِ ، وَلَكَ الْحَمْدُ مَا لَا تُحْصِي
مَكَارِمُهُ فِي اللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ ، وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ ، وَفِي الْبَرَارِي
وَالْبَحَارِ ، وَالْعُدُودِ وَالْأَصَالِ ، وَالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ، وَفِي
الظُّهَائِرِ وَالْأَشْحَارِ .

اللَّهُمَّ بِنَوْفِيقِكَ قَدْ أَحْضَرْتَنِي الرَّغْبَةَ ، وَجَعَلْتَنِي مِنْكَ فِي
وِلَايَةِ الْعِصْمَةِ لَمْ أَبْرَحْ فِي سُبُوحِ نِعْمَاتِكَ ، وَتَسَابِعِ آيَاتِكَ
مَحْفُوظًا لَكَ فِي الْمَنَعَةِ وَالِدَّفَاعِ مَحُوطًا بِكَ فِي مَسْئَوَايَ
وَمُنْقَلَبِي ، وَلَمْ تُكَلِّفْنِي فَوْقَ طَاقَتِي ، إِذْ لَمْ تَرْضَ مِنِّي إِلَّا
طَاعَتِي ، وَلَيْسَ شُكْرِي وَإِنْ أَبْلَعْتُ فِي الْمَقَالِ وَبَالَغْتُ فِي
الْفِعَالِ بِبَالِغِ آدَاءِ حَقِّكَ ، وَلَا مُكَافِيًا لِفَضْلِكَ ، لِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ
الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، لَمْ تَغِبْ وَلَا تَغِيبُ عَنْكَ غَائِبَةٌ ،
وَلَا تَخْفَى عَلَيْكَ خَافِيَةٌ ، وَلَمْ تَضِلَّ لَكَ فِي ظُلْمِ الْخَفِيَّاتِ
ضَالَّةٌ ، إِنَّمَا أَمْرُكَ إِذَا أَرَدْتَ شَيْئًا أَنْ تَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ .

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ مِثْلَ مَا حَمَدَتْ بِهِ نَفْسَكَ، وَحَمْدَكَ بِهِ
الْحَامِدُونَ، وَمَجْدَكَ بِهِ الْمَمَجِّدُونَ، وَكَبْرَكَ بِهِ الْمُكَبِّرُونَ،
وَعَظَمَكَ بِهِ الْمُعَظِّمُونَ، حَتَّى يَكُونَ لَكَ مِنِّي وَحْدِي بِكُلِّ
طَرْفَةِ عَيْنٍ، وَأَقْلٍ مِنْ ذَلِكَ مِثْلُ حَمْدِ الْحَامِدِينَ، وَتَوْحِيدِ
أَصْنَافِ الْمُخْلِصِينَ، وَتَقْدِيسِ أَجْنَاسِ الْعَارِفِينَ، وَثَنَاءِ
جَمِيعِ الْمُهَلِّلِينَ، وَمِثْلُ مَا أَنْتَ بِهِ عَارِفٌ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ
مِنَ الْحَيَوَانِ، وَأَرْغَبُ إِلَيْكَ فِي رَغْبَةٍ مَا أَنْطَقْتَنِي بِهِ مِنْ
حَمْدِكَ، فَمَا أَيْسَرَ مَا كَلَّفْتَنِي بِهِ مِنْ حَقِّكَ، وَأَعْظَمَ مَا
وَعَدْتَنِي عَلَيَّ شُكْرِكَ.

إِبْتَدَأْتَنِي بِالنَّعْمِ فَضلاً وَطَوْلاً، وَأَمَرْتَنِي بِالشُّكْرِ حَقّاً
وَعَدلاً، وَوَعَدْتَنِي عَلَيْهِ أضعافاً وَمَزِيداً، وَأَعْطَيْتَنِي مِنْ
رِزْقِكَ اعْتِبَاراً وَفَضلاً، وَسَأَلْتَنِي مِنْهُ يَسِيراً صَغِيراً،
وَأَغْنَيْتَنِي مِنْ جُهْدِ الْبَلَاءِ وَلَمْ تُسَلِّمْنِي لِلشُّوْءِ مِنْ بَلَاءِكَ مَعَ
مَا أَوْلَيْتَنِي مِنَ الْعَافِيَةِ، وَسَوَّغْتَ مِنْ كَرَامَتِ النَّخْلِ،
وَضَاعَفْتَ لِي الْفَضْلَ مَعَ مَا أَوْدَعْتَنِي مِنَ الْمَحَبَّةِ الشَّرِيفَةِ،
وَيَسَّرْتَ لِي مِنَ الدَّرَجَةِ الْعَالِيَةِ الرَّفِيعَةِ، وَاصْطَفَيْتَنِي

بِأَعْظَمِ النَّبِيِّينَ دَعْوَةً، وَأَفْضَلِهِمْ شَفَاعَةً، مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ.

اللَّهُمَّ فَاغْفِرْ لِي مَا لَا يَسَعُهُ إِلَّا مَغْفِرَتُكَ، وَلَا يَمَحُحُهُ إِلَّا
عَفْوُكَ، وَلَا يُكَفِّرُهُ إِلَّا فَضْلُكَ، وَهَبْ لِي فِي يَوْمِي يَسْتَقِيناً
تُهَوِّنُ عَلَيَّ بِهِ مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا وَأَحْزَانَهَا بِشَوْقِ إِلَيْكَ،
وَرَغْبَةٍ فِيمَا عِنْدَكَ، وَاكْتُبْ لِي عِنْدَكَ الْمَغْفِرَةَ، وَبَلِّغْنِي
الْكَرَامَةَ، وَارْزُقْنِي شُكْرَ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ، فَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ
الْوَاحِدُ الرَّفِيعُ الْبَدِيُّ الْبَدِيعُ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، الَّذِي لَيْسَ
لِأَمْرِكَ مَدْفَعٌ، وَلَا عَن قَضَائِكَ مُمْتَنِعٌ، أَشْهَدُ أَنَّكَ رَبِّي
وَرَبُّ كُلِّ شَيْءٍ، فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، غَالِمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ، الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الثَّبَاتَ فِي الْأَمْرِ، وَالْعَزِيمَةَ عَلَيَّ
الرُّشْدِ، وَالشُّكْرَ عَلَيَّ نِعْمَتِكَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَوْرِ كُلِّ جَائِرٍ،
وَبُعْيِ كُلِّ بَاغٍ، وَحَسَدِ كُلِّ حَاسِدٍ، بِكَ أَصُولُ عَلَى الْأَعْدَاءِ،
وَبِكَ أَرْجُو وَلايَةَ الْأَحْبَاءِ مَعَ مَا لَا أَسْتَطِيعُ إِحْصَاءَهُ،
وَلَا تَعْدِيدَهُ مِنْ عَوَائِدِ فَضْلِكَ، وَطَرْفِ رِزْقِكَ، وَأَلْوَانِ مَا

أُولَيْتَ مِنْ إِزْفَادِكَ ، فَسَاتَكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ،
الْفَاشِي فِي الْخَلْقِ رِفْدَكَ ، الْبَاسِطُ بِالْجُودِ يَدَكَ ، وَلَا تُضَادُّ
فِي حُكْمِكَ ، وَلَا تُتَارَعُ فِي أَمْرِكَ ، تَمْلِكُ مِنَ الْأَنَامِ مَا تَشَاءُ ،
وَلَا يَمْلِكُونَ إِلَّا مَا تُرِيدُ .

﴿ قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ ، وَتَنْزِعُ
الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ ، وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ
الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾ * تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ
وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ
الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿ ١ .

أَنْتَ الْمُنْعِمُ الْمُفْضِلُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْقَادِرُ الْقَاهِرُ
الْمُقَدَّسُ فِي نُورِ الْقُدْسِ ، تَرَدَّيْتَ بِالْمَجْدِ وَالْعِزِّ ، وَتَعَظَّمْتَ
بِالْكِبْرِيَاءِ ، وَتَعَشَّيْتَ بِالنُّورِ وَالْبَهَاءِ ، وَتَجَلَّلْتَ بِالْمَهَابَةِ
وَالسَّنَاءِ ، لَكَ الْمَنْ الْقَدِيمُ ، وَالسُّلْطَانُ الشَّامِخُ ، وَالْجُودُ
الْوَاسِعُ ، وَالْقُدْرَةُ الْمُقْتَدِرَةُ ، جَعَلْتَنِي مِنْ أَفْضَلِ بَنِي آدَمَ ،
وَجَعَلْتَنِي سَمِيعاً بَصِيراً ، صَاحِباً سَوِيّاً مُعَافاً ، لَمْ تَشْغَلْنِي

١. سورة آل عمران، آية ٢٦، ٢٧.

بِنُقْضَانٍ فِي بَدَنِي ، وَلَمْ تَمْنَعَكَ كَرَامَتِكَ إِيَّايَ ، وَحُسْنُ
صَنِيعِكَ عِنْدِي ، وَفَضْلُ إِنْعَامِكَ عَلَيَّ ، أَنْ وَسَّعْتَ عَلَيَّ فِي
الدُّنْيَا ، وَفَضَّلْتَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِنْ أَهْلِهَا ، فَجَعَلْتَ لِي سَمْعاً
يَسْمَعُ آيَاتِكَ ، وَفُؤَاداً يَعْرِفُ عَظَمَتِكَ ، وَأَنَا بِفَضْلِكَ حَامِئٌ ،
وَبِجْهَدٍ يَقِينِي لَكَ شَاكِرٌ ، وَبِحَقِّكَ شَاهِدٌ .

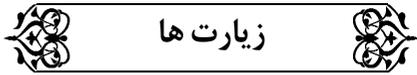
فَإِنَّكَ حَيٌّ قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ ، وَحَيٌّ بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ ، وَحَيٌّ لَمْ
تَرِثِ الْحَيَاةَ مِنْ حَيٍّ ، وَلَمْ تَقْطَعْ خَيْرَكَ عَنِّي طَرْفَةَ عَيْنٍ فِي
كُلِّ وَفْتٍ ، وَلَمْ تُنْزِلْ بِي عُقُوبَاتِ النَّقْمِ ، وَلَمْ تُغَيِّرْ عَلَيَّ
دَفَائِقَ الْعِصْمِ ، فَلَوْ لَمْ أَذْكَرْ مِنْ إِحْسَانِكَ إِلَّا عَفْوَكَ ، وَإِجَابَةَ
دُعَائِي حِينَ رَفَعْتُ رَأْسِي بِتَحْمِيدِكَ وَتَمْجِيدِكَ ، وَفِي قِسْمَةِ
الْأَرْزَاقِ حِينَ قَدَّرْتَ ، فَلَكَ الْحَمْدُ عَدَدَ مَا حَفَظَهُ عِلْمُكَ ،
وَعَدَدَ مَا أَحَاطَتْ بِهِ قُدْرَتُكَ ، وَعَدَدَ مَا وَسَّعَتْهُ رَحْمَتُكَ .

اللَّهُمَّ فَتَمِّمْ إِحْسَانَكَ فِيمَا بَقِيَ ، كَمَا أَحْسَنْتَ فِيمَا مَضَى ،
فَإِنِّي أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِتَوْحِيدِكَ وَتَمْجِيدِكَ ، وَتَحْمِيدِكَ
وَتَهْلِيلِكَ ، وَتَكْبِيرِكَ وَتَعْظِيمِكَ ، وَبِنُورِكَ وَرَأْفَتِكَ ،
وَرَحْمَتِكَ وَعُلُوكَ ، وَجَمَالِكَ وَجَلَالِكَ ، وَبَهَائِكَ

وَسُلْطَانِكَ، وَقُدْرَتِكَ وَيَمُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ، أَلَّا
تَحْرِمَنِي رِفْدَكَ وَفَوَائِدَكَ، فَإِنَّهُ لَا يَعْزُرِيكَ لِكثْرَةِ مَا يَتَدَفَّقُ
بِهِ عَوَائِقُ الْبُخْلِ، وَلَا يَنْقُصُ جُودَكَ تَقْصِيرٌ فِي شُكْرِ نِعْمَتِكَ،
وَلَا تُفْنِي حَزَائِنَ مَوَاهِبِكَ النَّعْمَ، وَلَا تَخَافُ ضَمِيمَ إِفْلَاقِ
فُتُكُدِي وَلَا يَلْحَقُكَ خَوْفٌ عَدَمٍ فَيَنْقُصُ فَيْضُ فَضْلِكَ.
اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي قَلْبًا خَاشِعًا، وَيَقِينًا صَادِقًا، وَلِسَانًا
ذَا كِرَامًا، وَلَا تُؤْمِنِّي مَكْرَكَ، وَلَا تَكْشِفْ عَنِّي سِتْرَكَ،
وَلَا تُنْسِنِي ذِكْرَكَ، وَلَا تُبَاعِدْنِي مِنْ جَوَارِكَ، وَلَا تَقْطَعْ عَنِّي
مِنْ رَحْمَتِكَ، وَلَا تُؤَيِّسْنِي مِنْ رَوْحِكَ، وَكُنْ لِي أَنْبَسًا مِنْ
كُلِّ وَحْشَةٍ، وَأَعْصِمْنِي مِنْ كُلِّ هَلَكَةٍ، وَنَجِّنِي مِنْ كُلِّ بَلَاءٍ،
فَإِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ.
اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي وَلَا تَضْعِنِي، وَزِدْنِي وَلَا تَنْقُصْنِي،
وَارْحَمْنِي وَلَا تُعَذِّبْنِي، وَأَنْصُرْنِي وَلَا تَخْذُلْنِي، وَأَثِرْنِي
وَلَا تُؤَثِّرْ عَلَيَّ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِينَ
الطَّاهِرِينَ، وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا.^۱

۱- بحار الأنوار: ۲۴۰/۹۵، ومهج الدعوات با تفاوتی اندک.

بخش یازدهم

زیارت ها

استحباب زیارت حضرت بقیة الله ارواحنا فداه

در هر زمان و مکان

علامه مجلسی رحمته الله می گوید: زیارت حضرت بقیة الله ارواحنا فداه در هر
مکان و هر زمانی مستحب است، و فضیلت آن در سرداب مقدس و کنار
قبرهای مطهر اجداد و نیاکان طاهریین او علیهم السلام بیشتر است.

زیارت آن حضرت در اوقات شریف بویژه شب میلاد با سعادت آن
حضرت یعنی شب نیمه شعبان - بنا بر صحیح ترین روایت - و شب قدر که
ملائکه و روح به خدمتش فرود می آیند، مناسب تر است.^۱

به این دو نکته توجه کنید:

۱ - هنگام تشرّف به اماکن مقدسه و حرم های مطهر اهل بیت علیهم السلام
بهترین موقعیت از لحاظ مکان و حال زائر برای دعا نمودن برای تعجیل
ظهور امام زمان ارواحنا فداه وجود دارد؛ بنابراین، زائرین محترم باید به
این وظیفه اساسی خود توجه داشته باشند.

۱- بحار الأنوار: ۱۱۹/۱۰۲.

۲ - چون انسان از هر کجاکه بخواهد می تواند امام زمان ارواحنا فداء را زیارت کند ، سزاوار است پس از خواندن زیارت در مشاهد مشرفه ، به امام عصر ارواحنا فداء توجه نموده و با خواندن زیارت آن حضرت قلب خود را صفا بخشیده و وظیفه خود را انجام دهد .

زیارت حضرات معصومین علیهم السلام

و هدیة ثواب آن به پیشگاه حضرت بقیة الله ارواحنا فداء

انسان می تواند ثواب زیارت را به پیشگاه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله یا یکی از ائمه معصومین علیهم السلام هدیه کند .

شیخ طوسی رحمته الله با سند خود از داود صرمی روایت می کند که داود صرمی می گوید : به محضر شریف حضرت امام هادی علیه السلام عرض کردم : من پدر بزرگوار شما را زیارت کردم و ثواب آن را برای شما قرار دادم (آیا این عمل جائز است ؟) حضرت فرمود :

برای تو از ناحیه خدا اجر و پاداش بزرگ ، و از طرف ما سپاسگزاری است .^۱

بنابراین اکنون که شیعیان در دوران غیبت امام زمان ارواحنا فداء ، در هجران آن بزرگوار به سر می برند و در عصر حضور و ظهور حضرتش نیستند و نمی توانند همیشه در مکان های مقدسی که مربوط به آن بزرگوار است مانند سرداب مقدس ، مسجد کوفه ، مسجد سهله و مسجد

۱ . مفتاح الجنات : ۱ / ۵۳۱ .

جمکران و ... شرفیاب شوند ؛ می توانند این کمبود و خسارت را با اهداء ثواب زیارت اماکن مقدسه دیگر به آن حضرت جبران کنند .
و همچنین با خواندن زیارت های آن بزرگوار در حرم و زیارتگاهی که هستند به تقرب خود نزد خداوند مهربان بیفزایند و عنایات آن حضرت را به سوی خود جلب نمایند .

تاکنون افراد بسیاری از دوستان خاندان وحی در سرداب مقدس و همچنین اماکن مقدسه دیگر مورد عنایت امام زمان ارواحنا فداء قرار گرفته اند که در کتاب های متعدّد ذکر شده است .

اکنون بعضی از زیارت های آن حضرت را نقل می کنم :

زیارت آل یس

شیخ بزرگوار ، ابو منصور طبرسی رحمته الله در کتاب «الاحتجاج» می نویسد :
محمد بن حمیری رحمته الله گوید : پس از پاسخ پرسش هایی از ناحیه مقدسه حضرت چنین صادر شد :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا لِأَمْرِهِ تَعْفُلُونَ ، وَلَا مِنْ أَوْلِيَائِهِ تَقْبَلُونَ ، حِكْمَةٌ بِالْعَةِ
فَمَا تُغْنِي النَّذْرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى
عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ .

نه در امر او تعقل می‌نمایید، و نه از اولیای او می‌پذیرید، حکمتی رسا است، ترساندن نذیران و ترسانندگان برای گروهی که ایمان نمی‌آورند کفایت نمی‌کند، سلام بر ما و بر بندگان شایسته خدا.

هر گاه خواستید به وسیله ما به سوی خداوند متعال و ما توجه کنید، بگویید چنان که خداوند متعال فرموده است:

﴿سَلَامٌ عَلٰی آلِ یَسَّ﴾^۱، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا دَاعِيَ اللَّهِ وَرَبَّنَايَ آيَاتِهِ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَابَ اللَّهِ وَدِيَانَ دِينِهِ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ وَنَاصِرَ حَقِّهِ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَدَلِيلَ إِرَادَتِهِ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا تَالِيَّ كِتَابِ اللَّهِ وَتَرْجُمَانَهُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ فِي آنَاءِ لَيْلِكَ وَأَطْرَافِ نَهَارِكَ .
السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا مِيثَاقَ اللَّهِ الَّذِي أَخَذَهُ وَوَكَّدَهُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا وَعْدَ اللَّهِ الَّذِي ضَمِنَهُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ أَيُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصُوبُ، وَالْعِلْمُ الْمَنْصُوبُ، وَالْعَوْتُ وَالرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ، وَعَدَا غَيْرِ مَكْذُوبٍ .

۱-سوره صافات، آیه ۱۳۰.

السَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تَقُومُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تَقْعُدُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تَقْرَأُ وَتُبَيِّنُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تُصَلِّي وَتَقْنُتُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تَرْكَعُ وَتَسْجُدُ .

السَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تُهَلِّلُ وَتُكَبِّرُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تَحْمَدُ وَتَسْتَغْفِرُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ حِينَ تُصْبِحُ وَتُمْسِي، السَّلَامُ عَلَیْكَ فِي اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى، السَّلَامُ عَلَیْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْمَأْمُونُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ أَيُّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ، السَّلَامُ عَلَیْكَ بِجَوَامِعِ السَّلَامِ .

أَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنِّي أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، لَا حَسِيبَ إِلَّا هُوَ وَأَهْلُهُ، وَأَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنَّ عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ حُجَّتُهُ، وَالْحَسَنَ حُجَّتُهُ، وَالْحُسَيْنَ حُجَّتُهُ، وَعَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ حُجَّتُهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ، وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتُهُ، وَمُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتُهُ، وَعَلِيَّ بْنَ مُوسَى حُجَّتُهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ، وَعَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتُهُ، وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ .

أَنْتُمْ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ، وَأَنْ رَجَعْتَكُمْ حَقٌّ لَا رَيْبَ فِيهَا يَوْمَ
لَا يَنْتَفِعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنْتَ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي
إِيمَانِهَا خَيْرًا، وَأَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ، وَأَنَّ نَاكِرًا وَنَكِيرًا حَقٌّ،
وَأَشْهَدُ أَنَّ النَّشْرَ حَقٌّ، وَالْبُعْثَ حَقٌّ، وَأَنَّ الصِّرَاطَ حَقٌّ،
وَالْمِرْصَادَ حَقٌّ، وَالْمِيزَانَ حَقٌّ، وَالْحَشْرَ حَقٌّ، وَالْحِسَابَ
حَقٌّ، وَالْجَنَّةَ وَالنَّارَ حَقٌّ، وَالْوَعْدَ وَالْوَعِيدَ بِهِمَا حَقٌّ.

يَا مَوْلَايَ شَقِيَّ مَنْ خَالَفَكَ، وَسَعِدَ مَنْ أَطَاعَكَ، فَاشْهَدْ
عَلَيَّ مَا أَشْهَدْتِكَ عَلَيْهِ، وَأَنَا وَلِيُّ لَكَ، بَرِيءٌ مِنْ عَدُوِّكَ،
فَالْحَقُّ مَا رَضِيْتُمُوهُ، وَالْبَاطِلُ مَا سَخَطْتُمُوهُ، وَالْمَعْرُوفُ مَا
أَمَرْتُمْ بِهِ، وَالْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ، فَنَفْسِي مُؤْمِنَةٌ بِاللَّهِ وَحَدَهُ
لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِرَسُولِهِ وَبِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَبِكُمْ يَا مَوْلَايَ
أَوْلِيكُمْ وَأَخْرِكُمْ، وَنُصْرَتِي مُعَدَّةٌ لَكُمْ، وَمَوَدَّتِي خَالِصَةٌ
لَكُمْ آمِينَ آمِينَ.

و پس از آن، این دعا خوانده شود: اَللّهُمَّ اِنِّي اَسْأَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ
عَلَيَّ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ رَحْمَتِكَ وَكَلِمَةِ نُورِكَ، وَأَنْ تَمْلَأَ قَلْبِي نُورَ
الْيَقِينِ، وَصَدْرِي نُورَ الْإِيمَانِ، وَفِكْرِي نُورَ النِّيَّاتِ،

وَعَزَمِي نُورَ الْعِلْمِ، وَقُوَّتِي نُورَ الْعَمَلِ، وَلِسَانِي نُورَ
الصِّدْقِ، وَدِينِي نُورَ الْبَصَائِرِ مِنْ عِنْدِكَ، وَبَصْرِي نُورَ
الضِّيَاءِ، وَسَمْعِي نُورَ الْحِكْمَةِ، وَمَوَدَّتِي نُورَ السُّمُوَالَةِ
لِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، حَتَّى أَلْقَاكَ وَقَدْ وَفَيْتُ بِعَهْدِكَ
وَمِيثَاقِكَ، فَتُعَشِّبْنِي رَحْمَتَكَ، يَا وَلِيَّيَ يَا حَمِيدٌ.

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ حُبَّتِكَ فِي أَرْضِكَ، وَخَلِيفَتِكَ فِي
بِلَادِكَ، وَالدَّاعِي إِلَى سَبِيلِكَ، وَالْقَائِمِ بِقِسْطِكَ، وَالثَّائِرِ
بِأَمْرِكَ، وَوَلِيِّ الْمُؤْمِنِينَ، وَبَوَارِ الْكَافِرِينَ، وَمُجَلِّي الظُّلْمَةِ،
وَمُنِيرِ الْحَقِّ، وَالنَّاطِقِ بِالْحِكْمَةِ وَالصِّدْقِ، وَكَلِمَتِكَ التَّامَّةِ
فِي أَرْضِكَ، الْمُرْتَقِبِ الْخَائِفِ، وَالْوَلِيِّ النَّاصِحِ، سَفِينَةِ
النَّجَاةِ، وَعَلَمِ الْهُدَى، وَنُورِ أَبْصَارِ الْوَرَى، وَخَيْرِ مَنْ
تَقَمَّصَ وَازْتَدَى، وَمُجَلِّي الْعَمَى، الَّذِي يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا
وَقِسْطًا، كَمَا مِلْتَّ ظُلْمًا وَجَوْرًا، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ وَلِيِّكَ وَابْنِ أَوْلِيَائِكَ، الَّذِي قَرَضْتَ
طَاعَتَهُمْ، وَأَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ، وَأَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرِّجْسَ،
وَطَهَّرْتَ لَهُمْ تَطْهِيرًا. اَللّهُمَّ انصُرْهُ، وَانصُرْ بِهِ لِدِينِكَ،

وَأَنْصُرْ بِهِ أَوْلِيَاءَكَ وَأَوْلِيَاءَهُ، وَشِبَعَتَهُ وَأَنْصَارَهُ، وَاجْعَلْنَا مِنْهُمْ.

اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ بَاغٍ وَطَاغٍ، وَمِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ، وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ، وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ، وَاحْرُسْهُ وَأَمْتَعْهُ مِنْ أَنْ يُوَصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ، وَاحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَآلَ رَسُولِكَ، وَأَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ، وَأَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ، وَأَنْصُرْ نَاصِرِيهِ، وَاخْذُلْ خَاذِلِيهِ، (وَاقْصِمِ قَاصِمِيهِ)، وَاقْصِمِ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ، وَاقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَجَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ، حَيْثُ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا، بَرِّهَا وَبَحْرِهَا، وَامْلَأْ بِهَا الْأَرْضَ عَدْلًا، وَأَظْهِرْ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ.

وَاجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ، وَأَتْبَاعِهِ وَشِبَعَتِهِ، وَأَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَا يَأْمُلُونَ، وَفِي عَدْوِهِمْ مَا يَخْذَرُونَ، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ^۱.

۱. الإحتجاج: ۳۱۶/۲، بحار الأنوار: ۲/۹۴، معادن الحكمة: ۲/۲۹۱.

زیارت ندبه

علامة مجلسی رحمته می گوید: ابو علی حسن بن اشناس نقل می کند که: ابو مفضل محمد بن عبدالله شیبانی گوید: ابو جعفر، محمد بن عبدالله بن جعفر حمیری - که در همه روایاتش به او اجازه داده - چنین نقل کرده است: پس از پاسخ مسایلی در مورد نماز و توجه از ناحیه مقدسه - که خدا نگهبان و نگهدار آن باشد - چنین صادر شد:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا لِأَمْرِ اللَّهِ تَعْقِلُونَ، وَلَا مِنْ أَوْلِيَائِهِ تَقْبَلُونَ، حِكْمَةٌ بِالِغَةِ فَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ.

نه در امر او تعقل می نمایند، و نه از اولیای او می پذیرید، حکمتی رسا است، ترساندن نذیران و ترسانندگان برای گروهی که ایمان نمی آورند کفایت نمی کند، سلام بر ما و بر بندگان شایسته خدا.

هر گاه خواستید به وسیله ما به سوی خداوند متعال و ما توجه کنید، بگویید چنان که خداوند متعال فرموده است:

﴿سَلَامٌ عَلَى آلِ يَاسِينَ﴾، ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ، وَاللَّهُ

ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ، لِمَنْ يَهْدِيهِ صِرَاطُهُ الْمُسْتَقِيمَ ، قَدْ آتَاكُمْ
اللَّهُ يَا آلَ يَاسِينَ خِلَافَتَهُ ، وَعَلِمَ مَجَارِي أَمْرِهِ ، فِيمَا قَضَاهُ
وَدَبَّرَهُ وَرَتَّبَهُ وَأَرَادَهُ فِي مَلَكُوتِهِ ، فَكَشَفَ لَكُمْ الْغِطَاءَ ،
وَأَنْتُمْ خَزَنَتُهُ وَشُهَدَاؤُهُ ، وَعُلَمَاؤُهُ وَأَمَنَّاؤُهُ ، سَاسَةَ الْعِبَادِ ،
وَأَرْكَانَ الْبِلَادِ ، وَقُضَاةَ الْأَحْكَامِ ، وَأَبْوَابَ الْإِيمَانِ ، وَسُلَالَةَ
النَّبِيِّينَ ، وَصَفْوَةَ الْمُرْسَلِينَ ، وَعِترَةَ خَيْرِ رَبِّ الْعَالَمِينَ .

وَمِنْ تَقْدِيرِهِ مَنَائِحَ الْعَطَاءِ بِكُمْ إِنْغَادَهُ مَحْتُومًا مَقْرُونًا ،
فَمَا شَيْءٌ مِنْهُ إِلَّا وَأَنْتُمْ لَهُ السَّبَبُ ، وَإِلَيْهِ السَّبِيلُ ، خِيَارُهُ
لَوْلِيكُمْ نِعْمَةٌ ، وَانْتِقَامُهُ مِنْ عَدُوِّكُمْ سَخِطَةٌ ، فَلَا نَجَاةَ وَلَا
مَفْرَعٍ إِلَّا أَنْتُمْ ، وَلَا مَذْهَبَ عَنْكُمْ ، يَا أَعْيُنَ اللَّهِ النَّاطِرَةَ ،
وَحَمَلَةَ مَعْرِفَتِهِ ، وَمَسَاكِينَ تَوْحِيدِهِ فِي أَرْضِهِ وَسَمَاوِيهِ .

وَأَنْتَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَبَقِيَّتَهُ كَمَالَ نِعْمَتِهِ ، وَوَارِثَ أَنْبِيَائِهِ
وَخُلَفَائِهِ مَا بَلَغْنَاهُ مِنْ دَهْرِنَا ، وَصَاحِبَ الرَّجْعَةِ لَوْعَدِ رَبِّنَا
الَّتِي فِيهَا دَوْلَةُ الْحَقِّ وَفَرَجُنَا وَنَصْرُ اللَّهِ لَنَا وَعِزُّنَا .

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصُوبُ ، وَالْعِلْمُ الْمَضْبُوبُ ،
وَالْعَوْثُ وَالرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ ، وَعَدَاً غَيْرَ مَكْذُوبٍ ، السَّلَامُ

عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْمَرَأَى وَالْمَسْمَعِ ، الَّذِي بَعَيْنِ اللَّهِ
مَوَاطِئُهُ ، وَبِيَدِ اللَّهِ عُهُودُهُ ، وَبِقُدْرَةِ اللَّهِ سُلْطَانُهُ .

أَنْتَ الْحَلِيمُ الَّذِي لَا تُعَجِّلُهُ الْعَصَبِيَّةُ^١ ، وَالْكَرِيمُ الَّذِي
لَا تُبْخِلُهُ الْحَقِيقَةُ ، وَالْعَالِمُ الَّذِي لَا تُجْهَلُهُ الْحَمِيَّةُ ،
مُجَاهِدَتِكَ فِي اللَّهِ ذَاتِ مَشِيئَةِ اللَّهِ ، وَمُقَارَعَتِكَ فِي اللَّهِ ذَاتِ
انْتِقَامِ اللَّهِ ، وَصَبْرِكَ فِي اللَّهِ ذُو أَنَاةِ اللَّهِ ، وَشُكْرِكَ لِلَّهِ ذُو مَزِيدِ
اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ .

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَحْفُوظًا بِاللَّهِ ، اللَّهُ نُورُ أَمَامِهِ وَوَرَائِهِ ،
وَيَمِينِهِ وَشِمَالِهِ ، وَفَوْقِهِ وَتَحْتِهِ ، يَا مَحْرُورًا فِي قُدْرَةِ اللَّهِ ،
اللَّهُ نُورٌ سَمِعِهِ وَبَصَرِهِ ، وَيَا وَعْدَ اللَّهِ الَّذِي ضَمِنَهُ ، وَيَا مِيثَاقَ
اللَّهِ الَّذِي أَخَذَهُ وَوَكَّدَهُ .

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا دَاعِيَ اللَّهِ وَرَبَّنِي آيَاتِهِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا بَابَ اللَّهِ وَدِيَانَ دِينِهِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ وَنَاصِرَ
حَقِّهِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَدَلِيلَ إِزَادَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ

١. الغضب خ. المعصية خ.

يا تَالِيَّ كِتَابِ اللَّهِ وَتَرْجُمَانَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي آنَاءِ لَيْلِكَ وَأَطْرَافِ نَهَارِكَ .

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقُومُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقْعُدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقْرَأُ وَتُبَيِّنُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُصَلِّي وَتَقْنُتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَرْكَعُ وَتَسْجُدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُعَوِّذُ وَتُسَبِّحُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُهَلِّلُ وَتُكَبِّرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَحْمَدُ وَتَسْتَغْفِرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُمَجِّدُ وَتَمْدَحُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُمْسِي وَتُصْبِحُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى، وَ[فِي] النَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى، وَالْآخِرَةَ وَالْأُولَى .

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا حُجَّجَ اللَّهِ وَرُغَاتِنَا، وَهُدَاتِنَا وَدُعَاتِنَا، وَقَادَتِنَا وَأَيْمَّتِنَا، وَسَادَاتِنَا وَمَوَالِينَا، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَنْتُمْ نُورُنَا، وَأَنْتُمْ جَاهُنَا أَوْقَاتُ صَلَاتِنَا (صَلَوَاتِنَا)، وَعِصْمَتِنَا بِكُمْ لِدُعَائِنَا وَصَلَاتِنَا، وَصِيَامِنَا وَاسْتِغْفَارِنَا، وَسَائِرِ أَعْمَالِنَا، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْمَأْمُونُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ بِجَوَامِعِ السَّلَامِ .

أَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنِّي أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحَدَهُ وَحَدَهُ وَحَدَهُ، لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، لَا حَبِيبَ إِلَّا هُوَ وَأَهْلُهُ، وَأَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ حُجَّتَهُ، وَأَنَّ الْحَسَنَ حُجَّتَهُ، وَأَنَّ الْحُسَيْنَ حُجَّتَهُ، وَأَنَّ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ حُجَّتَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ، وَأَنَّ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتَهُ، وَأَنَّ مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتَهُ، وَأَنَّ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى حُجَّتَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ، وَأَنَّ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتَهُ، وَأَنَّ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ، وَأَنْتَ حُجَّتَهُ، وَأَنَّ الْأَنْبِيَاءَ دُعَاةٌ وَهُدَاةٌ رُشْدِكُمْ .

أَنْتُمْ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَخَاتِمَتُهُ، وَأَنَّ رَجَعْتَكُمْ حَقٌّ لَا شَكَّ فِيهَا يَوْمَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا، وَأَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُنْكَرًا وَنَكِيرًا حَقٌّ، وَأَنَّ النَّشْرَ حَقٌّ وَالْبُعْثَ حَقٌّ، وَأَنَّ الصِّرَاطَ حَقٌّ، وَالْمِرْصَادَ حَقٌّ، وَأَنَّ الْمِيزَانَ حَقٌّ وَالْحِسَابَ حَقٌّ، وَأَنَّ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ حَقٌّ، وَالْجَزَاءَ بِهِمَا لِلْوَعْدِ وَالْوَعْدِ حَقٌّ، وَأَنَّكُمْ لِلشَّفَاعَةِ حَقٌّ، لَا تُرَدُّونَ وَلَا تَسْبِقُونَ بِمِثَابَةِ اللَّهِ،

وَبِأَمْرِهِ تَعْمَلُونَ، وَلِلَّهِ الرَّحْمَةُ وَالْكَلِمَةُ الْعُلْيَا، وَبِيَدِهِ الْحُسْنَى، وَحُجَّةُ اللَّهِ التُّعْمَى (الْعُظْمَى)، خَلَقَ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ لِعِبَادَتِهِ، أَرَادَ مِنْ عِبَادِهِ عِبَادَتَهُ فَشَقِيَّ وَسَعِيدٌ، قَدْ شَقِيَّ مَنْ خَالَفَكُمْ، وَسَعِدَ مَنْ أَطَاعَكُمْ.

وَأَنْتَ يَا مَوْلَايَ فَاشْهَدْ بِمَا أَشْهَدْتُكَ عَلَيْهِ، تَحْرُزُهُ وَتَحْفَظُهُ لِي عِنْدَكَ، أَمُوتْ عَلَيْهِ، وَأَنْشُرْ عَلَيْهِ، وَأَقِفْ بِهِ وَلِيًّا لَكَ، بَرِيئًا مِنْ عَدُوِّكَ، مَا قِتًا لِمَنْ أَبْغَضَكُمْ، وَادًّا لِمَنْ أَحَبَّكُمْ، فَالْحَقُّ مَا رَضَيْتُمُوهُ، وَالْبَاطِلُ مَا سَخِطْتُمُوهُ، وَالْمَعْرُوفُ مَا أَمَرْتُمْ بِهِ، وَالْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ، وَالْقَضَاءُ الْمُنْبِتُ مَا اسْتَأْثَرْتَ بِهِ مَشِيئَتِكُمْ، وَالْمَمْحُوحُ مَا لَا اسْتَأْثَرْتَ بِهِ سُنَّتِكُمْ.

فَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، مُحَمَّدٌ عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، عَلِيُّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ حُجَّتُهُ، الْحَسَنُ حُجَّتُهُ، الْحُسَيْنُ حُجَّتُهُ، عَلِيُّ حُجَّتُهُ، مُحَمَّدٌ حُجَّتُهُ، جَعْفَرٌ حُجَّتُهُ، مُوسَى حُجَّتُهُ، عَلِيُّ حُجَّتُهُ، مُحَمَّدٌ حُجَّتُهُ، عَلِيُّ حُجَّتُهُ، الْحَسَنُ حُجَّتُهُ، أَنْتَ حُجَّتُهُ، أَنْتُمْ حُجَجُهُ وَبَرَاهِينُهُ.

أَنَا يَا مَوْلَايَ مُسْتَبْشِرٌ بِالْبَيْعَةِ الَّتِي أَخَذَ اللَّهُ عَلَيَّ شَرْطَهُ قِتَالًا فِي سَبِيلِهِ اشْتَرَى بِهِ أَنْفُسَ الْمُؤْمِنِينَ، فَتَنَفْسِي مُؤْمِنَةٌ بِاللَّهِ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِرَسُولِهِ وَبِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَبِكُمْ يَا مَوْلَايَ، أَوْلَكُمْ وَآخِرِكُمْ، وَنُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ، وَمَوَدَّتِي خَالِصَةٌ لَكُمْ، وَبِرَائَتِي مِنْ أَعْدَائِكُمْ أَهْلِ الْحِرْدَةِ وَالْجِدَالِ ثَابِتَةٌ، لِثَارِكُمْ أَنَا وَلِيِّ وَحِيدٌ، وَاللَّهُ إِلَهُ الْحَقِّ يَجْعَلُنِي كَذَلِكَ، آمِينَ آمِينَ.

مَنْ لِي إِلَّا أَنْتَ فِيمَا دِنْتُ، وَاعْتَصَمْتُ بِكَ فِيهِ، تَحْرُسُنِي فِيمَا تَقَرَّبْتُ بِهِ إِلَيْكَ، يَا وَقَايَةَ اللَّهِ وَسِتْرَهُ وَبَرَكَتَهُ، أَغِثْنِي [أَذْنِبِي، أَعْنِي] أَدْرِكْنِي، صَلِّنِي بِكَ وَلَا تَقْطَعْنِي.

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ بِهِمْ تَوَسَّلِي وَتَقَرَّبِي. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَصَلِّنِي بِهِمْ وَلَا تَقْطَعْنِي. اللَّهُمَّ بِحُجَّتِكَ وَاعْصِمْنِي، وَسَلِّمْكَ عَلَى آلِ يَسَّ، مَوْلَايَ أَنْتَ الْجَاهُ عِنْدَ اللَّهِ رَبِّكَ وَرَبِّي، [إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ].

پس از آن؛ این دعا خوانده شود: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي خَلَقْتَهُ مِنْ كُلِّكَ (ذَلِكَ) فَاسْتَقَرَّ فَيْكَ، فَلَا يَخْرُجُ مِنْكَ إِلَيَّ

شَيْءٍ أَبَدًا، أَيَا كَيْتُونُ أَيَا مَكُونُ، أَيَا مُتَعَالُ، أَيَا مُتَقَدِّسُ، أَيَا
مُتَرَحِّمُ، أَيَا مُتَرَيِّفُ، أَيَا مُتَحَنِّنُ.

أَسْأَلُكَ كَمَا خَلَقْتَهُ غَضًّا أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ نَبِيِّ
رَحْمَتِكَ، وَكَلِمَةَ نُورِكَ، وَوَالِدِ هُدَاةِ رَحْمَتِكَ، وَآمِلًا قَلْبِي
نُورَ الْيَقِينِ، وَصَدْرِي نُورَ الْإِيمَانِ، وَفِكْرِي نُورَ الثَّبَاتِ،
وَعَزْمِي نُورَ التَّوْفِيقِ، وَذُكَايِي نُورَ الْعِلْمِ، وَقُوَّتِي نُورَ
الْعَمَلِ، وَلِسَانِي نُورَ الصِّدْقِ، وَدِينِي نُورَ الْبَصَائِرِ مِنْ
عِنْدِكَ، وَبَصْرِي نُورَ الضِّيَاءِ، وَسَمْعِي نُورَ وَعْيِ الْحِكْمَةِ،
وَمَوَدَّتِي نُورَ الْمُوَالَاةِ لِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَيَقِينِي
قُوَّةَ الْبِرَاءَةِ مِنْ أَعْدَاءِ مُحَمَّدٍ وَأَعْدَاءِ آلِ مُحَمَّدٍ، حَتَّى أَلْقَاكَ
وَقَدْ وَفَيْتُ بِعَهْدِكَ وَمِيثَاقِكَ، فَلْتَسْعِنِي رَحْمَتَكَ، يَا وَلِيَّيَا
حَمِيدُ، بِمَزَاكَ وَمَسْمَعِكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ دُعَائِي، فَوَفِّئِي
مُنْجِرَاتِ إِبْجَاتِي، أَعْتَصِمُ بِكَ، مَعَكَ مَعَكَ سَمْعِي
وَرِضَايَا يَا كَرِيمُ.^۱

۱. المزار الكبير: ۵۶۷، بحار الأنوار: ۳۶/۹۴، مصباح الزائر: ۴۳۰ با اندکی تفاوت.

زیارت امام زمان ارواحنا فداه

در روز جمعه

این زیارت را سید بن طاووس رحمته الله در «جمال الأسبوع» نقل کرده است:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
عَيْنَ اللَّهِ فِي خَلْقِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ الَّذِي يَهْتَدِي بِهِ
الْمُهْتَدُونَ، وَيُفْرَجُ بِهِ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا
الْمُهَذَّبُ الْخَائِفُ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْوَلِيُّ النَّاصِحُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
سَفِينَةَ النَّجَاةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَيْنَ الْحَيَاةِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلَى آلِ بَيْتِكَ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ، السَّلَامُ
عَلَيْكَ عَجَّلَ اللَّهُ لَكَ مَا وَعَدَكَ مِنَ النَّصْرِ وَظُهُورِ الْأَمْرِ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ، أَنَا مَوْلَاكَ، غَارِفُ بِأَوْلَاكَ
وَأُخْرَاكَ، أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكَ وَبِآلِ بَيْتِكَ، وَأَنْتَظِرُ
ظُهُورَكَ وَظُهُورَ الْحَقِّ عَلَى يَدَيْكَ، وَأَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يُصَلِّيَ

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ يَجْعَلَنِي مِنَ الْمُتَنْظِرِينَ لَكَ،
وَالتَّابِعِينَ وَالتَّاصِرِينَ لَكَ عَلَى أَعْدَائِكَ، وَالْمُسْتَشْهِدِينَ
بَيْنَ يَدَيْكَ فِي جُمْلَةِ أَوْلِيَائِكَ .

يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَعَلَى
آلِ بَيْتِكَ، هَذَا يَوْمُ الْجُمُعَةِ، وَهُوَ يَوْمُكَ الْمَتَوَقَّعُ فِيهِ
ظُهُورُكَ، وَالْفَرَجُ فِيهِ لِلْمُؤْمِنِينَ عَلَى يَدَيْكَ، وَقَتْلُ
الْكَافِرِينَ بِسَيْفِكَ، وَأَنَا يَا مَوْلَايَ فِيهِ ضَيْفُكَ وَجَارُكَ،
وَأَنْتَ يَا مَوْلَايَ كَرِيمٌ مِنْ أَوْلَادِ الْكِرَامِ، وَمَأْمُورٌ بِالضِّيَافَةِ
وَالْإِجَارَةِ، فَأَضْفِنِي وَأَجِرْنِي، صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَعَلَى
أَهْلِ بَيْتِكَ الطَّاهِرِينَ .

سید بزرگوار، علی بن طاووس رحمته الله در ادامه گوید: من بعد از این
زیارت؛ حضرت را در برابر خود تصور می‌کنم و اشاره به حضرتش
نموده و می‌گویم:

نَزِيلُكَ حَيْثُ مَا اتَّجَهْتَ رِكَابِي وَضَيْفُكَ حَيْثُ كُنْتُ مِنَ الْبِلَادِ

هر کجا که راحله من روی آورد به سوی تو فرود می‌آیم، و در
هر شهری از شهرها باشم مهمان تو هستم.^۱

۱. جمال الأسبوع: ۴۱.

زیارت حضرت بقية الله ارواحنا فداء

که در مشکلات و موارد ترسناک خوانده می‌شود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ الْحَسَنِ الْحُجَّةَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا صَاحِبَ الْأَمْرِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ التَّدْبِيرِ، السَّلَامُ
عَلَيْكَ يَا مَوْلَانَا يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ
الْمُنْتَظَرُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْقَائِمُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا
الْخَلْفُ الصَّالِحُ لِلْأَيِّمَةِ الْمُعْصُومِينَ الْمُطَهَّرِينَ .

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ الْمُسْلِمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ
اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا فِلْدَةَ كَبِدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ .

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَضْعَةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا جَادَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا غَوْتَ الْمُسْتَعِيشِينَ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا غَوْثَ الْمَلْهُوفِينَ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَوْنَ
 الْمَظْلُومِينَ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قُطْبَ الْعَالَمِ .
 السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ الْمَسِيحِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَدِيلَ
 الْخَيْرِ ، أَذْرِكُنِي ، أَذْرِكُنِي ، أَذْرِكُنِي ، أَعْنِي وَلَا تُعِنْ عَلَيَّ ،
 وَأَنْصُرْنِي وَلَا تُنْصُرْ عَلَيَّ ، كُنْ مَعِيَ وَلَا تُفَارِقْنِي ، تَوَكَّلْتُ
 عَلَى اللَّهِ شَاكِرًا وَمُصَلِّيًا وَهُوَ حَسْبِي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ، وَصَلَّى
 اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ .^۱

زیارت ناحیه مقدسه

علامه مجلسی رحمته در «بحار الأنوار» می نویسد : شیخ مفید رحمته روایت
 می کند :

هرگاه خواستی در روز عاشورا ، حضرت امام حسین علیه السلام را زیارت
 کنی در کنار قبر مطهر آن حضرت بایست و بگو :

السَّلَامُ عَلَى آدَمَ صَفْوَةَ اللَّهِ مِنْ خَلْقَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى
 شِيثٍ وَلِيِّ اللَّهِ وَخَيْرَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى إِدْرِيسَ الْقَائِمِ لِلَّهِ

۱- المجموع الرائق : ۴۵۱/۱

بِحَجَّتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى نُوحٍ الْمُجَابِ فِي دَعْوَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى
 هُودٍ الْمَمْدُودِ مِنَ اللَّهِ بِمَعُونَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى صَالِحِ الَّذِي
 تَوَجَّهُ اللَّهُ بِكَرَامَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى إِبْرَاهِيمَ الَّذِي حَبَاهُ اللَّهُ
 بِخَلَّتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى إِسْمَاعِيلَ الَّذِي فَدَاهُ اللَّهُ بِذَبْحِ عَظِيمٍ مِنْ
 جَنَّتِهِ .

السَّلَامُ عَلَى إِسْحَاقَ الَّذِي جَعَلَ اللَّهُ النَّبُوَّةَ فِي ذُرِّيَّتِهِ ،
 السَّلَامُ عَلَى يَعْقُوبَ الَّذِي رَدَّ اللَّهُ عَلَيْهِ بَصَرَهُ بِرَحْمَتِهِ ،
 السَّلَامُ عَلَى يُوسُفَ الَّذِي نَجَّاهُ اللَّهُ مِنَ الْجُبِّ بِعَظَمَتِهِ .

السَّلَامُ عَلَى مُوسَى الَّذِي فَلَقَ اللَّهُ الْبَحْرَ لَهُ بِقُدْرَتِهِ ،
 السَّلَامُ عَلَى هَارُونَ الَّذِي خَصَّهُ اللَّهُ بِنُبُوَّتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى
 شُعَيْبٍ الَّذِي نَصَرَهُ اللَّهُ عَلَى أُمَّتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى دَاوُدَ الَّذِي
 تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ مِنْ خَطِيئَتِهِ .

السَّلَامُ عَلَى سُلَيْمَانَ الَّذِي ذَلَّتْ لَهُ الْأَجْنُ بِعِزَّتِهِ ، السَّلَامُ
 عَلَى أَيُّوبَ الَّذِي شَفَّاهُ اللَّهُ مِنْ عِلَّتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى يُونُسَ
 الَّذِي أَنْجَزَ اللَّهُ لَهُ مَضْمُونَ عِدَّتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى عِزِّيرِ الَّذِي
 أَحْيَاهُ اللَّهُ بَعْدَ مَيِّتَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى زَكَرِيَّا الصَّابِرِ فِي مِحْنَتِهِ ،

السَّلَامُ عَلَى يَحْيَى الَّذِي أَرْزَلَهُ اللهُ بِشَهَادَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى عِيسَى رُوحِ اللهِ وَكَلِمَتِهِ .

السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللهِ وَصِفْوَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ الْمَخْضُوصِ بِأَخُوَّتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ ابْنَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ وَصِيِّ أَبِيهِ وَخَلِيفَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ الَّذِي سَمَحَتْ نَفْسُهُ بِمُهْجَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ أَطَاعَ اللهُ فِي سِرِّهِ وَعَلَانِيَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ جَعَلَ اللهُ الشِّفَاءَ فِي تَرْبَتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ إِجَابَتُهُ تَحْتَ قُبَّتِهِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ الْأَيْمَةُ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ .

السَّلَامُ عَلَى ابْنِ خَاتَمِ الْأَنْبِيَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ سَيِّدِ الْأَوْصِيَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ حَدِيجَةَ الْكُبْرَى ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ سِدْرَةَ الْمُتْتَهَى ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ جَنَّةِ الْمَأْوَى ، السَّلَامُ عَلَى ابْنِ زَمْزَمَ وَالصَّفَا .

السَّلَامُ عَلَى الْمُرْمَلِ بِالدِّمَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى الْمَهْتُوكِ

الْخَبَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى خَامِسِ أَصْحَابِ أَهْلِ الْكِسَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى غَرِيبِ الْعُرَبَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى شَهِيدِ الشُّهَدَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى قَتِيلِ الْأَدْعِيَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى سَاكِنِ كَرْبَلَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ بَكَتَهُ مَلَائِكَةُ السَّمَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ ذُرِّيَّتُهُ الْأَرْكَبَاءُ .

السَّلَامُ عَلَى يَعْسُوبِ الدِّينِ ، السَّلَامُ عَلَى مَنْزِلِ الْبِرَاهِينِ ، السَّلَامُ عَلَى الْأَيْمَةِ السَّادَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الْجُيُوبِ الْمَضْرَجَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الشِّفَاهِ الذَّابِلَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى النَّفُوسِ الْمُضْطَلَّمَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الْأَزْوَاجِ الْمُخْتَلَسَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الْأَجْسَادِ الْعَارِيَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الْجُسُومِ الشَّاحِبَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الدِّمَاءِ الشَّائِلَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الْأَعْضَاءِ الْمُقَطَّعَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى الرَّؤُوسِ الْمُشَالَاتِ ، السَّلَامُ عَلَى النَّسُوءِ الْبَارِزَاتِ .

السَّلَامُ عَلَى حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى آبَائِكَ الطَّاهِرِينَ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى أَبْنَائِكَ الْمُسْتَشْهِدِينَ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى ذُرِّيَّتِكَ النَّاصِرِينَ ،

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمُضَاجِعِينَ، السَّلَامُ عَلَى الْقَتِيلِ الْمَظْلُومِ، السَّلَامُ عَلَى أَخِيهِ الْمَسْمُومِ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ الْكَبِيرِ، السَّلَامُ عَلَى الرَّضِيِّ الصَّغِيرِ.

السَّلَامُ عَلَى الْأَبْدَانِ السَّلِيبِيَّةِ، السَّلَامُ عَلَى الْعِثْرَةِ الْقَرِيبَةِ (الغَرِيبَةِ)، السَّلَامُ عَلَى الْمُجَدَّلِينَ فِي الْفَلَوَاتِ، السَّلَامُ عَلَى النَّازِحِينَ عَنِ الْأَوْطَانِ، السَّلَامُ عَلَى الْمَدْفُونِينَ بِلَا أَكْفَانٍ، السَّلَامُ عَلَى الرُّؤُوسِ الْمَفْرَقَةِ عَنِ الْأَبْدَانِ، السَّلَامُ عَلَى الْمُحْتَسِبِ الصَّابِرِ، السَّلَامُ عَلَى الْمَظْلُومِ بِلَا نَاصِرٍ، السَّلَامُ عَلَى سَاكِنِ التُّرْبَةِ الزَّاكِيَةِ، السَّلَامُ عَلَى صَاحِبِ الْقَبَّةِ السَّامِيَةِ.

السَّلَامُ عَلَى مَنْ طَهَّرَهُ الْجَلِيلُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ افْتَخَرَ بِهِ جَبْرَائِيلُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ نَاغَاهُ فِي الْمَهْدِ مِيكَائِيلُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ نُكِّتَتْ ذِمَّتُهُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ هُنِكَتْ حُرْمَتُهُ، السَّلَامُ عَلَى مَنْ أُرِيقَ بِالظُّلْمِ دَمُهُ، السَّلَامُ عَلَى الْمُعْسَلِ يَدِمِ الْجِرَاحِ، السَّلَامُ عَلَى الْمُجَرَّعِ بِكَأْسَاتِ الرِّمَاحِ، السَّلَامُ عَلَى الْمَضَامِ الْمُسْتَبَاحِ، السَّلَامُ عَلَى الْمُنْحُورِ فِي

الْوَرَى، السَّلَامُ عَلَى مَنْ دَفَنَهُ أَهْلُ الْقُرَى.

السَّلَامُ عَلَى الْمُقْطُوعِ الْوَتِينِ، السَّلَامُ عَلَى الْمُحَامِي بِلَا مُعِينٍ، السَّلَامُ عَلَى الشَّيْبِ الْخَضِيبِ، السَّلَامُ عَلَى الْخَدِّ الثَّرِيبِ، السَّلَامُ عَلَى الْبَدَنِ السَّلِيبِ، السَّلَامُ عَلَى الشَّعْرِ الْمَقْرُوعِ بِالْقَضِيبِ، السَّلَامُ عَلَى الرَّأْسِ الْمَرْفُوعِ، السَّلَامُ عَلَى الْأَجْسَامِ الْعَارِيَةِ فِي الْفَلَوَاتِ، تَنْهَشُهَا الذُّنَابُ الْعَادِيَاتُ، وَتَخْتَلِفُ إِلَيْهَا السَّبَاعُ الضَّارِيَاتُ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ وَعَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمَرْفُوفِينَ حَوْلَ قَبَّتِكَ، الْخَاقِينَ بِتُرْبَتِكَ، الْطَائِفِينَ بِعَرْصَتِكَ، الْوَارِدِينَ لِرِيَارَتِكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ فَإِنِّي قَصَدْتُ إِلَيْكَ، وَرَجَوْتُ الْفَوْزَ لَدَيْكَ.

السَّلَامُ عَلَيْكَ سَلَامَ الْعَارِفِ بِحُرْمَتِكَ، الْمَخْلِصِ فِي وَلَايَتِكَ، الْمُتَقَرِّبِ إِلَى اللَّهِ بِمَحَبَّتِكَ، الْبَرِيِّ مِنْ أَعْدَائِكَ، سَلَامَ مَنْ قَلْبُهُ بِمُضَابِكِ مَفْرُوحٍ، وَدَمْعُهُ عِنْدَ ذِكْرِكَ مَسْفُوحٌ، سَلَامَ الْمَفْجُوعِ الْحَزِينِ الْوَالِيهِ الْمُسْتَكِينِ، سَلَامَ مَنْ لَوْ كَانَ مَعَكَ بِالطُّفُوفِ لَوْ قَاكَ بِنَفْسِهِ حَدَّ الشُّيُوفِ، وَبَدَلَ

حُشَاشَتَهُ دُونَكَ لِلْحُتُوفِ ، وَجَاهِدَ بَيْنَ يَدَيْكَ ، وَنَصَرَكَ عَلَى
مَنْ بَغَى عَلَيْكَ ، وَفَدَاكَ بِرُوحِهِ وَجَسَدِهِ وَمَالِهِ وَوَلَدِهِ ،
وَرُوحَهُ لِرُوحِكَ فِدَاءً ، وَأَهْلَهُ لِأَهْلِكَ وَقَاءً .

فَلَيْنَ أَخَرْتَنِي الدُّهُورُ ، وَعَاقَنِي عَنْ نَصْرِكَ الْمَقْدُورُ ،
وَلَمْ أَكُنْ لِمَنْ حَارَبَكَ مُحَارِبًا ، وَلِمَنْ نَصَبَ لَكَ الْعِدَاوَةَ
مُنَاصِبًا ، فَلَا تَدْبِتْكَ صَبَاحًا وَمَسَاءً ، وَلَا تُبَكِّينَنَّ لَكَ بَدَلَ
الدُّمُوعِ دَمًا ، حَسْرَةً عَلَيْكَ ، وَتَأْسُفًا عَلَى مَا دَهَاكَ ، وَتَلَهُّفًا
حَتَّى أَمُوتَ بِلَوْعَةِ الْمُضَابِ ، وَغُصَّةِ الْإِكْتِيَابِ .

أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ ، وَأَمَرْتَ
بِالْمَعْرُوفِ ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْعُدْوَانِ ، وَأَطَعْتَ اللَّهَ وَمَا
عَصَيْتَهُ ، وَتَمَسَّكَتَ بِهِ وَبِحَبْلِهِ فَأَرْضَيْتَهُ وَخَشَيْتَهُ ، وَرَاقَبْتَهُ
وَاسْتَجَبْتَهُ ، وَسَنَنْتَ السُّنَنَ ، وَأَطَقْتَ الْفِتْنَ ، وَدَعَوْتَ إِلَى
الرِّشَادِ ، وَأَوْضَحْتَ سُبُلَ السَّدَادِ ، وَجَاهَدْتَ فِي اللَّهِ حَقَّ
الْجِهَادِ .

وَكَنتَ لِلَّهِ طَائِعًا ، وَلِجَدِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
تَائِبًا ، وَلِقَوْلِ أَبِيكَ سَامِعًا ، وَإِلَى وَصِيَّةِ أَخِيكَ مُسَارِعًا ،

وَلِعِمَادِ الدِّينِ رَافِعًا ، وَلِلطُّغْيَانِ قَامِعًا ، وَلِلطُّغَاةِ مُقَارِعًا ،
وَلِلْأُمَّةِ نَاصِحًا ، وَفِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ سَابِحًا ، وَلِلْفُسَاقِ
مُكَافِحًا ، وَبِحُجُجِ اللَّهِ قَائِمًا ، وَلِلْإِسْلَامِ وَالْمُسْلِمِينَ رَاحِمًا ،
وَلِلْحَقِّ نَاصِرًا ، وَعِنْدَ الْبَلَاءِ صَابِرًا ، وَلِلدِّينِ كَالِئًا ، وَعَنْ
حُوزَتِهِ مُرَامِيًا .

تَحُوطُ الْهُدَى وَتَنْصُرُهُ ، وَتَبْسُطُ الْعَدْلَ وَتَنْشُرُهُ ،
وَتَنْصُرُ الدِّينَ وَتُظْهِرُهُ ، وَتَكْفُ الْعَايِثَ وَتَزْجُرُهُ ، وَتَأْخُذُ
لِلدِّينِيِّ مِنَ الشَّرِيفِ ، وَتُسَاوِي فِي الْحُكْمِ بَيْنَ الْقَوِيِّ
وَالضَّعِيفِ .

كُنْتَ رَبِيعَ الْأَيْتَامِ ، وَعِصْمَةَ الْأَنَامِ ، وَعِزَّ الْإِسْلَامِ ،
وَمَعْدِنَ الْأَحْكَامِ ، وَحَلِيفَ الْإِنْعَامِ ، سَالِكًا طَرَائِقَ جَدِّكَ
وَأَبِيكَ ، مُشْبِهًا فِي الْوَصِيَّةِ لِأَخِيكَ ، وَفِي الذَّمِّمِ ، رَضِيَّ
الشَّيْمِ ، ظَاهِرَ الْكَرَمِ ، مُتَهَجِّدًا فِي الظُّلَمِ ، قَوِيمَ الطَّرَائِقِ ،
كَرِيمَ الْخَلَائِقِ ، عَظِيمَ السَّوَابِقِ ، شَرِيفَ النَّسَبِ ، مُنِيفَ
الْحَسَبِ ، رَفِيعَ الرُّتَبِ ، كَثِيرَ الْمَنَاقِبِ ، مَحْمُودَ الضَّرَائِبِ ،
جَزِيلَ الْمَوَاهِبِ .

حليم رشيد منيب، جوادٍ عليمٍ شديدٍ، إمامٍ شهيدٍ، أوّاهٍ منيبٍ، حبيبٍ مهيبٍ. كُنْتَ لِلرَّسُولِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَكَدّاً، وَلِلْقُرْآنِ سَنَدّاً، وَلِلْأُمَّةِ عَضُدّاً، وَفِي الطَّاعَةِ مُجْتَهِداً، حَافِظاً لِلْعَهْدِ وَالْمِيثَاقِ، نَاكِباً عَنِ سُبُلِ الْفُسَاقِ، [و] بَاذِلاً لِلْمَجْهُودِ، طَوِيلَ الرُّكُوعِ وَالسُّجُودِ.

زَاهِداً فِي الدُّنْيَا زُهْداً الرَّاحِلِ عَنْهَا، نَاطِراً إِلَيْهَا بِعَيْنِ الْمُسْتَوْحِشِينَ مِنْهَا، آمَالِكُ عَنْهَا مَكْفُوفَةٌ، وَهَمَّتْكَ عَنْ زِينَتِهَا مَصْرُوفَةٌ، وَالْحَاطِكُ عَنْ بَهْجَتِهَا مَطْرُوفَةٌ، وَرَغَبْتُكَ فِي الْآخِرَةِ مَعْرُوفَةٌ.

حَتَّى إِذَا الْجَوْرُ مَدَّ بَاعَهُ، وَأَسْفَرَ الظُّلْمُ قِنَاعَهُ، وَدَعَا الْعُيَّ أَتْبَاعَهُ، وَأَنْتَ فِي حَرَمِ جَدِّكَ قَاطِنٌ، وَلِلظَّالِمِينَ مُبَايِنٌ، جَلِيسُ الْبَيْتِ وَالْمِحْرَابِ، مُعْتَزِلٌ عَنِ اللَّذَاتِ وَالشَّهَوَاتِ، تُتَكَبَّرُ الْمُتَكَبَّرُ بِقَلْبِكَ وَلِسَانِكَ، عَلَى حَسَبِ طَاقَتِكَ وَإِمْكَانِكَ، ثُمَّ افْتَضَاكَ الْعِلْمُ لِلْإِنْكَارِ، وَلَزِمَكَ أَنْ تُجَاهِدَ الْفُجَّارَ، فَسِرْتَ فِي أَوْلَادِكَ وَأَهْلِيكَ، وَشِيعَتِكَ وَمَوَالِيكَ، وَصَدَعْتَ بِالْحَقِّ وَالْبَيِّنَةِ، وَدَعَوْتَ إِلَى اللهِ

بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَأَمَرْتَ بِإِقَامَةِ الْحُدُودِ، وَالطَّاعَةِ لِلْمَعْبُودِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْخَبَائِثِ وَالطُّغْيَانِ، وَوَاجَهُوكَ بِالظُّلْمِ وَالْعُدْوَانِ.

فَجَاهَدْتَهُمْ بَعْدَ الْإِيعَازِ لَهُمْ، وَتَأَكِيدِ الْحُجَّةَ عَلَيْهِمْ، فَكَتَبُوا ذِمَامَكَ وَبَيَّعَتَكَ، وَأَسْخَطُوا رَبَّكَ وَجَدَّكَ، وَبَدَّوْكَ بِالْحَرْبِ، فَتَبَّتْ لِلطَّعْنِ وَالضَّرْبِ، وَطَحْنَتِ جُنُودَ الْفُجَّارِ، وَاقْتَحَمَتِ قَسَطَلَ الْغُبَارِ، مُجَالِداً بِذِي الْفِقَارِ، كَأَنَّكَ عَلِيٌّ الْمُخْتَارُ.

فَلَمَّا رَأَوْكَ ثَابِتِ الْجَاشِ، غَيْرِ خَائِفٍ وَلَا خَاشِ، نَصَبُوا لَكَ عَوَائِلَ مَكْرِهِمْ، وَقَاتَلُوكَ بِكَيْدِهِمْ وَشَرِّهِمْ، وَأَمَرَ اللَّعِينُ جُنُودَهُ، فَمَنَعُوكَ الْمَاءَ وَوَرُودَهُ، وَنَاجَزُوكَ الْقِتَالَ، وَعَاجَلُوكَ النَّزَالَ، وَرَشَقُوكَ بِالسَّهَامِ وَالنَّبَالِ، وَبَسَطُوا إِلَيْكَ الْأَصْطِلَامَ، وَلَمْ يَزْعُوا لَكَ ذِمَاماً، وَلَا رَاقِبُوا فِيكَ آثاماً، فِي قَتْلِهِمْ أَوْلِيَاءِكَ، وَنَهْيِهِمْ رِحَالِكَ، وَأَنْتَ مُقَدَّمٌ فِي الْهَبَوَاتِ، وَمُخْتَمِلٌ لِلْأَذْيَاتِ، قَدْ عَجَبْتَ مِنْ صَبْرِكَ مَلَائِكَةَ السَّمَاوَاتِ.

فَأَحْدَقُوا بِكَ مِنْ كُلِّ الْجِهَاتِ ، وَأَثَخَتْكَ بِالْجِرَاحِ ،
وَحَالُوا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الرُّوَّاحِ ، وَلَمْ يَبْقَ لَكَ نَاصِرٌ ، وَأَنْتَ
مُحْتَسِبٌ صَابِرٌ ، تَذُبُّ عَنْ نِسْوَتِكَ وَأَوْلَادِكَ ، حَتَّى نَكْسُوكَ
عَنْ جَوَادِكَ ، فَهَوَيْتَ إِلَى الْأَرْضِ جَرِيحاً ، تَطُوكَ الْخِيُولُ
بِحَوَافِرِهَا ، وَتَعْلُوكَ الطُّغَاةُ بِبَوَاتِرِهَا .

قَدْ رَسَحَ لِمَوْتِ جَسِيَّتِكَ ، وَاخْتَلَفَتْ بِالْإِنْقِبَاضِ
وَالْإِنْسِاطِ شِمَالُكَ وَيَمِينُكَ ، تُدِيرُ طَرْفًا خَفِيًّا إِلَى رَحْلِكَ
وَيَبْتِنُكَ ، وَقَدْ شَعَلَتْ بِنَفْسِكَ عَنْ وُلْدِكَ وَأَهَالِيكَ ، وَأَسْرَعَ
فَرَسُكَ شَارِدًا ، إِلَى خِيَامِكَ قَاصِدًا ، مُحَمِّمًا بَاكِيًا ، فَلَمَّا
رَأَيْنَ النِّسَاءَ جَوَادِكَ مَخْزِيًّا ، وَنَظَرْنَ سَرَجَكَ عَلَيْهِ مَلُويًّا ،
بَرَزْنَ مِنَ الْخُدُورِ ، نَاشِرَاتِ الشُّعُورِ عَلَى الْخُدُودِ ،
لَا طِمَاتِ الْوُجُوهِ سَافِرَاتِ ، وَبِالْعَوِيلِ ذَاعِيَاتِ ، وَبَعْدَ الْعِزِّ
مُذَلَّلَاتِ ، وَإِلَى مَضْرَعِكَ مُبَادِرَاتِ .

وَالشَّمْرُ جَالِسٌ عَلَى صَدْرِكَ ، وَمَوْلَعٌ سَيْفُهُ عَلَى نَحْرِكَ ،
قَابِضٌ عَلَى شِيْبَتِكَ بِيَدِهِ ، ذَابِحٌ لَكَ بِمُهَنْدِهِ ، قَدْ سَكَنْتَ
حَوَاسِكَ ، وَخَفَيْتَ أَنْفَاسِكَ ، وَرُفِعَ عَلَى الْقَنَاقَةِ رَأْسُكَ ،

وَسَبَى أَهْلَكَ كَالْعَبِيدِ ، وَصَفَّدُوا فِي الْحَدِيدِ ، فَوْقَ أَقْتَابِ
الْمَطِيَّاتِ ، تَلْفَحُ وَجُوهَهُمْ حَرُّ الْهَاجِرَاتِ ، يُسَاقُونَ فِي
الْبَرَاري وَالْقَلَوَاتِ ، أَيْدِيَهُمْ مَعْلُولَةٌ إِلَى الْأَعْنَاقِ ، يُطَافُ
بِهِمْ فِي الْأَسْوَاقِ .

فَالْوَيْلُ لِلْعَصَاةِ الْفُسَاقِ ، لَقَدْ قَتَلُوا بِقَتْلِكَ الْإِسْلَامَ ،
وَعَطَّلُوا الصَّلَاةَ وَالصِّيَامَ ، وَنَقَضُوا السُّنَنَ وَالْأَحْكَامَ ،
وَهَدَمُوا قَوَاعِدَ الْإِيمَانِ ، وَحَرَّفُوا آيَاتِ الْقُرْآنِ ، وَهَمَلَجُوا
فِي الْبَغْيِ وَالْعُدْوَانِ .

لَقَدْ أَصْبَحَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَوْتُورًا ، وَعَادَ
كِتَابُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مَهْجُورًا ، وَعُودِرَ الْحَقُّ إِذْ قُهِرَتْ
مَقْهُورًا ، وَفُقِدَ بِفَقْدِكَ التَّكْبِيرُ وَالتَّهْلِيلُ ، وَالتَّحْرِيمُ
وَالتَّحْلِيلُ ، وَالتَّنْزِيلُ وَالتَّأْوِيلُ ، وَظَهَرَ بَعْدَكَ التَّغْيِيرُ
وَالتَّبْدِيلُ ، وَالْإِلْحَادُ وَالتَّعْطِيلُ ، وَالْأَهْوَاءُ وَالْأَضَالِيلُ ،
وَالْفِتْنُ وَالْأَبَاطِيلُ .

فَقَامَ نَاعِيكَ عِنْدَ قَبْرِ جَدِّكَ الرَّسُولِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ،
فَتَعَاكَ إِلَيْهِ بِالدَّمْعِ الْهَطُولِ ، قَائِلًا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَتَلَ سِبْطُكَ

وَفَنَّاكَ، وَاسْتَبِيحَ أَهْلُكَ وَحِمَاكَ، وَسُيِّتَ بَعْدَكَ ذَرَارِيكَ،
وَوَقَعَ الْمَحْدُورُ بِعِثْرَتِكَ وَذَوِيكَ.

فَانزَعَجَ الرَّسُولُ، وَبَكَى قَلْبُهُ الْمَهُولُ، وَعَزَاهُ بِكَ
الْمَلَائِكَةُ وَالْأَنْبِيَاءُ، وَفُجِعَتْ بِكَ أُمَّكَ الزَّهْرَاءُ، وَاخْتَلَقَتْ
جُنُودُ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ، تُعَزِّي أَبَاكَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ،
وَأَقْبَمَتْ لَكَ الْمَسَاتِمَ فِي أَعْلَا عَلِيِّينَ، وَلَطَمَتْ عَلَيْكَ الْحُورُ
الْعَيْنُ، وَبَكَتِ السَّمَاءُ وَسُكَّانُهَا، وَالْجِنَانُ وَخُرَّاتُهَا،
وَالْهَضَابُ وَأَقْطَارُهَا، وَالْبِحَارُ وَحِينَاتُهَا، وَالْجِنَانُ
وَوِلْدَانُهَا، وَالْبَيْتُ وَالْمَقَامُ، وَالْمَشْعَرُ الْحَرَامُ، وَالْحِلُّ
وَالْأَحْرَامُ^١.

اللَّهُمَّ فَيَحْرُمَةَ هَذَا الْمَكَانِ الْمُتَيْفِ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَأَلِ مُحَمَّدٍ، وَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهِمْ، وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ
بِشَفَاعَتِهِمْ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ يَا أَسْرَعَ الْحَاسِبِينَ، وَيَا أَكْرَمَ
الْأَكْرَمِينَ، وَيَا أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ، بِمُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ،

١. أخرام - جمع حرم - به اطراف خانه خدا گفته می شود.

رَسُولِكَ إِلَى الْعَالَمِينَ أَجْمَعِينَ، وَبِأَخِيهِ وَابْنِ عَمِّهِ الْأَنْزَعِ
الْبَطِينِ، الْعَالِمِ الْمَكِينِ، عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَبِفَاطِمَةَ
سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، وَبِالْحَسَنِ الزَّكِيِّ عِصْمَةِ الْمُتَّقِينَ.

وَبِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ أَكْرَمِ الْمُسْتَشْهَدِينَ، وَبِأَوْلَادِهِ
الْمَقْتُولِينَ، وَبِعِثْرَتِهِ الْمَظْلُومِينَ، وَبِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ زَيْنِ
الْعَابِدِينَ، وَبِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ قِبْلَةِ الْأَوَابِينَ، وَجَعْفَرِ بْنِ
مُحَمَّدٍ أَصْدَقِ الصَّادِقِينَ، وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ مُظْهِرِ
الْبُرَاهِينَ، وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى نَاصِرِ الدِّينِ، وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ
قُدْوَةِ الْمُهْتَدِينَ، وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ أَزْهَدِ الزَّاهِدِينَ،
وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ وَارِثِ الْمُسْتَخْلَفِينَ، وَالْحُجَّةِ عَلَى الْخَلْقِ
أَجْمَعِينَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، الصَّادِقِينَ
الْأَبْرَارِ، آلِ طَهٍ وَيَسَّ، وَأَنْ تَجْعَلَنِي فِي الْقِيَامَةِ مِنَ الْأَمِينِ
الْمُطْمَئِنِّينَ الْفَائِزِينَ الْفَرِحِينَ الْمُسْتَبَشِرِينَ.

اللَّهُمَّ اكْتُبْنِي فِي الْمُسْلِمِينَ، وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ،
وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ، وَأَنْصُرْنِي عَلَى
الْبَاغِينَ، وَاكْفِنِي كَيْدَ الْخَاسِدِينَ، وَاصْرِفْ عَنِّي مَكْرَ

الْمَاكِرِينَ، وَاقْبِضْ عَنِّي أَيُّدِي الظَّالِمِينَ، وَاجْمَعْ بَيْنِي وَبَيْنَ
السَّادَةِ الْمَيَامِينَ، فِي أَعْلَى عَلِيَّينَ، مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ،
مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ، وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ، بِرَحْمَتِكَ
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَقْسِمُ عَلَيْكَ بِنَبِيِّكَ الْمَعْصُومِ، وَبِحُكْمِكَ
الْمَحْتُومِ، وَنَهْيِكَ الْمَكْتُومِ، وَبِهَذَا الْقَبْرِ الْمَلْمُومِ، الْمَوْسَدِ
فِي كَنْفِهِ، الْأِمَامِ الْمَعْصُومِ الْمُقْتُولِ الْمَظْلُومِ، أَنْ تَكْشِفَ مَا
بِي مِنَ الْعُغُومِ، وَتَصْرِفَ عَنِّي شَرَّ الْقَدَرِ الْمَحْتُومِ،
وَتُجِيرَنِي مِنَ النَّارِ ذَاتِ السَّمُومِ.

اللَّهُمَّ جَلِّلِنِي بِنِعْمَتِكَ، وَرَضِّنِي بِقِسْمِكَ، وَتَعَمَّدْنِي
بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ، وَبَاعِدْنِي مِنْ مَكْرِكَ وَنِقْمَتِكَ. اللَّهُمَّ
اعْصِمْنِي مِنَ الزَّلَلِ، وَسَدِّدْنِي فِي الْقَوْلِ وَالْعَمَلِ، وَافْسَحْ
لِي فِي مُدَّةِ الْأَجَلِ، وَأَعْفِنِي مِنَ الْأَوْجَاعِ وَالْعِلَلِ، وَبَلِّغْنِي
بِمَوَالِيِي وَبِفَضْلِكَ أَفْضَلَ الْأَمَلِ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاقْبَلْ تَوْبَتِي،
وَارْحَمْ عَبْرَتِي، وَأَقْلِبْ عَثْرَتِي، وَنَفْسِ كُرْبَتِي، وَاعْفُ لِي

خَطِيئَتِي، وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي.

اللَّهُمَّ لَا تَدَعْ لِي فِي هَذَا الْمَشْهَدِ الْمُعْظَمِ، وَالْمَحَلِّ
الْمُكْرَمِ ذَنْبًا إِلَّا غَفَرْتَهُ، وَلَا عَيْبًا إِلَّا سَتَرْتَهُ، وَلَا غَمًّا إِلَّا
كَشَفْتَهُ، وَلَا رِزْقًا إِلَّا بَسَطْتَهُ، وَلَا جَاهًا إِلَّا عَمَّرْتَهُ، وَلَا
فَسَادًا إِلَّا أَصْلَحْتَهُ، وَلَا أَمَلًا إِلَّا بَلَّغْتَهُ، وَلَا دُعَاءً إِلَّا أَجَبْتَهُ،
وَلَا مَضِيحًا إِلَّا فَرَّجْتَهُ، وَلَا شَمَلًا إِلَّا جَمَعْتَهُ، وَلَا أَمْرًا إِلَّا
أَتَمَّمْتَهُ، وَلَا مَالًا إِلَّا كَثَّرْتَهُ، وَلَا خُلُقًا إِلَّا حَسَّنْتَهُ، وَلَا إِتْفَاقًا
إِلَّا أَخْلَفْتَهُ، وَلَا خَالًا إِلَّا عَمَّرْتَهُ، وَلَا حَسُودًا إِلَّا قَمَعْتَهُ، وَلَا
عَدُوًّا إِلَّا أَرْدَيْتَهُ، وَلَا شَرًّا إِلَّا كَفَيْتَهُ، وَلَا مَرَضًا إِلَّا شَفَيْتَهُ،
وَلَا بَعِيدًا إِلَّا أَدْنَيْتَهُ، وَلَا شَعْنًا إِلَّا لَمَمْتَهُ، وَلَا سُؤَالَ إِلَّا
أَعْطَيْتَهُ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْعَاجِلَةِ، وَثَوَابَ الْآجِلَةِ. اللَّهُمَّ
أَعْنِنِي بِحَلَالِكَ عَنِ الْحَرَامِ، وَبِفَضْلِكَ عَنْ جَمِيعِ الْأَنْامِ.
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَقَلْبًا خَاشِعًا وَيَقِينًا شَافِيًا،
وَعَمَلًا زَاكِيًا، وَصَبْرًا جَمِيلًا، وَأَجْرًا جَزِيلًا.

اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي شُكْرَ نِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَرِزْدِي إِحْسَانِكَ

وَكَرَمِكَ إِلَيَّ ، وَاجْعَلْ قَوْلِي فِي النَّاسِ مَسْمُوعاً ، وَعَمَلِي
عِنْدَكَ مَرْفُوعاً ، وَأَثْرِي فِي الْخَيْرَاتِ مَتَّبُوعاً ، وَعَدْوِي
مَقْمُوعاً .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الْأَخْيَارِ ، فِي آنَاءِ
الَّيْلِ وَأَطْرَافِ النَّهَارِ ، وَاجْعَلْ شَرَّ الْأَشْرَارِ ، وَطَهَّرْ نِيَّ مَنِ
الذُّنُوبِ وَالْأَوْزَارِ ، وَأَجْزِنِي مِنَ النَّارِ ، وَأَحِلَّنِي دَارَ الْقَرَارِ ،
وَاعْفِرْ لِي وَلِجَمِيعِ إِخْوَانِي فِيكَ وَأَخَوَاتِي الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

آنگاه رو به طرف قبله نموده ، و دو رکعت نماز بخوان ، در رکعت اول
سوره «انبیاء» و در رکعت دوم سوره «حشر» را بخوان ، و در قنوت این دعا را
بخوان :

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ،
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ ، وَالْأَرْضِينَ السَّبْعِ ، وَمَا
فِيهِنَّ وَمَا بَيْنَهُنَّ ، خِلَافاً لِأَعْدَائِهِ ، وَتَكْذِيباً لِمَنْ عَدَلَ بِهِ ،
وَإِقْرَاراً لِرُبُوبِيَّتِهِ ، وَخُضُوعاً لِعِزَّتِهِ ، الْأَوَّلُ بِلِغَةِ الْأَوَّلِ ،
وَالْآخِرُ إِلَى غَيْرِ آخِرٍ ، الظَّاهِرُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ بِقُدْرَتِهِ ،
الْبَاطِنُ دُونَ كُلِّ شَيْءٍ بِعِلْمِهِ وَطُفَاهِهِ ، لَا تَقِفُ الْعُقُولُ عَلَى كُنْهِ

عَظَمَتِهِ ، وَلَا تُدْرِكُ الْأَوْهَامُ حَقِيقَةَ مَا هَيْبَتِهِ ، وَلَا تَتَصَوَّرُ
الْأَنْفُسُ مَعَانِي كَيْفِيَّتِهِ ، مُطَّلِعاً عَلَى الضَّمَائِرِ ، عَارِفاً
بِالسَّرَائِرِ ، يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ عَلَى تَصَدِيقِي رَسُولِكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَالِهِ ، وَإِيمَانِي بِهِ ، وَعِلْمِي بِمَنْزِلَتِهِ ، وَإِنِّي أَشْهَدُ أَنَّهُ النَّبِيُّ
الَّذِي نَطَقَتِ الْحِكْمَةُ بِفَضْلِهِ ، وَبَشَّرَتِ الْأَنْبِيَاءُ بِهِ ، وَدَعَتِ
إِلَى الْإِقْرَارِ بِمَا جَاءَ بِهِ ، وَحَثَّتْ عَلَى تَصَدِيقِهِ بِقَوْلِهِ تَعَالَى
﴿الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوباً عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ
يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ
وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي
كَانَتْ عَلَيْهِمْ﴾^۱ .

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ رَسُولِكَ إِلَى الثَّقَلَيْنِ ، وَسَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ
الْمُصْطَفَيْنِ ، وَعَلَى أَخِيهِ وَابْنِ عَمِّهِ اللَّذِينَ لَمْ يُشْرِكَا بِكَ
طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَداً ، وَعَلَى فاطمة الزهراء سَيِّدَةِ نِسَاءِ
الْعَالَمِينَ ، وَعَلَى سَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ الْحَسَنِ

۱-سوره اعراف، آیه ۱۵۷.

وَالْحُسَيْنِ ، صَلَاةً خَالِدَةً الدَّوَامِ ، عَدَدَ قَطْرِ الرَّهَامِ ، وَزِنَةَ
الْجِبَالِ وَالْأَكَامِ مَا أَوْرَقَ السَّلَامُ ، وَاخْتَلَفَ الضِّيَاءُ وَالظَّلَامُ ،
وَعَلَى آلِهِ الطَّاهِرِينَ ، الْأَيِّمَةَ الْمُهْتَدِينَ ، الْأَدَائِدِينَ عَنِ
الدِّينِ ، عَلِيِّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسَى وَعَلِيٍّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ
وَالْحَسَنِ وَالْحُجَّةِ الْقُوَامِ بِالْقِسْطِ وَسَلَالَةِ السَّبْطِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الْإِمَامِ ، فَرَجًا قَرِيبًا ، وَصَبْرًا
جَمِيلًا ، وَنَصْرًا عَزِيزًا ، وَغِنًى عَنِ الْخَلْقِ ، وَثَبَاتًا فِي
الْهُدَى ، وَالتَّوْفِيقَ لِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى ، وَرِزْقًا وَاسِعًا حَلَالًا ،
طَيِّبًا مَرِيئًا ، دَارًا سَائِغًا ، فَاضِلًا مُفْضَلًا ، صَبًّا صَبًّا ، مِنْ غَيْرِ
كَدٍّ وَلَا نَكْدٍ وَلَا مَنَّةٍ مِنْ أَحَدٍ ، وَعَافِيَةً مِنْ كُلِّ بَلَاءٍ وَسُقْمٍ
وَمَرَضٍ ، وَالشُّكْرَ عَلَى الْعَافِيَةِ وَالنَّعْمَاءِ ، وَإِذَا جَاءَ الْمَوْتُ
فَأَقْبِضْنَا عَلَى أَحْسَنِ مَا يَكُونُ لَكَ طَاعَةً ، عَلَى مَا أَمَرْتَنَا
مُحَافِظِينَ ، حَتَّى تُؤَدِّبَنَا إِلَى جَنَّاتِ النَّعِيمِ ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَوْحِشْنِي مِنَ
الدُّنْيَا ، وَآنِسْنِي بِالْآخِرَةِ ، فَإِنَّهُ لَا يُوحِشُ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا

خَوْفُكَ ، وَلَا يُؤْنِسُ بِالْآخِرَةِ إِلَّا رَجَاؤُكَ . اللَّهُمَّ لَكَ الْحُجَّةُ لَا
عَلَيْكَ ، وَإِلَيْكَ الْمُشْتَكَى لَا مِنْكَ ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ،
وَأَعِنِّي عَلَى نَفْسِي الظَّالِمَةِ الْعَاصِيَةِ ، وَشَهْوَتِي الْغَالِبَةِ ،
وَاخْتِمْ لِي بِالْعَافِيَةِ .

اللَّهُمَّ إِنَّ اسْتِغْفَارِي إِلَيْكَ وَأَنَا مُصِرٌّ عَلَى مَا نَهَيْتَ قَلَّةً
حِيَاءً ، وَتَرْكِي الْإِسْتِغْفَارَ مَعَ عِلْمِي بِسَعَةِ حِلْمِكَ تَضْيِيعُ
لِحَقِّ الرَّجَاءِ . اللَّهُمَّ إِنَّ دُنُوبِي تُؤْيِسُنِي أَنْ أَرْجُوكَ ، وَإِنَّ
عِلْمِي بِسَعَةِ رَحْمَتِكَ يَمْنَعُنِي أَنْ أَخْشَاكَ ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَصَدِّقْ رَجَائِي لَكَ ، وَكَذِّبْ خَوْفِي مِنْكَ ، وَكُنْ
لِي عِنْدَ أَحْسَنِ ظَنِّي بِكَ ، يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَيِّدْنِي بِالْعِصْمَةِ ،
وَأَنْطِقْ لِسَانِي بِالْحِكْمَةِ ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ يَنْدُمُ عَلَى مَا ضَيَّعَهُ
فِي أَمْسِهِ ، وَلَا يَغْبُنُ حَظَّهُ فِي يَوْمِهِ ، وَلَا يَهْمُ لِرِزْقِ غَدِهِ .

اللَّهُمَّ إِنَّ الْغِنَى مِمَّنْ اسْتَعْنَى بِكَ وَافْتَقَرَ إِلَيْكَ ، وَالْفَقِيرَ مِمَّنْ
اسْتَعْنَى بِخَلْقِكَ عَنْكَ ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ،
وَأَغْنِنِي عَنْ خَلْقِكَ بِكَ ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ لَا يَبْسُطُ كَفًّا إِلَّا

إِلَيْكَ . اللَّهُمَّ إِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ قَنَطَ وَأَمَامَهُ التَّوْبَةُ ، وَوَرَاءَهُ
الرَّحْمَةُ ، وَإِنْ كُنْتُ ضَعِيفَ الْعَمَلِ فَإِنِّي فِي رَحْمَتِكَ قَسْوِيُّ
الْأَمَلِ ، فَهَبْ لِي ضَعْفَ عَمَلِي لِقُوَّةِ أَمَلِي .

اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ مَا فِي عِبَادِكَ مَنْ هُوَ أَقْسَى قَلْبًا
مَنِّي ، وَأَعْظَمُ مَنِّي ذَنْبًا ، فَإِنِّي أَعْلَمُ أَنَّهُ لَا مَوْلَى أَعْظَمُ مِنْكَ
طَوْلًا ، وَأَوْسَعُ رَحْمَةً وَعَفْوًا ، فَيَا مَنْ هُوَ أَوْحَدُ فِي رَحْمَتِهِ ،
إِغْفِرْ لِمَنْ لَيْسَ بِأَوْحَدٍ فِي خَطِيئَتِهِ .

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَمَرْتَنَا فَعَصَيْنَا ، وَنَهَيْتَ فَمَا انْتَهَيْنَا ، وَذَكَرْتَ
فَتَنَاسَيْنَا ، وَبَصَّرْتَ فَتَعَامَيْنَا ، وَحَذَّرْتَ فَتَعَدَّيْنَا ، وَمَا كَانَ
ذَلِكَ جَزَاءً إِحْسَانِكَ إِلَيْنَا ، وَأَنْتَ أَعْلَمُ بِمَا أَعْلَنَّا وَأَخْفَيْنَا ،
وَأَخْبِرْ بِمَا نَأْتِي وَمَا أَتَيْنَا ، فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ،
وَلَا تُؤَاخِذْنَا بِمَا أَخْطَأْنَا وَنَسِينَا ، وَهَبْ لَنَا حُقُوقَكَ لَدَيْنَا ،
وَأْتِمِّ إِحْسَانَكَ إِلَيْنَا ، وَأَسْئَلُ رَحْمَتَكَ عَلَيْنَا .

اللَّهُمَّ إِنَّا نَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِهَذَا الصِّدِّيقِ الْإِمَامِ ، وَنَسْتَسَلُّكَ
بِالْحَقِّ الَّذِي جَعَلْتَهُ لَهُ ، وَلَجِدَهُ رَسُولِكَ ، وَلَا بُؤْيُوهِ عَلَيَّ
وَفَاطِمَةَ أَهْلِ بَيْتِ الرَّحْمَةِ ، إِذْ رَارَ الرِّزْقُ الَّذِي بِهِ قِوَامُ

حَيَاتِنَا ، وَصَلَّاحُ أَحْوَالِ عِيَالِنَا ، فَأَنْتَ الْكَرِيمُ الَّذِي تُعْطِي
مِنْ سَعَةٍ ، وَتَمْنَعُ مِنْ قُدْرَةٍ ، وَنَحْنُ نَسْتَسَلُّكَ مِنَ الرِّزْقِ مَا
يَكُونُ صَلَاحًا لِلدُّنْيَا ، وَبَلَغًا لِلْآخِرَةِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلِوَالِدَيْنَا ،
وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ، وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ ،
الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ ، وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي
الْآخِرَةِ حَسَنَةً ، وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ .

آن گاه که نماز را تمام کردی و خواستی تسبیح بگویی گونه خود را بر
خاک بگذار و چهل مرتبه بگو: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ
أَكْبَرُ»، و از خداوند متعال بخواه که مصونیتی بر پاکی از گناهان به تو عطا
کند، و از مهالک نجات دهد، گناهان تو را بیامرزد و به انجام اعمال نیکو
موفق نماید، و آن را به سبب تقریبی که به وسیله آن حضرت به سوی خدا
بدست می آوری و آبرویی که در نزد او پیدا می کنی بپذیرد، و در بالاسر آن
حضرت بایست و همان طوری که بیان کردیم دو رکعت نماز بخوان .

آن گاه خود را به روی قبر شریف بیانداز و آن را ببوس و بگو: زَادَ اللَّهُ
فِي شَرَفِكُمْ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ، و بر خود و پدر و مادر
و هر کسی که دوست داری دعا نما.^۱

۱- بحار الأنوار: ۳۱۷/۱۰۱ .

علامہ مجلسی رحمۃ اللہ علیہ می گوید: مؤلف کتاب شریف «المزار الکبیر» گفته است: زیارت دیگری در روز عاشورا از ناحیه مقدسه به سوی یکی از نواب صادر شده است که می گوید:

در کنار قبر شریف می ایستی و می گویی: **السَّلَامُ عَلٰی آدَمَ صِفْوَةِ اللَّهِ مِنْ خَلْقَتِهِ**، بعد زیارت را تا آخر همان طوری که ما نقل کردیم، آورده است.

بنابراین؛ روشن است که این زیارت؛ هم از علماء نقل شده و هم توسط راویان روایت شده است، و محتمل است که مخصوص روز عاشورا نباشد بلکه می توان آن را در همه اوقات خواند، چنان که سید مرتضی رحمۃ اللہ علیہ چنین نقل کرده است.^۱

آیه الله سید احمد مستنبط رحمۃ اللہ علیہ می نویسد: روایت زیارت ناحیه مقدسه دلالت ندارد که مخصوص به روز عاشورا باشد.^۲

زیارت رجبیہ

که در حرم های مطہر اهل بیت علیہم السلام در ماه رجب خوانده می شود

نایب بزرگوار حضرت بقیة الله ارواحنا فداء؛ ابوالقاسم حسین بن روح رحمۃ اللہ علیہ می فرماید:

۱. بحار الأنوار: ۱۰۱/۳۲۸.

۲. الزیارة والبشارة: ۲/۴۸۸.

هر کس به حرم یکی از آل محمد علیہم السلام مشرف شود و با این زیارت، آن حضرت را زیارت کند هنوز به وطن خود باز نگشته حاجت او برآورده، و دعای دینی و دنیوی او مستجاب می گردد.

بنابراین؛ هرگاه خواستی در حرم یکی از امامان معصوم علیہم السلام این زیارت را بخوانی، روبروی قبر شریف بایست و بگو:

**الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَشْهَدُنَا مَشْهَدًا أَوْ لِيَأْتِيَهُ فِي رَجَبٍ،
وَأَوْجَبَ عَلَيْنَا مِنْ حَقِّهِمْ مَا قَدْ وَجَبَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ
مُحَمَّدٍ الْمُتَنَجِّبِ، وَعَلَى أَوْصِيَائِهِ الْحُجُبِ.**

**اللَّهُمَّ فَكَمَا أَشْهَدُ تَنَا مَشْهَدَهُمْ، فَأَنْجِزْ لَنَا مَوْعِدَهُمْ،
وَأُورِدْنَا مَوْرِدَهُمْ غَيْرَ مُحَلِّطِينَ عَنَّا وَرِدِّ فِي دَارِ الْمَقَامَةِ
وَالْخُلْدِ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ إِنِّي قَصَدْتُكُمْ، وَاعْتَمَدْتُكُمْ
بِمَسْأَلَتِي وَحَاجَّتِي، وَهِيَ فَكَأَنَّكَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، وَالْمَقَرُّ
مَعَكُمْ فِي دَارِ الْقَرَارِ، مَعَ شِبَعَتِكُمُ الْأَبْرَارِ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ
بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ.**

**أَنَا سَائِلُكُمْ وَآمِلُكُمْ فِيمَا إِلَيْكُمْ التَّفْوِيطُ، وَعَلَيْكُمْ
التَّفْوِيطُ، فَبِكُمْ يُجْبَرُ الْمَهِيضُ، وَيُشْفَى الْمَرِيضُ، وَمَا**

تَزَادُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَغِيضُ ، إِنِّي بِسِرِّكُمْ مُؤْمِنٌ ، وَلِقَوْلِكُمْ مُسَلِّمٌ ، وَعَلَى اللَّهِ بِكُمْ مُقْسِمٌ فِي رَجْعِي بِحَوَائِجِي ، وَقَضَائِهَا وَإِمْضَائِهَا ، وَإِنْ جَاحِهَا وَإِزْجَاحِهَا ، وَبِشُؤُونِي لَدَيْكُمْ وَصَلَاحِهَا .

وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ سَلَامٌ مُودِعٌ ، وَلَكُمْ حَوَائِجَهُ مُودِعٌ ، يَسْأَلُ اللَّهُ إِلَيْكُمْ الْمَرْجِعَ ، وَسَعِيَهُ إِلَيْكُمْ غَيْرُ مُنْقَطِعٍ ، وَأَنْ يَرْجِعَنِي مِنْ حَضْرَتِكُمْ خَيْرَ مَرْجِعٍ ، إِلَى جَنَابِ مُمْرِعٍ ، وَخَفْضِ [عَيْشٍ] مُوسَعٍ ، وَدَعَاةٍ وَمَهَلٍ إِلَى حَبَنِ الْأَجَلِ ، وَخَيْرِ مَصِيرٍ وَمَحَلٍّ فِي النَّعِيمِ الْأَزَلِ ، وَالْعَيْشِ الْمُقْتَبِلِ ، وَدَوَامِ الْأَكْلِ ، وَشُرْبِ الرَّحِيقِ وَالسَّلْسَلِ ، وَعَلِّ وَنَهَلٍ ، لَا سَأَمَ مِنْهُ وَلَا مَلَلَ ، وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتِهِ وَتَحِيَّاتِهِ عَلَيْكُمْ ، حَتَّى الْعُودِ إِلَى حَضْرَتِكُمْ ، وَالْفُوزِ فِي كَرَّتِكُمْ ، وَالْحَشْرِ فِي زُمْرَتِكُمْ ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ ، وَصَلَوَاتُهُ وَتَحِيَّاتُهُ ، وَهُوَ حَسْبُنَا وَنِعْمَ الْوَكِيلُ .^۱

۱. مصباح المنتهجد: ۸۲۱، مصباح الزائر: ۴۹۳، المزار الكبير: ۲۰۳، إقبال الأعمال: ۱۲۴.

زیارت حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء

در سرداب مقدّس

زیارتی برای حضرت بقیّة الله ارواحنا فداء نقل شده که معروف به زیارت ندبه است.^۱

این زیارت از ناحیه مقدّسه به سوی محمّد بن عبدالله حمیری علیه السلام صادر شده، و به خواندن آن در سرداب مقدّس سفارش شده است.^۲

زیارت دوّم حضرت صاحب الزمان ارواحنا فداء

زیارت دیگری که مولای ما حضرت بقیّة الله ارواحنا فداء در این مکان مقدّس با آن زیارت می‌شود؛ چنین است:

دو رکعت نماز می‌خواند و پس از آن می‌گوید: سَلَامُ اللَّهِ الْكَامِلُ
الثَّامُ... ۳ . ۴

۱. این زیارت در ص ۲۷۳ این کتاب نقل شده است.

۲. مصباح الزائر: ۴۳۰.

۳. این زیارت رانیز در ص ۷۴ این کتاب نقل نمودیم.

۴. مصباح الزائر: ۴۳۵.

زیارت سوّم حضرت بقیة الله ﷺ

در کتاب «مصباح الزائر» زیارت دیگری نیز چنین نقل شده است:

اَلسَّلَامُ عَلٰی اَلْحَقِّ اَلْجَدِيْدِ، وَ اَلْعَامِلِ اَلَّذِي لَا يَسْبِيْدُ،
اَلسَّلَامُ عَلٰی مُحْيِي الْمُوْمِنِيْنَ، وَ مُبْيِرِ الْكٰفِرِيْنَ، اَلسَّلَامُ
عَلٰی مَهْدِيِّ الْاُمَّمِ، وَ جَامِعِ الْكَلِمِ، اَلسَّلَامُ عَلٰی خَلْفِ
السَّلَفِ، وَ صٰحِبِ الشَّرَفِ، اَلسَّلَامُ عَلٰی حُجَّةِ الْمَعْبُوْدِ،
وَ كَلِمَةِ الْمَحْمُوْدِ، اَلسَّلَامُ عَلٰی مُعِزِّ الْاَوْلِيَاءِ، وَ مُذِلِّ
الْاَعْدَاءِ.

اَلسَّلَامُ عَلٰی وَارِثِ الْاَنْبِيَاءِ، وَ خَاتَمِ الْاَوْصِيَاءِ، اَلسَّلَامُ
عَلٰی اَلْقَائِمِ الْمُنْتَظَرِ، وَ اَلْعَدْلِ الْمُسْتَهْرَبِ، اَلسَّلَامُ عَلٰی السَّيْفِ
الشَّاهِرِ، وَ اَلْقَمَرِ الزَّاهِرِ، اَلسَّلَامُ عَلٰی شَمْسِ الظَّلَامِ، وَ بَدْرِ
التُّنْمَامِ، اَلسَّلَامُ عَلٰی رَبِيعِ الْاَنْامِ، وَ فِطْرَةِ الْاَيَّامِ، اَلسَّلَامُ
عَلٰی صٰحِبِ الصَّمْنَامِ، [وَ] فَلَاقِ الْهَامِ، اَلسَّلَامُ عَلٰی

۱- در مزار شهید چنین آمده است: وَ اَلْعَالِمِ اَلَّذِي عَلِمَهُ لَا يَسْبِيْدُ.

الدِّينِ الْمَأْتُوْرِ، وَ الْكِتَابِ الْمَسْطُوْرِ.

اَلسَّلَامُ عَلٰی بَقِيَّةِ اللهِ فِيْ بِلَادِهِ، وَ حُجَّتِهِ عَلٰی عِبَادِهِ،
اَلْمُنْتَهٰى اِلَيْهِ مَوَارِثُ الْاَنْبِيَاءِ، وَ لَدَيْهِ مَوْجُوْدُ اَثَارِ
الْاَضْفِيَاءِ، اَلْمُوْتَمَنِّ عَلٰی السَّرِّ، وَ الْوَلِيِّ لِاَلْاَمَمِ، اَلْمَهْدِيِّ
الَّذِي وَعَدَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ بِهٖ الْاَمَمَ اَنْ يَجْمَعَ بِهٖ الْكَلِمَ، وَيَلْمَ بِهٖ
الشَّعْثَ، وَيَمْلَأُ بِهٖ الْاَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا، وَيُمْكِنَ لَهٗ،
وَيُنْجِزَ بِهٖ وَعْدَ الْمُؤْمِنِيْنَ.

أَشْهَدُ يَا مَوْلَايَ اَنَّكَ وَالْاَيْمَةَ مِنْ اَبَائِكَ اَيْمَتِي وَمَوَالِيَّ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَوْمِ الْاَشْهَادِ، اَسْأَلُكَ يَا مَوْلَايَ اَنْ
تَسْأَلَ اللهُ تَبَارَكَ وَتَعَالٰى فِيْ صِلٰحِ شَأْنِي، وَ قَضَاءِ
حَوَائِجِي، وَ غُفْرَانِ ذُنُوْبِي، وَ الْاَخْذِ بِيَدِي فِيْ دِيْنِي وَ دُنْيَايَ
وَ اٰخِرَتِي، لِي وَ لِاِخْوَانِي وَ اِخْوَتِي الْمُؤْمِنِيْنَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ
كَاْفَةً، اِنَّكَ غَفُوْرٌ رَحِيْمٌ.^۱

سپس دوازده رکعت نماز زیارت بخوان و بعد از هر دو رکعت تسبیح
حضرت فاطمه زهرا علیها السلام را بخوان و بعد از آن بگو:

۱. مصباح الزائر: ۴۴۱، مزار شهید: ۲۳۰.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى حُجَّتِكَ فِي أَرْضِكَ، وَخَلِيفَتِكَ فِي
بِلَادِكَ، أَلْدَاعِي إِلَى سَبِيلِكَ، وَالْقَائِمِ الصَّادِعِ بِالْحِكْمَةِ،
وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَالصُّدُقِ، وَكَلِمَتِكَ وَعَيْبَتِكَ وَعَيْنِكَ فِي
أَرْضِكَ، أَلْمُتَرَقِّبِ الْخَائِفِ، أَلْوَلِيِّ النَّاصِحِ، سَفِينَةِ النَّجَاةِ،
وَعَلَمِ الْهُدَى، وَنُورِ أَبْصَارِ الْوَرَى، وَخَيْرِ مَنْ تَقَمَّصَ
وَأَزْتَدَى، وَالْوَثْرِ الْمُؤْتُورِ، وَمُفْرَجِ الْكَرْبِ، وَمُزِيلِ الْهَمِّ،
وَكَاشِفِ الْبَلْوَى.

صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ الْأَيْمَةِ الْهَادِيْنَ، وَالْقَادَةَ
الْمِيَامِيْنَ، مَا طَلَعَتْ كَوَاكِبُ الْأَسْحَارِ، وَأَوْرَقَتِ الْأَشْجَارُ،
وَأَيْنَعَتِ الْأَشْمَارُ، وَاخْتَلَفَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، وَعَرَدَتِ
الْأَطْيَارُ. اللَّهُمَّ انْفَعْنَا بِحُبِّهِ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ وَتَحْتَ
لِوَائِهِ، إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.^۱

۱. مصباح الزائر: ۴۴۲.

زیاراتی را که نقل نمودیم خواندن آنها در سرداب مقدس تأکید شده است و ظاهراً اختصاص به آن مکان شریف ندارد ولی در بعضی از زیارات دیگر تصریح شده است که خواندن آنها اختصاص به سرداب مقدس دارد.

ذکر صلوات بر امام زمان ارواحنا فداء

پس از زیارت آن حضرت، این صلوات را بخوان:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ، وَصَلِّ عَلَى وَلِيِّ
الْحَسَنِ وَوَصِيِّهِ وَوَارِثِهِ، أَلْقَائِمِ بِأَمْرِكَ، وَالْعَائِبِ فِي
خَلْقِكَ، وَالْمُنْتَظَرِ لِذُنُوكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ، وَقَرِّبْ بُعْدَهُ،
وَأَنْجِزْ وَعْدَهُ، وَأَوْفِ عَهْدَهُ، وَاكْشِفْ عَنْ بَأْسِهِ حِجَابَ
الْعَيْبَةِ، وَأَظْهِرْ بِظُهُورِهِ صَحَائِفَ الْمِحْنَةِ، وَقَدِّمْ أَمَامَهُ
الرُّعْبَ، وَتَبِّتْ بِهِ الْقَلْبَ، وَأَقِمْ بِهِ الْحَرْبَ، وَأَيِّدْهُ بِجُنْدٍ مِنْ
الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ، وَسَلِّطْهُ عَلَى أَعْدَاءِ دِينِكَ أَجْمَعِينَ.

وَأَلْهَمُهُ أَنْ لَا يَدَعَ مِنْهُمْ رُكْنًا إِلَّا هَدَّاهُ، وَلَا هَامًا إِلَّا قَدَّاهُ،
وَلَا كَيْدًا إِلَّا رَدَّاهُ، وَلَا فَاسِقًا إِلَّا حَدَّاهُ، وَلَا فِرْعَوْنَ إِلَّا أَهْلَكَاهُ،
وَلَا سَرًّا إِلَّا هَتَكَاهُ، وَلَا عَلَمًا إِلَّا نَكَّسَهُ، وَلَا سُلْطَانًا إِلَّا
كَبَسَهُ، وَلَا رُمْحًا إِلَّا قَصَفَهُ، وَلَا مُطْرِدًا إِلَّا خَرَقَهُ، وَلَا جُنْدًا
إِلَّا فَرَقَهُ، وَلَا مِنْبَرًا إِلَّا أَحْرَقَهُ، وَلَا سَيْفًا إِلَّا كَسَرَهُ، وَلَا صَنَمًا
إِلَّا رَضَّاهُ، وَلَا دَمًا إِلَّا أَرَاقَهُ، وَلَا جَوْرًا إِلَّا أَبَادَهُ، وَلَا حِصْنَ

إِلَّا هَدَمَهُ، وَلَا بِأَبَا إِلَّا رَدَمَهُ، وَلَا قَصْرًا إِلَّا أَخْرَبَهُ، وَلَا
مَسْكَنًا إِلَّا فَتَّشَهُ، وَلَا سَهْلًا إِلَّا وَطِئَهُ، وَلَا جَبَلًا إِلَّا صَعَدَهُ،
وَلَا كَنْزًا إِلَّا أَخْرَجَهُ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ۱.

بخش دوازدهم

و بعضی از دعاہایی کہ اصحاب
آن بزرگوار ، نقل نموده اند

زیارت نواب امام زمان ارواحنا فداه

شیخ طوسی رحمۃ اللہ علیہ در کتاب «تہذیب الاحکام» و سید بزرگوار علی بن
طاووس رحمۃ اللہ علیہ در کتاب «مصباح الزائر» فرمودہ اند :
مستحب است کہ نایبان حضرت ، با زیارتی کہ منسوب بہ شیخ
ابوالقاسم حسین بن روح رحمۃ اللہ علیہ است ؛ زیارت شوند .
بنابراین ؛ در کنار مرقد عثمان بن سعید رحمۃ اللہ علیہ می ایستی و می گویی :

السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ، السَّلَامُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ
عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ، السَّلَامُ عَلَى خَدِيجَةَ الْكُبْرَى ، السَّلَامُ
عَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ ، السَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ ابْنِ عَلِيٍّ ، السَّلَامُ
عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ،

۱. مصباح الزائر : ۴۴۲.

السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ بْنِ عَلِيٍّ، السَّلَامُ عَلَى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ .
السَّلَامُ عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ
مُوسَى، السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، السَّلَامُ عَلَى عَلِيِّ بْنِ
مُحَمَّدٍ، السَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ
بْنِ الْحَسَنِ الْمُهَدِيِّ صَاحِبِ الزَّمَانِ .

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عُثْمَانَ بْنَ سَعِيدٍ، أَشْهَدُ أَنَّكَ بَابُ
الْمَوْلَى، أَدَّيْتُ عَنْهُ وَأَدَّيْتُ إِلَيْهِ، مَا خَالَفْتُهُ وَلَا خَالَفْتَ
عَلَيْهِ، قُئِمْتَ خَاصًّا، وَأَنْصَرَفْتَ سَابِقًا، جِئْتِكَ عَارِفًا بِالْحَقِّ
الَّذِي أَنْتَ عَلَيْهِ، وَأَنَّكَ مَا خُنْتَ فِي التَّأْدِيَةِ وَالسَّفَارَةِ .

السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ بَابٍ مَا أَوْسَعَكَ، وَمِنْ سَفِيرٍ مَا آمَنَكَ،
وَمِنْ ثِقَةٍ مَا أَمَكَّنَكَ، أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ اخْتَصَّكَ بِنُورِهِ حَتَّى
عَايَنْتَ الشَّخْصَ، فَأَدَّيْتُ عَنْهُ وَأَدَّيْتُ إِلَيْهِ .

آنگاه دوباره بر پیغمبر و ائمه معصومین علیهم السلام و حضرت بقیة الله ارواحنا
فداه سلام می نمایم و می گوئی:

جِئْتِكَ مُخْلِصًا بِتَوْحِيدِ اللَّهِ وَمُؤَالَاةِ أَوْلِيَائِهِ، وَالْبَرَاءَةِ مِنْ
أَعْدَائِهِمْ وَمِنَ الَّذِينَ خَالَفُوكَ، يَا حُجَّةَ الْمَوْلَى، وَبِكَ اللَّهُمَّ

تَوَجَّهِي، وَبِهِمْ إِلَيْكَ تَوَشَّلِي .

سپس دعا می کنی و حاجات خود را از خدا مسألت می نمایم .
پس از آن، نایبان دیگر حضرت را نیز چنین زیارت می کنی، و عوض
«یا عثمان بن سعید» نایبی را که می خواهی زیارت کنی، نام می بری.^۱

دعای سمات

که از نایب دوّم جناب محمد بن عثمان رضی الله عنه روایت شده است

محمد بن علی گوید: در مجلس جناب محمد بن عثمان بن سعید
عمری اسدی متبجی رضی الله عنه حضور داشتم... ایشان فرمودند: مفضل بن عمر
جعفی این دعا را از حضرت امام صادق علیه السلام نقل کرده و در آخر روایت
می گوید: مستحبّ است این دعا در آخرین ساعات روز جمعه خوانده
شود .

شیخ طوسی رضی الله عنه می گوید: دعای سمات که از عمری رضی الله عنه نقل شده
مستحبّ است در ساعات آخر روز جمعه خوانده شود .

اکنون متن دعا را طبق روایت مرحوم کفعمی می آوریم:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ، الْأَعَزِّ الْأَجَلِّ
الْأَكْرَمِ، الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى مَغَالِقِ أَبْوَابِ السَّمَاءِ لِفَتْحِ

۱. مفتاح الجنّات: ۱/۴۶۲ به نقل از مصباح الزائر: ۵۱۴.

بِالرَّحْمَةِ انْفَتَحَتْ ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى مَضَائِقِ أَبْوَابِ
الْأَرْضِ لِلْفَرَجِ بِالرَّحْمَةِ انْفَرَجَتْ ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى
الْعُسْرِ لِلْيُسْرِ تيسَّرَ ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى الْأَمْوَاتِ لِلنُّشُورِ
انْتَشَرَتْ ، وَإِذَا دُعِيَ بِهِ عَلَى كَشْفِ الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ
انْكَشَفَتْ .

وَبِجَلَالِ نُورِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ أَكْرَمِ الْوُجُوهِ ، وَأَعَزِّ
الْوُجُوهِ ، الَّذِي عَنَتَ لَهُ الْوُجُوهُ ، وَخَضَعَتْ لَهُ الرَّقَابُ ،
وَخَشَعَتْ لَهُ الْأَصْوَاتُ ، وَوَجِلَتْ لَهُ الْقُلُوبُ مِنْ مَخَافَتِكَ ،
وَبِقُوَّتِكَ الَّتِي بِهَا تُمَسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا
بِإِذْنِكَ وَتُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا .

وَبِمَشِيئَتِكَ الَّتِي دَانَ لَهَا الْعَالَمُونَ ، وَبِكَلِمَتِكَ الَّتِي خَلَقْتَ
بِهَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ، وَبِحِكْمَتِكَ الَّتِي صَنَعْتَ بِهَا
الْعَجَائِبَ ، وَخَلَقْتَ بِهَا الظُّلْمَةَ وَجَعَلْتَهَا لَيْلًا ، وَجَعَلْتَ اللَّيْلَ
سَكْنًا ، وَخَلَقْتَ بِهَا النُّورَ وَجَعَلْتَهُ نَهَارًا ، وَجَعَلْتَ النَّهَارَ
نُشُورًا مُبْصِرًا ، وَخَلَقْتَ بِهَا الشَّمْسَ وَجَعَلْتَ الشَّمْسَ
ضِيَاءً ، وَخَلَقْتَ بِهَا الْقَمَرَ وَجَعَلْتَ الْقَمَرَ نُورًا ، وَخَلَقْتَ بِهَا

الْكَوَاكِبَ وَجَعَلْتَهَا نُجُومًا وَبُرُوجًا ، وَمَصَابِيحَ وَزِينَةً
وَرُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ .

وَجَعَلْتَ لَهَا مَشَارِقَ وَمَغَارِبَ ، وَجَعَلْتَ لَهَا مَطَالِعَ
وَمَجَارِي ، وَجَعَلْتَ لَهَا فَلَكَأً وَمَسَابِيحَ ، وَقَدَّرْتَ لَهَا فِي السَّمَاءِ
مَنَازِلَ فَأَحْسَنْتَ تَقْدِيرَهَا ، وَصَوَّرْتَ لَهَا فَأَحْسَنْتَ تَصْوِيرَهَا ،
وَأَخْصَيْتَهَا بِأَسْمَائِكَ إِحْصَاءً ، وَدَبَّرْتَ لَهَا بِحِكْمَتِكَ تَدْبِيرًا
فَأَحْسَنْتَ تَدْبِيرَهَا ، وَسَخَّرْتَ لَهَا بِسُلْطَانِ اللَّيْلِ وَسُلْطَانِ
النَّهَارِ وَالسَّاعَاتِ ، وَعَدَدِ السِّنِينَ وَالْحِسَابِ ، وَجَعَلْتَ
رُؤْيَيْهَا لِجَمِيعِ النَّاسِ مَرَأَى وَاحِدًا .

وَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ بِمَجْدِكَ الَّذِي كَلَّمْتَ بِهِ عَبْدَكَ وَرَسُولَكَ
مُوسَى بْنَ عِمْرَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْمُقَدَّسِينَ ، فَوْقَ
إِخْسَاسِ الْكَرُّوبِيِّينَ ، فَوْقَ غَمَائِمِ النُّورِ ، فَوْقَ تَابُوتِ
الشَّهَادَةِ فِي عَمُودِ النَّارِ ، وَفِي طُورِ سَيْنَاءَ ، وَفِي جَبَلِ
حُورَيْثَ فِي الْوَادِ الْمُقَدَّسِ ، فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنْ جَانِبِ
الطُّورِ الْأَيْمَنِ مِنَ الشَّجَرَةِ ، وَفِي أَرْضِ مِصْرَ بَيْتِشِ آيَاتِ
بَيِّنَاتٍ .

وَيَوْمَ فَرَقْتَ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ، وَفِي الْمُنْبُجَاتِ
الَّتِي صَنَعْتَ بِهَا الْعَجَائِبَ فِي بَحْرِ سُوفٍ، وَعَقَدْتَ مَاءَ
الْبَحْرِ فِي قَلْبِ الْعَمْرِ كَالْحِجَارَةِ، وَجَاوَزْتَ بَيْنِي إِسْرَائِيلَ
الْبَحْرَ، وَتَمَّتْ كَلِمَتُكَ الْحُسْنَى عَلَيْهِمْ بِمَا صَبَرُوا،
وَأَوْرَثْتَهُمْ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْتَ فِيهَا
لِلْعَالَمِينَ، وَأَعْرَفْتَ فِرْعَوْنَ وَجُنُودَهُ وَمَرَكَبَهُ فِي الْيَمِّ.

وَبِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ الْأَعْظَمِ، الْأَعَزِّ الْأَجَلِّ
الْأَكْرَمِ، وَبِمَجْدِكَ الَّذِي تَجَلَّيْتَ بِهِ لِمُوسَى كَلِيمِكَ عَلَيْهِ
السَّلَامُ فِي طُورِ سَيْنَاءَ، وَلِإِبْرَاهِيمَ خَلِيلِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ
قَبْلُ فِي مَسْجِدِ الْخَيْفِ، وَلِإِسْحَاقَ صَفِيِّكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي
بَيْتِ إِبْرَاهِيمَ، وَلِيعْقُوبَ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي بَيْتِ إِبْرَاهِيمَ،
وَأَوْفَيْتَ لِإِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِمِثَاقِكَ، وَلِإِسْحَاقَ عَلَيْهِ
السَّلَامُ بِحَلْفِكَ، وَلِيعْقُوبَ بِشَهَادَتِكَ، وَلِلْمُؤْمِنِينَ بِوَعْدِكَ،
وَلِلدَّاعِينَ بِأَسْمَائِكَ فَأَجَبْتَ.

وَبِمَجْدِكَ الَّذِي ظَهَرَ لِمُوسَى بْنِ عِمْرَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
عَلَى قُبَّةِ الرُّمَّانِ وَبِآيَاتِكَ الَّتِي وَقَعْتَ عَلَى أَرْضِ مِصْرَ

بِمَجْدِ الْعِزَّةِ وَالْعَلْبَةِ، بِآيَاتِ عَزِيزَةٍ، وَبِسُلْطَانِ الْقُوَّةِ،
وَبِعِزَّةِ الْقُدْرَةِ، وَبِشَأْنِ الْكَلِمَةِ التَّامَّةِ، وَبِكَلِمَاتِكَ الَّتِي
تَفَضَّلْتَ بِهَا عَلَى أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَأَهْلِ الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ، وَبِرَحْمَتِكَ الَّتِي مَنَنْتَ بِهَا عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ،
وَبِاسْتِطَاعَتِكَ الَّتِي أَقَمْتَ بِهَا عَلَى الْعَالَمِينَ.

وَبِنُورِكَ الَّذِي قَدَّحَ مِنْ فَرْعِهِ طُورَ سَيْنَاءَ، وَبِعِلْمِكَ
وَجَلَالِكَ وَكِبَرِيائِكَ وَعِزَّتِكَ وَجَبْرُوتِكَ الَّتِي لَمْ تَسْتَقِلَّهَا
الْأَرْضُ، وَانْخَفَضَتْ لَهَا السَّمَاوَاتُ، وَانزَجَرَ لَهَا الْعُنُقُ
الْأَكْبَرُ، وَرَكَدَتْ لَهَا الْبِحَارُ وَالْأَنْهَارُ، وَخَضَعَتْ لَهَا
الْجِبَالُ، وَسَكَنَتْ لَهَا الْأَرْضُ بِمَنَازِلِهَا، وَاسْتَسَلَمَتْ لَهَا
الْخَلَائِقُ كُلُّهَا، وَخَفَقَتْ لَهَا الرِّيَّاحُ فِي جَرَيَانِهَا، وَخَمَدَتْ
لَهَا النَّبْرَانُ فِي أَوْطَانِهَا.

وَبِسُلْطَانِكَ الَّذِي عُرِفَتْ لَكَ بِهِ الْعَلْبَةُ دَهْرَ الدُّهُورِ،
وَخَمَدَتْ بِهِ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ، وَبِكَلِمَتِكَ كَلِمَةَ
الصِّدْقِ الَّتِي سَبَقَتْ لِأَبِينَا آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَذُرِّيَّتِهِ
بِالرَّحْمَةِ.

وَأَسْأَلُكَ بِكَلِمَتِكَ الَّتِي غَلَبْتَ كُلَّ شَيْءٍ ، وَبُنُورِ وَجْهِكَ
الَّذِي تَجَلَّيْتَ بِهِ لِلْجَبَلِ فَجَعَلْتَهُ ذِكَاً وَخَرَّ مُوسَى صَعِقاً ،
وَبِمَجْدِكَ الَّذِي ظَهَرَ عَلَى طُورِ سَيْنَاءَ فَكَلَّمْتَ بِهِ عَبْدَكَ
وَرَسُولَكَ مُوسَى بْنَ عِمْرَانَ .

وَبِطَلْعَتِكَ فِي سَاعِبِرَ ، وَظُهُورِكَ فِي جَبَلِ فَارَانَ بِرَبَوَاتِ
الْمُقَدَّسِينَ ، وَجُنُودِ الْمَلَائِكَةِ الصَّافِينَ ، وَخُشُوعِ الْمَلَائِكَةِ
الْمُسَبِّحِينَ ، وَبِرَّكَاتِكَ الَّتِي بَارَكْتَ فِيهَا عَلَى إِبْرَاهِيمَ
خَلِيلِكَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي أُمَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ،
وَبَارَكْتَ لِإِسْحَاقَ صَفِيِّكَ فِي أُمَّةِ عِيسَى عَلَيْهِمَا السَّلَامُ ،
وَبَارَكْتَ لِيَعْقُوبَ إِسْرَائِيلِكَ فِي أُمَّةِ مُوسَى عَلَيْهِمَا السَّلَامُ ،
وَبَارَكْتَ لِحَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي عِشْرَتِهِ
وَذُرِّيَّتِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَأُمَّتِهِ .

اللَّهُمَّ وَكَمَا غَبْنَا عَنْ ذَلِكَ وَلَمْ نَشْهَدْهُ ، وَآمَنَّا بِهِ وَلَمْ نَرَهُ
صِدْقاً وَعَدَلاً ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ
تُبَارِكَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَتَرْحَمَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ
مُحَمَّدٍ ، كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَبَارَكْتَ وَتَرَحَّمْتَ عَلَيَّ إِبْرَاهِيمَ

وَأَلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ، فَعَالَ لِمَا تُرِيدُ ، وَأَنْتَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ^١ .

***

بعد از آن می گوئی: اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الدُّعَاءِ ، وَبِحَقِّ هَذِهِ
الْأَسْمَاءِ الَّتِي لَا يَعْلَمُ تَفْسِيرَهَا وَلَا يَعْلَمُ بَاطِنَهَا غَيْرُكَ ، [صَلِّ
عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَافْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ ، وَلَا تَفْعَلْ
بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ ،] وَانْتَقِمْ لِي مِنْ ظَالِمِي ، وَعَجِّلْ فَرَجَ آلِ
مُحَمَّدٍ ، وَهَلَاكَ أَعْدَائِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ] ، وَاعْفُزْ لِي مِنْ
ذُنُوبِي مَا تَقَدَّمَ مِنْهَا وَمَا تَأَخَّرَ ، وَوَسِّعْ عَلَيَّ مِنْ حَلَالِ
رِزْقِكَ ، وَاكْفِنِي مَوْوَنَةَ إِنْسَانٍ سَوْءٍ [وَجَارِ سَوْءٍ وَقَرِيبِ
سَوْءٍ] وَسُلْطَانَ سَوْءٍ ، إِنَّكَ عَلَيَّ [كُلِّ شَيْءٍ] قَدِيرٌ ، وَالْحَمْدُ
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ^٢ .

و سبب بگو: اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذَا الدُّعَاءِ تَفَضَّلْ عَلَيَّ فُقَرَاءِ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْغِنَاءِ وَالشَّرْوَةِ ، وَعَلَيَّ مَرَضَى

١ . البلد الأمين: ١٣٤ ، جمال الأسبوع: ٣٢١ ، المصباح: ٥٥٩ ، مصباح المتعبد: ٤١٦ ، الصحيفة

الصادقة: ٩٣٠ .

٢ . المجموع الرائق: ٢٥٨/١ .

الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالشِّفَاءِ وَالصَّحَّةِ ، وَعَلَىٰ أَحْيَاءِ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِاللُّطْفِ وَالْكَرَامَةِ ، وَعَلَىٰ أَمْوَاتِ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالْمَغْفِرَةِ وَالرَّحْمَةِ ، وَعَلَىٰ مُسَافِرِي
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِالرَّدِّ إِلَىٰ أَوْطَانِهِمْ سَالِمِينَ غَانِمِينَ ،
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَعِترته الطَّاهِرِينَ ، وَسَلَّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا .^۱

در «جمال الصالحين» این دعا را ذکر نموده: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ
بِحُرْمَةِ هَذَا الدُّعَاءِ ، وَبِمَا فَاتَ مِنْهُ مِنَ الْأَسْمَاءِ ، وَبِمَا
يَسْتَمِلُ عَلَيْهِ مِنَ التَّفْسِيرِ وَالتَّدْبِيرِ الَّذِي لَا يُحِيطُ بِهِ إِلَّا
أَنْتَ ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُعَجِّلَ فَرَجَهُمْ
فِي عَافِيَةٍ ، وَتُهْلِكَ أَعْدَائَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَأَنْ تُرْزِقَنَا
بِهِمْ خَيْرَ مَا نَرْجُو ، وَخَيْرَ مَا لَا نَرْجُو ، وَتُصْرِفَ بِهِمْ عَنَّا شَرَّ مَا
نَحْذَرُ ، وَشَرَّ مَا لَا نَحْذَرُ ، إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، وَأَنْتَ
أَكْرَمُ الْأَكْرَمِينَ .^۲

۱. بحار الأنوار: ۱۰۱/۹۰.

۲. مکیال المکارم: ۳۳/۲.

دعای حضرت خضر علیہ السلام

معروف به دعای کمیل^۱

مستحب است دعای کمیل در شب نیمه شعبان و شبهای جمعه
خوانده شود:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ،
وَبِقُوَّتِكَ الَّتِي قَهَرْتَ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ ، وَخَضَعَ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ ،
وَذَلَّ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ ، وَبِجَبْرُوتِكَ الَّتِي غَلَبْتَ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ ،
وَبِعِزَّتِكَ الَّتِي لَا يَقُومُ لَهَا شَيْءٌ ، وَبِعِظَمَتِكَ الَّتِي مَلَأَتْ كُلَّ
شَيْءٍ ، وَبِسُلْطَانِكَ الَّذِي عَلَا كُلَّ شَيْءٍ ، وَبِوَجْهِكَ الْبَاقِي
بَعْدَ فَنَاءِ كُلِّ شَيْءٍ ، وَبِأَسْمَائِكَ الَّتِي مَلَأَتْ أَرْكَانَ كُلِّ شَيْءٍ ،
وَبِعِلْمِكَ الَّذِي أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ ، وَبِنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي أَضَاءَ

۱. دعای کمیل از حضرت خضر علیہ السلام می باشد که حضرت امیرالمؤمنین علیہ السلام آن را به جناب کمیل
تعلیم فرموده اند؛ به این جهت به دعای کمیل معروف شده است.

لازم به ذکر است که دعاهاى حضرت خضر و حضرت الیاس علیهما السلام - که آن دو بزرگوار از
همراهان حضرت یقیناً الله ارواحنا فداه هستند - و سایر یاران آن حضرت مانند حضرت عیسی
بن مریم علیهما السلام زیاد است ، ما به جهت اختصار به ذکر این دعا اکتفا کردیم .

لَهُ كُلُّ شَيْءٍ ، يَا نُورُ يَا قُدُّوسُ ، يَا أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ ، وَيَا آخِرَ
الْآخِرِينَ .

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَهْتِكُ الْعِصَمَ . اللَّهُمَّ اغْفِرْ
لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُنْزِلُ النَّعَمَ . اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي
تُغَيِّرُ النَّعَمَ . اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَحْبِسُ الدُّعَاءَ .
اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تُنْزِلُ الْبَلَاءَ . اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي كُلَّ
ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ ، وَكُلَّ خَطِيئَةٍ أَخْطَأْتُهَا .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ بِذِكْرِكَ ، وَأَسْتَشْفَعُ بِكَ إِلَيَّ
نَفْسِكَ ، وَأَسْأَلُكَ بِجُودِكَ أَنْ تُدْنِيَنِي مِنْ قُرْبِكَ ، وَأَنْ
تُوزِعَنِي شُكْرَكَ ، وَأَنْ تُلْهِمَنِي ذِكْرَكَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ خَاضِعٍ مُتَدَلِّلٍ خَاشِعٍ أَنْ
تُسَامِحَنِي وَتَرْحَمَنِي وَتَجْعَلَنِي بِقِسْمِكَ رَاضِيًا قَانِعًا ، وَفِي
جَمِيعِ الْأَحْوَالِ مُتَوَاضِعًا .

اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ سُؤَالَ مَنْ اشْتَدَّتْ فَاقَتُهُ ، وَأَنْزَلَ بِكَ عِنْدَ
الشَّدَائِدِ حَاجَتَهُ ، وَعَظُمَ فِيهَا عِنْدَكَ رَغْبَتُهُ . اللَّهُمَّ عَظُمَ
سُلْطَانُكَ ، وَعَلَا مَكَانُكَ ، وَخَفِيَ مَكْرُوكُكَ ، وَظَهَرَ أَمْرُكَ ،

وَعَلَبَ قَهْرُكَ ، وَجَرَتْ قُدْرَتُكَ ، وَلَا يُسْمَكُنُ الْفِرَارُ مِنْ
حُكُومَتِكَ .

اللَّهُمَّ لَا أَجِدُ لِذُنُوبِي غَافِرًا ، وَلَا لِقَبَائِحِي سَاتِرًا ، وَلَا
لِشَيْءٍ مِنْ عَمَلِي الْقَبِيحِ بِالْحَسَنِ مُبَدِّلًا غَيْرَكَ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
سُبْحَانَكَ وَبِحَمْدِكَ ، ظَلَمْتُ نَفْسِي ، وَتَجَرَّأْتُ بِجَهْلِي ،
وَسَكَنْتُ إِلَيَّ قَدِيمَ ذِكْرِكَ لِي ، وَمَنَّكَ عَلَيَّ .

اللَّهُمَّ مَوْلَايَ كَمْ مِنْ قَبِيحٍ سَتَرْتَهُ ، وَكَمْ مِنْ فُادِحٍ مِنْ
الْبَلَاءِ أَقْلَتَهُ ، وَكَمْ مِنْ عِثَارٍ وَقَيْتَهُ ، وَكَمْ مِنْ مَكْرُوهٍ دَفَعْتَهُ ،
وَكَمْ مِنْ تَنَاءٍ جَمِيلٍ لَسْتُ أَهْلًا لَهُ نَشَرْتَهُ .

اللَّهُمَّ عَظُمَ بِلَائِي ، وَأَفْرَطَ بِي سُوءُ حَالِي ، وَقَصُرَتْ بِي
أَعْمَالِي ، وَقَعَدَتْ بِي أَعْمَالِي ، وَحَبَسَنِي عَنْ نَفْعِي بُعْدُ
أَمْلِي ، وَخَدَعَنِي الدُّنْيَا بِغُرُورِهَا ، وَنَفْسِي بِجِنَائِيَّتِهَا ،
وَمِطَالِي يَا سَيِّدِي .

فَأَسْأَلُكَ بِعِزَّتِكَ أَنْ لَا يَحْجُبَ عَنْكَ دُعَائِي سُوءَ عَمَلِي
وَفِعَالِي ، وَلَا تَفْضَحْنِي بِخَفِيِّ مَا أَطَّلَعْتَ عَلَيْهِ مِنْ سِرِّي ،
وَلَا تُعَاجِلْنِي بِالْعُقُوبَةِ عَلَيَّ مَا عَمِلْتُهُ فِي خَلَوَاتِي مِنْ سُوءٍ

فَعَلِي وَإِسَائِي، وَدَوَامِ تَفْرِيطِي وَجَهَالَتِي، وَكَثْرَةِ شَهَوَاتِي
وَعَفْلَتِي .

وَكَنِ اللَّهُمَّ بِعِزَّتِكَ لِي فِي كُلِّ الْأَحْوَالِ رَوْفًا، وَعَلَيَّ فِي
جَمِيعِ الْأُمُورِ عَطُوفًا، إِلَهِي وَرَبِّي مَنْ لِي غَيْرُكَ، أَسْأَلُهُ
كَشْفَ ضُرِّي، وَالنَّظَرَ فِي أَمْرِي .

إِلَهِي وَمَوْلَايَ أَجْرَيْتَ عَلَيَّ حُكْمًا اتَّبَعْتُ فِيهِ هَوَى
نَفْسِي، وَلَمْ أَحْتَرِسْ فِيهِ مِنْ تَزْيِينِ عَدُوِّي، فَغَرَّنِي بِمَا
أَهْوَى وَأَسْعَدَهُ عَلَيَّ ذَلِكَ الْقَضَاءُ فَتَجَاوَزْتُ بِمَا جَرَى عَلَيَّ
مِنْ ذَلِكَ بَعْضَ حُدُودِكَ، وَخَالَفْتُ بَعْضَ أَوْامِرِكَ .

فَلَكَ الْحَمْدُ (الْحُجَّةُ) عَلَيَّ فِي جَمِيعِ ذَلِكَ، وَلَا حُجَّةَ لِي
فِيهَا جَرَى عَلَيَّ فِيهِ قِضَاؤُكَ، وَالزَّمَنِي حُكْمَكَ وَبِلَاؤُكَ،
وَكَدَّ أَتَيْتَكَ يَا إِلَهِي بَعْدَ تَقْصِيرِي وَإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي،
مُعْتَذِرًا نَادِمًا مُنْكَسِرًا مُسْتَقْبِلًا مُسْتَعْفِرًا مُنِيبًا مُقِرًّا مُذْعِنًا
مُعْتَرِفًا، لَا أَجِدُ مَفْرَأً مِمَّا كَانَ مِنِّي، وَلَا مَفْرَعًا أَتَوَجَّهُ إِلَيْهِ فِي
أَمْرِي غَيْرَ قَبُولِكَ عُذْرِي، وَإِدْخَالِكَ إِلَيَّ فِي سَعَةِ
رَحْمَتِكَ .

اللَّهُمَّ فَاقْبَلْ عُذْرِي، وَارْحَمْ شِدَّةَ ضُرِّي، وَفُكِّنِي مِنْ
شِدَّةِ وَثَاقِي، يَا رَبُّ ارْحَمْ ضَعْفَ بَدَنِي، وَرِقَّةَ جِلْدِي، وَدِقَّةَ
عَظْمِي، يَا مَنْ بَدَأَ خَلْقِي وَذَكَرِي وَتَرَبَّيْتِي وَبَرَّيْتِي وَتَغَذَّيْتِي،
هَبْنِي لِابْتِدَاءِ كَرَمِكَ وَسَالِفِ بَرِّكَ بِي .

يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي وَرَبِّي، أَتُرَاكَ مُعَذِّبِي بِسَارِكَ بَعْدَ
تَوْحِيدِكَ، وَبَعْدَ مَا أَنْطَوَى عَلَيْهِ قَلْبِي مِنْ مَعْرِفَتِكَ، وَلَهَجَ بِهِ
لِسَانِي مِنْ ذِكْرِكَ، وَاعْتَقَدَهُ ضَمِيرِي مِنْ حُبِّكَ، وَبَعْدَ صِدْقِ
اعْتِرَافِي وَدُعَائِي خَاضِعًا لِرُبُوبِيَّتِكَ، هَيْهَاتَ، أَنْتَ أَكْرَمُ مَنْ
أَنْ تُضَيِّعَ مَنْ رَبَّيْتَهُ، أَوْ تُبْعِدَ مَنْ أَدْنَيْتَهُ، أَوْ تُشَرِّدَ مَنْ
أَوَيْتَهُ، أَوْ تُسَلِّمَ إِلَيَّ الْبَلَاءَ مِنْ كَفَيْتَهُ وَرَحِمْتَهُ .

وَلَيْتَ شِعْرِي يَا سَيِّدِي وَإِلَهِي وَمَوْلَايَ أَتَسَلَّطَ النَّارَ
عَلَيَّ وَجُوهٍ خَرَّتْ لِعَظَمَتِكَ سَاجِدَةً، وَعَلَى أَلْسُنٍ نَطَقَتْ
بِتَوْحِيدِكَ صَادِقَةً، وَبِشُكْرِكَ مَادِحَةً، وَعَلَى قُلُوبٍ اعْتَرَفَتْ
بِإِلَهِيَّتِكَ مُحَقِّقَةً، وَعَلَى ضَمَائِرٍ حَوَتْ مِنَ الْعِلْمِ بِكَ حَتَّى
صَارَتْ خَاشِعَةً، وَعَلَى جَوَارِحٍ سَعَتْ إِلَى أَوْطَانِ تَعَبُّدِكَ
طَائِعَةً، وَأَشَارَتْ بِاسْتِغْفَارِكَ مُذْعِنَةً .

ما هَكَذَا الظَّنُّ بِكَ ، وَلَا أُخْبِرُنَا بِفَضْلِكَ عَنْكَ يَا كَرِيمُ يَا رَبِّ ، وَأَنْتَ تَعْلَمُ ضَعْفِي عَنْ قَلِيلٍ مِنْ بَلَاءِ الدُّنْيَا وَعُقُوبَاتِهَا ، وَمَا يَجْرِي فِيهَا مِنَ الْمَكَارِهِ عَلَى أَهْلِهَا ، عَلَى أَنَّ ذَلِكَ بَلَاءٌ وَمَكْرُوهٌ قَلِيلٌ مَكْتُهُ ، يَسِيرٌ بَقَائُهُ ، قَصِيرٌ مُدَّتُهُ ، فَكَيْفَ احْتِمَالِي لِבَلَاءِ الْآخِرَةِ ، وَجَلْبِلِ وَقُوعِ الْمَكَارِهِ فِيهَا ، وَهُوَ بَلَاءٌ تَطُولُ مُدَّتُهُ ، وَيَدُومُ مَقَامُهُ ، وَلَا يُخَفَّفُ عَنْ أَهْلِهِ ، لِأَنَّهُ لَا يَكُونُ إِلَّا عَنَ غَضَبِكَ وَانْتِقَامِكَ وَسَخَطِكَ ، وَهَذَا مَا لَا تَقُومُ لَهُ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ ، يَا سَيِّدِي ، فَكَيْفَ لِي وَأَنَا عَبْدُكَ الضَّعِيفُ الذَّلِيلُ الْحَقِيرُ الْمِسْكِينُ الْمُسْتَكِينُ .

يَا إِلَهِي وَرَبِّي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ ، لِأَيِّ الْأُمُورِ إِلَيْكَ أَشْكُو ، وَلِمَا مِنْهَا أَضِجُّ وَأَبْكِي ، لِأَلِيمِ الْعَذَابِ وَشِدَّتِهِ ، أَمْ لَطُولِ الْبَلَاءِ وَمُدَّتِهِ ، فَلَيْتَ صَيَّرْتَنِي لِلْعُقُوبَاتِ مَعَ أَعْدَائِكَ ، وَجَمَعْتَ بَيْنِي وَبَيْنَ أَهْلِ بَلَائِكَ ، وَفَرَّقْتَ بَيْنِي وَبَيْنَ أَحِبَّائِكَ وَأَوْلِيَائِكَ .

فَهَبْنِي يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ وَرَبِّي ، صَبْرْتُ عَلَى عَذَابِكَ فَكَيْفَ أَصْبِرُ عَلَى فِرَاقِكَ ، وَهَبْنِي صَبْرْتُ عَلَى حَرِّ

نَارِكَ فَكَيْفَ أَصْبِرُ عَنِ النَّظَرِ إِلَى كِرَامَتِكَ ، أَمْ كَيْفَ أَسْكُنُ فِي النَّارِ وَرَجَائِي عَفْوِكَ .

فَبِعِزَّتِكَ يَا سَيِّدِي وَمَوْلَايَ أَقْسِمُ صَادِقًا لَيْتَ تَرَكَتَنِي نَاطِقًا ، لِأَضِجَنَّ إِلَيْكَ بَيْنَ أَهْلِهَا ضَجِيجَ الْأَمْلِينَ ، وَلَا أَصْرُخَنَّ إِلَيْكَ صُرَاخَ الْمُسْتَصْرِخِينَ ، وَلَا أَبْكِيَنَّ عَلَيْكَ بُكَاءَ الْفَاقِدِينَ ، وَلَا نَادِيَنَّكَ أَيُّنَ كُنْتُ يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ ، يَا غَايَةَ أَمَالِ الْعَارِفِينَ ، يَا غِيَاثَ الْمُسْتَعِثِّينَ ، يَا حَبِيبَ قُلُوبِ الصَّادِقِينَ ، وَيَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ .

أَفْتُرَاكَ سُبْحَانَكَ يَا إِلَهِي وَبِحَمْدِكَ تَسْمَعُ فِيهَا صَوْتُ عَبْدٍ مُسْلِمٍ سَجِنَ فِيهَا بِمُخَالَفَتِهِ ، وَذَاقَ طَعْمَ عَذَابِهَا بِمَعْصِيَتِهِ ، وَحَسِبَ بَيْنَ أَطْبَاقِهَا بِجُرْمِهِ وَجَرِيرَتِهِ وَهُوَ يَضِجُّ إِلَيْكَ ضَجِيجَ مُؤَمِّلٍ لِرَحْمَتِكَ ، وَيُنَادِيكَ بِلسَانِ أَهْلِ تَوْحِيدِكَ ، وَيَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِرُبُوبِيَّتِكَ .

يَا مَوْلَايَ ، فَكَيْفَ يَبْقَى فِي الْعَذَابِ وَهُوَ يَرْجُو مَا سَلَفَ مِنْ حِلْمِكَ ، أَمْ كَيْفَ تُؤَلِّمُهُ النَّارُ وَهُوَ يَأْمُلُ فَضْلَكَ وَرَحْمَتَكَ ، أَمْ كَيْفَ يُحْرِقُهُ لَهَبُهَا وَأَنْتَ تَسْمَعُ صَوْتَهُ وَتَرَى

مَكَانَهُ، أَمْ كَيْفَ يَشْتَمِلُ عَلَيْهِ زَفِيرُهَا وَأَنْتَ تَعْلَمُ ضَعْفَهُ، أَمْ كَيْفَ يَتَقَلَّبُ بَيْنَ أَطْبَاقِهَا وَأَنْتَ تَعْلَمُ صِدْقَهُ، أَمْ كَيْفَ تَزْجُرُهُ زَبَانِيَّتُهَا وَهُوَ يُنَادِيكَ يَا رَبِّهِ، أَمْ كَيْفَ يَرْجُو فَضْلَكَ فِي عَثِيهِ مِنْهَا فَتَتْرُكُهُ فِيهَا، هَيْهَاتَ، مَا ذَلِكَ الظَّنُّ بِكَ، وَلَا الْمَعْرُوفُ مِنْ فَضْلِكَ، وَلَا مُشْبِهٌ لِمَا عَامَلْتَ بِهِ الْمُوَحِّدِينَ مِنْ بَرِّكَ وَإِحْسَانِكَ.

فَبِالْيَقِينِ أَقْطَعُ لَوْلَا مَا حَكَمْتَ بِهِ مِنْ تَعْدِيبِ جَاحِدِيكَ، وَقَضَيْتَ بِهِ مِنْ إِخْلَادِ مُعَانِدِيكَ لَجَعَلْتَ النَّارَ كُلَّهَا بَرْدًا وَسَلَامًا، وَمَا كَانَ لِأَحَدٍ فِيهَا مَقْرَأً وَلَا مُقَامًا، لَكِنَّكَ تَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُكَ أَقْسَمْتَ أَنْ تَمْلَأَهَا مِنَ الْكَافِرِينَ مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ، وَأَنْ تُخَلِّدَ فِيهَا الْمُعَانِدِينَ، وَأَنْتَ جَلَّ ثَنَاؤُكَ قُلْتَ مُبْتَدَأً، وَتَطَوَّلْتَ بِالْإِنْعَامِ مُتَكَرِّمًا، أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ.

إِلَهِي وَسَيِّدِي، فَاسْأَلُكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتِي قَدَّرْتَهَا، وَبِالْقَضِيَّةِ الَّتِي حَتَمْتَهَا وَحَكَمْتَهَا، وَغَلَبْتَ مَنْ عَلَيْهِ أَجْرِيَّتَهَا، أَنْ تَهَبَ لِي فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَفِي هَذِهِ السَّاعَةِ كُلَّ

جُرْمٍ أَجْرَمْتُهُ، وَكُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ، وَكُلَّ قَبِيحٍ أَسْرَرْتُهُ، وَكُلَّ جَهْلٍ عَمِلْتُهُ، كَتَمْتُهُ أَوْ أَعْلَنْتُهُ، أَخْفَيْتُهُ أَوْ أَظْهَرْتُهُ، وَكُلَّ سَيِّئَةٍ أَمَرْتَ بِإِثْبَاتِهَا الْكِرَامَ الْكَاتِبِينَ، الَّذِينَ وَكَلْتَهُمْ بِحِفْظِ مَا يَكُونُ مِنِّي، وَجَعَلْتَهُمْ شُهُودًا عَلَيَّ مَعَ جَوَارِحِي، وَكُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيَّ مِنْ وَرَائِهِمْ، وَالشَّاهِدَ لِمَا خَفِيَ عَنْهُمْ، وَبِرَحْمَتِكَ أَخْفَيْتُهُ، وَبِفَضْلِكَ سَتَرْتُهُ، وَأَنْ تُوقِّرَ حَظِّي مِنْ كُلِّ خَيْرٍ أَنْزَلْتَهُ، أَوْ إِحْسَانٍ فَضَّلْتَهُ، أَوْ بَرٍّ نَشَرْتَهُ، أَوْ رِزْقٍ بَسَطْتَهُ، أَوْ ذَنْبٍ تَغْفِرُهُ، أَوْ خَطَأٍ تَسْتُرُهُ.

يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ، يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ وَمَالِكِ رِقِّي، يَا مَنْ بِيَدِهِ نَاصِيَّتِي، يَا عَلِيمًا بِضُرِّي وَمَسْكِنْتِي، يَا خَيْرًا بِفَقْرِي وَفَاقَتِي.

يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ، أَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ وَقُدْسِكَ، وَأَعْظَمِ صِفَاتِكَ وَأَسْمَائِكَ، أَنْ تَجْعَلَ أَوْقَاتِي مِنَ اللَّسِيلِ وَالنَّهَارِ بِذِكْرِكَ مَعْمُورَةً، وَبِخِدْمَتِكَ مَوْصُولَةً، وَأَعْمَالِي عِنْدَكَ مَقْبُولَةً، حَتَّى تَكُونَ أَعْمَالِي وَأَوْزَادِي كُلُّهَا وَرْدًا وَاحِدًا، وَحَالِي فِي خِدْمَتِكَ سَرْمَدًا.

يا سيدي يا من عليه معولي ، يا من إليه شكوت
أحوالي ، يا رب يا رب يا رب ، قو على خدمتك جوارحي ،
وأشدد على العزيمة جوارحي ، وهب لي الجدد في خشيتك ،
والدوام في الاتصال بخدمتك ، حتى أشرح إليك في
ميادين السابقين ، وأسرع إليك في البارزين ، وأشاق إلى
قربك في المشتاقين ، وأدنو منك دنو المخلصين ، وأخافك
مخافة الموقنين ، وأجمع في جوارك مع المؤمنين .
اللهم ومن أرادني بسوء فأرده ، ومن كادني فكده ،
واجعلي من أحسن عبيدك نصيباً عندك ، وأقربهم منزلة
منك ، وأخصهم زلفة لديك ، فإنه لا ينال ذلك إلا بفضلك ،
وجد لي بجودك ، واعطف علي بمجدك ، واحفظني
برحمتك ، واجعل لساني بذكرك لهجاً ، وقلبي بحبك
ميتاً ، ومن علي بحسن إجابتك ، وأقلني عثرتي ، واغفر
زلتي ، فإنك قضيت على عبادك بعبادتك ، وأمرتهم
بدعائك ، وضمنت لهم الإجابة .

فإليك يا رب نصبت وجهي ، وإليك يا رب مددت

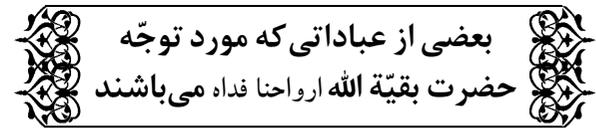
يدي ، فبعزتك استجب لي دعائي ، وبلغني مناي ،
ولا تقطع من فضلك رجائي ، واكفني شر الجن والإنس من
أعدائي .

يا سريع الرضا ، اغفر لمن لا يملك إلا الدعاء ، فإنك
فعال لما تشاء ، يا من اسمه دواء ، وذكره شفاء ، وطاعته
غنى ، ارحم من رأس ماله الرجاء ، وسلاحه البكاء .

يا سايع النعم ، يا دافع النقم ، يا نور المستوحشين في
الظلم ، يا عالماً لا يعلم ، صل على محمد وآل محمد ،
وأفعل بي ما أنت أهله ، وصلى الله على رسوله والأئمة
اليمامين من آله ، وسلم تسليماً كثيراً^١ .

١. مصباح المتعبد: ٨٤٤. مفاتيح الجنان: ١٢٦.

خاتمه کتاب یا ملحقات

بعضی از عباداتی که مورد توجه حضرت بقیة الله ارواحنا فداه می باشند

در این قسمت زیارت عاشورا و دعای علقمه را ذکر می کنیم :

زیارت عاشورا

اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا اَبَاعَبْدِاللهِ ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَنَ رَسُوْلِ
اللهِ ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَنَ اَمِیرِ الْمُؤْمِنِیْنَ وَابْنَ سَیِّدِ الْوَصِیِّیْنَ ،
اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَنَ فَاطِمَةَ سَیِّدَةِ نَسَاءِ الْعَالَمِیْنَ ، اَلسَّلَامُ
عَلَیْكَ يَا ثَارَ اللهِ وَابْنَ ثَارِهِ ، وَالْوَثَرَ الْمُؤْتُوْرَ ، اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ
وَ عَلَی الْاَزْوَاحِ الَّتِی حَلَّتْ بِغِنَائِكَ ، عَلَیْكُمْ مِنْیْ جَمِیْعًا سَلَامٌ
اللهِ اَبْدًا مَا بَقِیْتُ وَبَقِیَ اللَّیْلُ وَالنَّهَارُ .

یا اَبَاعَبْدِاللهِ لَقَدْ عَظُمَتِ الرَّزِیْةُ ، وَجَلَّتْ وَ عَظُمَتِ
الْمُصِیْبَةُ بِكَ عَلَیْنَا وَ عَلَی جَمِیْعِ اَهْلِ الْاِسْلَامِ ، وَجَلَّتْ
وَ عَظُمَتْ مُصِیْبَتُكَ فِی السَّمَاوَاتِ عَلَی جَمِیْعِ اَهْلِ

السَّمَاوَاتِ ، فَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً اَسَّسَتْ اَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ
عَلَیْكُمْ اَهْلَ الْبَیْتِ ، وَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً دَفَعَتْكُمْ عَن مَقَامِكُمْ ،
وَ اَزَالَتْكُمْ عَن مَرَاتِبِكُمْ الَّتِی رَتَّبَكُمْ اللهُ فِیْهَا ، وَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً
قَتَلَتْكُمْ ، وَلَعَنَ اللهُ الْمُمَهَّدِیْنَ لَهُمْ بِالتَّمَكِّیْنِ مِنْ قِتَالِكُمْ ،
بَرِئْتُ اِلَى اللهُ وَ اِلَیْكُمْ مِنْهُمْ وَ مِنْ اَشْیَاعِهِمْ وَ اَتْبَاعِهِمْ
وَ اَوْلِیَائِهِمْ .

یا اَبَاعَبْدِاللهِ ، اِنِّی سَلَمٌ لِمَنْ سَأَلْتُمْ ، وَ حَرْبٌ لِمَنْ
خَارَبَكُمْ اِلَى یَوْمِ الْقِیَامَةِ ، وَلَعَنَ اللهُ اَلَّ زِیَادٍ وَ اَلَّ مَسْرُوَانَ ،
وَلَعَنَ اللهُ بَنِی اُمَیَّةَ قَاطِبَةً ، وَلَعَنَ اللهُ ابْنَ مَرْجَانَةَ ، وَلَعَنَ اللهُ
عُمَرَ بْنَ سَعْدٍ ، وَلَعَنَ اللهُ شِمْرًا ، وَلَعَنَ اللهُ اُمَّةً اُسْرَجَتْ
وَ اَلْجَمَتْ وَ تَنَقَّبَتْ لِقِتَالِكَ .

بِاَبِی اَنْتَ وَ اُمِّی لَقَدْ عَظُمَ مُصَابِی بَکَ ، فَاسْتَلُّ اللهُ الَّذِی
اَكْرَمَ مَقَامَكَ ، وَ اَكْرَمَنِی بِكَ اَنْ یَزُرَّقَنِی طَلَبَ ثَارِكَ مَعَ اِمَامٍ
مَنْصُوْرٍ مِنْ اَهْلِ بَیْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَیْهِ وَ اٰلِهِ .

اَللّهُمَّ اجْعَلْنِی عِنْدَكَ وَجِیْهًا بِالْحُسَیْنِ عَلَیْهِ السَّلَامُ فِی
الدُّنْیَا وَ الْاٰخِرَةِ .

يَا أَبَاعَبْدِ اللَّهِ، إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ وَإِلَى
أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَإِلَى فَاطِمَةَ وَإِلَى الْحَسَنِ وَإِلَيْكَ
بِمُؤَالَاتِكَ، وَبِالْبِرَاثَةِ مِمَّنْ قَاتَلَكَ وَنَصَبَ لَكَ الْحَرْبَ،
وَبِالْبِرَاثَةِ مِمَّنْ أَسَّسَ أَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَيْكُمْ، وَأَبْرَأُ
إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ مِمَّنْ أَسَّسَ أَسَاسَ ذَلِكَ، وَبَنَى عَلَيْهِ
بُنْيَانَهُ، وَجَرَى فِي ظُلْمِهِ وَجُورِهِ عَلَيْكُمْ وَعَلَى أَشْيَاعِكُمْ.

بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ، وَأَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ إِلَيْكُمْ
بِمُؤَالَاتِكُمْ وَمُؤَالَاتِهِمْ، وَبِالْبِرَاثَةِ مِنْ أَعْدَائِكُمْ
وَالنَّاصِبِينَ لَكُمْ الْحَرْبَ، وَبِالْبِرَاثَةِ مِنْ أَشْيَاعِهِمْ وَأَتْبَاعِهِمْ،
إِنِّي سَلِمْتُ لِمَنْ سَأَلَكُمْ، وَحَرْبُ لِمَنْ حَارَبَكُمْ، وَوَلِيٌّ لِمَنْ
وَالَاكُمْ، وَعَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاكُمْ، فَأَسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَنِي
بِمَعْرِفَتِكُمْ وَمَعْرِفَةِ أَوْلِيَائِكُمْ، وَرَزَقَنِي الْبِرَاثَةَ مِنْ
أَعْدَائِكُمْ، أَنْ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَأَنْ يُثَبِّتَ
لِي عِنْدَكُمْ قَدَمَ صِدْقٍ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

وَأَسْأَلُهُ أَنْ يُبَلِّغَنِي الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ، وَأَنْ
يَرْزُقَنِي طَلَبَ ثَارِي مَعَ إِمَامٍ مَهْدِيٍّ ظَاهِرٍ نَاطِقٍ بِالْحَقِّ

مِنْكُمْ، وَأَسْأَلُ اللَّهَ بِحَقِّكُمْ، وَبِالشَّانِ الَّذِي لَكُمْ عِنْدَهُ، أَنْ
يُعْطِيَنِي بِمُصَابِي بِكُمْ أَفْضَلَ مَا يُعْطِي مُصَاباً بِمُصِيبَتِهِ
مُصِيبَةً مَا أَعْظَمَهَا وَأَعْظَمَ رَزِيَّتَهَا فِي الْإِسْلَامِ وَفِي جَمِيعِ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِي مَقَامِي هَذَا مِمَّنْ تَنَالُهُ مِنْكَ صَلَوَاتُ
وَرَحْمَةٌ وَمَغْفِرَةٌ. اللَّهُمَّ اجْعَلْ مَحْيَايَ مَحْيَا مُحَمَّدٍ وَآلِ
مُحَمَّدٍ، وَمَمَاتِي مَمَاتَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا يَوْمٌ تَبَرَّكَتَ بِهِ بَنُو أُمِّيَّةَ، وَابْنُ آكِلَةِ الْأَكْبَادِ
اللَّعِينُ بْنُ اللَّعِينِ عَلَى لِسَانِكَ وَلِسَانِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ، فِي كُلِّ مَوْطِنٍ وَمَوْقِفٍ وَقَفَ فِيهِ نَبِيُّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَآلِهِ.

اللَّهُمَّ الْعَنِ أَبَاسُفِيَانَ وَمُعَاوِيَةَ وَيَزِيدَ بْنَ مُعَاوِيَةَ، عَلَيْهِمُ
مِنْكَ اللَّعْنَةُ أَبَدَ الْأَبْدِينَ، وَهَذَا يَوْمٌ فَرِحَتْ بِهِ آلُ زِيَادٍ وَآلُ
مَرْوَانَ بِقَتْلِهِمُ الْحُسَيْنَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ. اللَّهُمَّ فَضَاعِفُ
عَلَيْهِمُ اللَّعْنِ مِنْكَ وَالْعَذَابِ الْأَلِيمِ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ، وَفِي مَوْقِفِي هَذَا

وَأَيَّامِ حَيَاتِي بِالْبَرَاءَةِ مِنْهُمْ، وَاللَّعْنَةَ عَلَيْهِمْ، وَبِالسُّؤَالَاتِ
لِنَبِيِّكَ وَآلِ نَبِيِّكَ، عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ.

سپس صد مرتبه می‌گویی: اَللّٰهُمَّ الْعَنِ اَوَّلَ ظَالِمٍ ظَلَمَ حَقَّ
مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَآخِرَ تَابِعٍ لَهٗ عَلٰى ذٰلِكَ. اَللّٰهُمَّ الْعَنِ
الْعِصَابَةَ الَّتِي جَاهَدَتِ الْحُسَيْنَ، وَشَايَعَتْ وَبَايَعَتْ وَتَابَعَتْ
عَلٰى قَتْلِهِ. اَللّٰهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمِيعًا.

پس از آن صد مرتبه می‌گویی: اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَاعَبْدِاللّٰهِ،
وَعَلَى الْاَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفَنَائِكَ، عَلَيْكَ مِنِّي سَلَامُ اللّٰهِ اَبَدًا
مَا بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، وَلَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اٰخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي
لِزِيَارَتِكُمْ، اَلسَّلَامُ عَلٰى الْحُسَيْنِ وَعَلٰى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ
وَعَلٰى اَوْلَادِ الْحُسَيْنِ وَعَلٰى اَصْحَابِ الْحُسَيْنِ.

آنگاه می‌گویی: اَللّٰهُمَّ خُصَّ اَنْتَ اَوَّلَ ظَالِمٍ بِالسَّلَامِ مِنِّي،
وَابْدَأْ بِهِ اَوَّلًا ثُمَّ الثَّانِي وَالثَّالِثَ وَالرَّابِعَ. اَللّٰهُمَّ الْعَنِ يَزِيدَ
خَامِسًا، وَالْعَنِ عُبَيْدِاللّٰهِ بْنِ زِيَادٍ وَابْنِ مَرْجَانَةَ وَعُمَرَ بْنَ
سَعْدٍ وَشَمْرًا وَآلِ أَبِي سُفْيَانَ وَآلِ زِيَادٍ وَآلِ مَرْوَانَ اِلٰى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ.

سپس سجده می‌نمایی و می‌گویی: اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدَ
الشَّاكِرِينَ لَكَ عَلٰى مُصَابِهِمْ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى عَظِيمِ رَزِيَّتِي.
اَللّٰهُمَّ اَرْزُقْنِي شَفَاعَةَ الْحُسَيْنِ يَوْمَ الْوُرُودِ، وَثَبِّتْ لِي قَدَمَ
صِدْقٍ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ وَاصْحَابِ الْحُسَيْنِ، الَّذِيْنَ بَدَّلُوا
مُهَجَّهُمْ دُونَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ.^۱

۱. البلد الأمين: ۳۸۲، مفاتیح الجنان: ۹۰۲.

علامه امینی رضوان الله علیه نقل کرده است: علامه مولی شریف شیروانی در کتاب «الصدف: ج
۲ ص ۱۹۹» از اجله بزرگان از امام هادی علیه السلام روایت کرده است که:
هر کس زیارت عاشورا را بخواند و بعد از آن یک مرتبه بگوید: اَللّٰهُمَّ الْعَنِ اَوَّلَ ظَالِمٍ ظَلَمَ...
تا به آخر، و بعد از آن بگوید: اَللّٰهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمِيعًا تِسْعًا وَتِسْعِينَ مَرَّةً، و بعد از آن بگوید:
اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا اَبَاعَبْدِاللّٰهِ، وَعَلَى الْاَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفَنَائِكَ تا به آخر، سپس بگوید:
اَلسَّلَامُ عَلٰى الْحُسَيْنِ وَعَلٰى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَعَلٰى اَوْلَادِ الْحُسَيْنِ وَعَلٰى اَصْحَابِ
الْحُسَيْنِ تِسْعًا وَتِسْعِينَ مَرَّةً، مانند کسی است که صد مرتبه لعن و سلام را از اول تا آخر
خوانده است. (أدب الزائر: ۶۰)

در معنای این عبارت چند احتمال وجود دارد:

(الف) پس از آن که یک مرتبه لعن را کاملاً گفت، یک مرتبه بگوید: اَللّٰهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمِيعًا تِسْعًا
وَ تِسْعِينَ مَرَّةً، و پس از آن، تمام سلام را بخواند و یک مرتبه بگوید: اَلسَّلَامُ عَلٰى الْحُسَيْنِ
وَعَلٰى ... تِسْعًا وَ تِسْعِينَ مَرَّةً.

(ب) پس از آن که یک مرتبه لعن را کاملاً گفت، نود و نه مرتبه بگوید: اَللّٰهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمِيعًا و
پس از آن که تمام سلام را ذکر کرد نود و نه مرتبه بگوید: اَلسَّلَامُ عَلٰى الْحُسَيْنِ وَعَلٰى ...
اصحابِ الْحُسَيْنِ.

آنگاه دو رکعت نماز خوانده و پس از آن دعای علقمه را بخواند .

دعای علقمه^۱

يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ، يَا مُجِيبَ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ، يَا
كَاشِفَ كُرْبِ الْمَكْرُوبِينَ، يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ، يَا صَرِيحَ
الْمُسْتَضْرِحِينَ، وَيَا مَنْ هُوَ أَقْرَبُ إِلَيَّ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ، وَيَا
مَنْ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ، وَيَا مَنْ هُوَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلَى
وَبِالْأَفْقِ الْمُبِينِ، وَيَا مَنْ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ عَلَى الْعَرْشِ
اسْتَوَى، وَيَا مَنْ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ،
وَيَا مَنْ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ خَافِيَةٌ .
يَا مَنْ لَا تَشْتَبِهُ عَلَيْهِ الْأَصْوَاتُ، وَيَا مَنْ لَا تَغْلُطُهُ

→ نظیر معنای اول در روایت درباره جریان حضرت نوح آمده است: وقتی که آن حضرت قصد کرد سوار کشتی شود خداوند به او وحی کرد هزار مرتبه بگو: «لا إله إلا الله» و چون آن حضرت فرصت نداشت، گفت: «لا إله إلا الله ألف مرّة» و وارد کشتی شد. رجوع کنید به «بحار الأنوار: ۶۲/۱۱»

۱. در جریان مرحوم سید رشتی نقل شده که وقتی به او فرمودند: زیارت عاشورا بخوان، زیارت عاشورا و دعای علقمه را از حفظ خواند در حالی که قبلاً هیچ یک از آن دو در حافظه اش نبود و این نکته‌ای است لطیف که خواندن دعای علقمه نیز مورد توجه است.

الْحَاجَاتُ، وَيَا مَنْ لَا يُبْرِمُهُ إِلَّا الْحَاحُ الْمُلْحِحِينَ، يَا مُدْرِكَ كُلِّ
فَوْتٍ، وَيَا جَامِعَ كُلِّ شَمْلٍ، وَيَا بَارِيَّ النَّفُوسِ بَعْدَ الْمَوْتِ،
يَا مَنْ هُوَ كُلَّ يَوْمٍ فِي شَأْنٍ، يَا قَاضِيَ الْحَاجَاتِ، يَا مُنْقَسِ
الْكُرْبَاتِ، يَا مُعْطِيَ السُّؤْلَاتِ، يَا وَلِيَّ الرَّغَبَاتِ، يَا كَافِيَ
الْمُهْمَاتِ، يَا مَنْ يَكْفِي مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا يَكْفِي مِنْهُ شَيْءٌ فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ .

أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ، وَعَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ،
وَبِحَقِّ فَاطِمَةَ بِنْتِ نَبِيِّكَ، وَبِحَقِّ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، فَسَانِي
بِهِمْ أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ فِي مَقَامِي هَذَا، وَبِهِمْ أَتَوَسَّلُ، وَبِهِمْ أَتَشْفَعُ
إِلَيْكَ، وَبِحَقِّهِمْ أَسْأَلُكَ وَأُقْسِمُ وَأَعَزِّمُ عَلَيْكَ، وَبِالشَّانِ الَّذِي
لَهُمْ عِنْدَكَ، وَبِالْقَدْرِ الَّذِي لَهُمْ عِنْدَكَ، وَبِالَّذِي فَضَّلْتَهُمْ
عَلَى الْعَالَمِينَ، وَبِاسْمِكَ الَّذِي جَعَلْتَهُ عِنْدَهُمْ وَبِهِ خَصَّصْتَهُمْ
دُونَ الْعَالَمِينَ، وَبِهِ أَبَسْتَهُمْ، وَأَبَسْتِ فَضْلَهُمْ مِنْ فَضْلِ
الْعَالَمِينَ حَتَّى فَاقَ فَضْلَهُمْ فَضْلَ الْعَالَمِينَ جَمِيعاً .

أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تَكْشِفَ
عَنِّي غَمِّي وَهَمِّي وَكَرْبِي، وَتَكْفِينِي الْمُهْمَّ مِنْ أُمُورِي،

وَتَقْضِي عَنِّي دَيْنِي ، وَتُجْبِرَنِي مِنَ الْفَقْرِ ، وَتُجْبِرَنِي مِنَ
الْفَاقَةِ ، وَتُعِينِنِي عَنِ الْمَسْأَلَةِ إِلَى الْمَخْلُوقِينَ .

وَتَكْفِينِي هَمَّ مَنْ أَخَافُ هَمَّهُ ، وَعُسْرَ مَنْ أَخَافُ عُسْرَهُ ،
وَحُزُونََ مَنْ أَخَافُ حُزُونََتَهُ ، وَشَرَّ مَنْ أَخَافُ شَرَّهُ ، وَمَكْرَ
مَنْ أَخَافُ مَكْرَهُ ، وَبَغْيَ مَنْ أَخَافُ بَغْيَهُ ، وَجَوْرَ مَنْ أَخَافُ
جَوْرَهُ ، وَسُلْطَانَ مَنْ أَخَافُ سُلْطَانَهُ ، وَكَيْدَ مَنْ أَخَافُ كَيْدَهُ ،
وَمَقْدَرَةَ مَنْ أَخَافُ مَقْدَرَتَهُ عَلَيَّ ، وَتَرُدَّ عَنِّي كَيْدَ الْكَيْدَةِ ،
وَمَكْرَ الْمَكْرَةِ .

اللَّهُمَّ مَنْ أَرَادَنِي فَأَرِدْهُ ، وَمَنْ كَادَنِي فَكِدْهُ ، وَاصْرِفْ
عَنِّي كَيْدَهُ وَمَكْرَهُ وَبَأْسَهُ وَأَمَانِيَّهُ ، وَأَمْنَعُهُ عَنِّي كَيْفَ شِئْتَ
وَأَنْتَى شِئْتَ . اللَّهُمَّ اشْغَلْهُ عَنِّي بِفَقْرٍ لَا تُجْبِرُهُ ، وَبِإِبْلَاءٍ
لَا تَسْتُرُهُ ، وَبِفَاقَةٍ لَا تُسَدُّهَا ، وَبِسُقْمٍ لَا تُعَافِيهِ ، وَذُلٍّ لَا تُعِزُّهُ ،
وَبِمَسْكَنَةٍ لَا تُجْبِرُهَا .

اللَّهُمَّ اضْرِبْ بِالذُّلِّ نَضَبَ عَيْنَيْهِ ، وَأَدْخِلْ عَلَيْهِ الْفَقْرَ فِي
مَنْزِلِهِ ، وَالْعِلَّةَ وَالسُّقْمَ فِي بَدَنِهِ حَتَّى تَشْغَلَهُ عَنِّي بِشُغْلٍ
شَاغِلٍ لَا فَرَاغَ لَهُ ، وَأَنْسِيهِ ذِكْرِي كَمَا أَنْسَيْتَهُ ذِكْرَكَ ، وَخُذْ

عَنِّي بِسَمْعِهِ وَبَصَرِهِ وَلِسَانِهِ وَيَدِهِ وَرِجْلِهِ وَقَلْبِهِ وَجَمِيعِ
جَوَارِحِهِ ، وَأَدْخِلْ عَلَيْهِ فِي جَمِيعِ ذَلِكَ السُّقْمَ ، وَلَا تَشْفِيهِ
حَتَّى تَجْعَلَ ذَلِكَ لَهُ شُغْلًا شَاغِلًا بِهِ عَنِّي وَعَنْ ذِكْرِي .

وَإَكْفِنِي يَا كَافِي مَا لَا يَكْفِي سِوَاكَ ، فَإِنَّكَ الْكَافِي لَا
كَافِي سِوَاكَ ، وَمُفْرَجٌ لَا مُفْرَجَ سِوَاكَ ، وَمُغِيثٌ لَا مُغِيثَ
سِوَاكَ ، وَجَارٌ لَا جَارَ سِوَاكَ ، خَابَ مَنْ كَانَ جَارَهُ سِوَاكَ ،
وَمُغِيثُهُ سِوَاكَ ، وَمَفْرَعُهُ إِلَى سِوَاكَ ، وَمَهْرَبُهُ إِلَى سِوَاكَ ،
وَمَلْجَأُهُ إِلَى غَيْرِكَ ، وَمَنْجَاهُ مِنْ مَخْلُوقٍ غَيْرِكَ ، فَأَنْتَ ثِقْتِي
وَرَجَائِي وَمَفْرَعِي وَمَهْرَبِي وَمَلْجَائِي وَمَنْجَائِي ، فَبِكَ
أَسْتَفْتِحُ ، وَبِكَ أَسْتَنْجِحُ ، وَبِمُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ ،
وَأَتَوَسَّلُ وَأَتَشَفَّعُ .

فَأَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ ، فَلَكَ الْحَمْدُ ، وَلَكَ الشُّكْرُ ،
وَإِلَيْكَ الْمُسْتَكِي ، وَأَنْتَ الْمُسْتَعَانُ ، فَأَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا
اللَّهُ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ
مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَكْشِفَ عَنِّي غَمِّي وَهَمِّي وَكَرْبِي فِي مَقَامِي
هَذَا كَمَا كَشَفْتَ عَن نَبِيِّكَ هَمَّهُ وَغَمَّهُ وَكَرْبَهُ ، وَكَفَيْتَهُ هَوْلَ

عَدُوّه، فَاكْشِفْ عَنِّي كَمَا كَشَفْتَ عَنْهُ، وَفَرِّجْ عَنِّي كَمَا
 فَرَجْتَ عَنْهُ، وَاكْفِنِي كَمَا كَفَيْتَهُ، وَاصْرِفْ عَنِّي هَوْلَ مَا
 أَخَافُ هَوْلَهُ، وَمَوْوَنَةَ مَا أَخَافُ مَوْوَنَتَهُ، وَهَمَّ مَا أَخَافُ هَمَّهُ
 بِلَا مَوْوَنَةٍ عَلَيَّ نَفْسِي مِنْ ذَلِكَ، وَاصْرِفْنِي بِقَضَاءِ
 حَوَائِجِي، وَكِفَايَةِ مَا أَهَمَّنِي هَمُّهُ مِنْ أَمْرِ آخِرَتِي وَدُنْيَايَ .
 يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَيَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْنَا مِنْ سَلَامِ اللَّهِ
 أَبَدًا مَا بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ، وَلَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ
 مِنْ زِيَارَتِكُمَا، وَلَا فَرَّقَ اللَّهُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمَا .
 اللَّهُمَّ أَحْيِنِي حَيَوَةَ مُحَمَّدٍ وَذُرِّيَّتِهِ، وَأَمِثْنِي مِمَّا تَهْمُ،
 وَتَوَفَّنِي عَلَيَّ مِلَّتِهِمْ، وَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهِمْ، وَلَا تُفَرِّقْ
 بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .
 يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَيَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ أَتَيْتُكُمَا زَائِرًا وَمَتَوَسَّلًا
 إِلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمَا، وَمَتَوَجَّهًا إِلَيْهِ بِكُمَا، وَمَسْتَشْفِعًا بِكُمَا
 إِلَى اللَّهِ تَعَالَى فِي حَاجَتِي هَذِهِ، فَاشْفَعَا لِي، فَإِنْ لَكُمَا عِنْدَ اللَّهِ
 الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ، وَالْجَاهَ الْوَجِيهَ، وَالْمَنْزِلَ الرَّفِيعَ
 وَالْوَسِيلَةَ، إِنِّي أَنْقَلِبُ عَنْكُمَا مُنْتَظِرًا لِتَنْجِزِ الْحَاجَةِ

وَقَضَائِبِهَا وَنَجَاحِهَا مِنَ اللَّهِ بِشَفَاعَتِكُمَا لِي إِلَى اللَّهِ فِي ذَلِكَ،
 فَلَا أَخِيبُ وَلَا يَكُونُ مُنْقَلَبِي مُنْقَلَبًا خَائِبًا خَاسِرًا بَلْ يَكُونُ
 مُنْقَلَبِي مُنْقَلَبًا رَاجِحًا رَاجِحًا مُفْلِحًا مُنْجِحًا مُسْتَجَابًا بِقَضَاءِ
 جَمِيعِ حَوَائِجِي، وَتَشَفُّعًا لِي إِلَى اللَّهِ .
 انْقَلَبْتُ عَلَيَّ مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، مُفَوَّضًا
 أَمْرِي إِلَى اللَّهِ، مُلْجَأً ظَهَرِي إِلَى اللَّهِ، مُتَوَكِّلًا عَلَى اللَّهِ،
 وَأَقُولُ حَسْبِيَ اللَّهُ وَكَفَى، سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ دَعَى، لَيْسَ لِي وَرَاءَ
 اللَّهِ وَرَائِكُمْ يَا سَادَتِي مُنْتَهَى، مَا شَاءَ رَبِّي كَانَ، وَمَا لَمْ
 يَشَأْ لَمْ يَكُنْ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، أَسْتَوِدِعُكُمَا اللَّهَ،
 وَلَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي إِلَيْكُمَا .
 انْصَرَفْتُ يَا سَيِّدِي يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَمَوْلَايَ، وَأَنْتَ يَا
 أَبَا عَبْدِ اللَّهِ يَا سَيِّدِي، وَسَلَامِي عَلَيْكُمَا مُتَّصِلٌ مَا اتَّصَلَ اللَّيْلُ
 وَالنَّهَارُ، وَاصِلٌ ذَلِكَ إِلَيْكُمَا، غَيْرُ مَحْجُوبٍ عَنْكُمَا سَلَامِي
 إِنْ شَاءَ اللَّهُ، وَأَسْأَلُهُ بِحَقِّكُمَا أَنْ يَشَاءَ ذَلِكَ وَيَفْعَلَ، فَإِنَّهُ
 حَمِيدٌ مَجِيدٌ .
 انْقَلَبْتُ يَا سَيِّدِي عَنْكُمَا تَائِبًا حَامِدًا لِلَّهِ، شَاكِرًا رَاجِحًا

لِلْجَابَةِ ، غَيْرَ آيسٍ وَلَا قَانِطٍ ، آئِباً عَائِداً رَاجِعاً إِلَى
 زِيَارَتِكُمَا ، غَيْرَ رَاغِبٍ عَنْكُمَا ، وَلَا مِنْ زِيَارَتِكُمَا ، بَلْ
 رَاجِعٌ عَائِداً إِنْ شَاءَ اللَّهُ ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ .
 يَا سَادَتِي رَغِبْتُ إِلَيْكُمَا وَإِلَى زِيَارَتِكُمَا بَعْدَ أَنْ زَهَدَ
 فَيْكُمَا وَفِي زِيَارَتِكُمَا أَهْلُ الدُّنْيَا ، فَلَا حَيِّبِي اللَّهُ مَا
 رَجَوْتُ ، وَمَا أَمَلْتُ فِي زِيَارَتِكُمَا ، إِنَّهُ قَرِيبٌ مُجِيبٌ .^۱

کتاب «صحیفه مهديه»

در چاپ‌های متعدد و به زبان‌های گوناگون:

صدها هزار نسخه از این کتاب در قطع‌های مختلف به زبان‌های
 عربی، فارسی، اردو و... منتشر شده و مورد استقبال عموم
 طبقات واقع گردیده و مدرک کتاب‌های فراوانی قرار گرفته است.

عربی:

۱ - «الصحيفة المباركة المهدية»: این کتاب برای اولین بار
 در سال ۱۳۷۷ هـ در ۷۶۰ صفحه وزیري منتشر شد و به سرعت
 نسخه‌های آن نایاب گردید و سپس ۴۰۰ صفحه بر مطالب آن
 افزوده شده است.

۲ - «الصحيفة المهدية أو المختار من الصحيفة المباركة
 المهدية»: این کتاب برگزیده جالبی از کتاب فوق است و در ۴۸۰
 صفحه وزیري منتشر شده است.

۳ - «الصحيفة المهدية المنتخبة»: این کتاب منتخب
 دیگری از کتاب فوق است که در ۳۲۸ صفحه به قطع جیبی دردها

۱. مفاتیح الجنان: ۹۰۸.

ہزار نسخہ منتشر شدہ است .

۴ - «صحیفہ المہدیۃ المنتخبۃ»: همان کتاب قبلی است کہ در ۴۰۰ صفحہ بہ قطع نیمجیبی منتشر شدہ است .

فارسی :

۱ - «صحیفہ مہدیہ»: این کتاب ترجمہ کتاب «الصحیفۃ المہدیۃ» است کہ در ۵۶۰ صفحہ وزیری چاپ و منتشر شدہ است . «چاپ ہفتم»

۲ - «منتخب صحیفہ مہدیہ»: این کتاب منتخب کتاب «صحیفہ مہدیہ» است کہ در ۳۵۲ صفحہ بہ قطع جیبی چاپ و منتشر شدہ است . «چاپ ہشتم»

۳ - «منتخب صحیفہ مہدیہ»: همان کتاب قبلی است کہ در ۴۱۶ صفحہ بہ قطع نیمجیبی در دہ ہا ہزار نسخہ چاپ و منتشر شدہ است . «چاپ پنجم»

۴ - «صحیفہ مہدیہ»: با ترجمہ تمامی دعاہا و زیارات کہ در ۷۵۲ صفحہ بہ قطع وزیری در دہ ہا ہزار نسخہ چاپ و منتشر شدہ است . «چاپ ہشتم»

۵ - «صحیفہ مہدیہ»: با ترجمہ تمامی دعاہا و زیارات (ترجمہ مقابل) کہ در ۱۰۴۸ صفحہ بہ قطع وزیری چاپ و منتشر شدہ است . «چاپ اول»

۶ - «صحیفہ مہدیہ»: با ترجمہ تمامی دعاہا و زیارات کہ در ۱۱۶۸ صفحہ بہ قطع جیبی چاپ شدہ است . «چاپ اول»

۷ - «منتخب صحیفہ مہدیہ»: این کتاب ، منتخب کتاب قبلی است و در ۵۵۲ صفحہ بہ قطع جیبی چاپ و منتشر شدہ است . «چاپ ہفتم»

۸ - «منتخب صحیفہ مہدیہ»: همان کتاب قبلی است کہ در ۶۰۰ صفحہ بہ قطع نیمجیبی چاپ و منتشر شدہ است . «چاپ سوم»

اردو :

۱ - «صحیفہ مہدیہ»: این کتاب ترجمہ «صحیفہ مہدیہ» است کہ بہ اردو ترجمہ شدہ و در ہندوستان توسط انتشارات «عباس بک ایجنسی لکنہو» منتشر شدہ است .

۲ - «صحیفہ مہدیہ منتخب»: این کتاب ترجمہ «منتخب صحیفہ مہدیہ» است کہ بہ اردو ترجمہ و منتشر شدہ است .

۳ - «صحیفہ مہدیہ»: این کتاب ، ترجمہ دیگری از کتاب «صحیفہ مہدیہ» می باشد کہ توسط یکی از دانشمندان پاکستان بہ اردو ترجمہ شدہ است .

تبتی :

«صحیفہ مہدیہ»: این کتاب ، ترجمہ «صحیفہ مہدیہ» است کہ بہ زبان «تبتی» در ۵۶۰ صفحہ ، ترجمہ و چاپ شدہ است .

انگلیسی و زبان‌های دیگر:

«منتخب صحیفه مهدیه»: به زبان انگلیسی، آذربایجانی، گجراتی و سندی نیز ترجمه شده است و ان شاء الله به زودی در اختیار عموم قرار می‌گیرد.

با ترویج کتاب «صحیفه مهدیه»
در نشر فرهنگ مهدویت سهیم باشید

تخفیف ویژه

برای مساجد، امامزاده‌ها، حسینیه‌ها

مهدیه‌ها، مجالس جشن و...

تلفن مرکز پخش:

(۰۲۵۱) ۷۷۳۳۴۵۷